

༡༡། རྩེ་བཙུན་ཚེས་གྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་
མ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ།།

སྤང་ཆ།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གིས་བསྐྱེད་པ།

། རྩེ་བཙུན་འབུམ་ག་བ། །

ཨོཾ། བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་
 སྐལ་བཟང་ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
 སྐབས་དང་པོ་སྟོར་ལམ་མན་ཆད་ཀྱི་
 ཟླ་དོན་བཞུགས་སོ།།

།ག།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

2015

ཨ་མ་འདི་གས་ནམ་བཞི་འཛིན་སྟེང་བཀྲུགས་ནས། །ཕྱང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་གཡོ་མིང་འདི་ན། །
 དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི། །བཟུན་པའི་བདག་པོ་ནམ་ཐོས་སྤྲུལ་དེར་འདུད། །
 བཀའ་ཆེན་བདེ་ཡིགས་ཉི་མས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་གྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

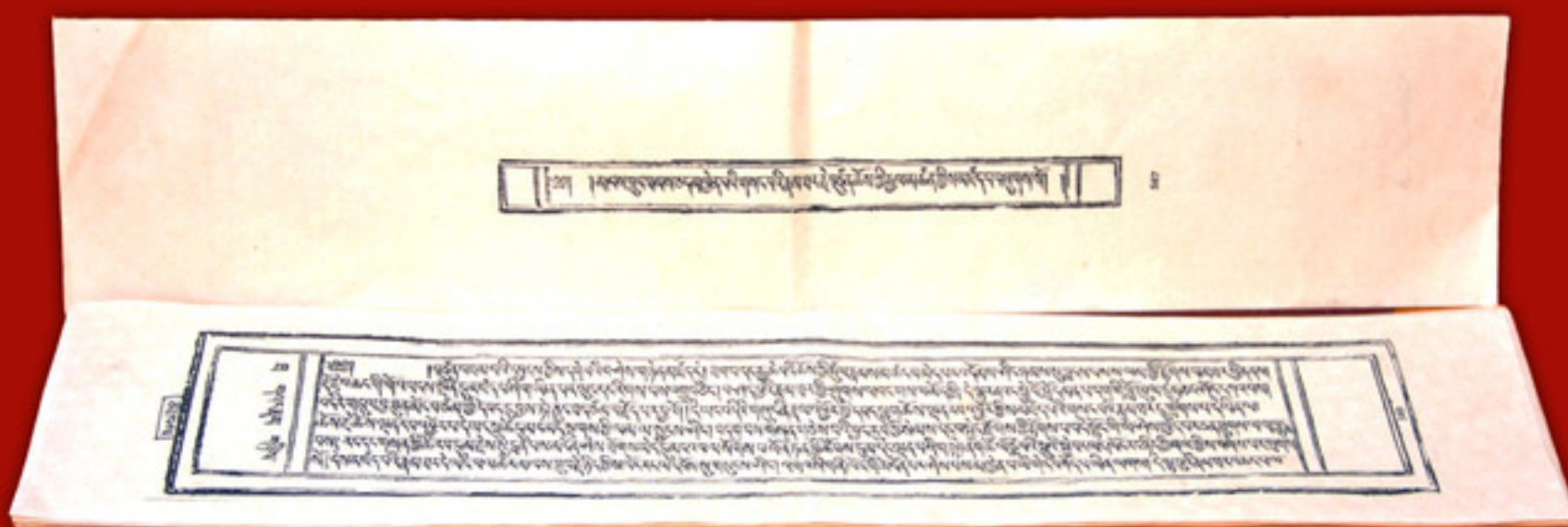
བྱ་གར་ལྷག་ས་ཚོས་ལྷར་བྱ་བར་སྦྱར་བྱེས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

ཏྲུ་ག་ར་ཁྱི་ཡི་ར་པ་ར་སྐྱུན་བྱས་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

གཙུང་པ་ར་གྲས་སྤྱོད་བཞུགས་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

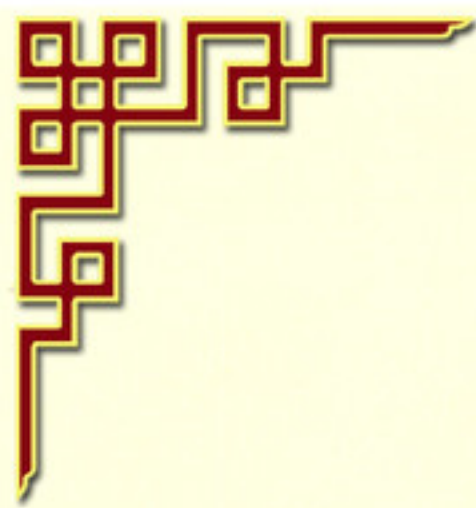
སྐུ་བཞུགས་ནས་པ་ར་སྐྱུན་བྱས་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

THE DALAI LAMA

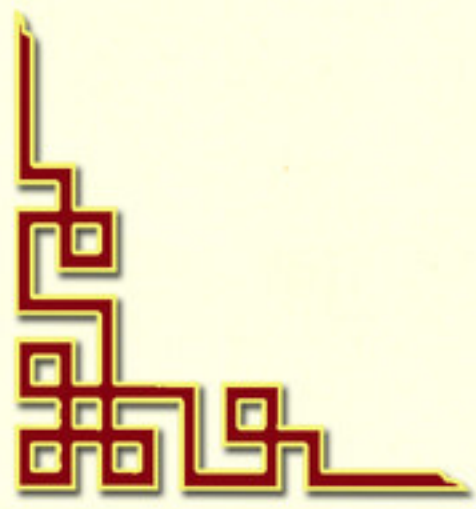
༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆེ་ཆོན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤྲུའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུལ་གི་པན་བདེའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་བཟུང་བ་ལྟར་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱིང་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་ཕྱིར་དར་རྒྱས་སྤྲོད་སྤྲུལ་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུ་འདྲ་བསྟན་འགོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲུལ་མེད་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱི་དོན་མཛོན་ཏྲོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་ཏྲོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་ཇི་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའ་གཅིད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྟུས་རར་གྲགས་
 བའང་རྒྱས་བསྟུས་འཆ་མ་ཞིང་སློ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་གྱི་སློ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་
 བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཆང་ནས་ཐེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྟུང་ཞིབ་ཀྱིས་ཁུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་སྟོགས་སྟེག་པར་སྟུན་
 བཀྱིས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྟུགས་བཟོད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་
 བྱས་ལ་བསྟོ་བ་དང་པར་དུ་བསྟུན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
 ཆེར་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་དང་བཅས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འཁོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྟོབ་བསྟན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྟུལ་ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
 ཆོས་ ༥ ལ།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདྲེན་པ་ལེན་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡུལ་།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་
པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྒྲུབ་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་
དཔར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྒྲུབ་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་
དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུབ་ཡང་འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་བྱུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ་འདི་དབྱས་དཔར་གྱི་དཔེ་རྙིང་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་དཔར་ཤིང་
གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྩེའི་རྣམ་
ཐར་གཙང་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་དཔར་སྐྱབ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྲས་དཔར་སྐྱབ་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་
བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མའི་ནང་བཅོས་ལྷད་མཛོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་བར་གསུམ་གང་བལྟས་ཀྱང་
བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་རུས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིར་བྱུང་ཅམ་ཞིག་བཟིས་ལྷན་པོའི་དཔར་མ་ལ་བཟར་དང་སྐྱེ་
འབྲས་དཔར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟར། རྩེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྷན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྩེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྤངས་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྷན་ན།
ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་
ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་
པ་དང་། ཡང་བཟར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུག་གཅིག་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་འོ། །ཞིབ་པར་དཔར་མ་
གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་བྱུང་ལྟའི་ཡིག་ཆ་རི་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོར། དང་པོ་སེར་བྱེས་གྲ་ཚང་དུ་སྤར་བོད་ནས་
གདན་ཞུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གསལ་སུ། དང་པོས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་སྤྱི་
དོན་དང་། སྒྲུབ་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་བྱུང་པས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བཀོལ་དང་། དབྱ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། འདུལ་བའི་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདྲེན་པ་ལེན་པ་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་ལྷ་སྤྱབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྷ་ངན་ཐུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་སོགས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྷོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྒྱུད་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བའོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེར་བྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་ཕྱིན་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་བྱུང་བའོལ་ཆ་ཆང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་བཞུགས་པའི་བརྒྱུར་མཆོན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྷོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྒྱུད་གས་གྱི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྲེས་གྲུ་ཆང་དུ་སྤྲོད་པོད་ནས་གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤྲོད་པའི་མཆོན་ཅམ་ཞུས་ཟེན།

ལྷ་པ་ལྷེ་ཡིའི་དཔར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་ལྷ་སྤྱབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྷ་ངན་ཐུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བརྒྱུར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།

དུག་པ་བྱུང་ལྷའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྤྱོད་དཔར་མ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་དཔར་སྐྱབ་བྲས་པའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་བྲེས་གྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྲང་གྲུ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྱི་དཔར་སྐྱབ་གནང་བའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་ཕན་ནས་དཔར་སྐྱབ་བྲས་པའི་དགག་ལན་སྒྲོར་དང་གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་ལྷ་བྲུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་བྱུང་ལྷའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

[illegible]

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

[illegible]

༧༽ དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོར། སྤར་བོད་ནས་གདན་ཁྱེ་གནང་བའི་གས། སེར་བྱེས་
གྲ་ཆང་གི་ཐོག་ཁར་སྐུལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་ནང་དུ་བཞུགས་བའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་༼ག༽དང་། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདྲེན་པ་ལེན་པ་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་སྒྲིག་པ་དང་། འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་
སྒྲིག་པ་དང་། མི་མཁའ་དཔར་མ་ལ་སྒྲིག་པ་དང་། སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ་ལ་སྒྲིག་པ་དང་། སྐབས་མཁའ་དཔར་མ་ལ་སྒྲིག་པ་
བཟུངས་མཆོད་པར་བྱས་ཡོད། མ་དཔེ་རྣམས་པར་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གྲུ་ཆང་དང་དཔེ་
མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྒྱུ་བཅས་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དགུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་
བཟུགས་ཡོད། དཔར་མ་པར་ཚུན་བསྐྱར་འབྲས་སུ་ ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འབྲ་བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་
འབྲ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྐབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆེག་རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཆེག་
གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་ཉན་དང་ལྷག་ཉན་གང་ཡང་བཀོལ་སྟོང་བྱས་མེད། རྟོག་མཆན་དང་ལུང་
མཆན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཅས་ལ་ཨང་ཉན་སྟོར་བྱས་མ་འདི་(12)འདྲེན་སྟོང་བྱས་ཡོད།

༥༽ རྟོག་མཆན་བཟུགས་སྐབས་ཀྱི་སྟོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁྱུར་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འཁྱུར་བྱས་
པ་སོགས་རྟོག་བཟུགས་འབྲས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྟོན་བྱུང་བ་
ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
རྟོག་རིས་ཅན་མཐུན་སྐབས་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆེག་དོན་ངོས་མ་ཟེན་པ་བཟུགས་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འབྱུར་བ་བཟང་མེད། རྟོག་བཟོ་ཤེས་རིས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྐྱར་
བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆན་བཟུགས་
ཡོད། འོན་ཀྱང་རྟོག་བཟུགས་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་ས་འཁྱུར་བྱས་པ་ལྟ་
བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་བཀོད་མེད། འདྲེན་ཆེག་ཡིག་གཞུགས་མི་
མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆ་བཞེས་པ་རྣམས་
དགུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་བཟུགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་རྟོག་
གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྲངས་ཀྱི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་འོག་གྲངས་
ལུང་བྲངས་བཅས་བྱུང་དུ་བཀོད་པ་དང་། གཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་གཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་རྟོག་རིགས་ལ་གསལ་
བཤད་ཅུང་ཙམ་རིས་མཆོད་པར་བྱས་ཡོད།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདྲེང་པ་ལེན་པ་རྒྱུ་ལྟེན་པ།

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele:+91-8223-258435
 Fax :+91-8223-258781
 Email:office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༽ དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྒོར། སྒྱུར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་པོད་ལྗེ་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་འགྱུར་མ་བྱུང་བར་མ་བྱུང་། སར་བྱིན་སྒྱུ་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། ཏྲགས་བསལ་ཏྲགས་གསལ། རོས་སྐལ་དོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་དབྱུང་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ས། རྟེན་རྟེན། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཆར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་། འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་བྱུང་ཞོ་བྱུང་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞིར་སྒྱུ་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་བྲིད་དག་ཞན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དག་མཆན་ཆེ་བའི་སྒོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་སྒྲུང་བཅོས་བྱིན་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་བྱུང་གཞན་པར་རྟོང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༢༽ པོད་གངས་སྒྲིག་སྒྲུངས་གྱི་སྒོར། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་སྐབས་སུ་པོད་གངས་གོ་རིམ་འགོད་སྒྲུངས་ཐད་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ལས་སྒྲགས་དང་པོ། པོད་ལྗེ་ལས་དབྱུང་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་སྒྲུང་ཡང་། འདིར་པོད་ལྗེ་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱེས་གྲ་ཆང་གི་ཚུད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། བསྐྱུས་གྲ་གསུམ་སྒོ་ཏྲགས་གཉིས་བཅས་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་གྲ་ཆང་གི་ཡིག་ཆ་ཡིན་པར་བརྟེན་འདིའི་པོད་ཐ་མར་བསྒྲིགས་འབྲུག་བྱས་ཡོད། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྟོང་ཁག་ཏུ་པར་བྱིན་སྒྱུ་དོན་རྣམས་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་པོད་དགྲ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་པོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱུང་བྱུང་བཞོལ་སོགས་ལ་པོད་ཏྲགས་མ་མཛད་ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱུར་མ་པོད་གསར་བསྒྲིགས་སྐབས་སུ་པོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་པོད་བཙུངས་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྗེ་བཙུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྒྱུ་དོན་དབྱུངས་སྒྱུ་ལྟ་མངོན་ཤེས་བར་དང་། པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྒྱུར་ལམ་སྒྱུ་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྗེ་གསེབ་བར་དང་། པོད་བཞི་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྒྱུ་དོན་དང་། པོད་ལྗེ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྒྱུ་དོན་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདྲེན་པའི་ལུང་ལྷན་ཁག་གི་ལུང་།

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele:+91-8223-258435
 Fax :+91-8223-258781
 Email:office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

དང་། བོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་ལྷ་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཆོས་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། བོད་བདུན་པའི་
 ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་
 དང་བོད་མཐའ་དཔྱད་དང་། བོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་མཐའ་དཔྱད་དང་
 འགོག་སྦྲུམ་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་
 དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་གཉིས་པའི་ནང་འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་
 དང་། བོད་བརྒྱུད་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་ཆ་བ་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉན་བྱ་བུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད། ལེའུ་བཞི་པའི་
 མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བཙེ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་ལྷ་སྐྱབ་དགོངས་རྒྱུ། ལྷ་ལན་ལྷ་དན་ལྷ་སེལ། གོ་
 ལན་གནས་ལྷ་གས་ཐོག་འབེབས་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་དྲུག་པའི་ནང་བསྐྱུས་བྲ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། རྩོ་རྟགས་གཉིས་
 བཅས་བསྐྱེམས་བོད་གྲངས་བརྒྱུད་དྲུག་ཐོག་བསྐྱིགས་བཀོད་བྱས་ཡོད།

༡༽ དཀར་ཆག་སྐྱིག་སྐྱེས་ཀྱི་སྐོར། སྤྱིར་དཀར་ཆག་སྐྱིག་སྐྱེས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཚོད་པའི་
 གཞུང་ཆོས་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྒོལ་ལྷར་བསྐྱིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྷ་བྱ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྐུ་ཆུང་བ་
 དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཆེ་བ་ལྷ་བྱ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་སྐབས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་བྱ་ལ་གཟུགས་ལྷ་བྱ་
 གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གསུམ་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྐྱིགས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྷ་ས་བཅད་དངོས་སུ་
 མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བཟོད་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྐྱིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་
 བསྐྱིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་བྱི་མ་ལྷ་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་དཀར་ཆག་ཏུ་ས་
 བཅད་བཟུམ་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཙེས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དབྱུས་སུ་གཉིས་ལས་དང་། གཉིས་
 སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྷ་བྱ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆེ་བ་དེ་མིན་དང་། གཅིག་འགྱུར་
 དགོས་ཤིག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞན་སྤོང་གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་
 དང་གཞུང་དོན་ལྷ་བྱ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟུམ་ཡོད།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདྲེན་པའི་ལུང་པ་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱུ་ཁུ་ལྷོ་པ་

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༩༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྐྱད་ས་ཀྱི་སྒྲོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆེན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོན་མཁན་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་མཁན་དང་ལྷན་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་ཆེ་བ་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟེན་དང་དབྱེ་མ་གསར་རྟེན་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷའི་ནང་ནས་ལོ་སྡེ་མའི་རྒྱལ་ས་སྟོན་གནས་རིམ་མཐོ་ལོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན་བྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དཔར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་ནོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོན་མཁན་དུ་འཇུག་བསྒྲིགས་ལེགས་པར་བེན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སྟོན་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༠༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་སྒྲོར། བྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱེ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྱུག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆང་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། བྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོར་གྲུ་ཆང་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། དཔར་སྐྱར་བྱེད་ཕྱོགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྒྲོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྐྱད་ས་ཤད་འགོད་སྐྱད་ས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྒྲོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་(༢༠༡༢)དང་བྱི་ལོ་(༢༠༡༣)ཉིན་སེར་བྱེས་
དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

རྩི་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུས།	ཀ
སྟོར་ལམ།	
གསུམ་པ་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་འབྱེད་ཡག་ལག་བཤད་པ་ལ།	1
༡༽ སྟེའི་མཆམས་སྟར་བ།	1
༢༽ དོན་དངོས་བཤད་པ་དང་གཉིས།	1
གཉིས་པ་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	1
༡༽ རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།	1
༢༽ བྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	4
འདི་ལ་ཡང་།	1
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	1
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	2
འདི་ལ་ཡང་།	2
༡༽ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་བྱད་པར་ལྷ་ལྷན་དུ་བསྟན་པ།	2
༢༽ ཉན་རང་གི་སྟོར་ལམ་བྱད་པར་ལྷ་བལ་དུ་བསྟན་པ།	4
༣༽ བྱང་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་སུ་བསྟན་པ།	4
༤༽ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་པའོ།།	4
གཉིས་པ་བྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	4
༡༽ དམིགས་ནམ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར།	5
༢༽ མཚུངས་ལྷན་རྟོག་པའི་བྱད་པར།	13
༣༽ ཡོངས་འཛིན་དགོ་བཤེས་གྱི་བྱད་པར་དང་གསུམ།	13
དང་པོ་དམིགས་ནམ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་ལ།	5
༡༽ སྟེའི་མཆམས་སྟར་བ།	5

༡༥ སྔ་སྔོན་དབྱེ་བ།	5
༡༦ བཟོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་དང་གསུམ།	12
གཉིས་པ་སྔ་སྔོན་དབྱེ་བ་ལ།	5
༡༥ བཟོད་ཀྱི་དམིགས་ཆ་གྱི་བྱུང་བ།	5
༡༦ ཅེ་སྔོན་དམིགས་ཆ་གྱི་བྱུང་བ།	7
༡༧ བཟོད་པའི་དམིགས་ཆ་གྱི་བྱུང་བ།	9
༡༨ ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་ཆ་གྱི་བྱུང་བ་རྒྱུ།	10
གསུམ་པ་བཟོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་ལ།	12
༡༥ ཚུད་པ་དང་།	12
༡༦ ལན་གཉིས།	12
གཉིས་པ་ལན་ལ།	12
༡༥ ཆོས་ཅན་བདེན་བཞིན་ལ་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་མ་བཟོད་ཀྱང་དེར་མི་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་དང་།	12
༡༦ དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་བཟོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ལན་གཉིས།	13
དམིགས་པ་དང་ནི་ཆ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	14
༡༥ སྒྲིན་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་།	14
༡༦ བརྟེན་པ་སྒྲིན་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས།	16
དང་པོ་སྒྲིན་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་ལ།	14
༡༥ ལུས་རྟེན་དང་།	14
༡༦ སེམས་རྟེན་གཉིས།	15
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སྒྲིན་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའི་རང་ལུགས་ལ།	16
༡༥ མཆོན་ཉིད།	16

༡༽ དབྱེ་བ།	17
༢༽ སོ་སོའི་རང་བཞིན།	17
༣༽ སྤྱི་ཚུལ།	18
༤༽ ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར།	20
༥༽ རྩལ་འབྱེད་ཆེན་པོའི་བྱད་པར།	20
༦༽ སྒོ་རིག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།	22
༧༽ བྱད་པར་གྱི་ཆོས།	25
༨༽ སྒྲ་བཤད་པ།	26
བྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲ་བས་སྤྱ།	27
ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་བྱད་པར་བཤད་པ།	27
གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མཚུངས་ལྡན་ཏོག་པའི་བྱད་ཆོས་རྒྱས་ པར་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལ་ཡང་།	28
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	28
༢༽ བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	29
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	29
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	29
༢༽ མདོར་བསྟན་པ།	30
༣༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	30
༤༽ རོན་བསྐྱུ་བ་དང་བཞི།	39
གཉིས་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	30
༡༽ གཟུང་ཏོག་མདོར་བསྟན་པ་དང་།	30
༢༽ འཛིན་ཏོག་མདོར་བསྟན་པ་གཉིས།	30

གསུམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	30
༡ ་ མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་།	30
༡ ་ སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	30
གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	30
༡ ་ གཟུང་ཉོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	30
༡ ་ འཛིན་ཉོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	34
དང་པོ་གཟུང་ཉོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	30
༡ ་ ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ནུས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	30
༡ ་ རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	33
གཉིས་པ་འཛིན་ཉོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	34
༡ ་ རྣམ་འཛིན་ཉོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	34
༡ ་ བཏགས་འཛིན་ཉོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	36
སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	39
༡ ་ སྤང་བྱ་ཉོག་པ་བཤད་པ།	39
༡ ་ སྤང་བྱེད་གཉིན་པོ་བཤད་པའོ།	53
དང་པོ་སྤང་བྱ་ཉོག་པ་བཤད་པ་ལ།	39
༡ ་ གང་གིས་ཉོག་པའི་ངོ་བོ།	39
༡ ་ གང་ལ་ཉོག་པའི་ཡུལ།	41
༡ ་ ཇི་ལྟར་ཉོག་པའི་ཚུལ།	44
༡ ་ ཉོག་པ་དེའི་རབ་དབྱེ།	44
༡ ་ གངས་ངས་པ།	48
༡ ་ ལོ་རིམ་ངས་པ།	48

༡༽ ལུ་བཞིར་བཅི་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།	48
༡༽ བྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་བརྒྱད།	52
དང་པོ་གང་གིས་ཉོག་པའི་ངོ་བོ་ལ།	39
༡༽ སྤྱི་དང་།	39
༡༽ བྱེ་བྲག་གཉིས།	40
སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་དགོ་བཤེས་གྱི་	
བྱད་པར་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་ལ།	53
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	53
༡༽ བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	54
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	54
༡༽ མཆོམས་སྒྱུར།	54
༡༽ ཅ་བ།	55
༡༽ འགྲེལ་པ་དང་གསུམ།	56
གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ།	56
༡༽ ཐབས་མཁས་པའི་བྱད་པར།	56
༡༽ ཆོས་སྟོན་པའི་བྱད་པར།	56
༡༽ འགལ་རྒྱུན་སྟོང་པའི་བྱད་པར།	56
༡༽ དོན་བསྟུ་བའོ།	56
དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ།	57
༡༽ བསྟན་བྱ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉན་གྱི་མཆན་ཉིད།	57
༡༽ ཉན་བྱེད་སྟོབ་པའི་མཆན་ཉིད།	59
༡༽ ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ།	59

༤༽ བསྟན་པའི་པན་ཡོན།	60
༥༽ མ་བསྟན་པའི་ཉེས་དམིགས།	61
༦༽ གདམས་ངག་རྒྱུ་ལྟར་ལྟར་ཚུལ་བསྟན་པའོ།	62
བཞི་པ་གདམས་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་སྟོན་པ་ལ།	63
༡༽ སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་།	63
༢༽ སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་།	121
༣༽ སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་།	131
༤༽ སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཞི།	135

རིགས།

དང་པོ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ།	63
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	63
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	64
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་གཉིས།	64
༡༽ རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ།	64
༢༽ དབྱེ་བ་ལ་ཚུངས་སྤྲོད་པའོ།	69
དང་པོ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ།	64
༡༽ མཆོམས་སྒྱུར་བ།	64
༢༽ ཅ་བ།	64
༣༽ འགྲེལ་བ།	65
༤༽ དོན་བསྐྱབ་དང་བཞི།	65
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	65
༡༽ རྟེན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ།	65

༡༥ གོ་རིམ།	65
༡༦ གངས་ངེས་པའོ།	65
སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	69
༡༧ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	69
༡༨ རང་ལུགས་སོ།	75
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་བཞི།	75
༡༩ གྲེ་བྲག་སྤྱོད་ལུགས།	75
༢༠ མདོ་སྤྱོད་ལུགས།	76
༢༡ སེམས་ཅམ་ལུགས།	76
༢༢ དབྱུ་མ་ལུགས་སོ།	85
ངེས་ན་འདི་ལ་གཉིས།	85
༡༩ དངོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་།	85
༢༠ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་གཉིས།	86
དང་པོ་དངོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ།	85
༡༩ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	85
༢༠ དེའི་དོན་བཤད་པའོ། འདི་ཡིན་ནམ་བཟླ།	85
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	86
༡༩ རྒྱུད་སྤྱོད་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	86
༢༠ རི་ལྟར་ཉམས་སྤྱོད་ལུགས་སོ།	107
དང་པོ་རྒྱུད་སྤྱོད་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	86
༡༩ མདོར་བསྟན་པ།	86
༢༠ རྒྱུ་པར་བཤད་པ།	87

༣༽ ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ།	106
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	87
༡༽ རྣམ་གཞག་བཅུའི་སྒྲིལ་ས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་བསྟན་པ།	87
༢༽ དཔེ་དགྲ་དོན་དགྲའི་སྒྲིལ་ས་སྒྲིབ་པ་སྒྲོ་བར་སྒྲུབ་པ་དང་གཉིས།	87
གཉིས་པ་དཔེ་དགྲ་དོན་དགྲའི་སྒྲིལ་ས་སྒྲིབ་པ་སྒྲོ་བར་བར་སྒྲུབ་པ་ལ།	87
༡༽ བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་དཔེ་དོན།	88
༢༽ སྒྲིབ་བྱེད་དགྲ་བསལ་ནས་བསྒྲིབ་བྱ་དགྲ་མདོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ།	89
༣༽ སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན།	97
༤༽ བསྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་དོན་དང་བཞི།	102
དང་པོ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་དཔེ་དོན་ལ།	88
༡༽ མདོན་བསྟན་པ་དང་།	88
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	88
གསུམ་པ་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལ།	106
༡༽ ཚུད་པ་དང་།	106
༢༽ ལན་གཉིས།	106
གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ།	107
༡༽ རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས།	107
༢༽ རིགས་སད་པའི་རྟགས།	107
༣༽ རིགས་ནས་ཇི་ལྟར་འཁྲིད་ཚུལ།	108
༤༽ རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན།	108
༥༽ རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།	108
༦༽ དབྱེ་བ།	109

ཡ། ས་མཆ་མས།	109
༤། མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	110
༥། སྒྲ་བཤད་པ་དང་དབྱ།	110
དེའི་འོག་རྩ་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	111
༡། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་།	111
༢། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་བཤད་པ་དང་།	112
༣། དང་ངེས་ཀྱི་མདོ་བཤད་པའོ།།	114
དང་པོ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ལ།	111
༡། མཆན་ཉིད་དང་།	111
༢། དབྱེ་བའོ།།	111
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	111
༡། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་དང་།	112
༢། རྟོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ།	112
༣། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ།	112
༤། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པའོ།།	112
གཉིས་པ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ལ།	112
༡། མཆན་ཉིད།	112
༢། དབྱེ་བའོ།།	112
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	112
༡། གཞུག་པ་ལ།	112
༢། མཆན་ཉིད་ལ།	112
༣། གཉེན་པོ་ལ།	113

༤༥ བསྐྱར་བ་ལ་ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་དང་བཞི།	113
གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ཁོ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཚུད་སྤྱོད་བསྟན་	
ན་བསྟན་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལ།	114
༡༥ ཚུད་པ་དང་།	114
༡༦ ལན་གཉིས།	115
དང་པོ་ཚུད་པ་ལ།	114
༡༥ རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་ངས་པའི་ཚུད་པ།	114
༡༦ རིགས་སོ་སོར་མ་ངས་པའི་ཚུད་པ་དང་གཉིས།	115
གཉིས་པ་ལན་ལ།	115
༡༥ རོན་ཐོབ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལན་དངོས་དང་།	115
༡༦ འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ལན་གཉིས།	116
གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ལན་ལ།	116
༡༥ མཚམས་སྦྱར་བ།	116
༡༦ ཅ་བ།	116
༡༧ འགྲེལ་བ་དང་གསུམ།	117
གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་ལ།	121
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	121
༡༦ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་དང་གཉིས།	122
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	122
༡༥ མཚམས་སྦྱར་བ།	122
༡༦ ཅ་བ།	123
༡༧ འགྲེལ་བ་དང་གསུམ།	123

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས།	123
༡༽ རབ་དབྱེ་དང།	123
༢༽ ཇི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་ལོ།	127
དང་པོ་རབ་དབྱེ་ལ།	123
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	123
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས།	124
འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	127
༡༽ མཚན་ཉིད།	127
༢༽ དབྱེ་བ།	127
༣༽ སོ་སོའི་རང་བཞིན།	127
༤༽ ཇི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་ལོ།	130
གསུམ་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ།	127
༡༽ སྒྲིབ་བསྟན་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང།	127
༢༽ གྲེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་བརྒྱད་བཤད་པའོ།	129
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྲ་བ།	
གསུམ་པ་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྲ་བ་བཤད་པ་ལ།	131
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	131
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	131
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	131
༡༽ མཚམས་སྒྲིབ་བ།	131
༢༽ ཅ་བ།	131
༣༽ འགྲེལ་པ་དང་གསུམ།	132

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	133
༡༽ མཚན་ཉིད།	133
༢༽ དབྱེ་བའོ།	133

གོ་སྐབ།

འདི་ལ་ཡང་།	135
༡༽ སྤྱིའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་།	135
༢༽ སོ་སོའི་དོན་འཆད་པ་གཉིས་ལས།	139
དང་པོ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ།	135
༡༽ མཐུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་དང་།	135
༢༽ སྦྱར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པ་གཉིས་ལས།	136
འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	136
༡༽ མཚན་ཉིད།	136
༢༽ དབྱེ་བ།	136
༣༽ ས་མཚམས་གསུམ་ལས།	137
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	136
༡༽ ཉོན་ཆུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཐུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་དང་།	136
༢༽ སྦྱར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད།	137
གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	139
༡༽ ཐེག་ཆེན་ལ་གོ་བགོས་པའི་གོ་སྐབ།	139
༢༽ དེ་ལ་ཞུགས་པའི་འདུག་སྐབ།	153
༣༽ དེ་ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཆོགས་སྐབ།	160
༤༽ ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ངེས་འབྱུང་སྐབ་པ་བཤད་པའོ།	253

དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ལ་གོ་བགོས་པའི་གོ་སྐབ་བཤད་པ་ལ།	139
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	139
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	140
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	140
༡༽ མཆོམས་སྒྱུར།	140
༢༽ ཅ་བ།	140
༣༽ འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	140
གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ།	140
༡༽ དབྱེ་བ་དང་།	140
༢༽ རོན་བསྐྱབ་གཉིས་ལས།	143
དང་པོ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ།	140
༡༽ སྒྲིན་པ་ལ་དྲག་ཏུ་དབྱེ་བ།	140
༢༽ ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པ་གཉིས་ལས།	141
འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	143
༡༽ མཆོན་ཉིད།	143
༢༽ དབྱེ་བ།	143
༣༽ བྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ།	144
༤༽ གངས་ངེས་པ།	146
༥༽ གོ་ངེས་ངེས་པ།	148
༦༽ སྐབ་པའི་ཚུལ།	148
༧༽ སྐབ་པའི་འབྲས་བྱ།	152
༨༽ སྐབ་པའི་པ།	152

༤༽ ཞར་བྱང་བསྐྱ་བ་དངོས་གཞི་བཤད་པའོ།	152
འཇུག་སྐྱབ།	
གཉིས་པ་འཇུག་སྐྱབ་བཤད་པ་ལ།	153
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	153
༢༽ དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	153
ཆོགས་སྐྱབ།	
གསུམ་པ་ཆོགས་སྐྱབ་བཤད་པ་ལ།	160
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	160
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	161
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	161
༡༽ མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་།	161
༢༽ ཆོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་།	162
༣༽ ཆོགས་དཀར་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གསུམ་ལས།	163
གཉིས་པ་ཆོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་སྒྱུར་བསྟན་པ་ལ།	162
༡༽ ཅ་བ།	162
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	162
གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	162
༡༽ འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ།	162
༢༽ ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ།	162
༣༽ གྲུབ་པའི་ངེས་ཆོག །	162
༤༽ གྲུབ་པའི་གངས་ངེས་དང་བཞི་ལས།	163
བཅེ་དང་སྒྱུན་ལ་སོགས་པ་དུག ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་།	163

༡༽ བསམ་སྒྲིབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།	163
༢༽ མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།	165
༣༽ ལྟ་བ་དང་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།	166
༤༽ འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།	167
༥༽ ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོགས་སྐྱབ་དང་ལྡ།	167
སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	168
༡༽ མཆོན་ཉིད།	168
༢༽ དབྱེ་བ།	168
༣༽ སོ་སའི་ངོ་བོ།	169
༤༽ ས་མཆོམས།	174
༥༽ དེས་ཆོག།	174
༦༽ གོ་རིམ།	174
༧༽ བྱངས་དེས་སོ།	177
དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་ན་འཆད་ ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན།	178
༡༽ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་།	178
༢༽ སའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་།	184
༣༽ གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།	251
དང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	178
༡༽ དུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་དང་།	178
༢༽ དུལ་སྒྲིབ་ཉིད་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།	178
འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	179

༡༽ ཡུལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་དང་།	178
༢༽ ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དང་།	180
༣༽ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་དང་གསུམ་ལས།	181
གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ།	181
༡༽ རོན་སྤྱོད་པའི་ལུགས་དང་།	181
༢༽ ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས།	182
གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ།	182
༡༽ དབུ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་འགོད་པ།	182
༢༽ དབུ་མ་པའི་ལུགས་བཀོད་པ།	182
༣༽ དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཁྲན་ཀ་སྟོང་བ།	183
༤༽ སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དགག་པ།	183
༥༽ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པའོ།	184
ས་ལམ་ཆེན་མོ།	
གཉིས་པ་སའི་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	184
༡༽ མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་།	184
༢༽ སའི་ཆོགས་དངོས་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།	184
གཉིས་པ་སའི་ཆོགས་དངོས་བཤད་པ་ལ།	184
༡༽ རྒྱ་ས་དགྲའི་ཡོངས་སྟོང་བཤད་པ་དང་།	184
༢༽ འབྲས་བུ་ས་བཅུ་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	248
འདི་ལ་ཡང་དགྲ།	185
༡༽ ས་དང་ཐོའི་ཡོངས་སྟོང་བཤད་པ་དང་།	185
༢༽ ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྟོང་བཤད་པ།	187

༣༽ ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པ།	188
༤༽ ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པ།	189
༥༽ ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པ།	190
༦༽ ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པ།	191
༧༽ ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པ།	192
༨༽ ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པ།	194
༩༽ ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པའོ།	195
ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	185
༡༽ ཅ་བ་དང་།	185
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	186
གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་།	186
༡༽ ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་།	186
༢༽ ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་ལས།	187
གཉིས་པ་ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ཡང་།	187
༡༽ ཅ་བ་དང་།	187
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	187
གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	187
༡༽ ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་།	187
༢༽ ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས།	188
གསུམ་པ་ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ཡང་།	188
༡༽ ཅ་བ་དང་།	188
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས།	188

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	188
༡༽ ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སའི་ངོ་བོ་དང་།	188
༢༽ ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས།	189
བཞི་པ་ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ།	189
༡༽ ཅ་བ་དང་།	189
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	189
གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	189
༡༽ ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སའི་ངོ་བོ་དང་།	189
༢༽ ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས།	190
ལྔ་པ་ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ།	190
༡༽ ཅ་བ་དང་།	190
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	190
གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	190
༡༽ ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སའི་ངོ་བོ་དང་།	190
༢༽ ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས།	191
ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ།	191
༡༽ ཅ་བ་དང་།	191
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས།	191
གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	191
༡༽ ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སའི་ངོ་བོ་དང་།	191
༢༽ ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས།	192
བདུན་པ་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ།	192

༡༽ སྤང་བྱ་དང་།	192
༢༽ གཉིན་པོ་གཉིས།	193
དང་པོ་སྤང་བྱ་ལ།	192
༡༽ ཅ་བ་དང་།	192
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	192
གཉིས་བ་འགྲེལ་བ་ལ།	192
༡༽ སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་འཛིན་པོ་དང་།	192
༢༽ དེ་སྤངས་བས་སྐོབ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	193
གཉིས་བ་གཉིན་པོ་ལ།	193
༡༽ མཆོམས་སྒྱུར།	193
༢༽ ཅ་བ།	193
༣༽ འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	193
གསུམ་བ་འགྲེལ་བ་ལ།	193
༡༽ སྤྱང་བྱེད་སྐོམ་འཛིན་པོ་ཉིད་དང་།	193
༢༽ སྤངས་བས་སྐོབ་ཚུལ་ལོ།	194
བརྒྱད་བ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱང་ལ།	194
༡༽ ཅ་བ་དང་།	194
༢༽ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	195
གཉིས་བ་འགྲེལ་བ་ལ།	195
༡༽ སྤྱང་བྱེད་སྐོམ་འཛིན་པོ་ཉིད་དང་།	195
༢༽ སྤངས་བས་སྐོབ་ཚུལ་གཉིས།	195
དགུ་བ་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྤྱང་ལ།	195

༡༽ ཅ་བ་དང་།	195
༢༽ འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	196
གཉིས་བ་འབྲེལ་བ་ལ།	196
༡༽ སྤྱང་བྱེད་སྟེ་སེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།	196
༢༽ སྤྱངས་བས་ས་སྟོབ་ཚུལ་གཉིས།	196
འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ།	196
༡༽ ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་བ་དང་།	196
༢༽ སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སེའི་རྣམ་གཞག་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པའོ།།	
.....	208
དང་པོ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་བ་ལ།	197
༡༽ མཚན་ཉིད།	197
༢༽ དབྱེ་བ།	197
༣༽ སྟེ་སེའི་རང་བཞིན།	197
༤༽ འཕྲོ་ཚུལ།	200
༥༽ མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	203
༦༽ སྤྱི་བཞུགས་པའོ།།	203
གཉིས་བ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སེའི་རྣམ་གཞག་གྱི་བྲག་ཏུ་	
བཞུགས་བ་ལ།	208
༡༽ བྱེད་པར་གྱི་གཞི་སེའི་ངོ་བོ།	208
༢༽ བྱེད་པར་གྱི་ཚུལ་སེའི་རྣམ་གཞག།	212
༣༽ བྱེད་པར་དེ་ལྟར་གྱི་སེའི་ངོ་བོ་ཚིག་བཞུགས་པའོ།།	244
དང་པོ་བྱེད་པར་གྱི་གཞི་སེའི་ངོ་བོ་ལ།	208

༡༽ རང་བཞིན་དངོས་དང་།	208
༢༽ དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།	208
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	208
༡༽ དབྱེ་བ།	208
༢༽ སྤྱི་མཐོང་ལྟ་བུ།	208
༣༽ གཞུང་ལྟ་བུ།	211
༤༽ ས་བཅུར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ།།	211
གཉིས་པ་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤའ་བ་ལ།	212
༡༽ བར་བྱེད་ལྟ་བུ་པའི་བྱེད་པར།	212
༢༽ བསྐྱེད་པ་གསུམ་ལ་སྒྲོབ་པའི་བྱེད་པར།	213
༣༽ ཟག་མེད་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་སྒྲོབ་པའི་བྱེད་པར།	214
༤༽ གྱུན་རྒྱུ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར།	214
༥༽ སྒྲིབ་པ་འཛིན་པའི་བྱེད་པར།	216
༦༽ གཉིན་པོ་རྟགས་པའི་བྱེད་པར།	217
༧༽ སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྒྲིག་པའི་བྱེད་པར།	220
༨༽ ས་ཐོབ་པའི་རྟགས་པའི་བྱེད་པར།	237
༩༽ ས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར།	241
༡༠༽ ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་པའི་བྱེད་པར་དང་བཅུ་ལས།	242
ལྷ་པ་སྒྲིབ་པ་འཛིན་པའི་བྱེད་པར་བཤའ་བ་ལ།	216
༡༽ དབང་དང་།	216
༢༽ རྣམ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལས།	216
བདུན་པ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྒྲིག་པའི་བྱེད་པར་བཤའ་བ་ལ།	220

༡༽ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།	220
༡༽ ཐུན་མོང་བ་གཉིས་ལས།	221
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བ་བཤད་པ་ལ།	221
༡༽ མཐོང་སྤང་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་དང་།	221
༡༽ སྒྲོམ་སྤང་སའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་དང་།	224
༣༽ དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱེ་བ།	226
༤༽ ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་དང་བཞི་ལས།	228
དང་པོ་མཐོང་སྤང་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་ལ།	221
༡༽ སྤྱིའི་གངས་དང་།	221
༡༽ ལོག་པར་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ལས།	223
སྤྱིར་སྤང་བྱ་ཅམ་ལ།	226
༡༽ ཇོ་བོ།	226
༡༽ དབྱེ་བ།	226
༣༽ བསྐྱུ་བ།	227
༤༽ སོ་སའི་རང་བཞིན་ནོ།།	227
བཞི་པ་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།	228
༡༽ མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་དང་།	228
༡༽ སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་གཉིས་ལས།	236
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤོང་ཚུལ་གང་ཞེ་ན།	
འདི་ལ།	229
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	230
༡༽ དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	230

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	230
༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	230
༢༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ་གཉིས།	232
དང་པོ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	230
༡༽ དེས་སྤང་བྱ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྲོད་ཚུལ།	230
༢༽ སྤང་བྱ་དུས་གསུམ་པ་གང་སྤྲོད་བ་དང་།	231
༣༽ སྤངས་པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ།།	232
གཉིས་པ་སྒྲོལ་སྤང་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་ཡང་།	236
༡༽ ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།	236
༢༽ ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས།	237
བཅུ་པ་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པའི་བྱད་པར་ལ།	242
༡༽ རོ་ཐོ།	242
༢༽ དབྱེ་བ།	242
༣༽ སོ་སའི་རང་བཞིན་ནོ།།	242
གསུམ་པ་བྱད་པར་དེ་ལྟར་གྱི་སའི་ངེས་ཆོག་བཤད་པ་ལ།	244
༡༽ སྤྲིའི་ངེས་ཆོག །	244
༢༽ སོ་སའི་ངེས་ཆོག་གཉིས་ལས།	244
གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་སའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལ།	248
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	248
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	248
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	248
༡༽ མཆོམས་སྒྱུར།	248

༡༥ ཅ་བ།	248
༡༦ འགྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	249
གསུམ་བ་འགྲེལ་བ་ལ།	249
༡༧ ས་བཅུ་བ་མཆན་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	249
༡༨ འདའ་བྱ་ས་དགའི་རང་བཞིན་བཤད་བ་གཉིས་ལས།	249
གསུམ་བ་གཉིན་པོའི་ཆོག་ས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ་ལ།	251
༡༩ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	251
༢༠ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	252
གཉིས་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	252
༢༡ མཆོམས་སྒྱུར་བ།	252
༢༢ ཅ་བ།	253
༢༣ འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	253

ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་བ།

བཞི་བ་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་བ་བཤད་བ་ལ།	253
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	253
༡༦ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	254
གཉིས་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	254
༡༧ མཆོམས་སྒྱུར་བ།	254
༡༨ ཅ་བ།	254
༡༩ འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	254
འདི་ལ་ཡང་བརྒྱད།	254
༡༥ དང་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་བ་སྟོན་བ་ལ།	254

༡༽ གཉིས་པ་མཉམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ།	255
༢༽ གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ།	255
༣༽ བཞི་པ་འབད་པ་མེད་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ།	255
༤༽ ལྷ་པ་མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ།	256
༥༽ དུག་པ་ཐོབ་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ།	256
༦༽ བདུན་པ་ནམ་མཁུན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ།	256
༧༽ བརྒྱད་པ་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ།	257
བརྒྱད་པ་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ།	258
༡༽ མཆན་ཉིད།	258
༢༽ དབྱེ་བ།	258
༣༽ གོ་རིམ།	258
༤༽ ངེས་པར་འབྱུང་ཚུལ།	259
༥༽ བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན།	259
༦༽ ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་བཤད་པ།	259
༧༽ ས་མཆམས་སོ།	260
གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི།	260
དགོ་བ་བསྟོ་བ།	261
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག།	262
ལྷང་མཆན་དང་བསྐྱུར་མཆན།	263

༡༡། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
 རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལས་སྦྱར་ལམ་ཀྱི་སྦྱི་དོན་བཞུགས་སོ།།

གསུམ་པ་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། སྦྱིའི་
 མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན། གདམས་ངག་དང་།
 ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག །ཅེས་བཤད་ན། གདམས་ངག་གི་འོག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་
 འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་
 བས་གདམས་ངག་གི་དོན་སྒྲིམ་པས་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་ཀྱི་སྒྲི་ནས་བཤད་པ་ལ། ❶ ལས་དང་པོ་
 བ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བས་ངེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཡན་ལག །ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ངོ་མོ་མདོར་བསྟན་པ། བྱང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
 ལས་❷། དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་
 བ་ནི། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

འདི་ལ་ཡང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ། ❸ བྱང་

སེམས་ཚུལ་པའི་སྒྲི་དུ་མི་ལྟར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་རྫོགས་པར་བགྱི་བར་འཆའ་
བས་ཤེར་བྱེན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ལྷ་རིའི་བྱས་
སྒྲི་དེ་བྲིས་པའི་ལན་དུ།^①རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་སྒྲི་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཆོས་ལ་སྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། སྦྱོར་ལམ་གྱི་མདོ་འདི་
^②གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།^③ལྷ་རིའི་བྱས་སྦྱས་པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ལ་སྐྱེད་པ་གང་ཡིན། རབ་
འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱེན་ལ་སྦྱོར་པའི་ཆེ་
གཟུགས་མི་ཉག་ཅས་བྱ་བར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་དཔེ་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་
དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། བཅས་པ་དག་ལས་བྱུང་པར་འཕགས། །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། དེའི་དོན་ཆེ་ག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་བཤད་པ་ལ།^④བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་གྱི་མཐར་བྱེན་པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
དད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་དགེ་བའི་ཅ་བའི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་བཞི་རྫོགས་པ་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་
བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་བྱིར་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གང་
དུ་ཡང་སྒྲི་འབྱེན་པ་བརྫོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱུང་པར་ལྷ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ། ཉན་རང་
གི་སྦྱོར་ལམ་བྱུང་པར་ལྷ་བྲལ་དུ་བསྟན་པ་^⑤། བྱང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་
སུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་བྱུང་པར་ལྷ་
དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱུའི་བྱུང་པར། དམིགས་པའི་བྱུང་པར། རྣམ་པའི་བྱུང་པར། རོ་བོའི་སྒྲི་ནས་
དབྱེ་བའི་བྱུང་པར། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་པ་

ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་རྒྱུ་འབྱུང་བར་དེ་
 ཉོན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
 དམིགས་རྣམ་ཀྱི་བྱང་པར་ཉོན་པ་ལ། བདེན་པ་བཞི་ཉོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ།
 ཞེས་གསུངས། རོ་བོའི་བྱང་པར་ཉོན་པ་ལ། ❶ དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
 བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོ་བའི་
 ཅ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བཅོད་པར་གྱུར་པ་དང་།
 དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས། རྒྱུ་འབྱུང་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་
 ཉོན་པ་ལ། ❷ རྒྱུ་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུ་འབྱུང་
 དང་འབྲེལ་དང་ཆེན་པོ་ནི། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྱུར་ལམ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་
 སྒྱུར་ལམ་ལས་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཉོན་པ་ལ། ❸ འཆད་
 པར་འགྱུར་བ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཉོན་པ་
 ལ། ❹ ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། རྒྱུ་འབྱུང་སྒྲོ་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཉོན་
 པ་ལ། ❺ ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཉོགས་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་རོ་བོ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཡོངས་འཇིན་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཉོན་པ་ལ། ❻ དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཐབས་ལ་
 མཁས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།
 ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཉོན་པ་ལ། ❼ མཐོང་བ་དང་སྒྲོ་མ་པས་
 སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་རྣམས་པ་བཞི་པོ་འཆད་པར་

འབྲུང་བའི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བའ་ལ་སོགས་
པ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་སྒྲིར་ལམ་བྱུང་བར་ལྷ་བྲལ་དུ་^①སྟོན་པ་ལ། ^②དེ་
དག་གི་ངོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་ཅ་བ་ནི། ལྷགས་ལས་གཟུགས་སུ་
རུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་
དམིགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་ཞུགས་པ་དང་། རང་གི་ཐེག་པ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་མི་ལྡན་པར་འབྲུང་ངོ་ཞེས་
འབྲུང་བའི་བྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ^③བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་རྣམས་ནི། ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱའི་སྟོན་སྟེ། ཁ་ཅིག་
ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྟོན་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པའི་སྟོན་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྲིད་པ་བཞིན་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
ལ། ལྷ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཀྱན་ཏུ་དམིགས་
སོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④གང་
གི་བྱུར་འདི་ནི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱུར་ཐེག་པ་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་ནི་གང་དུ་ཡང་སུན་འབྱེན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བྱུང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་
པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་ཀྱི་བྱུང་བར་།
མཚུངས་ལྡན་རྟོག་པའི་བྱུང་བར་། ཡོངས་འཛིན་དགོ་བའི་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ལ། སྒྲིའི་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་དང་། སོ་སོའི་དབྱེ་བ། བཟོད་ཚུལ་ལ་ཚོད་བ་
སྒྲོང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ^①དམིགས་བ་དང་རྣམ་པའི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། དེའི་ཕྱིར་དམིགས་བ་དང་རྣམ་པ་དག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་བདུན་
གྱིས་བཤད་དེ། ཞེས་བཤད།

གཉིས་བ་ལ། རྫོང་། ཅེ་མོ། བཟོད་བ། ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱང་
པར་རོ། །དང་པོ་ལ། རྫོང་ཆུང་དུའི་བདེན་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་
བྱང་པར་གཉིས་སྟོན་བ་ལ། ^②ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་བ་ཆེ་དང་ལྷན་བ་རབ་འབྱོར་ཆོས་ལ་
སྲིད་བ་གང་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་བ། ཆེ་དང་ལྷན་བ་ལྷ་རིའི་བྱ་གང་བྱང་ཆེན་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་བ་དང་། ལྷག་
པར་གནས་བ་དང་། ཀྱན་ཤེས་བ་འདི་ནི་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྲིད་
བ་སྟེ་སྟོན་ཡིན་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^③གཟུགས་འདི་ལྷར་སྤང་བར་བྱའོ། །འདིས་
གཟུགས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་བ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^④འགོག་བ་
དེ་ལྷར་མངོན་དུ་བྱའོ། །འདི་ལས་འགོག་བ་མངོན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་
སོགས་དང་། ^⑤ཆེ་དང་ལྷན་བ་ལྷ་རིའི་བྱ་གང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་འདི་
ལྷར་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོབ་པའི་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་གཟུགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་
དེས་ཀྱང་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་བ་ལ།
དམིགས་བ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བ། །བདེན་པའི་རྟོག་ཅན་དེ་ཡི་ནི། །རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་
ལ་སོགས་འགོག་། ཅེས་དང་། ^⑥དེ་ལ་ཆུང་དུའི་དམིགས་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་
པའི་བདེན་བ་བཞི་པོ་ལ་བརྟེན་བ་མི་རྟག་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་
རོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་བ་དང་དམིགས་

པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱུའི་སྒྲི་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་པ་ལ། ^①ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་སྤྱོད་མཉན་པར་བྱ། གཟུང་བར་བྱ།
བཅང་བར་བྱ། བསྐྱུག་པར་བྱ། ཀྱན་ཆུབ་པར་བྱ། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས།
ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།
ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ། །ཞེས་དང་། ^②དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་
གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དྲོད་འབྱིང་གི་དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱུང་པར་སྟོན་པ་ལ། ^③དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
བདག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཤེར་སྤྱོད་མ་དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མ་མཐོང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་མིང་དེ་གནས་པ་ཡང་མ་ལགས། མི་གནས་པ་
ཡང་མ་ལགས། གནས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་གནས་བྲལ་དང་། །ཞེས་དང་། ^④འབྱིང་
གི་དམིགས་པ་ནི་མོས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་བྱངས་བཞིན་དུ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་དག་མི་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་མིང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་དང་རྒྱན་འདྲ་
བར་འཇུག་པའི་མཆན་ཉིད་དག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དྲོད་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱུང་པར་སྟོན་པ་ལ། ^⑤བཅོམ་ལྡན་འདས་བརྟ་
དང་ལྡན་པའི་ཆོས་བཏགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བཀྱི་བ་གང་
ལགས་པ་དེ་ཡང་ཤུང་པོ་འཕ་ཁམས་སམ། སྒྲི་མཆེད་དམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་

འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བསྐྱེ་བ་མ་ལགས། ཞེས་པ་
ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་རིག་པར་
བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གནས་དང་བཏགས་དང་བརྗོད་དུ་
མེད། །ཅེས་དང་། ❶ ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟུན་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་
པ་ནི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེད་སྒྲུབ་ལྟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ་བར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་
དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱང་པར་སྟོན་པ་ལ། ❷ བཅོམ་
ལྡན་འདས་གང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པས་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་བསྐྱེད། །ཞེས་པ་
ནས། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་བཟུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་
མེད། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་། དེ་མི་རྟོག་སོགས་པར་མི་གནས། །ཞེས་
དང་། ❸ ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཡིན་པས། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟོག་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པ་དང་མི་རྟོག་པ་ལ་
སོགས་པ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་ཆུང་སྟོན་པ་ལ། ^①དེ་ཅིའི་སྒྲི་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་མཆོན་མར་བཟུང་བ་བགྱི་བ་མ་ལགས་
ཏེ། མཆོན་མ་ནི་ཉིད་མོངས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ནི་
བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེར་སྤྱོད་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་
རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །ཆོས་རྣམས་མི་
འཇིན་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་དང་། ^②འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་བདག་ཉིད་
གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ལ་རང་གི་རིམ་གྱི་དབྱིངས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་ཆུང་སྟོན་པ་ལ། ^③བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་བྱང་ཆེན་
ཤེར་སྤྱོད་ལ་སྟོད་པ་ན་ཤེར་སྤྱོད་གང་ཤེར་སྤྱོད་གང་གིས་ཤེར་སྤྱོད་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་
ཅིའི་སྤྱིར་དེ་ལ་ཤེར་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྟག་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་ནས།
ཀུན་ཏུ་སྐྱབས་པས་ཟེན་པར་མི་འགྱུར་ན་བྱང་ཆེན་དང་ཤེར་སྤྱོད་མ་བུལ་བར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་
སྤྱིར་། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་ཏྟགས་པ། །ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་
རོ། །ཞེས་དང་། ^④ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མར་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །རྣམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་ངེས་པར་ཏྟགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས། དེའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①དེ་ལྟར་ན་དག་བའི་ཅ་བ་གཡོ་བའི་
 ཅེ་མོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་
 གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

བཟོད་པ་ཆུང་བའི་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པ་ལ། ^②དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་
 བྱས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །རབ་འབྱོར་ཅིའི་བྱིར་ན་
 བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་དང་མ་བུལ་བར་ཤེས་པར་བྱ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་
 ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བུལ་བ་སྟེ། དེ་བྱང་ཆེན་ཤེར་
 བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །དེ་མེད་པ་ནི་
 ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་དང་། ^③ཆུང་བའི་དམིགས་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་སྦྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་^④གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་
 པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་སྦྱེས་ཤིང་ངེས་པར་མ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་དག་སྦྱེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། །དག་དང་།
 ཞེས་དང་། འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ^⑥རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱེ་བ་ཡང་མེད་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་
 ནོ། །རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བཅོད་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལ། ^①དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
 གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བྱང་
 ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་ལ་སྦྱོད་ན་མཆན་མ་ལ་
 སྦྱོད་དེ་ཤེར་བྱིན་ལ་མི་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
 ལ། དེ་དག་མཆན་མ་མེད། །དེ་ཡི་མཆན་མར་མི་རྟོན་པས། །མོས་མིན་འདུཤེས་མེད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ^②ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མི་འཐད་པས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་བཞིན་
 ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མོས་པ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མི་མོས་ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲིག་པ་ལ། ^③དེ་ལྟར་ན་
 ངན་འགྲོ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཅོད་པའི་བྱིར་བཅོད་པར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་
 རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་སྒྲིག་པ་ལ། ^④ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རི་དུ་
 ཉིའི་བྱ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
 གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྣམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་
 པ་མེད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་^⑤བྱེད་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། ^⑥ཆུང་དུའི་
 དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བ་མེད་པ་དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་གི་སྒྲིག་ལམ་དང་བསོད་ནམས་

དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱལ་བ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཉིང་རེ་འཇིག་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཆོས་མཆོག་འབྲིང་གི་དམིགས་ནམ་སྟོན་པ་ལ། ❶ དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཐུས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རི་དྲུ་ཉིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
སྒྲུས་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རི་དྲུ་ཉིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གང་ཉིང་རེ་འཇིག་དེ་དག་གིས་
གནས་པ་དེ་ནི་སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲུབ་མཛད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལྷང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལྷང་སྟོན་པ་དང་རྫོམ་པ་ཟད། །ཅེས་དང་། ❷ འབྲིང་གི་
དམིགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཉིང་རེ་འཇིག་དང་ལྡན་པའི་ནམ་འབྱོར་པ་ལ་
སངས་རྒྱས་ནམས་ལྷང་སྟོན་པར་མཛད་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ནམ་པ་ནི་ནམ་པར་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིང་
རེ་འཇིག་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའོ་སྙམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དམིགས་ནམ་གྱི་བྱང་པར་སྟོན་པ་ལ། ❸ ལྷ་རི་དྲུ་ཉིའི་
བྱས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཉིང་རེ་འཇིག་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་ལ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷང་
བསྟན་པ་ཡོད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རི་དྲུ་ཉིའི་བྱ་དེ་ནི་
མཛད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་ནམ་པར་ཤེས་པ་མཛད་དེ་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིང་

འཛིན་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་དང་།^①ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་དོན་གསུམ་
པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ནམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་ཐབས་དམ་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་ལ།^②དེ་ལྟར་ན་འཛིན་
རྟོག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་དམིགས་
པ་དང་ནམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དམིགས་ནམ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱོད་སོགས་
ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་བྱོད་
སོགས་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་། ལྷག་མ་
ནམས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བའི་རྩོད་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ།^③དམིགས་པ་མི་རྟོག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟོག་ཅན་དེ་ཡི་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་མ་
གཏོགས་པར་དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་བྱང་པར་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་བརྗོད་
པས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་བྱང་པར་ཅན་ཀྱི་ཆོས་བརྗོད་
པས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་དེར་
མི་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ལན་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་པའི་
ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲི་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲི་གཉིས་བྱང་པར་གཞན་སྤྱོད་པ་དང་མི་

སྒྲོང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་བརྗོད་བྱ་གཅིག་གོ་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་པ་ལ། ❶ བྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་བ་དང་མི་སྒྲོང་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་དག་
ལ་དོན་གྱི་བྱད་པར་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། གོང་གི་དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། དམིགས་རྣམ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
གཞུང་གིས་བྲོད་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་
དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པ་ནི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྡེབ་སྒྲུབ་སྤྱི་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ ❷ ། དོན་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱང་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བདེན་བཞི་ལ་བྱད་པར་གྱི་གཞི་བཟུང་བའི་སྟེང་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་
ནས་བྲོད་ཆུང་དུའི་རྣམ་པ་དེ་བསྟན། དེའི་སྟེང་དུ་དོན་དམ་པར་དགག་སྒྲུབ་བཀག་
ནས་བྲོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་
ཡང་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ལ། ❸ རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་
པ་སྡེབ་པའི་ངོ་མོར་ཐ་དད་པར་བརྗོད་ཀྱང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ ❹ སོགས་པ་བཀག་
པ་དང་ལྷན་པ་དག་དེ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
སྒྲུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་མ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མཆུངས་ལྷན་རྟོག་པའི་བྱད་ཆོས་སྟོན་པ་ལ། གཞི་དང་དེ་ཡི་
གཉིན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡོངས་འཛིན་དགོ་བཤེས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་སྟོན་
པ་ལ། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་རྒྱལ་སྐྱོ་ནང་ནས། དམིགས་པ་དང་ནི་རྒྱལ་སྐྱོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྒྲི་
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། སྒྲི་ལམ་ཀྱི་རྟེན་བཞག་པ་དང་། བརྟེན་པ་སྒྲི་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་བཞག་
པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲི་ལམ་དེ་སྒྲི་གསུམ་ཀྱི་སྒྲི་སྐྱོ་པ་བྱུང་མེད་འདོད་ལྟ་རིགས་བྱུག་གི་རྟེན་
ལ་དངོས་སྒྲི་གསུམ་དུ་སྒྲི་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྒྱལ་སྐྱོ་རྟེན་ལ་དེ་དངོས་སྒྲི་གསུམ་དུ་སྒྲི་
བའི་མཐུན་རྟེན་ཆང་ཞིང་འགལ་རྟེན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་
འགྲེལ་ལས། ❶གསུམ་ནི་མི་རྒྱལ་སྐྱོ་ནང་ཁོ་ན་དང་སྒྲི་གསུམ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་
དོ། །སྒྲི་སྒྲི་སྐྱོ་པ་དག་ནི་ལྟ་རྒྱལ་སྐྱོ་ནང་དུ་མཛོད་དུ་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ལྟ་
རྒྱལ་སྐྱོ་ནང་དུ་ཡང་སྒྲི་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་
སྒྲི་བ་ནི་བྱེད་བྱ་སྒྲི་བའི་ལུགས་ཡིན་པས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །སྒྲི་མི་སྒྲི་བའི་རྟེན་ལ་
དེ་དངོས་སྒྲི་གསུམ་དུ་སྒྲི་བ་མེད་དེ། དེ་རྒྱལ་སྐྱོ་ལས་སྒྲི་བཞག་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་
ཕྱིར། ངན་སོང་བའི་རྟེན་ལ་དེ་གསུམ་དུ་སྒྲི་བ་མེད་དེ། དེ་རྒྱལ་སྐྱོ་རྟེན་ཀྱི་སྒྲི་བ་པ་
ལས་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དེ་གསུམ་དུ་སྒྲི་བ་མེད་དེ།
ཁམས་གོང་གི་སོ་སྒྲི་རྒྱལ་སྐྱོ་སྒྲི་ལས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་སྒྲི་ལས་ཆུང་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁ་ཅིག་གསུངས། དེ་ལ་དེ་སྒྲི་བ་❷ཡོད་དོ། །ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་
སྒྲི་ལམ་ཆོས་མཆོག་གསུམ་དུ་སྒྲི་བ་མེད་དེ། རྒྱལ་བཞག་ལས། ❸ཆོས་མཆོག་
དངོས་སྒྲི་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཡང་ཐོད་དང་ཅེ་མོ་ནི་གཞུགས་ཁམས་པ་འགའ་ཞིག་
ལ་ཡང་སྒྲི་བར་མཛོད་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུག་པ་ནི། སྒྲི་བའི་རྟེན་ལ་གཞན་སྒྲི་བས་ཀྱིས་སྒྲི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
ཁམས་གོང་དང་། ངན་སོང་བའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲི་ལམ་གསུམ་དུ་སྒྲི་བ་ཡོད་དེ།

དེའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་གྲིས་
ལམ་མ་སྒྲོམ་པར་གཞན་གྲིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཙམ་གྲིས་སྒྲུབ་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་
རུས་པའི་བྱིར་དང་། ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན། ལས་ཉོན་
གྲིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་པ་ཡོད་དགོས་པས། མཛོད་
ལས།^①བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྒྱས་པར་
མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་
ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་^②
གསུང་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་ཀྱང་མེད་^③། མིད་ཅེའི་
སེམས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག །ལམ་སྤྲོ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ཐོར་ནས་ལམ་དཀའ་བ་ཉིར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
བྱིར། མཛོད་ལས།^④སྒྲོམ་བྱུང་མི་སྟོགས་མེད་པ་དང་། །བྱུང་པར་བསམ་གཏན་ས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ས་དུག་ཀ་
ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ལ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས་མེད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་
དགུ་ཀ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བླ་པ་ཉིར་གཞག་^⑤། ཡང་དག་སྟོང་པ། རྩམས་ཀྱི་རྒྱུ་
པ། དབང་པོ། ལྟོབས་ཏེ་ལམ་^⑥སྟེ་ཆོན་ལྷ་པོ་དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པ་

གང་ཞིག ། ཡང་དག་སྒྲོང་བ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་སྒྲོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་འཛིག་
 རིགས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ^①བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག ། མ་གཏོགས་
 འདོད་ཁམས་སྤྱིད་ཅེ་ན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ^②སྡེ་ཆོན་
 བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། ། ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། ། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ནམས་
 དང་ནི། ། སྒྲོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་བྱེ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། འདོད་སེམས་
 དང་སྤྱིད་ཅེ་ནི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་
 ཡན་ལག་མེད་པར་ཐལ་^③། མཛོད་ལས། ^④བྱང་ཆུབ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་
 གཉིས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^⑤གང་ཡང་
 འདོད་པ་ཁམས་དང་སྤྱིད་ཅེ་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་
 ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱིས་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་
 བ་མེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། སྒྲེ་ཆུ་ལ།
 ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར། ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱང་པར། སྒྲོ་རིག་གང་
 ཡིན་དབྱེད་པ། བྱང་པར་གྱི་ཆོས། སྒྲ་བཤད་པ་དང་དགུ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱང་བའི་མདོན་པར་རྫོགས་པའི་རིགས་སུ་གནས་
 ཞིང་། བདེན་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཛིག་རྟེན་
 པའི་དོན་མདོན་པར་རྫོགས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་ཉིད་གྱི་
 ཟུར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་མདོན་རྫོགས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་གྱི་རྫོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་བསྐྱུ་བར་
 བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་གནས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་

ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཆོག་ས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་
མཁུན་པ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་འབྲས་གྱི་སྒྲོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་འདི་ལ་ངོ་ཐོ་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་ཆེ་ཡང་། ཐོས་བསམ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོག་ས་ལམ་ལ་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཟུས་
ལས།^①ཆོག་ས་གྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་^②སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དབང་བའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་
པ་དང་། ཟས་གྱི་ཆོད་རིགས་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་
འབྱོར་ལ་བརྩོན་པའོ། །ཡང་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དག་དང་ཐོས་པ་དང་། བསམ་
པ་དང་། སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོག་ས་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྱུར་བའི་ལམ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་བྱུང་། ཞེས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལས།^③ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་འདི་བཞིར་ཡང་སྒྲོམ་བྱུང་། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་
གྱུར་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བྱོད་
སོགས་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་མཛོད་གྱུར་པ་འཛོམས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་

རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་བློན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་
གཉིས་པ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བུར་གཟུང་རྟོག་མཛོན་གྱུར་པ་འཛོམས་པའི་རུས་
པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཅེ་མོའི་
མཆན་ཉིད། དེ་གསུམ་པ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་འཛོན་རྟོག་པ་མཛོན་གྱུར་པ་
འཛོམས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲུབ་ལམ་བཟོན་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་བཞི་པ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛོན་
རྟོག་པ་མཛོན་གྱུར་པ་འཛོམས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་
རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

རོང་རྒྱུག་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་གང་ཞིག །གཟུང་བ་
རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་པ་གང་
ཞིག །དེའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་འཕེལ་བ་དང་། དེ་གསུམ་པ་གང་ཞིག །འཛོན་པ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པ་དང་། དེ་བཞི་པ་གང་ཞིག །དེའི་དོན་ལ་
གསལ་སྒྲུང་འཕེལ་བ་རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་བློན་སོགས་བཞིའི་མཆན་ཉིད་
དུ་འདོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ལ་འཛིན་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་བུར་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་མཐུན་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ལ་ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་གསུམ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་ཅིན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛོན་
གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྱུབ་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པ་ངེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་

ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་རྫོད་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་ཐོབ་
པ་ནམས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲུང་ལམ་རྫོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཟེར་བ་དང་། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་དེ་གཉིས་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་
བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་ཅིང་། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་རྫོད་མ་ཐོབ་པའི་སྤྲོལ་ཏུ་དེ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེའི་
སྤྲོལ་ཏུ་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་སྤྲོལ་ཏུ་ཐེག་
དམན་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་
དེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
སྒྲོམས་འཇུག་དེ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲོང་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་གང་ཞིག ། ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བ་དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
ཞི་གནས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་རྫོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག ། དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་
དེ་འདྲའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་

དམིགས་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཞི་གནས་ཡིན་ན་སྒྲིམ་བྱུང་
གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ལྷ་པ་ལ། གཙུག་པོར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་མང་དུ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ།
ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། གཙུག་པོར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསམས་པའི་སྟོབས་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། གཙུག་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་སྒྲིམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྒྲིམ་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན།

ཁ་ཅིག །ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། མིང་རྒྱུང་པ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ།
བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། མིང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ། སྒྲིམ་བྱུང་
གི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། དོན་རྒྱུང་པ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ❶ མིང་དང་
གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཙུག་པོར་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། ཐོས་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙུག་པོར་ལུང་གི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་བསམ་པའི་
སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙུག་པོར་ཉིང་
རེ་འཇིན་སྒྲིམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉིང་རེ་འཇིན་ཡིན་ན། སྒྲིམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། ❷ རྒྱུང་དུ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་སམ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུང་དུ་དང་འབྲེང་

དང་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྒྱུད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་
སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་སྒྲུབ་ལམ་ཅུང་དུ་དང་། བར་དུ་སྐྱེས་པའི་དེ་འབྲིང་དང་། ཐ་མར་
སྐྱེས་པའི་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱང་སེམས་དབང་
རྒྱལ་^① གྱི་རྒྱུད་གྱི་དེ་ཅུང་དུ། བྱང་སེམས་དབང་འབྲིང་^② གྱི་རྒྱུད་གྱི་དེ་འབྲིང་། བྱང་
སེམས་དབང་རྒྱུ་^③ གྱི་རྒྱུད་གྱི་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
སྒྲུབ་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་དེ་ཆེན་པོས་མ་ཁྲབ་པ་སོགས་རིགས་འདྲ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བྱང་
སེམས་དབང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ལམ་ཆེན་
པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དབང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཅུང་དུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱུད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཅུང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ་^④ རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་འབྲིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཐེག་པ་ཅུང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་གྱི་བསྐྱོ་བ་ཆོས་
ཅན། བསྐྱོ་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཅུང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཅུང་དུ་མ་ཐོབ་པར་དེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
བྱང་སེམས་དབང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། ཆོགས་སྐྱབ་
ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དོན་གྱིས་སོང་།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དོད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་
ལམ་ཆེན་པོ་^⑤ ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རུས་ཏེ་^①། དེ་ཆུང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་དབང་
རྒྱལ་དང་། རང་རྒྱལ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་དབང་འབྲིང་དང་། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རང་
བཞིན་གྱི་དབང་རྣོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་རྒྱལ་ལས། ^②ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་
གསུམ་ནི་དབང་པོ་རྣོན་འབྲིང་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྗེས་སོགས་དུ་མ་ཡོད་
ཀྱང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྟོང་རིག་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན། དེ་རྗེས་དཔག་ཤིང་དཔྱད། སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ། ཐེ་
ཆོམ་། ལོག་ཤེས། མངོན་སུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ་སྟོམ་བྱུང་གི་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་པ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
མ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུང་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲི་གསལ་
བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^③དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་དེ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་
པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོམ་བྱུང་དུ་གྱུར་ནས། སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲི་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་སྟོད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པར་ཐལ། སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲི་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོག་མེད་ཀྱི་

ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ❶གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཅན་སྟོ་
གང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་མེད་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་སྤྱི་དང་
མ་འདྲེས་པར་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་དོན་དུ་རྟེན་ཀ་ཀར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་
བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

རོང་རྟེན་པས། དེ་འདྲའི་མཉམ་གཞག་དེ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་
པའི་རྗེས་དཔག་དུ་འདོད་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་བསམ་བྱུང་གི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྟོ་མ་བྱུང་གི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་བ་མི་སྒྲུབ་ཟེར་ན། དེ་ལ་དེ་
སྒྲུབ་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲུབ་ལམ་ལ་དེ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་
ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་བ་བདེན་པར་སྒྲུབ་བར་
ཐལ། བྱིད་ལ་དེ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག །བྱིད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱིད་

ལ་དེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར་ཤི་ཐུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་
གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དེ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག། ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྒྲུབ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
ལས།^①སྒྲུབ་ལམ་བཞི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྒྲུབ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་
གྱུར་བ་དང་། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྒྲུབ་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་པར་
ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱུས་ནས་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
དོན་སྒྲིག་གསལ་བར་ཤར་བ་ལ་ཡང་ཁྱོད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཀ་བ་བདེན་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ།

གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་བདེན་མེད་བདེན་པར་མེད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་
མེད་བདེན་པར་མི་སྒྲུབ་བར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དེ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག། ཁྱོད་རྟོག་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བུམ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། གཞུགས་ཚུར་མཐོང་སྒྲུབ་ནས་སྒྲུབ་བཞིན་གཏོང་། ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་པོ་དེ་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱང་^① ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད་རོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ལས་བྱང་ཆོས་ལྷའམ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་དེ་ལས་དམིགས་པ། རྣམ་པ། རྒྱ་བྱེད་ཚུལ། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་པར། རྣམ་རྟོག་ལྡན་ཚུལ་དང་། རྒྱུ་འབྱེད་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་བདེན་བཞི་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པ་འབྱེད་གི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱའི་སྒྲོ་ནས། ཆོས་མཆོག་རྒྱུ་དུའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས། བཟོད་པ་རྒྱུ་དུའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས། གཞན་དགའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་འདས་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི་ལུས་སོགས་དག་པ་ལྟའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་^② ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་དོན་དམ་པ་དེ་

ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་རིགས་པའི་
 ནམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་བཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་
 ཡིན། ཅིག་ཤོས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེས་
 རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཆར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉི་རྒྱ་བྱེད། ཅིག་ཤོས་གྱིས་དེ་
 ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་ཡོངས་འཛིན་
 བྱེད། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་རྫོང་
 སོགས་བཞི་ལ་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་ལྡན། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་ལྟར་མི་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱག་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་
 འཐད། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ❶ དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་
 བཞིན། །ཆོས་མཆོག་། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགྲ་པ་ནི། བདེན་པ་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 པས་སྒྲུབ་ལམ། རྒྱད་མཐོང་སྤང་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆའི་རྒྱན་ཡིན་
 པས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཅེས་
 གསུངས། ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་སྒྲེ་བའི་སྤྱལ་སྤྱུས་ཡིན་པས་རྫོང་། ལོག་
 ལྟས་དག་ཅ་གཅོད་པའི་ཅེ་མོར་གྱུར་པས་ཅེ་མོ། བདེ་འགྲོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེ་ཞིང་ངན་
 འགྲོར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲེ་བ་ཆད་པས་བཟོད་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་
 པས་ཆོས་མཆོག་ཅེས་བཟོད།

གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱད་པར་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ་རྒྱའི་

ཁྱད་པར་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལས་བྱུང་ཞིང་། དམིགས་
པ་དང་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་རང་གི་འབྲས་བྱུར་གྱུར་པའི་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་མཐོང་
ལས་དང་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ཚུལ་མཚུངས། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་^❶ པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ཡིན། དབྱེ་བའི་
ཁྱད་པར་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཐོད་སོགས་བཞི། གནས་སྐབས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
དམན་གྱི་སྒྲུབ་ལས་ལས་ཁྱད་ཆོས་ལྡེའམ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་
ལས་དམིགས་པ། རྣམ་པ། རྒྱ་བྱེད་ཚུལ། ཡོངས་འཇིག་། ལྡན་ཆོས་དང་། ཚུང་འབྲིང་
ཆེན་པོའི་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་
དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་ཁྱད་པར་རིམ་ལྔ་བྱ་ཞེ་ན། ཆོས་དེ་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་བྱུར་སྟོན་
པའི་མཉན་བྱ། ཆོས་དེ་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་གྱི་སྒྲུབ་མཆན་ཉིད། ཆོས་དེ་ཁྱད་གཞི་
ལྔ་བྱུར་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ། ཆོས་དེ་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ^❷ ཀུན་ལས་རྣམས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །སྒྲུབ་ཡི་ཁྱད་པར་
འདི་ཉིད་ནི། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། །ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་བརྗོད་གྱི་སྒྲུབ་དེས་རང་གང་ལ་ཆོས་བརྗོད་གྱི་སྒྲུབ་སོང་
བའི་དོན་དེ་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་
དེས་རང་གང་ལ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་སོང་བའི་དོན་དེ་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྟོང་
བའི་ཚུལ་དུ་གོ་བར་བྱེད། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡང་བརྗོད་དང་འདོད་པ་ཅུ་ཡིན་གྱི་དངོས་
དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ^❸ ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྟོང་བ་

དང་། ཁྱི་སྒྲིང་བ་ནི་མ་གཏོགས་པ། །བད་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པའོ། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་
བྱེད་པའི་གཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་
བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་
བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱ་བྱང་གཞི་དང་། མི་རྟག་པ་བྱང་ཆོས་ལྟ་བུར་བརྗོད་པའི་
བྱིར། སྐྱའི་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱ་བྱང་ཆོས་དང་། མི་རྟག་པ་བྱང་གཞིར་བྱས་
ནས་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་དེས་མི་རྟག་པ་སྐྱས་བྱང་
པར་དུ་བྱས་ནས་གོ་བའི་བྱིར་ཏེ། བྱམ་པའི་གཟུགས་མངོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་དེས་གཟུགས་མངོས་པ་བྱམ་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་གོ་བའི་
བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ❶ དེ་སྐྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། །བྱམ་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་སོ་
ཞེས། །གཞི་གཅིག་པ་ཅན་སྐྱ་མ་ཡིན། །དེ་རུས་བྱང་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །ཕྱོགས་འདི་
གཞན་ལའང་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་རིལ་
བ་ཞེས་བརྗོད་པས་ལྟས་བྱིན་བྱང་ཆོས་དང་། རིལ་བ་བྱང་གཞི། མཆི་གྲུའི་ལུས་ཞེས་
བརྗོད་པས་མཆི་གྲུ་བྱང་ཆོས། ལུས་བྱང་གཞི། རྩ་ཅན་གྱི་མགོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པས་རྩ་
ཅན་བྱང་ཆོས་དང་། མགོ་བྱང་གཞིར་བྱས་ནས་བརྗོད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚུངས་ལྡན་རྟོག་པའི་བྱང་
ཆོས་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❷ དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་གནང་སྟེ། རབ་འབྱོར་བྱིད་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚོག་ཏུ་

བསྟན་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ནི་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི། བཅོམ་འགྲུས་གྱི། བཟོད་པའི། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི།
 སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆོས་རྣམས་དང་། སངས་
 རྒྱུས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་བར་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་
 པ་ལྷ་རིའི་བྱས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
 ལྟར་སྒྲོབ་པའི་བྱང་ཆེན་ཞེས་བྱིན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི། བཅོམ་འགྲུས་གྱི། བཟོད་པའི།
 ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི། སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་ལགས་སམ། བྱང་ཆོས་རྣམས་
 དང་། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་གྱི་བར་ལ་སྒྲོབ་པ་ལགས་སམ། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་ལྟར་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་པ་ནི་ཞེས་བྱིན་ལ་མི་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་བར་གྱིས་
 རྣམ་རྟོག་ལྡན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་སྒྱུར་བསྟན་ནས། སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། ❶གསོལ་བ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཆམས་སྒྱུར་བ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱུས་པར་བཤད་པ། རོན་
 བསྐྱབ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་མཆུངས་
 ལྡན་རྟོག་པའི་བྱང་ཆོས་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོར་
 བསྟན་དུ། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་བརྟེན་པ། །ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་པས་དེའི་
 རོན་སྤང་བྱ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ་ ❷རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡང་རོན་གསལ་བར་བྱ་
 བའི་བྱིར་བར་སྐྱབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གཟུང་ཉླག་མདོར་བསྟན་པ། འཛིན་ཉླག་མདོར་བསྟན་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཆེགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་དང་། ❶ གཟུང་བར་རྣམ་པར་ཉླག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་
ཉོན་ཅན་དང་། གཉིན་པོའི་ཉོན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱང་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་དང་བཏགས་པའི་ཉོན་ཅན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་
ཆེགས་བཅད་གཅིག་དང་། ❷ གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་
པ་ལ་དམིགས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཉླག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། བདག་
རང་དབང་ཅན་དང་། ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་དེ་ལྟར་
རྣམ་པ་དགའོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ❸ དེ་ལ་མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ།
གཟུང་ཉླག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འཛིན་ཉླག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
ཡང་། ཞེས་སྐྱབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉླག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་བྱང་
གཟུང་ཉླག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཞེས་སྐྱབ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་གཟུང་ཉླག་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲི་ནས་དགུ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཡུལ་
དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་མ་རིག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉླག་དེ་སྟོན་པ་
ལ། མདོ་ལས། ❹ གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་བྱང་ཆེན་ཆོས་གང་ལ་
སྒྲོབ་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་
བྱང་ཆེན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྒྲོབ་པ་མེད་དོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་

སེའི་སྐྱེ་བོས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་ཆགས་པ། བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འོ་ན་ཆོས་འདི་དག་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར་མཆིས་
པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པས། དེའི་སྤྱིར་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^①ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་ཉེན་ཅན་མ་རིག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གཟུགས་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་
པ་ལ། ²གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤང་དུ་མ་མཆིས་པ་མ་ལགས་པ་ལ་མ་
མཆིས་པ་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ནང་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ³གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་མིང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④དེ་ལ་
 གྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་མ་རིག་པ་དང་། མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏོ། །དེ་
 དག་ནི་མ་རིག་པ་དང་མེད་པར་བཏགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
 འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
 བཤད་པ་ལ། ^⑤མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༦ ཆོས་རྣམས་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་དག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ནི་བྱིས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ༧ མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། ❶ དེ་དག་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྤེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
པ་ནས། ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དག་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❷ ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་
བ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དྲུག་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པའི་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❸ དེ་དག་ནི་མི་
དད་དོ། །རི་ལྟར་མི་དད་ཅེ་ན། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་དད་
དོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❹ འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❺ གསོལ་བ། བཙུག་ལྟ་
འདས་བྱང་ཆེན་རི་ལྟར་བསྐྱབས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོབ་པ་རི་ལྟ་བུ་ལགས། བཙུག་ལྟ་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱ་ནམ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཤེས་ཕྱིན་དེ་མི་
དམིགས་ཤིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་སྟོབ་པ་ན་བྱང་ཆེན་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་མཐུན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❻ དམིགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱད་པ་བདག་སོགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❽ ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ།
བཙུག་ལྟ་འདས་གང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་
འབྱུང་བ་ལགས། བཙུག་ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་སྤྱིར་བདག་མི་དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་

ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^①བདག་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགུ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།
^②ལྷ་རིའི་བྱ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མ་བྱུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^③རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་
ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཉིན་པོ་རྣམ་བྱང་གི་
རྟོན་ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱང་པོའི་དོན་ལ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་
པ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑤གཉིན་པོའི་རྟོན་ཅན་ཕྱང་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་
སྐྱེ་བའི་སྐྱེའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥མིག་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་
པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་བར་དང་། གཟུགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བར་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑦སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་དང་། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་རིགས་ཀྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑧མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་སུ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑨རིགས་དང་། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་
ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑩མ་རིག་པར་རྟོག་ཅིང་ཞེན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་གྲ་

ཤིང་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^①སྒྲི་བ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②དེ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་
ནས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན།
ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^③སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། རྟུག་པ་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྟུག་ལ་རྟོག་
ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑤པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པའི་དོན་དང་། ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥བྱང་ཆོས་སུམ་ཅུ་
ཙ་བདུན་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། ^⑦མཐོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་པ་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
སྟོན་པ་ལ། ^⑧དེ་བསམ་གཏན་རྣམས་དང་། མངོན་པར་ཞེས་པ་རྣམས་དང་། ཆད་མེད་
པ་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་
པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑨སྟོམ་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས། དགྲུ་པ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑩དེ་སྟོབས་བཅུ་
ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་
རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑪མི་སྟོབ་
པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་
རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་

དགྲ་ཡོད་པའི་དང་པོ་བདག་རང་དབང་ཅན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❶ ལྷ་རིའི་བྱ་
བདག་ཉི་ལར་མི་དམིགས། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དང་། སྒྲིག་དང་། གསོ་བ་དང་།
སྐྱེས་བྱ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཞེད་ལས་སྐྱེས་དང་། ཞེད་བྱ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་།
ཚོར་བ་པོ་དང་། མཐོང་བ་པོ་མི་དམིགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། ❷ གང་ཟག་རྣམས་སྐྱེད་པའི་རྟོན་ཅན་བདག་རང་དབང་ཅན་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བདག་གཅིག་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❸ ལྷ་རིའི་བྱ་
གཟུགས་ཉི་ལར་མི་དམིགས་ཞེས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་ཞེས་པའི་བར་དུ་ཉི་ལར་མི་
དམིགས་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❹ གཅིག་ལྟར་དང་། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྱེད་བདག་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❺ ལྷ་རིའི་བྱ་མིག་མི་
དམིགས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་བར་དང་གཟུགས་མི་དམིགས་ཚོས་ཀྱི་བར་དུ་མི་
དམིགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❻ རྒྱ་དང་། ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་ལྷ་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❼ ལྷ་རིའི་བྱ་
མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཞེས་པ་མི་ཞེས་སོ། ། ཡིད་དང་ཚོས་དང་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞེས་པའི་བར་དུ་མི་ཞེས་སོ། ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། ❽ ལྷ་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོན་ཅན་ཀྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་
པ་ལ། ❾ ལྷ་རིའི་བྱ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མི་དམིགས་སོ། ། གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། ❿ ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ⓫ བསམ་

གཏན་དང་པོ་མི་དམིགས་སོ། །གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་དུ་མི་
དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^①འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་མཐོང་བའི་རྟོན་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②འཕགས་པའི་
བདེན་པ་རྣམས་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^③མཐོང་བ་
དང་། ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་པ་སྟོམ་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་
ལ། ^④རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་མི་
དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑤སྟོམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགུ་པ་དོན་བྱས་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་
ལ། ^⑥སྟོབས་བཅུ་མི་དམིགས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་
དམིགས་སོ། །རི་ལྟར་མི་དམིགས་ཤིང་། བདག་ཉིད་དུ་འོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑦དོན་བྱས་
པའི་རྟོན་ལ་འཇིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བཏགས་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྒྲིར་སྟོན་པ་ལ།
^⑧དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལ་ཞེག་འདི་སྐད་དུ་འདྲི་ཞིང་། ཅི་སྒྲུ་མའི་སྒྲེས་བྱ་འདི་ཤིང་།
ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་མཆིས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་སྐད་དུ་འདྲི་བ་དེ་
ལ་རི་སྐད་དུ་བསྟན་པར་བགྱི། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁྱོད་ཉིད་ལ་དྲི་ཡི། ཁྱོད་གྱིས་རི་ལྟར་བཅོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྟོན་

ཅིག །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་དག་སོ་སོར་སྟོན་པ་ལ། དང་པོ་ཕྱང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་དེ་འི་སྒྲུབ་དུ་སེམས། གཟུགས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྒྱུ་མ་
ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྒྲུབ་མམ། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཡང་གཞན་ལ། སྒྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྒྲུབ་མམ། གསོལ་བ། བཙུག་
ལྟན་འདས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^②སྒྲེས་བྱ་
བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཕྱང་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^③བཙུག་ལྟན་
འདས་གྲིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་འི་སྒྲུབ་དུ་སེམས། མིག་ཀྱང་གཞན་ལ།
ཞེས་པ་ནས། ཚོས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྒྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྒྲུབ་མམ། རབ་འབྱོར་
གྲིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྟན་འདས་དེ་འི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ^④སྒྲེ་མཆེད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཁམས་སུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤བཙུག་ལྟན་
འདས་གྲིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་འི་སྒྲུབ་དུ་སེམས། མིག་དང་གཟུགས་དང་
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཞན་ལ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཉིད་
ཀྱང་སྒྱུ་མ། སྒྱུ་མ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ^⑥ཁམས་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་
ལ། ^⑦བཙུག་ལྟན་འདས་གྲིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་འི་སྒྲུབ་དུ་སེམས། སྒྱུ་མ་
ཡང་གཞན་ལ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྒྲུབ་མམ། ཞེས་པ་

ནས། སྐྱུ་མ་ཉིད་ཀྱང་གཤེ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^①ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་རྣམ་པར་བྱང་བར་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྙམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་བར་ཡང་གཞན་ལ། སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྙམ་མཁ། གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་ལྷ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^③རྣམ་པར་
བྱང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྙམ་དུ་སེམས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་
མཆན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་ཡང་གཞན་ལ། སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྙམ་
མཁ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྷ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ^⑤མཐོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དུ་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྙམ་དུ་སེམས། སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ལ།
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་གཞན་ནམ། གསོལ་
བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། ^⑦སྒྲོམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱད་པ་བྱང་བར་ཀྱི་ལམ་དུ་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་
ལ། ^⑧བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྙམ་དུ་སེམས། སྐྱུ་མ་
ཡང་གཞན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྙམ་མཁ། གསོལ་བ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❶ བྱད་
པར་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགྲ་པ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དུ་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་
ལ། ❷ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྟམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཡང་
གཞན་ལ། སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མམ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། ❸ མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་མདོ་ལས་རི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་
གཉིས་པ་དང་། བདུན་པ། བརྒྱད་པ་དགྲ་པ་རྣམས་མདོ་ལས་གཉིན་པོའི་སྟོན་ནས་བསྟན།
རྣམ་བུང་གཟུང་རྟོག་བཞི་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་བསྟན། རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་
དགྲ་གཉིན་པོའི་སྟོན་ནས་བསྟན། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དགྲ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟན་ཏོ། །

བཞི་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ། ❹ དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་གངས་བཞིན་དུ་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཤད་པ་དང་། སྟོང་བྱེད་
གཉིན་པོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གང་གིས་རྟོག་པའི་ངོ་བོ། གང་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ།
རི་ལྟར་རྟོག་པའི་ཚུལ། རྟོག་པ་དེའི་རབ་དབྱེ། གངས་ངེས་པ། གོ་རིམ་ངེས་པ། ལྷ་
བཞིར་བཅི་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ། བྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་བརྒྱད་ལས། དང་
པོ་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་རྟོག་པ་ལ་གསུང་རབ་
ལས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། མཛོད་ལས། ❶ རྟོག་དང་དབྱེད་པ་ཅིང་ཞིབ་ཉིད། །ཅེས་

སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅིང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་རྟོག་པར་
བཤད་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ^①ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འདྲིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་
རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་སྒྲ་དོན་འདྲིས་རུང་དུ་འདྲིན་པ་ལ་རྟོག་པར་བཤད་པ་དང་།
དབུས་མཐའ་ལས། ^②ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ཡོད། །སེམས་དང་སེམས་བྱང་
ཁམས་གསུམ་པ། །ཞེས་གཟུང་འདྲིན་གཉིས་སུ་སྒྲ་བའི་ཁམས་གསུམ་པའི་
སེམས་སེམས་བྱང་ལ་རྟོག་པར་བཤད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་དག་གི་ནང་ནས། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ལ་སྒྲ་དོན་འདྲིས་རུང་
དུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པས་བྱུང་། ཚུར་མ་བྱུང་བོ། །དེས་ན་རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་དུ་འདྲིན་
པའི་སྒྲོ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་མཆོད་ཉིད།

ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ།
ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སྒྲིབ་ལ་དོན་དུ་འདྲིན་པའི་
རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྒྲིབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར་ཉི། དབུས་
མཐའ་ལས། ^③ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན། །དེ་
ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ཐད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཁོ་ན་རེ། རི་བོང་རྩ་བདེན་གྲུབ་དུ་འདྲིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོད་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་
ཉིད་དེའི་བྱིར། རི་བོང་རྩ་དེའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་བོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རྟོག་པ་འདི་དག་དགག་པའམ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །དེ་ལ་དགག་རྟོག་གིས་བྱུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདི་
དང་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་གཉིས་ཀར། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་དང་སྒྲུབ་རྟོག་གི་གཞི་མཐུན་

ཡོད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིར་^① ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་^② བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ནས་ཉོན་
མོངས་གཟུང་ཏོག་དང་། རྣམ་བུར་སྤྱོད་པ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བུར་གཟུང་ཏོག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། ཅེ་
སྒྲུབ་གྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་ཏོག་དང་། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་
དམིགས་ནས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོད་པ་གཟུང་
ཏོག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སྒྲུབ་ཏོག་གིས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་བདེན་སྟོང་
བདེན་བྱུང་ཏུ་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གང་ལ་ཏོག་པའི་ཡུལ་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏོག་པའི་ཡུལ་ལ་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་འདིའི་
གཟུང་འཇིན་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཟུང་འཇིན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་
གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲེ་མཆེད་དང་དབང་པོ་^③ ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ། བདག་དང་བདག་
གི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་དུག་
གཟུང་བ་དང་། དབང་པོ་དུག་འཇིན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཟུགས་་
སོགས་རྣམས་གཟུང་བ་དང་། རིག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིན་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་བདག་ནི་འཇིན་པ་དང་། བདག་གི་བ་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འདིར་ནི་
བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་ནི་རྣམས་བཏགས་གྱི་ལོངས་སྤྱད་^④ པར་བྱ་བ་
སྟེ་བཟུང་བྱ་དང་། འཇིན་པ་ནི་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་པོ་སྟེ་བྱ་བ་པོ་^⑤ ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་འཐད་པར་གསེར་བྲིང་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཉི་ལྔ་ལས། ❶གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ལ། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་འདི་དག་གི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་❷གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆེ་ག་སྒྲ་མ་དང་
ལྟན་པའོ། །རེ་ཞིག་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་པོར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
གྱི་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཅུ་ལ་
❸བརྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ་ཀྱན་
བྱང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ་རྣམ་བྱང་གི་དངོས་པོ་
ཅུ་དུ་གསུངས་ལ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཉི་ལྔ་ལ་ནང་འགལ་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་
རྟོག་ཆོས་ཅན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པར་
ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
མ་དམིགས་པར་ཐལ། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། གཉིས་པ་ནི་
རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །མ་བྱུང་
ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་

གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་
བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཟུང་རྟོག་དང་པོ་ལ་གཉིས་པས་བྱ་བ་
པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར་ཏེ། རེ་ཤིག་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པས་དེ་
ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱུར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ^①སྒོ་བ་དཔོན་འཕགས་
པས་གཟུང་^②བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་
དོན་ནི། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་
གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ན། གཟུང་རྟོག་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།
གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ལ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གིས་བྱ་བ་པར་སྟོན་པ་འབྲེལ་
མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱུར། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^③གཞན་དག་ན་རེ་གྲུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་
པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པས། འདི་གཉིས་པ་ཆུ་རྣམ་པར་གཙོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་སྒྱུར་འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་
རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་འགལ་བར་གསུངས། གཟུང་རྟོག་དང་པོས་གྲུན་
ནས་ཉོན་མོངས་སྤྲུགས་གྱི་ཆོས་ཙམ་དང་། གཉིས་པས་རྣམ་བྱང་སྤྲུགས་གྱི་ཆོས་ཙམ་
དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འཛིན་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ། ཆོག་གསལ་དུ། ^④སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲེས་
བྱ་རྒྱས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་
བཏགས་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཞེས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྒྱུར། ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྒྲེས་རྒྱས་ཡོད་དུ་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པས་བཏགས་ཡོད་དུ་

ཉོག་པར་བཤད་པ་མ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་སེམས་ཅན་
 རྣམས་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པར་ཉོག་པ། ཞེས་བཤད་པས་
 འཛིན་ཉོག་སྤྲུལ་རྣམས་འཛིན་དང་། གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམས་འཛིན་ཉོག་པས་རྣམས་འཛིན་ལ་དམིགས་། རྣམས་འཛིན་གྱིས་རྣམས་
 ཡོད་ལ་དམིགས་། བཏགས་འཛིན་ཉོག་པས་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་། བཏགས་
 འཛིན་གྱིས་^①བཏགས་ཡོད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་།
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་གཉིས་འདིར་བསྟན་རྣམས་ཡོད་དང་། དེར་འཛིན་
 པའི་སྒྲོ་གཉིས་རྣམས་འཛིན་དང་། སྤང་པོའི་ཆོགས་ལ་སྒྲིས་བྱར་བཏགས་པ་དང་། གང་
 ཟག་བདེན་སྟོང་སྒྲུལ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིས་བྱར་བཏགས་པ་གཉིས་འདིར་བསྟན་བཏགས་ཡོད་
 དང་། དེར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་གཉིས་བཏགས་འཛིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 ཀུན་བྱང་གི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རིམ་བཤུར་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱའི་
 གཟུང་བའོ་སྟམ་དུ་མི་མཐུན་པ་དང་། འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲང་བྱའི་གཟུང་བའོ་སྟམ་དུ་
 མཐུན་པར་འཛིན་པ་ནི་གཟུང་ཉོག་གི་ཞེན་ཡུལ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པའི་གཞི་རྣམས་
 སྤྱོད་པ་འདི་དང་དེར་བཏགས་པའི་བཏགས་པ་ཅམ་འདི་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་
 པོའམ་། འོངས་སྤྱོད་པ་པོའོ་^②སྟམ་དུ་ཞེན་པ་ནི་འཛིན་ཉོག་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་འདིར་སེམས་ཅན་དང་སྒྲིས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་
 འབའ་ཞིག་ལ་བསམ་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཅམ་གྱི་མཆོན་བྱེད་དོ། །

བཞི་པ་ལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཉོག་པ་དེ་ལ་ཅ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་
 ན་བཞིར་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉོག་། རྣམས་བྱང་གཟུང་ཉོག་། རྣམས་འཛིན་

རྟོག་པ། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དུ་
 མར་ཡོད་དེ། དེ་དག་སོ་སོ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་དགུར་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་གི་
 དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་^①་བདེན་པར་
 ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་། །ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་^②་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་། །ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་
 ཉིད། དབྱེ་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་
 དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། རང་གི་
 དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་སྤྱོད་པ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
 བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་། །ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་
 ན། རྣམ་བྱང་གི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་^③་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
 རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྤྱད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་། །ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཡིན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱེད་དུ་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་། །ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན།
 བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་
 སོགས་དགུ་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱེད་དུ་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་། །ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན།
 སྤང་སོགས་གྱི་ཆོས་ལ་སྒྲིབ་བྱར་བཏགས་ནས་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྤྱད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
 པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག །ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོད་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་
 ལ་དམིགས་ནས་དེར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག །ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་ཞེན་རིག་དེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
 པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྤྱོད་བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། མཆོད་ཉིད་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱུར་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
 རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱུར་ཏེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 སྤང་པོ་དང་། ཞེས་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་མི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱུར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་
 ནས་གཟུང་བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་
 མཆོད་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་ཞེན་རིག །རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་
 གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་
 བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱུར།
 ཉུགས་སྒྲི། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་

བྱར་^①་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཚེས་ཅན། མཚན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནམ་བྱང་གི་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནམ་བྱང་གི་
དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་སྐྱབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་
ཏོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་འབྲེལ་དང་པའི་དབང་པོ་དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྒྱས་ཡོད་དང་རྒྱས་འཛིན་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་
བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག ། ཞེས་སྐྱབ་རྒྱས་འཛིན་ཏོག་པའི་མཚན་ཉིད།
བཏགས་ཡོད་དང་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་དེར་ཞེན་པའི་རིག་པ།
ཞེས་སྐྱབ་བཏགས་འཛིན་ཏོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱས་ཡོད་དང་
བཏགས་ཡོད་གཉིས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཞེས་
སྐྱབ་རྒྱས་འཛིན་ཏོག་པའི་མཚན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བྱ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་
པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
ཞེས་སྐྱབ་བཏགས་འཛིན་ཏོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྟས་བྱིན་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་
པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་^②་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཚེས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིད་
ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ལྟས་བྱིན་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་གང་ཟག་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
འཛིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་བྱིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་

གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
འཛིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཞེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཛིན་ཏོག་པ་དང་བཏགས་འཛིན་ཏོག་པ་གཉིས་
འགལ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་རྣམས་འཛིན་
དང་བཏགས་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གང་ཟག་དོན་བྱེད་ཀྱས་པར་འཛིན་
པའི་སྒྲོ་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། ཏོག་པ་ལ་བཞི་པོ་དེར་གངས་ངེས་ཏེ། ཏོག་བྱ་ལ་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སུ་ངེས་ལ། གཟུང་བ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་རྣམ་བྱང་
སྒྲིབ་ཀྱི་གཟུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས། འཛིན་པ་ལ་ཡང་རྣམས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར།

དུག་པ་ནི། ཏོག་པ་བཞིའི་གོ་རིམས་འདི་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་སོགས་བཞི་དང་སྤང་གཉིན་དུ་སྒྲོར་བའི་རིམ་བས་དེ་ལྟར་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཏོག་པ་ལ་གཟུང་ཏོག་དང་འཛིན་ཏོག་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཏོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

བདུན་པ་སུ་བཞིར་ཅི་ཚུལ་ནི། ཉི་ལྔ་ལས། ②གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཏོག་པ་ཡིན་
ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཏོག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི། གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུག་གོ། གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་འོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་དག་དང་
འབྲེལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་གཟུགས་
ལུང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཟུང་དང་།
ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། འཛིན་
རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཟུང་ཡིན། དེ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
མ་ཚུར་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་བྱིར། རྒྱན་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་
དམིགས་ནས་དེར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཟུང་། འབྲས་བུ་ཤེས་བྱེན་དེ་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཟུང་ཡིན་ཟེར་ན། སྒྲིང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས། དེར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་གཟུང་
རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གིས་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་^①མི་རུས་པའི་
བྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་དོན་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
ལོངས་སྒྲིད་བྱེད་མ་ཡིན་^②པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྒྲིད་བྱེད་དང་ལོངས་སྒྲིད་བྱེད་གཉིས་
ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་རྟག་
མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། བུམ་པ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་། དེ་མི་རྟག་
པར་འཛིན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྒྲིད་བྱེད་སྒྲིད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་^③ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྒྲིད་བྱར་^④བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དང་། ལོངས་སྒྲིད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་དུ་ཐལ། བུམ་པ་
མི་རྟག་པར་^⑤འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་

སྒྲི་གཉིས་ཀ་ལ་^①དམིགས་ནས་བདེན་བྱ་བ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲི་དེ། དེ་གཉིས་ཀར་ཐལ་བས་དེ་དག་གི་ཉྐྱ་དང་སྒྲི་བ་ཉྐྱ་གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲི་བ་དེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲི་དེ་སྒྲི་བ་དེན་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྒྲི་ནས། གྲུན་ནས་ཉྐྱ་མོངས་གཟུང་ཉྐྱ་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉྐྱ་གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲི་མང་དུ་འཇུག་གོ།

ཁ་ཅིག ། གྲུན་ནས་ཉྐྱ་མོངས་གཟུང་ཉྐྱ་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉྐྱ་གཉིས་ལ་སྒྲི་བ་ཞེས་བྱེ་ནས། གྲུན་ནས་ཉྐྱ་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྒྲི་བྱང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྒྲི་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་རིགས་པ་དེས་ཁེགས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་། བདེན་བཞེ་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྒྲི་བྱང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གྲུན་ནས་ཉྐྱ་མོངས་སྒྲི་གས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྒྲི་བྱང་^②བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲི་ཡིན་པའི་བྱིར་། དེ་སྒྲི་བ་དེན་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་བྱིར་། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར་ན་མ་བྱུག། རྣམ་བཤད་ལས་།^③གཟུང་བར་ཉྐྱ་པ་འཇིན་པར་ཉྐྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲི་གས་ཙམ་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲི་བྱང་ཉྐྱ་པ་ཐམས་ཅད་འཇིན་^④སྒྲི་བས་དེ་འདྲ་བར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉྐྱ་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲི་བྱང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་འདྲིར་བསྟན་སྒྲི་བྱང་ཉྐྱ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་། ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་མོངས་སྒྲི་བྱང་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། མོངས་སྒྲི་བྱང་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་གཟུང་བར་ཉྐྱ་པ་དང་འཇིན་པར་ཉྐྱ་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་དོན་ལ། བྱིས་ཀྱི་མཁས་པར་རྫོམ་པ་ཁ་ཅིག །འདི་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཏུ་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་གསལ་ལུང་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སོང་། བྱ་བ་པ་ལུང་རྗེས་མའི་སྐབས་སུ་སོང་བས་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།

འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྒྲིན་མེད་དེ། ལུང་དང་པོས་ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པར་བསྟན་གྱི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་དང་པོས་འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་འབྲའི་ཞེན་རིག་དེ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་ལུང་དང་པོས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་ན། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཞེན་རིག་དེ་འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད་དང་། ལོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་དོན་ཡིན། ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཞིག་དབྱེད་ན། དེ་འབྲའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་དཔེ་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡུལ་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་དཔེ་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
ཕྱོག་བྱའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། འོངས་སྒྲུད་བྱང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉགས་སྒྲིབ་གཞན་
ཡང་། སྒྲིབ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཕྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱུང་སྒྲིབ་ནམ་བཤད་ལས། ༡ དེ་ཡང་འདིར་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱུན་པ་
ཅམ་ཡིན་ལ་ཅེ་སྒྲུར་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱུན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དེས་ན་ནམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཇིན་པར་རྟོག་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིབ་པ་ཅམ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་བསྐྱུན་གྱི་སྒྲུང་བྱ་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་ཅམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་འཇིན་པ་ཅམ་དུ་བདེན་པར་
ཞེན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་
གྱི་ཕྱོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཡང་། དེ་གཟུང་བ་ཅམ་དུ་
བདེན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཏེ། །འཇུག་པ་དང་
ནི་ཕྱོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཅེ་འགྲེལ་གྱིས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་
བསྐྱུན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྒྲིབ་དེ་གཟུང་བའི་བྱེད་པར་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུར་ལམ་དེ་ནམ་རྟོག་ལྡན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས། ཐེག་
དམན་གྱི་སྒྲུར་ལམ་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དེས་བྱང་
སེམས་སྒྲུར་ལམ་པའི་འདོད་བྱའི་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲུར་ལམ་དེས་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་མདོན་གྱུར་པ་མགོ་གཞོན་པའི་བྱིར་འབད་ཚུལ་ངལ་

དུབ་དུམ་བྱེད་དགོས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུབ་
ལས།^①དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཅེ་མོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པས་
བསྐྱུས་པ་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་
རྣམས་ཀྱི་གྲངས་རིམ་ལྟར་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདི་དག་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྒྲོང་བྱེད་གཉིན་པོའི་རྣམ་གཞག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

འོ་ན། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གྱིས། ཡོངས་འཛིན་
དགོ་བཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་
གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^②དེ་ནས་
ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ནས་ཞུས་ཞིང་
ཀུན་ཏུ་ཞུས་པར་བགྱིད་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་སྐྱབ་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས་སམ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ལ་གསར་
དུ་ཞུགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ན་ཐབས་མི་མཁས་པ་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་
གྱི་ལག་ཏུ་སོང་བར་མ་གྱུར་ན་ནི་དངང་ཞིང་ཀུན་ཏུ་སྐྱབ་ལ་སྐྱབ་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་
རོ། །^③རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་སྦྱོད་པ་མི་དངང་ཀུན་ཏུ་
མི་སྐྱབ། །ཀུན་ཏུ་སྐྱབ་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་
ཐབས་མཁས་པ་དེ་གང་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གྱིས་གཟུགས་མི་
རྟོག་ཅེས་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོག་གྲང་དེ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐབས་

མཁས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་བསྟན། དག་བཤེས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་
 ཀྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བསཤེར་བྱིན་བསྟན་པ་
 རྩོས་ནས་མི་དང་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱབ་ཀུན་ཏུ་སྐྱབ་པས་ཟེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆེན་
 དེའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གང་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་
 དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་གང་དེ་ལ་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་དེ་ལ་མི་དམིགས་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། དག་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱར་མི་འཇུག་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོར་རིག་པར་
 བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར། རྩ་བ། འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
 སྐབས་འདིར་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམས་དང་མི་
 མཐུན་པའི་བྱིར། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྟོག་པའི་སྤར་བསྟན་པའི་བྱིར་ན། སྟོན་
 མེད་དེ། མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་གོ་རིམས་དང་བསྟན་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་
 ཡང་། སྐབས་འདིར་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྤར་བཤད་པའི་བྱང་ཆོས་སྤར་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་འགྱུར་བ་
 ཡོངས་འཛིན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟེན་པ་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་འཛིན་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་པ་ལ།
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྤར་བ་དང་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྤར་གསུངས་ན་ཡང་།
 དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་སྟོན་བཤད་པ་བྱང་པར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཡང་
 མཇུག་ཐོགས་སུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟར་ན། མདོ་ཆོན་དང་པོ་དེས། བྱང་
 སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་
 མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་
 འཛིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱད་
 གྱི་སེམས་མི་འགོང་བ་སྟེ་མི་ཁྱུ་ཞིང་མི་སྐྱུ་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་།
 དེའི་རྒྱད་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དེའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། ❶ ཐབས་མཁས་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐབས་མཁས་
 པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སེམས་མི་ཁྱུ་པ་ཉིད་དང་མི་དངང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ལས་
 བརྩམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་
 ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོན་གཉིས་པས་དོན་འཆད་པའི་སྟོན་ས་
 དེའི་སྤྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་
 སྟོང་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། ❷ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བར་རྣམས་
 མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་པར་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ལེའུ་བརྒྱད་མར་སྒྲུབ་བཞིན་མདོ་ཆོན་དང་པོས་ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དང་། གཉིས་པས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པར་བཤད་ལ།
 རྒྱན་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་བ་འདི་གཉིས་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་

ཡོངས་འཛིན་བསྟན་ནས། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་
 བྱེད་ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལ། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ^①ནམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྗན་པ་བསྟན་ནས་
 ལས་དང་པོ་བ་ནི་ཐབས་མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བེན་པ་
 བསྟན་པར་བྱ་^②བའི་བྱེད་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་དང་། འདིར་ཡང་། ^③དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པས་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་ལ། ཐབས་མཁས་པའི་བྱེད་པར། ཆོས་སྟོན་པའི་བྱེད་པར། འགལ་
 རྒྱན་སྦྱང་བའི་བྱེད་པར། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་
 སོགས། །ཞེས་པས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^④སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མཁས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །ཅེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་
 བཤད་པ་ལ། ^⑤བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་པོར་བ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་
 བཤད་པ་ལ། ^⑥མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྗན་པ་ནི།
 ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ནི། ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། གཞུང་དོན་ནི། བྱང་
 སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། དེའི་ནང་གི་ཡོངས་

འཇིན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་གྱེད་གྱི་དེའི་མཁུན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་བདག་ཁྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཕྱིའི་ཡོངས་
འཇིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་གྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བདག་ཁྱེན་དུ་གྱུར་པའི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་བྱང་སེམས་སྒྲུར་
ལམ་པའི་ཡོངས་འཇིན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དེའི་བདག་ཁྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྒྲུར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཇིན་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོམས་པས་བྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་ཐེའི་ཡོངས་འཇིན་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པའི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པའི་གསེར་གླིང་པ་ཆེན་པོ་
དང་། བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི་སྒྲུ་མ་རྣམས་རྒྱུ་ཏ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཡོངས་འཇིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྟོན་བྱེད་སྟོབ་མའི་མཆོན་ཉིད། ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ།
བསྟེན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས། གདམས་ངག་ཇི་ལྟར་སྟེར་ཚུལ་
བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བཅུ་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པས་དབང་པོ་དུལ་བ། ཉིང་
ངེ་འཇིན་གྱི་བསྐྱབ་པས་སེམས་རབ་དུ་ཞི་བ། ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པས་སེམས་ཉེ་བར་
ཞི་བ། སྟོབ་མ་དེ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ། ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་
པ། མང་དུ་ཐོས་པའི་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྒྲུག་པ། གནས་ལུགས་གྱི་དེ་ཉིད་རབ་དུ་
རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པ། ཐབས་བརྩེ་

བའི་བདག་ཉིད་སྤྱིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། ཆོས་བཤད་པ་སོགས་གཞན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་སྒྲི་
 ངལ་སྤངས་པ་སྟེ་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེའི་
 རྒྱན་ལས། ^①བཤེས་གཉེན་དུ་ལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ། །ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བརྩོན་བཅས་
 ལུང་གིས་སྤྱག་།དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་ཉོགས་ལ་སྒྲི་མཁས་ལྡན། །བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་སྒྲི་ལ་
 སྤངས་ལ་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ལ་བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་
 པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་མཁས་པའི་བྱད་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ལ་འཇིགས་པའི་དངང་བ་དང་། དེ་དག་ལ་རྒྱན་དུ་འཇིགས་པའི་སྤྱག་
 པ་དང་། སྤྱག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་གྱུར་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱག་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་
 གདུལ་བྱའི་སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྤྱག་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་མི་སྤྱག་པར་
 བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྤྱག་པ་ཞི་
 བ་ལ་རིམ་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་འབྲ་བར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པ། འགལ་རྒྱུན་སྟོང་བའི་བྱད་པར་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་པར་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོས་སེར་སྒྲ་སོགས་པོར་བ་སྟེ་
 མི་ལྡན་པར་གདུལ་བྱ་བདེ་འགོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་
 བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་གྲོལ་བ་དོན་
 གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་འཆོལ་རིགས་
 ཏེ། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས། ^②དམན་པ་བསྟེན་པས་མི་དག་ཉམས་གྱུར་ཞིང་།
 ཐད་ཀ་བབས་པ་བསྟེན་པས་སོ་ན་གནས། །གཙོ་བོ་བསྟེན་པས་དམ་པ་ཐོབ་འགྱུར་
 བས། །དེའི་ཕྱིར་བདག་པས་ཆེས་གཙོ་བོ་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་

ན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་དམིགས་པ། འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་
ཡང་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཡོ་སྒྱུ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་
གཟུ་བོར་གནས་པ། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་དང་ལྡན་
པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་
པ་ལས། ❶ གཟུར་གནས་སྒོ་ལྡན་དོན་གཉེར་པ། ། ཉན་པོ་སྒོ་ད་ཅེས་བྱ་བར་
བརྗོད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་ནི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཉན་པའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཁྱད་
ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་སོགས་
ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ། དེ་རྣམས་ལ་དག་བའི་ཅ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱུན་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མགོན་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒོ་
གཟུ་བོར་གནས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རང་གི་ཡོངས་འཛིན་དམ་
པ་བསྟེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཏུ་དམིགས་པ། སྟོན་བྱེད་སྒོ་བ་མའི་མཆན་ཉིད།

གསུམ་པ་ནི། སྒོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དེས་དེ་བསམ་སྒྱུར་གཉིས་ཀྱིས་སྒོ་ནས་བསྟེན་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར། བསམ་
པའི་སྒོ་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་འབྲུ་བའི་འདུཤེས་བཞག་པའི་
སྒོ་ནས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྤེལ་སྐབས་ལས། སངས་རྒྱས་འབྲུ་བར་
དེ་ལ་འདུཤེས་གཞག ། ཅེས་དང་། མདོ་ལས། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་
པར་བྱ་ཞེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་ནས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་སྒྲིང་སྐབས་དང་ན་བཟའ་དབུལ་བ་
 སོགས་ཉིད་པ་དང་། ཕྱག་དང་ལྷང་བ་སོགས་བཀྱར་སྒྲིང་དང་། ལྷ་མའི་གཡོག་བྱེད་པ་
 སོགས་རིམ་གྱོ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐབས་བའི་སྒྲིང་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི།
 མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ^①ཉིད་དང་བཀྱར་སྒྲིང་དག་དང་རིམ་གྱོ་དང་། །སྐབས་བའི་སྒྲིང་ནས་
 བཞེས་གཉེན་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། ^②མཆོག་ཏུ་དང་བས་
 དུས་གསུམ་དུ། །དཀྱིལ་འཁོར་མེ་ཉིག་བཅས་ཐལ་མོས། །སྒྲིན་པ་ལྷ་མ་བསྐྱེད་བཀྱར་
 ཞིང་། །ཞབས་ལ་སྒྲིབ་སྐྱོ་བོས་ཕྱག་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་།
 ལྷ་མ་བྱིས་པ་སོགས་ཡིན་ནའང་སྒྲིང་བཏང་ལ་ཕྱག་འཆལ་དགོས་ཤིང་། དེ་དགོས་པ་
 དང་འབྲེལ་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་ལ་འཛིག་ཉིན་གྱིས་སྒྲིང་པ་སོགས་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་
 ཡོད་ན་མདུན་དུ་དམ་ཆོས་སོགས་བཞག་སྒྲིབ་ལུས་གྱིས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་། ལྷ་མ་ལྷ་
 མ་ལ་ཕྱག་འཆལ་དགོས་ཉི། དེ་ཉིད་ལས། ^③བྱིས་པའམ་ནི་གསར་བྱ་^④ལ། །འཛིག་ཉིན་
 སྒྲིང་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། །དམ་ཆོས་ལ་སོགས་མདུན་བདར་ཉི། །བརྟལ་ཞུགས་འཛིན་
 པའི་སྒྲོས་ཕྱག་འཆལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལྷ་མ་ལྷ་སྐབས་གྱིས་བཞེས་གཉེན་དམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་
 ལ་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཉི། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་
 ཅད་སྒྲོབ་དཔོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལས་འབྱུང་། རང་གི་ལྷ་མ་མཉེས་པར་བྱས་
 པས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་འབྱུང་། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་
 པར་ཉིད་པར་དཀའ་བའི་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་ལྷ་མ་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྒྲི། དེ་ཉིད་ལས། ^⑤དངོས་གྲུབ་སྒྲོབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་ཞེས། །རྗེ་རྗེ་འཛིན་
 པ་ཉིད་གསུངས་ཕྱིར། །ཞེས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས། །ལྷ་མ་ཡོངས་སུ་མཉེས་

པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྫོང་རྩིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་
ལས།^① དེ་བས་ཐབས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །རྫོང་འཛིན་པ་སྒྲ་མ་མཆོག། རྩིས་སྤྱ་
མཐུན་པ་མཉེས་པར་བྱ། །དེ་མཉེས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉེས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།^② གང་བྱིར་བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་
ནི། །གངས་མེད་པར་ནི་རྟེན་དཀར་བའི། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་བཙོན་ལྡན་ལ། །ཆེ་
འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲ་མ་ལྡ་བཅུ་པ་
ལས།^③ དབང་བསྐྱར་མཆོག་ཐོབ་རྫོང་ཡི། །སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས། །སྟོགས་བཅུའི་འཛིན་རྟེན་ཁམས་བཞུགས་པས། །དུས་གསུམ་དུ་ནི་མངོན་
ཕྱག་འཆའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྡ་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལ་སྦྲད་པ་དང་མ་གྲུས་པ་སོགས་སྦྲད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་གི་སྒྲ་མ་སྟེང་ཐག་པ་ནས་
བརྟན་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྟན་པ་དང་འབྲ་བས་དེའི་རྣམ་པར་སྟོན་པས་ཆེ་
འདིར་ཆོར་བ་མི་བཟད་པ་སྟོང་བ་དང་། བྱི་མར་དཔྱལ་བར་འགོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་
འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^④ དེ་འབྲའི་མགོན་ལ་བསམ་བྱས་ནས། །སྟོབ་མར་
གྱུར་ནས་བརྟན་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྟན་པས་ན། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྟུག་
བསྐྱལ་ཐོབ། །ཅེས་དང་།^⑤ སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་བརྟན་པ་དེ། །ཡམས་དང་འཆེ་བའི་ནད་
རྣམས་དང་། །གདོན་དང་རིམས་དང་དུག་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོངས་ཆེན་དེ་ནི་འཆི་བར་
འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་མེ་དང་སྤྱལ་གདུག་དང་། །རྩ་དང་མཁའ་འགོ་ཆོམ་རྒྱན་དང་། །གདོན་
དང་ལོག་འབྲེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བསད་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

༡༡། བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུང་བར་གི་
 རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རིགས་ཀྱི་
 སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ།

བཞི་པ་གདམས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟབ་པའི་སྟབ་པ་སྟོན་པ་ལ། སྟབ་པའི་རྟོན་
 དང་། སྟབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། སྟབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྟབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་
 བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཞེས་མང་དུ་
 གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ❶ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆེག་
 གི་དོན་གང་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་
 པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཆེག་གི་དོན་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་སྟེ་བའམ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་
 མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ཆེག་གི་དོན་མེད་པའོ། །ཞེས་པས་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་ནས། རིགས་
 བཅུ་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་སྟོན་པ་ལ། ❷ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་བྱའི་

རྗེས་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དབྱེ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱང་བའོ། །དང་པོ་
ལ། མཆམས་སྒྱུར་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་བ། རོན་བསྐྱུས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།
ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། དེས་འབྲེལ་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱི་རྒྱ་
བ། །ཞེས་བཤད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒར་
བཤད་པའི་སྒྱུར་བཞི་དང་། ཕྱིས་འཆད་འགྱུར་གྱི་སྐྱབ་པ་བཞི་ཡང་རིགས་ལ་བརྟེན་
དགོས་སོ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ། ❶སྐྱབ་
པ་དང་ལྟན་པ་ལ་དེས་པར་འབྲེལ་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རི་སྐད་བཤད་པ་དང་མཐོང་བའི་
ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བས། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བ། ཞེས་གསུངས།
དེ་ཡང་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་
རིགས་འཆད་རིགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་རིགས་
སད་པ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ❷སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་ཐར་པ་དང་དེས་པར་འབྲེལ་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགོ་བ་དེ་
ཡིན་པས། དང་པོ་ཁོ་ནར་རིགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་
བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་དོན་གྱི་རིམས་པ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་དང་པོ་
འབྲས་བུ་བསྟན་ལ་རྒྱ་ཕྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་བཤད་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་སྒྲི་རིགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་
སྒྲོན་པ་ལ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ཏུག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། ཉེན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ། གོ་རིམ་ས། གངས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རེ་ཞིག་དང་པོར། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་གོ་རིམ་ས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། འདིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཐུམ་
ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

བཞི་པ་དོན་བསྐྱུས་པ་ལ། ^①སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་
བྱུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་རེ་ཞིག་དང་པོར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་རིགས་
ལ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་བྱོད་ཀྱི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^②རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་བྱའི་
རྗེས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །མི་ལམ་དང་། སྐྱུ་མ་དང་། སྒྲིག་ཀྱང་དང་། སྒྲ་བརྟན་དང་།
མིག་ཡོར་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། ཇི་ཟའི་གྲོང་སྲེར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྐྱུ་ལ་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཅེ་མོའི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྟོན་པ་
ལ། ^③རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་
ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དང་། གནས་ཉིད་དང་། ཆོས་ངེས་པ་ཉིད་དང་། བདེན་པ་ཉིད་ལ་
གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་བཅོད་པའི་རྟེན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་
སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱུ་མའི་
སྐྱེས་བུའི་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཆོས་མཆོག་གི་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❷རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན། སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་
ནས། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནམས་ལ་སྟོད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་
ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདོ་ཆོས་བཞི་པོ་དེས་རིམ་
པ་ལྟར་དཔེ་དགུ་དགུས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་དག་རིམ་བཞིན་དུ་
མཆོན་ནས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❸རེ་ཞིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནམས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

མཐོང་ལམ་གྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❹རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཆོག་
གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། འདུས་བྲས་ཀྱི་ཁམས་ལ་འདུས་མ་
བྲས་ཀྱི་དབྱེངས་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་
ཤེར་བྱེན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དཔེ་
བཞིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་མཆོན་ནས་གསུངས།

སྒྲིམ་ལམ་གྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❺རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་མེད་
ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བ་པོ་ནམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ལ་

གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ལྷན་ལ་སྦྱོར་
 པའི་ཆེ་ཆེ་ག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དཔེ་དགུ་སྟོན་སྟོན་གྱི་
 རྟོག་པ་དགུ་མཆོན་ནས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^①དེའི་འོག་ཏུ་འཇིག་
 རྟོན་ལས་འདས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྟོན་པའི་ལམ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
 ན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མདོན་པར་འཆར་བའི་ཆེ་མུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན། ཞེས་གསུངས།

སྟོང་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
 བསྐྱལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་
 ལ། ^④དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྟེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་སྤྱིར་སྤྱད་བ་དང་སྟོ་འཕར་
 བཅད་པ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་གཉིན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྟེ་བ་དང་འགགས་
 པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་
 པ་སྟེ་སྟོང་བའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་གཞིགས་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་
 བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑥དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པས་དེ་
 དག་སྟེ་བ་དང་འགགས་པ་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཞེས་རབ་སྒྲིང་བཅེར་བཅས་པའི་སྐབས་པའི་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན། ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་
དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^②དེའི་འོག་ཏུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་
དང་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་རབ་དང་ཐབས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་པའི་ཉེན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་
འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་གཟའ་དང་སྐར་མ་དང་
འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྟོག་གི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཆེ་ག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^④དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་བསྐྱེད་པས་ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞན་དོན་སྐབས་དང་འཆ་མས་པར་གོ་རིམས་སུ་སྐབས་པའི་ཉེན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་སྟོན་པ་ལ། ^⑤རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་
ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། འོག་མིན་གྱི་
ལྟ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
ཆེན་ཞེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཆེ་ག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑥དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་སྟོན་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡེ་ཞེས་ཚུལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐབས་པའི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་

རིགས་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་འཁོར་བ་རི་སྤྲོད་པར་མཆོན་མ་མེད་
ཅིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ཅོད་པ་སྤྲོད་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། རང་གི་རྟོན་ཆོས་སུ་
གྱུར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་
འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་❷སྐྱར་འགྱུར་རུང་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དེ་འབྲེལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །གནས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་
རུང་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱར་གྱུར་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་
ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་དང་
བཅས་པའི་སེམས་ཡོད་ན་སྤྲོད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྤྲོད་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། རིགས་གང་ཞིག་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་དེ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་
རིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་དགོ་བ། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དགོ་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་^①། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ^②དགོ་དང་རྣམ་པར་དག་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་མི་འགལ་ཏེ། དེས་དེ་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གང་ཞིག་། སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེ། རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གཉིས། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་འགྱུར་རུང་གང་ཞིག་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད།
དབྱེ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་གཉིས། མཆན་ཉིད་རིགས་འདྲ།
སྒྲ་མ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་པའི་རིགས་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་གཉིས། ཐེག་པ་གཞན་
གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་རིགས་
འདྲ། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་དེར་འགྱུར་རུང་ཡང་ཡིན། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་
ཆོད་^③པར་དེར་འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་གང་ཞིག་། ཅེས་
སོགས་རིགས་འདྲ་སྟེ། དེ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ལས། ཆོས་
དབྱིངས་གང་ཞིག་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་གང་ཞིག་། འདུས་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་རུང་། གཉིས་པའི་མཆན་
ཉིད། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་

དང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པས་མ་ཐུབ་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་གྱི་
གང་ཟག་དང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་ངེས་
པའི་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་
དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ། ཐེག་
ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་གཞི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་དེའི་
བསྐྱེད་པོ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་གྱི་སེམས་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག །ཞེས་སོགས་
ཟེར་ན་དགག་གཞི་མས་སྒྲིན་གཏང་། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་མ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
འགྱུར་རུང་གི་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་
གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།

སངས་རྒྱལ་ལས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་རྒྱལ་
ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^①། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
རིགས་ངེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱལ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱལ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་ཟེར་ན་མི་
འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་རྒྱལ་ལྟན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱལ་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ། དེར་ཐལ། དེ་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ། ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་ཁྱལ་པར་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུག་པས། རྩི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་
ཏེ། ^②རིགས་ཁམས་སྤང་ཅི་དང་འདྲ་འདི་གཟིགས་ནས། ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱལ་བཤད་དུ། དེ་
བཞིན་ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤང་མའི་ཅི་དང་འདྲ། ། ཞེས་དང་། བསྟོད་
ཆོགས་ལས། ^③བདེ་གཤེགས་སེམས་ལས་སངས་རྒྱལ་འབྱུང་། ། རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། ། ཉན་ཐོས་ནང་ནས་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་། ། དེ་བཞིན་དེ་མ་མེད་པར་

གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ས་བོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པའི་
བྱིར། དེ་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྩི་བཅས་
གྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གྱི་དོན་མ་ཆང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། ཉི་ལྟང་ལས། ❶ དེ་དག་ནི་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་སོ། །རྒྱུའི་
རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དེ་
ཡིན་པས། དེས་ན་དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན་ཆོས་དབྱེངས་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ❷ ཆོས་དབྱེངས་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་
དང་། ཉི་ལྟང་ལས། ❸ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ། །ཞེས་
དང་། རྒྱུན་སྒྲངས་ལས། ❹ ཆོས་དབྱེངས་རྒྱུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་ས་རིགས་
ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། ❺ རིགས་འདི་གཉིས་
ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་པོའི་སྐྱེ་ནི་དང་པོ་
སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་❻ བྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སངས་མི་
རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བོན་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་པའི་
སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་
 ཅིག །སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ་ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་དང་། དེས་གསོས་བཟུང་པའི་རིགས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
 རིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་པས་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ དེས་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཟག་
 མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ དེས་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུ་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
 རིགས་གཉིས་ཀར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ གསེར་སྤང་ལས། ❶ རྩས་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་
 ཁྱགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
 རིགས་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྒྱར་
 ཡོད་འབྲས་བྱུང་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་འབྲས་བྱུང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ ཏེ།
 མདོ་སྤེའི་རྒྱུ་ལས། ❷ དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་འགལ་བའི་དོན་
 ཡིན་གྱི། རྩས་འགལ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ ཁོ་ན་རེ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆོས་
 ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
 བྱེད་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་སེམས་ཅན་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱས་འགྱུར་
 ཀྱི་རིགས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་

ཁས་ལེན་ཀྱང་དེས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་
ཁས་ལེན་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། རང་གི་རྟོན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་བྱི་མ་
དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པའི་རྒྱད་
ལ་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱད་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་། གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྟོ་བྱུར་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ།
རྣམ་པར་སྟོན་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་དེ་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔས་གཉིན་པོ་སྟོམ་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ན། རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་
བྲལ་བས་སྟོན་གཤི་ཟླ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་དཀར་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཆེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་^①ལུགས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས།
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས། དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་
བ་རྣམས་^②ཀྱིས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཉིར་ལེན་བྱེད་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བྱང་མ་ཆགས་པའི་དགོ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་སུ་འདོད་དེ། འདུལ་བའི་མདོ་ལས། ^③ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་
འཕགས་པའི་རིགས། བསོད་སྟོམས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་འཕགས་པའི་རིགས།
གནས་མལ་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་འཕགས་པའི་རིགས། སྟོང་བ་དང་སྟོམ་པ་ལ་
དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱུ་བ་དང་པོ་གསུམ་
ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བྱང་མ་ཆགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་འབྲས་

འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ནས་སྐྱེད་པའི་ཐབས་དང་། ཀླང་པ་ཐ་མའི་སྐབས་ནས་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པ་^① དེ་རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་
 འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་ལས་དངོས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་
 ལ་བཏེན་ནས་སྤོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་^② ལ་བཅོམ་པར་བྱས་པས་^③ སྐྱེད་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་བདག་གི་བ་ལ་སྐྱེད་པ་མངོན་གྱུར་པ་
 རྒྱུ་གྱུ་ཕྱི་མ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་བདག་ལ་སྐྱེད་པ་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མཛོད་ལས། ^④ མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས། །ཞེས་དང་། གསུམ་གྱིས་
 ཚུལ་^⑤ བསྟན་ཐ་མས་ལས། །ཞེས་དང་། བདག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །དེ་ཡི་
 དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ^⑥ འདི་དག་ལས་འཕགས་པ་
 རྣམས་སྐྱེ་བས་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ནི་རྩལ་
 གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་རིགས་སུ་འཛོགས་པ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ^⑦ ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་
 རིགས། །ཁ་ཅིག་སྐྱུངས་པ་ལས་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཐག་མེད་གྱི་སེམས་གྱི་ས་
 བོན་གྱི་རུས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་འདོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་
 ལས། ^⑧ མདོ་སྡེ་པ་དག་གིས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གྱི་ས་བོན་གྱི་རུས་པ་ཡིན་
 རོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་
 བོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཐག་མེད་
 པ་ནས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་འོང་བ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབ་པ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་
 དེ་དུག་པ་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་སྟོང་གི་ཐག་མེད་གྱི་སེམས་གྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་སུ་

འདོད་ཅིང་། དེ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཟུང་བའི་གོང་དུ་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་དང་། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཟུང་བའི་ཆེ་ཆུས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སུ་འདོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་
 རི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་
 པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། ^①དེ་ལ་རིགས་གང་ཞེན་མདོར་བསྐྱུན་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའོ། །དེ་ལ་རང་
 བཞིན་གྱི་གནས་པའི་རིགས་རི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་
 པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདི་རི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་འོང་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
 ཅན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་རི་སྟོན་
 དག་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེ་དོན་ཆེན་དགའི་
 སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^②ཡོད་དང་མཆོག་དང་མཆོན་ཉིད་དང་། །རྟགས་དང་རིགས་རབ་
 དབྱེ་བ་དང་། །ཉེས་དམིགས་དང་རི་པན་ཡོན་དང་། །དཔེ་རྣམ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་
 བཞི། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་རི། སྒར་བཤའ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེ་
 ཡང་དོན་ཆེན་དགའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་
 རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་སྐྱབ་པ། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་རྟགས།
 རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རིགས་སད་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉེས་དམིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ། རྒྱས་
 འགྱུར་གྱི་རིགས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དང་དགའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དོན་ཚན་དགུ་པོ་དེ་ཡང་ཁྱད་ཚེས་བཞི་བཞིའི་སྒྲི་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་རྒྱད་ལ་མཐར་ཐུག་
རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཁྱད་ཚེས་བཞིའི་
སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ་མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ❶ ཁམས་ནམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །སྐྱབ་པ་
ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་
པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
རིགས་ཅན་གསུམ་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ཆེ་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། དེའི་དབང་གིས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བྱང་
ཆུབ་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ དེ་དགེ་ཁྱད་པར་
འཕགས་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་དང་ནི་དོན་ཆེན་དང་། །མི་ཟད་པ་ཡི་རྒྱ་མཚན་
ཕྱིར། །རིགས་མཆོག་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བ་དེ་
ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཉེན་བྱེད་རྒྱས། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེས་དོན་ཆེན་པོ་རང་འབྲས་ཆོགས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེས་
མཐར་ཐུག་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ན་དགེ་ཅིའི་རྒྱན་མི་ཟད་ལ། ཐེག་དམན་
གྱི་རིགས་དེས་མཐར་ཐུག་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་དགེ་ཅིའི་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས།^①རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་ནི་ཉེན་དང་བཞེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་
ཉིད་དང་ཡོན་ཏན་ནི། །སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཉེན་དང་ཅིག་ཤོས་བཞེན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་
ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་
གསོས་མ་བཟབ་པ་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
རིགས་མིན་པ་དང་། རིགས་དེ་གཉིས་སྒྲོ་བ་ལམ་ན་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མེད་
པའི་ངོ་བོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་འདི་ནི་རང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། འདི་ལ་བཞེན་ནས་ཡོན་ཏན་
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་རྟགས་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་
ཉིད་ལས།^②སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་དུ་སྦྱང་རྩེ་དང་། །མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགོ་ལ་ཡང་
དག་སྦྱོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་སད་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲོར་
བའི་སྒྲོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱང་རྩེ་ཤས་ཆེ་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་ལ་མོས་པ་ཤས་ཆེ་བ། གཞན་དོན་གྱི་ཕྱིར་དཀའ་སྦྱོད་བཟོད་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་
སྦྱོད་པ་སྦྱོན་སོགས་ཀྱི་དགོ་བའི་ཆོས་ལ་བཙོན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་

ལས།^① རིགས་ནི་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། ། རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲི་སྒྲི་མི་འཕྲོགས་
 དང་། ། འཕྲོགས་པ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་རིགས། ། དབྱེ་བ་འདི་ནི་རྒྱུ་པ་བཞི། ། ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། ངེས་པའི་རིགས་དང་། མ་
 ངེས་པའི་རིགས་དང་རྒྱུ་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་རིགས་དང་། འཕྲོགས་པའི་རིགས་
 རྒྱུ་སྒྲི་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་སད་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་བྱུང་
 ཆོས་བཞིའི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།^② ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་
 དང་། ། འཕྲོངས་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དང་། ། མདོར་ན་རིགས་གྱི་ཉེས་དམིགས་
 ནི། ། རྒྱུ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་སད་
 པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། གྲོགས་
 ངན་པ་སྒྲིག་གྲོགས་གྱིས་བློ་བ་དང་། ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡོ་བྱུང་གྱིས་འཕྲོངས་ནས་
 སྒྲུབ་མི་ལུས་པ་དང་། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་
 པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་རྒྱུ་སྒྲི་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན་དེ་བྱུང་ཆོས་བཞིའི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་
 ལ། དེ་ཉིད་ལས།^③ རིང་མོ་ཞིག་ན་ངན་སོང་དུ། ། འགྲོ་ཞིང་སྒྱུར་དུ་ཐར་པ་དང་། ། དེ་
 ནའང་སྒྱུག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་སྒྲོང་། ། སྒྲོ་བཅས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད། ། ཅེས་
 གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་
 ཆེན་དུ་རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེ། ངན་སོང་དུ་སྒྲོ་བར་སྒྲོང་ངེས་གྱི་ལས་བསགས་
 ནའང་སྒྱུར་དུ་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དེར་འགྲོ་ཞིང་། དེར་ཡུན་
 རིང་དུ་མི་གནས་པར་ཐར་པ་དང་། དེར་ཆུང་བདག་གནས་པའི་དུས་སྒྲི་ཡང་སྒྱུག་བསྐྱེད་

ཆུང་དུ་ཅམ་སྒྲིང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་དེར་གནས་པའི་
སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་པན་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས།^①གསེར་གྱི་རིགས་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །དགོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས། །ཡེ་
ཤེས་དང་ནི་ངེ་མེད་ལྡན། །མཐུ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྟོན་ནི།
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་གསེར་གྱི་དཔེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་
གྱི་གཏེར་དེ་གསེར་མང་བ་དང་། གསེར་འོད་གསལ་བ་དང་། གསེར་ངེ་མ་མེད་པ་དང་།
གསེར་གྱི་ལས་སུ་རུང་བ་བཞིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱང་དགོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལྡན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ངེ་མ་མེད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཉིང་དེ་
འཛིན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྒྱས་འབྱུང་གྱི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས།^②རིན་ཆེན་མཆོག་རིགས་བཞིན་ཤེས་བྱ། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཚན་
བྱིར། །ཡེ་ཤེས་ཆེ་དང་ཉིང་འཛིན་འཕགས། །སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་གནས་
བྱིར། །ཞེས་གསུངས། རྟོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱས་འབྱུང་གྱི་རིགས་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་
འབྱུང་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་
རིགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ། དབྱེབས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ། ཁ་དོག་སུན་སུམ་ཆོགས་
པ། ཆད་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྒྱས་འབྱུང་གྱི་རིགས་དེ་ཡང་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
དང་། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བེན་པའི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དང་།

ཉིང་རེ་འཛིན་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་
ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ།
རིགས་ཆད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་བྱིར། རིགས་ཆད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་བཞིར་
ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲིུང་པ་དང་། ལ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་དཀར་པོའི་
དགོ་རྩ་བཅོམ་པ་དང་། ལ་ལའི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་མེད་པ་དང་། ལ་
ལའི་རྒྱུད་ལ་དཀར་པོའི་དགོ་བ་དམན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཟག་མེད་སེམས་གྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་
པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པར་
སྒྲིུང་ངེས་ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆ་
མཐུན་དགོ་བ་མེད། །དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱུ་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་འབྱུང་གྱི་རིགས་ཆད་པ་དང་། བཞི་པས་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལྟར་
མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཡོན་ཏན་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་
ལྡན་ཉེ། དེ་རྒྱུ་དུས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན། འབྲས་དུས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་ལྡན་པའི་
བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་
ཞིང་མཐར་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་འབྱུང་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་
ལས། ❷ ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བཤད་པ་གཞན་ལ་པན་བྱིར་བསྟན་པའི་ཆོས་ཆེན་ལ། །མི་ཤེས་
བཞིན་དུ་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་འབྱུང་ཞིང་སྒྲུབ་ལ་བཟོད། །དེ་དག་ཐ་མར་རྣམ་པ་
གཉིས་མཆོག་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་འབྱུང་གང་ཡིན་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་

བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་དེ་རྒྱས་པའི་རིགས་ལས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 བ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དགའ་བདེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། བདག་གཞན་ལ་པན་
 བདེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དཔེར་ན། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་རྩ་བ་བཟང་པོ་ལས། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་དང་། མེ་
 ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཇི་བསིལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་གཞན་གྱི་ཆ་གདུང་སེལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ❶ ཡོན་ཏན་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་སྐྱེད་ཕྱིར། །བདེ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ཐོབ་བྱའི་
 ཕྱིར། །བདག་དང་གཞན་ལ་པན་བདེ་བྱེད་པ་འབྲས་བུའི་ཕྱིར། །རིགས་མཆོག་དེ་ནི་རྩ་
 བ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རིགས་ཆད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཡིན་
 ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་
 བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ དེ་
 བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འགྲོ་ཀུན་དེ་ཡི་སྟོང་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་སྟེང་རྒྱན་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་
 ལེན་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་བ་སེམས་ཅན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་
 མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་ལྷགས་ལ་
 ཡང་རིགས་ཆད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་པའི་ཐད་གྱི་དབྱིག་

གཉིན་གྱི་འབྲེལ་པར། ❶ དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། ། ཞེས་སོགས་ཅ་བའི་གཞུང་འདིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞུང་དེས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྒྱད་ལྟན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྒྱད་ལྟན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱད་ལྟན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲིང་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྒྲིང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོན་སྒྲིང་རྣམ་དག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཐག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་པ་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེས་གསོས་བྱུང་བ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། ❷ ས་བོན་དེས་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་❸ ཅིང་མ་གྲུབ་ན་ཕྱ་བ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཅིང་གྲུབ་པ་ན་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤེང་ལས། ❹ རྩལ་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤར་གྱི་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས།
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྒོ་བྱར་གྱི་དི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་
 སྒོ་བྱར་གྱི་དི་མ་མ་ཞུགས་ཤིང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་
 འདོད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དི་མ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
 རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་ལ་སྤྱིན་མ་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་རང་བཞིན་ལ་རྩྭ་ག་པ་མ་
 ཞུགས་པ་དང་། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཡའ་མ་ཞུགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^①རིན་ཆེན་རྣམ་མཁའ་ཆུ་དག་བཞིན། །རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་
 མེད། །ཅེས་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། ^②ཆུ་ཁམས་གསེར་དང་རྣམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་
 བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདི་ལ་དངོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་
 བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས། ^③དེ་དག་གིས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་སོ། །རྒྱུ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རྒྱུ་
 ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་
 ཡོད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

^④དོན་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་མ་
 ཆང་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་སྟེ། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་
 ཀྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་རྒྱུ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ཀྱིས་

ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པ་ལས^① བྱང་བའི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ལ་
 བྱང་པར་ཅུང་ཟད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་
 མེད་གྱི་སེམས་གྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་པ་དེ་ལ་ཐོས་སོགས་གྱིས་གསོས་མ་བཟུབ་པའི་ཆེ་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལྟར་བཟུབ་པའི་ཆེ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སུ་
 འཛོག་པའི་བྱང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་རང་ལ་
 ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ལ^② དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདུས་བྲས་སུ་
 འདོད་པ་ལ་བཟོད་པའི་སྒྲིན་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས།^③ རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་
 བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །ཉག་ཏུ་སངས་
 རྒྱས་སྟོང་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས།
^④ ལུས་ཅན་ཀུན་ཉག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཉག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཅན་ཏེ་ཁམས་བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཕྲོ་བ་སྟེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སེམས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་གཞག་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
 བར་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་དགུ་དོན་དགུ་ཉི་ལྔ་ནས་སྐྱབ་པ་སྟོ་བར་བར་སྐྱབ་པ་དང་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་མདོ་ལས། ^①དག་སྟོང་དག་སེམས་ལ་
 སེམས་མ་མཆིས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མར། ^②ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་ལས་ལྷན་འབྲུག་པ་དང་། །གནས་
 སྐབས་དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན། །ཏག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་
 ནི། །དོན་དམ་དབྱེངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཡིན་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཁམས་
 བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོ་འདི་ནི་རྣམ་གཞག་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོའི་དོན། རྒྱུའི་དོན། འབྲས་བུའི་དོན། ལས་ཀྱི་དོན། ལྷན་པའི་དོན།
 འབྲུག་པའི་དོན། གནས་སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན། ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན། མི་
 འགྱུར་བའི་དོན། དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། རྣམ་པ་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱབ་པ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་གྱིས། སེམས་རྒྱུད་སྐྱབ་པ་དང་
 བྲལ་བྱང་དུ་ཉོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་
 པ་མ་ཞུགས་པ་དང་། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཡའ་མ་ཞུགས་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་
 རང་བཞིན་ལ་སྐྱོན་མ་ཞུགས་པའི་དོན་གྱིས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆུ། གཡའ་དང་བྲལ་
 བའི་གསེར། སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་རྣམ་གཞག་བཅུ་སྐྱེས་པར་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^③རིན་ཆེན་ནམ་
 མཁའ་ཆུ་དག་བཞིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་^④སྐྱབ་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་དཔེ་དོན། སྐྱབ་བྱེད་དགུ་བསལ་

ནས་བསྐྱེད་བྱ་དགུ་མདོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན། བསྐྱེད་བྱེད་དཔེ་དོན་
 དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་དུ།
 རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱང་། །རྟག་དུ་སངས་རྒྱས་སྤྱིང་པོ་ཅན། །ཞེས་ཁམས་
 བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་
 ནས། དེའི་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་
 སྐབས་ན་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་དཔེ་དགུ་དོན་དགུ་དག་གི་སྒྲི་ནས་ཤེས་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ ཉོན་མོངས་སྐབས་ནང་གནས་པ་
 དེ། །དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་འཆད་ན། དཔེ་དག་གིས་
 ནི་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་སྤྱིང་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ནང་དུ་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ཚུལ་དཔེའི་སྒྲི་ནས་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། བརྒྱ་མདོག་ངན་པའི་ནང་དུ་མཆན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་བུ་གསལ་པ་དང་། སྤང་མའི་ནང་ངན་པ་ན་སྤང་ཅི་ཡོད་པ་དང་།
 སྤུན་པའི་ནང་ན་འབྲས་བུའི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པ་དང་། མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་ཡོད་པ་
 དང་། ས་འོག་ན་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཡོད་པ་དང་། ལྷོན་ཤིང་གི་སྐྱ་གུ་འབྱུང་རུང་སོགས་
 རང་གི་ས་བོན་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་དང་། གོས་རུལ་ངན་པའི་ནང་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་
 བྱུང་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་བུ་གསལ་ཡོད་པ་དང་། བྱུང་མེད་ངན་མའི་སྐྱ་བ་ན་
 མི་བདག་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་རུང་གི་བྱ་ཡོད་པ་དང་། ས་ལས་བྱུང་པའི་
 ལྷགས་གོང་❷་གི་ནང་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱུང་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་བུ་གསལ་
 ཡོད་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྒྲི་བྱར་ཀྱི་དེ་མ་དགུས་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས།^①སངས་རྒྱས་པད་དན་སྒྲིང་ཅི་སྒྲིང་མ་ལ། །སྒྲིང་ལ་སྒྲིང་པོ་མི་གཙང་ནང་ན་
གསེར། །ས་ལ་གཏེར་དང་ཐུག་སོགས་འབྲས་འབྲུང་^②དང་། །གོས་རུལ་ནང་ན་རྒྱལ་
བའི་སྒྲིང་དང་ནི། །བྱད་མེད་དན་མའི་སྒྲིང་མི་བདག་དང་། །ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་
ཡོད་ཇི་ལྟ་བར། །སྒྲིང་བྱར་ཉོན་མོངས་ཇི་མས་བསྐྱབས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་དཔེ་དགུ་དང་དོན་དགུ་ལ་བཞེན་
ནས་སྐྱབས་པ་སེམས་རྒྱད་དང་བྲལ་རུང་སྒྲིང་བྱར་བར་སྐྱབས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱབས་གཉིས་སྒྲིངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིང་ཐོབ་བྱིར་དུ་
བཙོན་འགྲུས་ལྟག་པར་འཕེལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི་གོང་དུ། ཉོན་མོངས་སྐྱབས་ནང་གནས་པ་དེ། །ཞེས་པས་^③
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཉོན་མོངས་
པའི་སྐྱབས་ན་རྒྱད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། འོ་ན། སྐྱབས་བྱེད་དང་བྲལ་བ་
སྤྱིད་དམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྒྲིང་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།^④ཇི་ལྟར་མདོག་དན་བརྒྱའི་ཁོང་
གནས་པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

འོ་ན་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱབས་བྱེད་ཉོན་མོངས་པའི་
སྒྲིང་བྱར་གྱི་ཇི་མ་དང་བྲལ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིང་འགྲུར་ཚུལ་དཔེ་དགུའི་སྒྲིང་ནས་འཆད་ན།
དེའི་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་དཔེ་དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་སྒྲིང་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས། ཇི་ལྟར་མདོག་དན་བརྒྱའི་ཁོང་གནས་པ། །མཆན་སྒྲིང་གིས་འབར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི། །དེ་མེད་ལྟ་ཡི་མིག་ལྟར་མིས་མཐོང་ནས། །རྒྱ་སྐྱེས་འདབ་མའི་སྐྱབས་
ནས་འབྱེན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་མནར་མེད་གནས་རྣམས་ལའང་། །སངས་

ཀྱས་སྒྲུན་གྱིས་རང་ཚོས་^①ཉིད་གཟིགས་ཏེ། །སྒྲིབ་མེད་ཕྱི་མཐའི་ཐུར་གནས་ཐུགས་རྗེ་
ཡིས། །བདག་ཅག་^②སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ། སྒྲིབ་བྱེད་མཐའ་
དག་དང་བྲལ་བ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པས་མནར་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་དེ་
མའི་སྐབས་སུ་ཚུད་པའི་^③ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་
དེ་མ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་བསྟན་ཞིང་གདུལ་བྱས་ཐབས་དེ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མདོག་ངན་པའི་བརྒྱའི་སྐབས་སུ་ཚུད་པའི་མཚན་དཔེས་སྤྲས་
པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོ་གཟུགས་ཡོད་པར་ལྷ་མིག་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པའི་
མིས་མཐོང་ནས། དེ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུ་སྒྲེས་ཀྱི་འདབ་མ་བསལ་བ་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱོ་དེ་ཉིད་མདོན་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །

དཔེ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^④རི་ལྷར་སྟོག་ཆགས་ཚོགས་བསྐྱར་
སྒྲུང་ཅི་ནི། །སྒྲེས་བུ་མཁས་པས་དེ་དོན་གཉེར་བ་ཡི་^⑤། །མཐོང་ནས་ཐབས་གྱིས་དེ་
དང་སྟོག་ཆགས་ཚོགས། །ཀྱན་ནས་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན། །བྲང་སྟོང་ཆེན་
པོས་ཀྱན་མཆེན་སྒྲུན་གྱིས་ནི། །རིགས་ཁམས་^⑥སྒྲུང་ཅི་དང་འབྲེད་གཟིགས་ནས། །དེ་
ཡི་སྒྲིབ་པ་སྒྲུང་མ་དང་འབྲེད་བ། །གཏན་ནས་རབ་ཏུ་སྟོང་བར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
སྙིང་པོ་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་དང་བྲལ་བ་ན། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྲང་
སྟོང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་མཆེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུན་གྱིས་གཟིགས་ནས་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཉོན་མོངས་
པའི་སྤྱབས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་དེ་དང་བལ་བའི་
ཐབས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཉིད་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བལ་བ་ན་ངོ་བོ་
ཉིད་སྦྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སྤང་ཅི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྦྱེས་བྱས་^①་
སྟོག་ཆགས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་སྤང་ཅི་ཐབས་ཀྱིས་བྱང་བ་རྣམས་བསལ་
ནས་^②་སྤང་ཅི་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

དཔེ་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^③ཇི་ལྟར་སྤྱན་ལྡན་འབྱུ་ཡི་སྙིང་པོ་ནི། །
མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱད་བྱར་མི་འགྱུར་བ། །ཟས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་
པ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱན་ནས་དེ་འབྱེན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཉོན་མོངས་
ཀྱི། །དྲི་མ་དང་འབྲེས་རྒྱལ་བའང་ཇི་སྲིད་དུ། །ཉོན་མོངས་དྲི་མ་འབྲེས་ལས་མ་གྲོལ་
བ། །དེ་སྲིད་རྒྱལ་མཛད་སྲིད་གསུམ་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱར་
འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
སྙིང་པོ་ཉོན་མོངས་སོགས་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་འབྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་བལ་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་པར་མཛད།
དེ་ཉིད་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་བལ་བ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱར་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
འབྱུ་ལས་བཅོས་པའི་ཟས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱེད་སྙིང་པོ་སྤྱན་པའི་ནང་
ནས་སྤང་སྟེ་སྤྱན་པ་དང་བལ་བ་ན་འབྱུ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

དཔེ་བཞི་བ་^④་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑤ཇི་ལྟར་རབ་དུ་རྒྱ་ཆེ་མི་ཡི་
གསེར། །ལྡན་ལྡན་རུལ་པའི་གནས་སུ་སྤང་གྱུར་བ། །མི་འཇིག་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་དེར་དེ་

བཞིན། །ལོ་བརྒྱ་མང་པོ་དག་ཏུ་གནས་པ་དེ། །ལྷ་མིག་ནམ་དག་དང་ལྷན་ལྷ་ཡིས་
 དེར། །མཐོང་ནས་མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར། །རིན་ཆེན་མཆོག་འདི་སྤངས་ཏེ་རིན་
 ཆེན་གྱིས། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གྱིས་ཞེས་སྒྲ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པས་མི་གཙང་དང་
 འབྲ་བའི། །ཉོན་མོངས་སུ་བྱིང་སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་ནི། །གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་
 འདམ་དེ་དག་བྱའི་བྱིར། །སྐྱེ་དགུ་ནམས་ལ་དམ་ཆོས་ཚུ་ཆར་འབེབས། །ཞེས་
 གསུངས། །དོན་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་
 འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་
 ཉོན་མོངས་པའི་ལྷན་ལྷན་གྱི་གནས་སུ་བྱིང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་བ་ནམས་
 གྱིས་གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་རྒྱལ་བ་ནམས་
 གྱིས་སྐྱེ་དགུ་ནམས་ལ་དམ་ཆོས་ཀྱི་ཚུ་ཆར་པབ་སྟེ། དེ་ཉིད་སྒོ་བྱར་གྱི་བྱི་མས་དག་པ་
 ན་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ལྷ་ནམས་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་
 རྒྱ་བའི་ཆེ་མི་ཡི་རྒྱན་ཆ་སོགས་ཀྱི་གསེར་རོ་བོ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལྷན་ལྷན་རུལ་
 པའི་ནང་དུ་ལྷང་བ་མི་འདིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་རོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་ལོ་བརྒྱ་
 སོགས་སུ་གནས་པ་དེ། ལྷའི་མིག་ནམ་དག་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་ནམས་གྱིས་མཐོང་ནས།
 མི་ནམས་ལ་དེར་གནས་པའི་གསེར་དེ་སྤྱངས་ཤིག་ཅེས་སྒྲས་པ་ན་མི་ནམས་གྱིས་དེ་
 ཉིད་སྤངས་པ་ན་གསེར་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

དཔེ་ལྷ་བ་^①སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^②རི་ལྷར་མི་དབུལ་བྲིམ་ནང་ས་འོག་
 ན། །མི་ཟད་པ་ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་གྱུར་ལ། །མི་དེས་དེ་མཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་། །དེ་
 ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྒྲ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་རྒྱུད་རིན་ཆེན་གཏེར། །རི་
 མེད་གཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་

ནི། །རྣམ་མང་རྒྱན་དུ་སྒྲེ་དགུ་འདིས་སྒྲོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རྒྱད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་འབྲ་བའི་རང་བཞིན་
 ལ་ངེ་མ་མ་ཞུགས་ཤིང་། དོན་དམ་པར་ངེ་མ་བསལ་བ་ཞིག་གང་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དབུལ་ཞིང་འཕོངས་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་སྒྲོང་ལ། དེ་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་དབུལ་པོའི་བྲིམ་གྱི་ས་
 འོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཡོད་པ་མི་དེས་མ་མཐོང་ཞིང་གཏེར་དེ་ཡང་མི་དེ་
 ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྒྲིལ། དེ་ལྟར་ན་གཏེར་དེས་མི་དེའི་དབུལ་བ་སེལ་མི་རུས་
 གང་། ལྟ་ལ་སོགས་པས་མཐོང་ནས་དེ་ལ་དེར་གཏེར་ཡོད་ངོ་། །ཞེས་སྒྲིལ་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་མི་དེས་ས་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་ན་གཏེར་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དབུལ་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

དཔེ་དབུག་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ རི་ལྟར་ཨ་མ་ལ་སོགས་ཤིང་འབྲས་
 ལ། །ཡོད་པའི་ས་བོན་སྒྱུ་གུ་འཛིག་མེད་ཆོས། །ས་ཚོས་ཚུ་སོགས་ལྟན་པའི་སྒྲོན་ཤིང་
 གི། །རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ལྟར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་
 སོགས་འབྲས་ཀྱི། །པགས་སྤྱབས་ནང་རྒྱད་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་ཡང་། །དེ་བཞིན་དགེ་
 བ་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། །རིམ་གྱིས་སྤྱབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་
 ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་པགས་པའི་སྤྱབས་སུ་རྒྱད་པ་ལྟར། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་
པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ངེ་མ་བསལ་བའི་བྱིར་དུ་དེའི་ཐབས་དག་བ་
ལ་འབད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ངེ་མ་བསལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་ཐུབ་
པའི་དབང་པོ་སྟེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་
ན། ཨ་མའི་ཤིང་དང་རྩ་གོ་ཏའི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་དེ་དག་གི་སྒྲི་
གུ་སྒྲིད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུངས་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲི་གུ་བྱུང་སྟེ་སྒྲི་
ཤིང་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

དཔེ་བདུན་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ རི་ལྟར་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་རྒྱལ་
པའི་གཟུགས། །གོས་རུལ་ངེ་ངན་གྱིས་ནི་གཏུམས་གྱུར་བ། །ལམ་གནས་ལྷ་ཡིས་❷
མཐོང་ནས་གོལ་བྱའི་བྱིར། །ལམ་གནས་དོན་དེ་དེ་ལ་སྦྲ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐོག་མེད་
རྣམ་པ་སྦྲ་ཆོགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏུམས་བདེ་གཤེགས་དངོས་པོ་ཉིད། །དུད་
འགོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་དེ་བཞིན་དེ། །ཐར་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཐབས་སྟོན་
མཛད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་
གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དོ་པོ་ཉིད་སྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་
སོགས་ཀྱིས་གཏུམས་པའི་བདེ་གཤེགས་དངོས་པོ་སྟེ། བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་དུད་
འགོ་སོགས་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས། དེ་རྣམས་ཐར་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ཐབས་སྟོན་
ཆོགས་པ་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་དེ་ཉིད་དོ་པོ་
ཉིད་སྒྱུར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྒྲི་
གཟུགས་སོགས་གོས་རུལ་ངེ་མ་ཅན་གྱིས་གཏུམས་ཏེ་ལམ་ན་གནས་པ་ལྷ་ལ་
སོགས་པས་མཐོང་ནས་ལམ་དུ་རྒྱ་བའི་མི་རྣམས་ལ་དོན་དེ་སྦྲས་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་གོས་

རུལ་བསལ་བ་ན་སྐྱ་གཟུགས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་བརྒྱད་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ ཇི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་ངན་མགོན་
མེད་འགའ། །མགོན་མེད་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་གྱུར་ལ། །མངལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་
དཔལ་ནི་འཛིན་བྱེད་པས། །རང་སྟོན་ཡོད་མི་བདག་མི་ཤེས་ལྟར། །སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་
མགོན་མེད་བྱིམ་བཞིན་ཏེ་❷། །མ་དག་སེམས་ཅན་མངལ་ལྡན་བྱུང་མེད་བཞིན། །དེ་ལ་
གང་ཞིག་ཡོད་པས་མགོན་བཅས་པ། །དྲི་མེད་ཁམས་ནི་དེ་ཡི་མངལ་གནས་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་
གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་པར་སྐྱེས་པའི་མ་དག་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
སྤྱིང་པོ་མངལ་སྐྱབས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོང་བྱུར་གྱི་དྲི་མས་སྐྱིབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་
དེ་ཉིད། དེ་སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་བཏེན་ནས་དེ་ཉིད་དྲི་མ་དང་
བྲལ་བ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་ཅིང་། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སེམས་ཅན་གྱི་མགོན་
དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མགོན་མེད་པའི་བྱིམ་ན་གནས་པའི་བྱུང་མེད་
གཟུགས་ངན་པ་ཞིག་གི་སྟོན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་རུང་གི་མི་མངལ་གྱི་དྲི་
མས་བསྐྱིབས་ནས་ཡོད་པ་བྱུང་མེད་དེས་མ་ཤེས་ཀྱང་མངལ་ནས་བཅས་ཏེ་མངལ་གྱི་
དྲི་མ་དང་བྲལ་ནས་རིམ་གྱིས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པ་ན་བྱུང་མེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་
མགོན་དུ་གྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་དགུ་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ❸ ཇི་ལྟར་ནང་གི་གསེར་ཁུན་གཟུགས་
རྒྱས་པ། །ཞི་བ་ཕྱི་རོལ་ས་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །མཐོང་ནས་དེ་ཤེས་པ་དག་ནང་གི་
གསེར་། །སྤྱང་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་སྐྱིབ་པ་སེལ་བྱེད་ལྟར། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་དྲི་མ་❹།

ནམས་ཀྱང་ནི། །སྒོ་བྱར་བར་ནི་ནམ་པར་གཞིགས་ཀྱར་ནས། །རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྟ་
བུའི་འགོ་བ་ནམས། །སྒྲིབ་པ་དག་ལས་སྒྲོང་མཛད་བྱང་ཚུབ་མཆོག་། །ཅེས་གསུངས།
དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུར་
འབྱུར་བྱང་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཁམས་
བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་ཤིང་། ཇི་མ་དེ་ཡང་སྒོ་བྱར་
བར་གཞིགས་ནས་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགོ་བ་ནམས་ལ་ཇི་
མ་དེ་སྒྱུང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་གང་ཟག་དེ་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་ལས་བྱས་པའི་སྒྲུགས་གོང་གི་ནང་དུ་
གསེར་ཁྱུ་མ་ལས་བྱུབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་གཟུགས་ཡོད་པ་དེ་སྒྱུང་བའི་
ཕྱིར་དུ་སྒྲུགས་གོང་དེ་བསལ་བ་ན་སྒྲུ་གཟུགས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མདོར་བསྟུན་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཇི་མ་དགྲ་བསལ་ན་སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲངས་པའི་དོ་
བོ་ཉིད་སྒྲུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། པར་བླ། བྱང་བ། སྒྲན་པ། མི་
གཙང་བ། ས་ཆེན་པོ། འབྲས་ཤུན། གོས་རུལ། བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ། ས་ལས་བཅོས་
པའི་སྒྲུགས་གོང་ནམས་བསལ་ཆོ། ཇི་མ་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ། སྒྲང་ཅི།
འབྱུང་སྒྲིང་པོ། ཇི་མ་མེད་པའི་གསེར། དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་གཏེར། ཤིང་སྒྲོན་པའི་
སྒྲོང་པོ། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ། གསེར་ལས་བཅོས་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་འབྲ་ནམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ལ་
འཁྲི་ན། དེ་དང་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཅེས་དགྲ་པོ་^①ལ་སྒྱུར་རོ་^②། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་
ལས་།^③པར་སྒོག་ཆགས་བྱང་བ་དང་། །སྒྲན་པ་དང་ནི་མི་གཙང་ས། །འབྲས་ཤུན་གོས་
རུལ་བྱད་མེད་ཀྱི། །མངལ་དང་ས་ཡི་སྒྲུབས་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་སྒྲང་ཅི་སྒྲིང་པོ་

བཞིན། །གསེར་བཞིན་གཏེར་བཞིན་སྟོན་པ་བཞིན། །རིན་ཆེན་སྐྱོད་དང་འཁོར་ལོ་
ཡིས། །སྐྱུར་བ་བཞིན་དང་གསེར་གཟུགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བྱི་མ་དེ་ལ་དགུ་
ཡོད་དེ། དུག་གསུམ་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གསུམ། དེ་གསུམ་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ལྷང་བ་བྲག་པོ་
གཅིག །མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས། ཐེག་དམན་ཀྱི་མཐོང་སྤང་། ཐེག་དམན་ཀྱི་སྒྲོམ་
སྤང་། མ་དག་ས་བདུན་ཀྱི་སྤང་བྱ། དག་པ་ས་གསུམ་ཀྱི་སྤང་བྱ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
བྱིར། སྐྱབ་པ་དགུ་པོ་དེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དགུ་ཡང་ཡོད་དེ། བརྒྱ་བྱང་བ་སྐྱན་
སྐློགས་^①སྐློགས་དང་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་
སྐློགས་བྱི་མ་དགུ་པོ་དེ་དཔེ་དགུ་ས་མཆོན་ནས་སྟོན་ན། དཔེ་གང་གིས་གང་མཆོན་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱོ་བཞུགས་པའི་བརྒྱའི་དཔེ་ས་
མཆོན། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་དེ་སྤང་ཅི་དང་བཅས་པའི་སྤང་མའི་
དཔེ་ས་མཆོན། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏི་ཐུག་གི་བག་ལ་ཉལ་དེ་འབྱའི་སྟོང་པོ་དང་བཅས་
པའི་སྐྱན་སྐློགས་^②ཀྱི་དཔེ་ས་མཆོན། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུག་གསུམ་ཀྱི་ཀྱན་ལྷང་བྲག་པོ་ནི་
རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ན་གསེར་སྤུམ་ཡོད་པའི་མི་གཙང་བའི་དཔེ་ས་མཆོན། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཡོད་པའི་ས་ཆེན་
པོའི་དཔེ་ས་མཆོན། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་དམན་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ནི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
དང་བཅས་པའི་ས་བོན་ཀྱི་ཤུན་པའི་དཔེ་ས་མཆོན། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྒྲོམ་
སྤང་ནི་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོ་བཞུགས་གཡོགས་པའི་གོས་རུལ་ཀྱི་

དཔེས་མཆོན། དེ་སྒྲིབ་བྱེད་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ནི། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་
 རྒྱལ་དུ་འགྱུར་རུང་གི་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བྱད་མེད་གྱི་མངལ་གྱི་དཔེས་མཆོན། དེ་སྒྲིབ་བྱེད་
 དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ནི་གསེར་ལས་བྱུབ་པའི་སྒྱ་གཟུགས་ལ་སྒྲིབ་
 བྱེད་གྱི་སའི་སྒྲུགས་གོང་གི་དཔེས་མཆོན་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས།^❶ ཆགས་དང་སྤང་དང་སྤོངས་དང་དེའི། །ཀུན་སྤང་བྱ་དང་བག་ཆགས་
 དང་། །མཐོང་སྒྲིམ་ལམ་སྤང་མ་དག་པའི། །དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །དེ་མ་ནམ་དགུ་
 པར་ཡི། །སྐབས་སོགས་དཔེ་ནི་རབ་བསྟན་ཏེ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྐབས་གྱི་ནི། །དབྱེ་
 བ་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས། །ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དགུ་པོ་འདི། །མདོར་བསྡུས་ན་ནི་
 གོ་རིམ་བཞིན། །པར་འཛིན་སྐབས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །དཔེ་དགུ་དག་གི་ས་ཡང་དག་
 བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

འོ་ན། པར་སོགས་དགུ་པོ་དེ་འདོད་ཆགས་གྱི་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དགུ་པོ་དེ་
 དང་དཔེ་དོན་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་འདོད་ཆགས་གྱི་
 བག་ལ་ཉལ་དེ་པར་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འདམ་ལས་སྒྲིམ་མ་ཐག་པའི་པར་དེ་
 མདུན་དུ་གྱུར་པ་ན་མཛེས་ཤིང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དགའ་བ་སྒྲེ་ལ། བྱིས་ཆིང་ནས་འདབ་
 མ་སོགས་ཉམས་པ་ན་སྤར་གྱི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དགའ་བ་དེ་ཉམས་པར་
 འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་སྒྲིམ་པ་ན།
 ཆགས་ལུལ་བྱད་མེད་སོགས་ལ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དགའ་བ་སྒྲེ་ལ། བྱིས་
 གས་ཤིང་ལང་ཆོ་ཉམས་པ་སྟེ་ན་ཆོད་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན་སྤར་གྱི་དགའ་བ་དེ་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་བྱེད། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།^❷ ཇི་ལྟར་པར་འདམ་སྒྲིམ་དེ། །མདུན་
 དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་དང་། །བྱི་ནས་^❸ དགའ་བ་མེད་འགྱུར་བ། །འདོད་ཆགས་དགའ་

བའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཞེ་སྒྲུང་གི་བག་ལ་ཉལ་དེ་སྒྲུང་མ་དང་འབྲས་ཏེ། སྟོག་ཆགས་སྒྲུང་མ་
དེ་ཞིན་ཏུ་འབྱུགས་པའི་ཆོ། མདུང་བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མ་གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ཏེ།
རང་གཞན་ལ་སྐྱབ་བསྐྱེད་སྐྱེད་པ་ལྟར་ཞེ་སྒྲུང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ན་སེམས་འབྱུགས་ནས་རང་
གཞན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་བསྐྱེད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས།^① ཇི་ལྟར་སྟོག་ཆགས་སྒྲུང་མ་ནི། །ཞིན་ཏུ་འབྱུགས་ཏེ་མདུང་བརྟེན་ལྟར། །དེ་བཞིན་
ཞེ་སྒྲུང་སྐྱེས་པ་ན། །སྒྲིང་ལ་སྐྱབ་བསྐྱེད་སྐྱེད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

གཏི་ཐུག་གི་བག་ལ་ཉལ་དེ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབ་སྟོགས་དང་འབྲས་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་
ཀྱི་སྐྱབ་སྟོགས་དེས་འབྲས་སོགས་ལ་བསྐྱབས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་
དུ་གཏི་ཐུག་བདེན་འཛིན་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེས་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ལ་བསྐྱབས་
ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།^② ཇི་
ལྟར་འབྲས་སོགས་སྒྲིང་པོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་སྐྱབ་པས་བསྐྱབས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྒྲིང་
པོའི་དོན་མཐོང་བ། །མ་རིག་སྟོང་འཛིན་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས།

དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུག་གསུམ་ཀྱི་ཀྱན་ལྡང་བྲག་པོ་དེ་མི་གཙང་བ་ཁུ་ཁག་དང་འབྲས་
བ་ཡིན་ཏེ། མི་གཙང་བ་ཁུ་ཁག་དེ་ཆགས་བྲལ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ཡང་ཆགས་ཅན་
འདོད་པ་བསྟེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པ་ལྟར། དུག་གསུམ་ཀྱི་ཀྱན་ལྡང་དེ་འཕགས་པ་དང་
མི་མཐུན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལས།^③ ཇི་ལྟར་མི་གཙང་མི་མཐུན་པ། །དེ་བཞིན་
ཆགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱི། །འདོད་པ་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །ཀྱན་ནས་ལྡང་བ་
མི་གཙང་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལས།^①འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ^②་ལས། །འཇིག་ཚོགས་སྒྲིང་པོ་བཅོམ་ནམས་
ཀྱི། །སྒྲོམ་ལམ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་ནམས། །གོས་རུལ་དག་དང་མཚུངས་པར་
བསྟན། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱལ་སྤྱི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་ངི་མ་དེ་མངལ་སྤྱབས་གྱི་ངི་མ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
བརྟེན་ནས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་བ་དེ། མངལ་ན་གནས་པའི་
འཁོར་ལོས་སྤྱར་རྒྱལ་དུ་འབྱར་རྒྱུའི་མི་བཅས་ཏེ་སྤྱོད་ལ་རྒྱུང་བ་དང་འབྲེལ་ལ། མངལ་
སྤྱབས་གྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་བ་ན། སྒྲོན་དུས་གྱི་སྤྱིད་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་
ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་ནམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་
ཉིད་ལས།^③ས་བདུན་ལ་བརྟེན་ངི་མ་ནི། །མངལ་སྤྱབས་ངི་མ་དག་དང་མཚུངས། །མངལ་
སྤྱབས་བྲལ་འབྲེལ་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས།

དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་ངི་མ་ནམས་ས་ལས་བྱས་པའི་སྤྱགས་གོང་
དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱགས་གོང་དེ་ཉིད་བསལ་བ་ན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྤྱ་མངོན་དུ་
གྱུར་པ་བཞིན་དུ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་ངི་མ་དེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱན་
མཐའ་བའི་རྒྱད་གྱི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྤངས་པ་ན་སྤྱ་
གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།^④ས་གསུམ་
རྩེས་འབྲེལ་ངི་མ་ནམས། །ས་འདམ་གོས་བཞིན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་
ལྟའི། །ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱིས་གཞོམ་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

སྤྱིབ་བྱེད་གྱི་དཔེ་དགུ་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་ནམས་གང་ཟག་སྤྱིར་རྒྱད་ལ་མ་

དག་པར་ཡོད་ཅེ་ན། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་གྱི་ཀྱན་ལྷང་དག་
པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་བཞི་ནི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་མ་དག་པར་ཡོད། མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་མ་དག་པར་ཡོད། ཐེག་དམན་^①་གྱི་
མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས་ནི་ཐེག་དམན་སྒྲོམ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་མ་དག་པར་
ཡོད། མ་དག་ས་བདུན་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སྒྲོ་ལྷན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་མ་དག་པར་ཡོད། ཅེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས་། ^②དེ་འདི་དག་གིས་བྱས་རྣམས་དང་། །དག་བཅོམ་སྒྲོམ་དང་སྒྲོ་ལྷན་རྣམས། །རིམ་
བཞིན་བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། །གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ^③གང་ཟག་བཞི་སྟེ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་། དག་བཅོམ་པ་
དང་། སྒྲོམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། གོང་དུ་སངས་རྒྱས་པད་ངན་སྤང་ཅི་སྤང་མ་ལ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་དག་པོ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་བསྒྲིབ་བྱེད་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཆགས་སོགས་ཉན་མོངས་དགུས་བསྒྲིབས་
ནས་ཡོད་པའི་བྱིར། བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་དཔེ་དགུས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
འདི་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གསུམ་གང་ཞེ་ན་འདི་སྤྱད་
བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། འདིའི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱེ་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གསུམ་
པོ་དེ་ལ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་
དང་^④། སྤང་ཅི་དང་། འབྱུང་སྒྲིབ་པོའི་དཔེ་སྟེ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གསེར་གྱི་

དཔེ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ནི་གཏེར་སོགས་དཔེ་ལྷག་མ་ལྷས་མཆོན་ནས་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^①རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱུས་ཕྱིར་ཁམས། །སངས་རྒྱལ་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །འདི་ཡི་རང་བཞིན་
ཆོས་སྐྱེ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་དཔེ་གསུམ་གཅིག་དང་
ནི། །ལྷ་རྣམས་གྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་རིམ་བཤམ་བཞིན་དུ་དཔེ་གསུམ་དང་གཅིག་དང་ལྷས་
ཤེས་པར་བྱེད་ན། དེའི་ཚུལ་དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་
སྐྱེ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེ། བརྟེན་པ་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱེངས་དོན་དམ་པར་བྱི་མ་མེད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེའི་རྒྱ་མཐུན་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་
ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་སྐྱ་
ཆོགས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②ཆོས་སྐྱེ་རྣམས་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཆོས་དབྱེངས་ཤིན་ཏུ་བྱི་མེད་
དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ཟབ་པ་དང་། །སྐྱ་ཆོགས་ཚུལ་ནི་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱེངས་དོན་དམ་པར་བྱི་མ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་སྟོན་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་བྱོང་མཆོན་པའི་དཔེ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱོང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་
ལས། ^③འཇིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན། །འདི་ལ་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས། །དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ཁམས། །འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་སྤང་ཅི་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་ཅི་དེ་མངར་བའི་རང་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་
དུ་བྱོད་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་བྱོད་པར་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་
ཉིད་ལས། ❶ སྤང་མོ་ཟབ་མོའི་ཚུལ་བསྟན་ནི། །སྤང་ཅི་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།

ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཆོག་གས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
བྱོད་ལ་སྟོན་སྟོག་དང་བཅས་པའི་འབྱུང་སྤྱང་པོའི་དབུས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་
ཀྱི་སྐབས་ན་འབྱུང་སྤྱང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བྱོད་སྤྱང་པོའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
དང་པན་ཡོན་དང་ལྟན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ❷ རྣམ་
པ་སྣ་ཆོག་གས་ཚུལ་བསྟན་ནི། །སྣ་ཆོག་གས་སྐབས་སྤྱང་བཞིན་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་གསེར་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གསེར་དེ་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་
བ་དང་། དེ་རྒྱན་སོགས་སུ་བསྒྱུར་དུ་རུང་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ལ་གཡའ་མེད་པ་
བཞིན་དུ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་།
དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་བ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངོ་མས་རྣམ་པར་དག་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❸ རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། །དག་དང་རྣམ་
པར་དག་པའི་བྱིར། །དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་གསེར་གྱི་ནི། །གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་
བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་ཆས་སུ་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
དང་། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་

དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་འབྲ་
བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རང་
བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ཡང་སྟོབས་བརྩ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱས་འབྲུར་གྱི་རིགས་སྟོན་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་དང་འབྲ་
བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་^①པ་ན་འབྲས་བུ་
ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འབྲུར་བ་ལྟར། རྒྱས་འབྲུར་གྱི་རིགས་དེ་ཡང་ཐོས་
སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་ན་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འབྲུར་བའི་བྱིར།
རིགས་དེ་གཉིས་ལས་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པར་འབྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཐོབ་ལ། རྒྱས་
འབྲུར་གྱི་རིགས་དེ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིམ་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱས་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་ནས་མཐར་གཟུགས་སྐྱ་
འཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །རིགས་དེ་ནམ་
གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་སྒྲུང་བ་མཆོག་ཉིད་
དོ། །རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་
པོའི་སྐྱ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་བྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་དང་འབྲ་
བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གསུམ་དེའི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྟོ་བྱར་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་འགྲོ་བའི་རེ་བ་སྒྲོང་བ་བཞིན་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་
བཅོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་བའི་རེ་བ་སྒྲོང་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ^③ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མཛེས་པ་ནི། །རིན་ཆེན་སྐྱ་འབྲས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་

བྱས་མིན་དང་། །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གཏེར་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་
དེས་རང་གི་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ། ལོངས་སྤྱོད་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ ཆོས་ཆེན་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེ་
ལྷན་ཕྱིར། །རྫོགས་ལོངས་འཁོར་ལོས་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱོད་ཀྱི་དེ་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་གཞུགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་
ཏེ། གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྤྱོད་གཞུགས་དེ་ཡང་ངོ་བོ་གསེར་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་
གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་ཀྱི་དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདུལ་བྱའི་མིག་ཤེས་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤར་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ གཞུགས་བརྒྱན་གྱི་ནི་
རང་བཞིན་ཕྱིར། །སྤྱོད་པ་གསེར་གྱི་གཞུགས་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཁམས་བརྒྱན་པའི་དགོས་པ་ལ། ཅོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ❸ སྤྱོད་དང་མི་ལམ་སྤྱོད་བཞིན་དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀུན་སྤྱོད་པ་ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་འདྲིར་ཀྱི་རྣམས་སེམས་ཅན་
ལ། །སངས་རྒྱས་སྤྱོད་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པོའི་མདོ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྱོད་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་སྤྱོད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ❹ སེམས་ཁྱུ་མ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྒྱས་པ་
དང་། །ཡང་དག་མིན་འདྲིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྤྱོད། །བདག་ཆགས་ལྟག་པའི་སྤྱོད་ལྟ་

གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐལ་
འགྱུར་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོའི་མདོ་ལས་^①དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། སེམས་ཁྱུ་པ་དང་། སེམས་ཅན་དམན་པ་ལ་བརྟུན་པ་
སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པ་དང་བདེན་སྟོང་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། བདག་ཆགས་སུ་
ལྷག་པར་གྱུར་པའི་^②སྟོན་སྤང་^③བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ། རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས།
རིགས་སད་པའི་རྟགས། རིགས་ནས་རི་ལྟར་འབྲིང་ཚུལ། རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན།
རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སྤྱོད་པ་འདྲ་བ་དང་
དགྲ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ་འགོ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་རིགས་སད་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ལྟར་བྱས་པས་བསག་སྤང་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
རིགས་སད་པ་འདི་བསག་སྤང་སྟོན་དུ་སོང་བས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་པན་ཡོན་བརྗོད་པ་ན་
ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་པ་དང་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྲུགས་པ་སོགས་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་ཅན་
ཀྱི་རྟགས་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་སད་པར་དཔོག་། ལམ་མ་ཁྱུགས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཐོས་པས་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྲུགས་པ་སོགས་
ཐ་སྙད་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པར་དཔོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་དུ་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དང་ཉན་ས་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་བརྒྱུ་པའི་
མདོ་ལས། ^④དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །ཁྱུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཁྱུར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འཇོ་ལྟར་གྱི། །རིགས་ནི་མཆན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རིགས་སད་པའི་རྗེས་སུ་རི་ལྟར་འབྲིད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་
 རྗེས་སུ་སྒྲིམ་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐེག་དམན་དུ་
 རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་བསྟན་པའི་སློ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་
 ལ་འབྲིད་པར་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ་རྣམས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
 པའི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་འབྲིད་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་
 གྱི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་པོར་
 ཐེག་ཆེན་ལ་བྲིད་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པའི་སྒྲིག་ལྗང་གིས་གོས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་ལ་སྟོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་པ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་སྤྲོ་རྣམས་ལ་བཟང་ངན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ལང་ག་ལེགས་ལས། ❶ གང་ཞིག་གཞན་མ་བཤད་པ་
 སྟེ། །གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། །རི་ལྟར་ནད་པ་སོ་སོ་ལ། །སྤྲོ་པས་སྤྲོ་ནི་གཏོང་
 བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅན་དུ་ནི་རབ་ཏུ་
 བསྐྱགས། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ནི། རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ལ་
 དམིགས་པའི་སློ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་
 སྦྱོར་བ་ལ་ནན་ཏན་སྦྱིང་པོར་བྱེད་པ་དང་། ངན་སོང་ལས་སྦྱར་དུ་ཐར་པ་སོགས་ཀྱི་པན་
 ཡོན་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱར་འགྱུར་རུང་གི་ཆོས།

སངས་རྒྱུ་གི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དུག་པ་ལ། སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་
 རིགས། བྲམ་ཟེའི་རིགས། དམངས་རིགས། གདོལ་པའི་རིགས། སྤྱི་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་
 རིགས། རིགས་ལྔ། རིགས་དུག་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་རིགས་སུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་ཀྱི་རིགས་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་།
 རྒྱུ་འབྱུང་གི་རིགས་གཉིས་སུ་ཡོད། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་
 པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག །དོ་བོ་ཉིད་སྤྱིར་འབྱུང་རུང་དེ། རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། སངས་རྒྱུ་གི་རིགས་གང་ཞིག །འདུས་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་
 ཀྱི་སྤྱིར་འབྱུང་རུང་། རྒྱུ་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། སྐབས་
 འདིར་མ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་དེ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ།
 གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས། རང་རྒྱལ་གི་དེ་
 དང་། ཐེག་ཆེན་གི་དེ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་གི་སེམས་
 ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་གི་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ལ།
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་དེ་དང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ་
 དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུ་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ❶ དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 སྤྱིར་ལམ་ཐོབ་སྤྱོད་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དོན་
 གཅིག་ ❷ དེ་ལ་བརྟེན་ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིར་བཞིན་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །

བདུན་པ་ལ། སྤྱིར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་

ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་
མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་
ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲི་ལམ་
ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །རིགས་སད་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་
བཞི་ཡོད་དེ་སྤར་བཞིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་དུ་མར་གསུངས་ཏེ། བྱང་
སར།^①རིགས་དེ་ནི་གཞི་ཞེས་གྲང་བྱ། སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་དང་། རྟེན་དང་། ཉེར་གནས་
དང་། སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གནས་ཞེས་གྲང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དགུ་པ་ནི། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་ན་འཕགས་
པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ས་མཆམས་ལ། སྟོན་དཔོན་ཆོས་བཤེས། ལྷ་པ་མཐོང་
ལམ། རྟུག་པ་སྟོམ་ལམ།^②བདུན་པ་དང་དགུ་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བའི་
ཐོབ་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ས་འོད་བྱེད་པ་ནས་ས་རྟུག་པའི་བར་རོ། །བཅུ་པ་ནི་ས་བདུན་
པའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི་མི་གཡོ་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་བར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི་སྒྲི་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་སྤྲོད་པ་ཐ་མ་པའོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ནི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་རྩོ་
རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་བཤད་པ་མང་དུ་སྒྲུབ་ཡང་།
སྟོན་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཅ་བར་རང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཆོས་
རྟུག་གི་མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་གཉིས་སྒྲི་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོམ་ལམ་ལ་ས་བཅུ་ཀ་
ཡོད་དེ། ལྟག་མ་བདུན་ཅི་རིགས་པར་དེ་དག་གི་བྱེད་ཆོས་སུ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་རང་དོན་
དང་། ལམ་གྱི་བྱེད་ཆོས་དང་། གཞན་དོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། གཉིན་པོའི་
སྐབ་པ་དང་། སྤང་བའི་སྐབ་པ་གཉིས་ནི། གཉིན་པོ་སྤྲོད་པ་དང་། སྤང་བྱ་འགོག་པ་ཡིན་

ལ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་ནི་སྤང་^①གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་གཉིས་རྫོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཤེས་རབ་སྤྱིང་བརྩེར་བཅས་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་བྱེད་པར་དུ་བྱེད་པའི་
རྒྱ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་ལ། གཞན་དོན་གོ་རིམས་ནི་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་
མི་མངའ་བ་ནི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་བཅུ་
གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་བརྟེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་
བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟེན་གསུམ་པའི་ཆོས་དུག །གཉེན་པོའི་སྐྱབ་པ། སྤང་
བའི་སྐྱབ་པ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སྐྱབ་པ། ཤེས་རབ་སྤྱིང་བརྩེར་བཅས་པའི་
སྐྱབ་པ། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་པ། གཞན་དོན་གོ་རིམས་སུ་བྱེད་
པའི་སྐྱབ་པ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དགོངས་
པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་། ལྷེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་བཤད་པ་དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱོང་དུ་མི་རུང་བའི་
མདོ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ། དོན་
གཞན་ལ། དུས་གཞན་ལ། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱུ་ལས། ^②མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དུས་གཞན་
དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དང་པོ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་
གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ནི། མཛོད་
ལས།^①སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོག་གས་དང་ནི། །ཆོས་སྐུ་འགོ་བའི་དོན་སྦྱོང་
པས། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐུ་ཆེ་དང་། །རིགས་དང་སྐུ་བོང་ཆད་ཀྱིས་མིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་ཉོན་གཉིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས།^②པ་དང་
མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་། །བྲམ་བེ་གཙང་སྤྱོད་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཁོར་དང་
བཅས་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི།
ཡེ་ཡོ་ཅན་གྱི་ངོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་སྒྲོན་ལམ་བཟབ་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་སྦྱེ་བར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྦྱོན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་
སྦྱོན་པ་ལ་སྤྲད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་བཛོད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། དགོངས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སྤང་དུ་མི་
རུང་བའི་མདོ། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཞུག་པ་ལ། མཆན་ཉིད་
ལ། གཉིན་པོ་ལ། བསྐྱར་བ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་སྤེའི་
རྒྱན་ལས།^③གཞུག་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཆན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་
དང་། །གཉིན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །བསྐྱར་བ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་
སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ནི། གཞན་སྡེ་དང་རང་སྡེ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་བྱིར་དུ།
^④ཕུང་པོ་ལྟ་ནི་ཁུར་ཡིན་ལ། །ཁུར་འབྱེར་བ་ཡི་གང་ཟག་ཡོད། །རྟག་གམ་མི་རྟག་
བཛོད་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས།^⑤མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་

ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་སྤྱེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^①སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་བརྟམ་པ་དང་། །ལེ་ལོ་ཅུང་ཟད་ཆོག་འཛིན་དང་། །ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྦྱོད་པ་དང་། །འགྱོད་དང་མ་ངེས་ལྟོག་པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་གཉེན་པོར་ཐེག་མཆོག་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟམ་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་བརྟམ་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ན་ད་གཟོད་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གི་ཆོས་ལ་བརྟམ་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། ^②པ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ། དེའི་དོན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གཉིས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཆོག་འཛིན་གཉིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་མ་ལུས་པ་སྤངས་ན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅེས་པའོ། །ལེ་ལོ་འེ་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ལྟ་བུ། ཅུང་ཟད་ཆོག་འཛིན་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ལྟ་བུ། ང་རྒྱལ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ལའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། འགྱོད་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་མ་སྦྱེས་དག་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ལ་དད་ཅིང་མོས་ན་མཆོམས་མེད་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཡིན་ཞེས་ང་མི་སྤྲོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། མ་ངེས་པ་ལྟོག་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རིགས་མ་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་བྱང་བའི་ཆེད་དུ་ཐེག་དམན་ལ་སྦྱད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་ནི། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་ངན་པ་མ་གྲགས་པའི་དོན་བསྟན་པ་གསུམ་

སྟོན་བྱེད་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ^①སྟོང་པོ་མེད་ལ་སྟོང་པོར་ཤེས། །སྟོན་ཅི་ལོག་ལ་
ལེགས་པར་གནས། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཕྲོ་བ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་རྣམ་གཡེང་གི་སྟོང་པོ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། གཙང་བདེ་
རྟག་བདག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ལས་སྟོན་ཅི་ལོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ། ཡུན་རིང་
པོར་དཀའ་སྤྱད་གྱི་ངལ་བས་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་
པ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་
དང་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། དང་དོན་གྱི་
མདོའི་མཆན་ཉིད། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲང་དུ་རུང་བའི་མདོ། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད།
དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་ལྡེམ་དགོངས་གྱི་མདོ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་
ནོ། །གཞུང་དོན་ནི་བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་ཐོབ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་དུ་དང་དེས་གྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་གཞན་དོན་
བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གལ་ཏེ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན། ཞེས་སོགས་གྱིས་རིགས་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་རྩོད་
སྟོང་བསྟན་ན་བསྟན་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་དེས་པའི་རྩོད་པ་དང་། རིགས་སོ་སོར་མ་དེས་པའི་རྩོད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། གྱི་བཅས་^②གྱི་སེམས་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་
དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་རིགས་གང་ཞེ་ག། །དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ལ་སྒྱུར་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྒྱུ་བ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རིགས་ཅན་གསུམ་ག་དེ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་སྟོན་པ་ལ། ^①གལ་ཏེ་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་དེའི་ཆེ་དེ་ནི་སྒྱུར་གནས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཞོ་སྟམ་པའི་སྐྱེ་བོ་སྟོ་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་
བསུས་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་རིགས་གསུམ་
གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
བའི་ཚུད་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་
མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཆོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུད་པ་སྟོན་ཕྱི་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏེ། དེས་
ཆོས་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལ་རིགས་གསུམ་
གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་བསྟན། དེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རིགས་^②གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། དོན་ཐོབ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལན་དངོས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་
གྲགས་པའི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་རི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བཞག་པ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་
སྟོན་མེད་དེ། རི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་

རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་
པ་གསུམ་གྱིས་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་རང་རང་གི་འཕགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན་རི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་སྐྱབ་
པའི་རྟོན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་མིང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་དང་། རང་རྒྱལ་སྒྲོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་རྟོན་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ༡༥ རི་
ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ།
འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུ་འདྲི་ཐོ་ཐོར་ནམ་པར་
འཛོག་པའི་སྒྲོན་པ་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་། ཉི་
ལྟར་ལས། ༡༦ རི་ལྟར་འཕགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་བརྗོད་པ་དེས་ན་འདིར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་འཆོལ་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྐྱར། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལན་
སྒྲ་མ་དེར་མ་བྱད། གོ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཛོག་རྟོན་ལ་གྲགས་པའི་ལན་གྲང་ཡོད་དོ། །ཞེས་
འཆད་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཉིད་དུ་འཛོག་རྟོན་པའི་ངག་གིས་ ༡༧ ལན་གཞན་དུ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། རི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་འོ་ཐོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་
གྲང་། རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མེད་
གྲང་བརྟོན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟོན་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་

བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་པའི་སྒོ་ལ་རབ་འབྱེད་ཐ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཡུལ་
ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པར་བཏགས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①བཏེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཟོད། །ཅེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ཏེན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་
རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་དེ། དེའི་བཏེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་
པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་ན་དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཉེར་ལེན་
འཛིམ་པ་གཅིག་ལས་གྲུབ་ཅིང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེ་མེ་གཅིག་གིས་སོ་ལེགས་པར་
བཏང་བའི་རྒྱུ་མ་པ་རྣམས་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། ཏེན་བྱམ་པ་སོགས་ལ་
བཏེན་པ་སྤང་ཅི་དང་། ལི་ཁ་ར་དང་། ཞོའི་སྣོད་བྱེད་པའི་ཆེ་བཅུད་ཀྱི་སྒོ་ནས། སྤང་ཅིའི་
བྱམ་པ། ལི་ཁ་རའི་བྱམ་པ། ཞོའི་བྱམ་པ་ཞེས་ཐ་དད་པར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
འཆད་པ་ལ། ^②དཔེར་ན་འཛིམ་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་མེ་མེ་གཅིག་གིས་སོ་
བཏང་བའི་ཏེན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཏེན་པ་སྤང་ཅི་དང་ལི་ཁ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་
ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཏེན་^③པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ། ཉིད་ཀྱིས་
པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག །རིགས་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་གཞུང་ཡིན། ཟེར་
ན་མི་འཐད་དེ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཞེ་འཆོ་^④ཡབ་སྲས་ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉིད་ཀྱིས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ན།
ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇུག་རྒྱུ་ལས། ^⑤རང་རྒྱུད་
པ་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་

ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་ཆོག་ས་མཐའ་ཡས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་བདེན་འཛིན་གཉིས་པོ་
གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་པས། ཞེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་
རེ་ཞིག་སྤངས་པ་ཉན་རང་ལ་སྲིད་ཀྱང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པར་སྤྲོད་གོས་སོ། །ཞེས་
པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ^①ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཡིན་དུ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲིབ་དཔོན་སེང་གི་བཟང་པོས་ཞེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་མེད་པར་ཁས་
ལེན་པར་ཐལ་བ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཞེས་མེད་པར་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ་བ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་
ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ^②འཛིན་པ་མི་སྟོང་བ་ནི་
དབང་ཞེས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཅམ་དུ་མ་བཟད་ཐེག་པ་འབྲིང་
པོའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་འདི་ངས་པར་མི་དགོས་པའི་དོན་
རོ། །ཞེས་དང་། ^③རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་སྲིད་པར་བཞེད་པ་
ཡང་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་
སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་རིགས་སུ་
འཛོག་པའི་ཞེས་བྱེད་དུ། ^④འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་
རབ་དུ་བྱེ་བའི་སྤྲད་དུ་འོ། །ཞེས་རྟོ་རྩེ་གཙོད་པའི་ལུང་ཞེས་བྱེད་དུ་བངས་པ་དང་། རྣམ་
བཤད་ལས། ^⑤ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་

གསུམ་གཤི་འཕགས་པ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།
འཕགས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ^①འཕགས་
པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །རིགས་ཀྱི་གཞུང་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན། རང་རྒྱུད་པས་ཐེག་
དམན་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་བཞེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཇུག་རྒྱུ་
ལས། ^②འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ངེས་པར་གཏན་ལ་
འབབ་པ་ཞིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྟར་བ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ནི་དབྱུ་མ་པ་
གཉིས་ཀས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བ་ངེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོམ་པས་
མངོན་དུ་གྱུར་པ། དེ་ལྟར་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལམ་ངེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཀྱན་བཏགས་མཐོང་ལམ་ནས་སྟོང་བ་
དང་། ལྟན་སྐྱེས་སྟོམ་ལམ་ནས་ཀྱང་སྟོང་བར་འདོད་དགོས་པས་དངོས་པོ་རང་གི་
མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འཇིན་པའི་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་
ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་མ་ཡིན་གཉིས་འདོད་དམ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་
མི་སྒྲིང་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་དག་གིས་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་ལ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་
མ་རྟོགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས། ཞེས་དང་། ^③དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་བདེན་ཞེན་སྟོང་མི་རུས་པས་
མ་བྱུང་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་

ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ❶ ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་
 རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པས་སྟོང་པ་ལས་གྲོལ་བར་
 མཛད། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྟོན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བཀྱི་བར་མཛད་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེན་མཛད་ལས། འཛམ་བུའི་❷ སྒྲིང་འདིར་དག་སྟོང་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་
 བྱ་ལ་སྟག་གིས་གང་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 བསྐྱལ་བར་སྟོམ་པ་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྟོམ་
 པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་
 ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མཐའ་དག་ལས་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་
 རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོམ་པ་བསོད་ནམས་ལྟག་པའི་སྟོན་པ་བྱང་བར་
 དུ་འཕགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱད་ཟླ་
 མའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ❸ མདོར་བསྟུན་གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་སྟོང་པོ་མཐོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྟན་པར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་
 གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཐེག་པ་
 ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་
 རྟེན་དེ་ནི་འཇིག་ལྟ་ལྟག་པར་འཕེལ་བའི་སོ་སྒྲེ་དང་ཕྱང་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་
 ཉན་རང་དང་། རེ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱང་སེམས་གསར་བྱ་བ་

འགའ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་ནི་འཇིག་ཆོག་ལས་ལྟ་བར་ལྟར་བ་རྣམས་དང་། ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་དང་། སྣང་བ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་^②་
 བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིད་ཡུལ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་ཆོག་ལས་
 ལྟ་བར་ལྟར་བ་རྣམས་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བརྗོད་དེ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་བརྗོད་
 དེ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་སྣང་བ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་ཐེག་པ་ལ་གསར་
 དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་བརྗོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱད་པས་འཕགས་པ་ལ་སྣང་ཉིད་ཆོག་པས་བྱབ་པར་བཞེད་
 པ་མི་འཐད་དེ། སྒར་བཤད་པའི་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་ནི་མཚན་མར་
 དམིགས་སྒྲོ་ནས། །ཞེས་སོགས་དང་། གཟུང་དོན་ཆོག་པ་སྣང་བྱིར་དང་། །ཞེས་
 སོགས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོང་རྒྱུ་པས་ཉན་
 ཐོས་སྒྲོ་བ་པའི་སེམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྣང་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐུ་བ་པའི་ཉིན་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་སོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྐུ་བ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱར་བྱང་
 སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་
 ནས། ^③གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་

འདས་བྱང་ཆེན་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་
 པར་བཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བཀྱི།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་
 བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་།
 འདུས་མ་བྱས་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་། ཐུན་
 མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་
 བྱའོ། །བྱང་ཆེན་གྱིས་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ། བྱང་ཆེན་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམིགས་པ་
 རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ནས། དེ་དག་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་དུ། བཅུ་གཅིག་པོ་སོ་སོར་བྱེ་
 རས་སྟོན་པ་ལ། ❶གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་གང་
 ལགས། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
 ལུས་རྒྱུ་གཞག་དུ། སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །དམིགས་པ་དག་དང་། ཞེས་འཆད་ན།
 སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དམིགས་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་དགོ་བའི་
 ཕྱོགས་རྒྱམས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་ཞིང་། སྒྲིག་རྟོ་མི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་སྒྲང་
 བར་བྱ་ཞིང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་རྒྱམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པའི་སྟོན་ནས། སྟོ་
 སྒྱུར་གྱི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲང་དགོས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་པ་ལ། ^①ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་དམིགས་པ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པའི་དམིགས་
པ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
དེ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་དག་སོགས་གསུམ་དུ་སྒྲེ་
ནས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཡང་དག་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
འོ་ན། དེ་བུ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན། དེར་མ་ཟད། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་དེ་བུ་བས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་
རྟོགས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། རབ་དེ་དང་། ཇི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དག་
སོགས་གསུམ་དུ་སྒྲེ་བའི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། རེ་ཞིག་དང་
པོར་སྒྱུར་དག་བ་དང་མི་དག་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། དག་
སྒྲུབ་གི་ཚུལ་ཉིད་དང་། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་
གྱི་ལས་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་དག་བ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་
ལས་། ^②གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་པའི་དག་བའི་ཆོས་གང་ལགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་པའི་དག་བའི་ཆོས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། བར་ཞེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་བྱུང་ན་པ་དག་སྟེ།
དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དག་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།

❶ དག་སྒྲིང་གི་ཚུལ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མི་དག་བ་སྟོན་པ་ལ། ❷ གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་པའི་
མི་དག་བའི་ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། མི་དག་བ་
བཅུའི་❸ ལས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོག་གཅོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་
མི་དག་བའོ། །ཞེས་པ་ནས། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དག་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་❹ འཇིག་རྟེན་
པའི་མི་དག་བའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❺ སྟོག་
གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་སྟོན་པ་ལ། ❶ གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དག་
སྟེ། དེ་དག་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ❷ ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་དག་སོགས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་
དེའི་འོག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱང་བཞིར་
བྱེ་ནས་རྩ་བའི་གངས་བཞིན་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❸ དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ཉིད་
ལ་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་བཞི་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་མ་རྣམས་
ཉེ་གངས་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དང་པོ།

འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོགས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❶ གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ལུང་པོ་

ལྷ་དང་། ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་ཞེས་པ་ལྷ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ།
འདི་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❶ བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་
བའི་སྤང་པོ་ལྷ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པ་ལ། ❷ གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་འདོད་
དང་། །ཞེས་དང་། ❸ འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བསམ་གཏན་
བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཐག་བཅས་སྟོན་པ་ལ། ❹ གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་སྤང་པོ་
ལྷ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་།
ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཐག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐག་བཅས། ཞེས་
དང་། ❺ བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་གཉིན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ཐག་མེད་སྟོན་པ་ལ། ❻ གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐག་པ་མ་མཆིས་
པའི་ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
བཞི་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་ནི་ཐག་

པ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟག་པ་མེད་ཆོས་
དང་། །ཞེས་དང་། ^①དེར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་བློན་པ་ཉི་ལྔ་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས།
ལྟ་པ་འདུས་བྱས་སྟོན་པ་ལ། ^②གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདུས་བྱས་ཀྱི་
ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་
ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
འབྲས་པ་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། གང་དག་འདུས་བྱས། ཞེས་དང་། ^③རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་
པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བྱག་པ་འདུས་མ་བྱས་སྟོན་པ་ལ། ^④གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདུས་མ་
བྱས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གང་ལ་སྐྱེ་བ་
མེད་ཅིང་། འཇིག་པ་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མི་མདོན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་
ནས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་དང་། ^⑤རྒྱ་ལ་མི་
སྟོས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་ཐུན་མོང་བ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུན་མོང་གི་
ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བསམ་གཏན་བཞི་
དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དག་སྟེ།
དེ་དག་ནི་བྱས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོབ་མ་ཐུན་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑦འཕགས་པའི་སྐྱེ་
བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ། ^①གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཙུ་
དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོན་པ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་བྱིར། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱ་
ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་དག་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན། །ཞེས་དང་། ^②ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་སྟོབས་བཙུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་དམིགས་ཚུལ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^③དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པས་ན། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན།
རི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐུ་བའི་སྟོ་འདོགས་གཅད་པར་
བྱ་བའི་གཞི། ཐེག་ཆེན་སྐུ་བའི་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན།
དེས་དམིགས་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
དམིགས་པ་ལ་དེས་དམིགས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིར་བསྟན་པ་གསུམ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་བརྒྱད་ཡོད།
གསུམ་པ་ལ་ཡང་སྒྲིར་བསྟན་པ་གསུམ་བཞུགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་བརྒྱད་
བཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བའི་རིགས་སུ་

གནས་པ། དག་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་དག་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་དག་བ་གཉིས་སུ་ཡོད། དེ་གང་ཞིག །རྣམ་སྤྲིན་གནག་པའི་རིགས་སུ་
གནས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ། མི་དག་བའི་མཆན་ཉིད། ཆོས་གང་ཞིག །དག་མི་དག་གང་
དུ་ཡང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཆན་ཉིད།

ཁ་ཅིག །ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་འབྱེན་བྱེད།
དག་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་སྒྲུག་བསྐྱེད་འབྱེན་བྱེད། མི་
དག་བའི་མཆན་ཉིད། སྒྲང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཆོས། ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་
དག་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ❶ རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དག་
དང་། །དག་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག ❷ །མ་
འབྲས་སྟེ། འཁོར་བས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའོ།
ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་དེ་ ❸ གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། གཉིན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་པས་འདག་པར་
ངེས་པའི་སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་དེ་མི་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་གསུམ་པ་མི་
འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ❹ གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་
མ་བསྟན། །ཞེས་དང་། འདོད་ན་འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཇིག་ལྟ་ཅིག་མ་རིག་
པ། །ལྟག་མ་རྣམས་འདྲི་མི་དག་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་དང་པོ་ལ།
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྒྲི་བ་འཕྲེན་བྱེད་གྱི་དག་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་

ཐལ། དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་བདེ་བ^①་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སྐྱེས་བྱ་དམ་པས་སྦང་བྱར་འོས་པ་དག་བའི་མཆན་ཉིད། དེས་དོར་
བྱར་འོས་པ་མི་དག་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཁམས་གོང་གི་སས་
བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ནམས་མི་དག་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཞེས་བསྟན་ནས་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ^②། འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པས་སྦང་བྱ་དང་། དེས་དོར་
བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་གཞན་དོན་དུ་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་^③།

གཉིས་པ་ལ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་ཤིང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་
འདྲིས་པའི་^④་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྡེ་བ། འཇིག་རྟེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཉེར་
ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། ཟག་མེད་གང་ཞིག །ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་འདྲིས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྡེ་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
མཆན་ཉིད། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་ལྟ་བུ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་
ཞིང་བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྡེ་བ། ཟག་བཅས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བ་མ་ཡིན་
པའི་བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྡེ་བ། ཟག་མེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད། ལམ་བདེན་ལྟ་བུ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་པ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་

ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འཕགས་པ་མཐའ་
དག་གི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་མཆན་ཉིད། བསམ་གཏན་བཞི་ལྟ་བུ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་
ནི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། ལྟོབས་བཅུ་ལྟ་བུ།

བཞི་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་རི་ལྟར་
དམིགས་ཤེ་ན། དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་བདག་གི་སྤང་
བྱ་དང་། རྟོར་བྱ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་སྟམ་པའི་སྒྲི་སྒྲི་ལ།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་དང་ཕྱིས་སྤང་བྱ་གང་སྟམ་
དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་སུ་སེམས། དེ་
ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་རེ་ཞིག་པ་སྟེ། ཕྱི་མ་ཟག་
མེད་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་གཏན་དུ་བཞུགས་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སེམས། དེ་ནས་
ཟག་མེད་དེའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་སྟམ་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྫོག་བདེན་པ་དང་།
འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སེམས། དེ་ནས་འདུས་བྱས་བཞག་སྟེ།
འདུས་མ་བྱས་ལ་དམིགས་ནས་སྟོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ལ་དམིགས་ཏེ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲི་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་
དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དག་མི་དག་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱང་པོ་

ལྷ། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་^①། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
པོ་ལྷ། ཟག་མེད་བླན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི། འདུས་བྱས་ལམ་བདེན། འདུས་མ་
བྱས་འགོག་བདེན། ཐུན་མོང་བ་བསམ་གཏན་བཞི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོབས་བཅུ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་
བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་
པ་ལས་འབྲོས་ནས། ^②དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཞེས་བགྱི་བ་གང་ལ་བརྗོད་པ་ཅིའི་
སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མཆོམས་སྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་
རྣམ་གཞག་^③་ཏུ། དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། །ཞེས་འཆད་ན། སྐྱབ་པའི་དམིགས་
པའི་རྗེས་སུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བྱིར་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་སོ། །ཞེས་
ཞེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ། ^④དམིགས་པ་དེ་
ལྟ་བུ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
ལ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ^①ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ནས་འཆད་པ་ལ། ^②དེ་
ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་སེམས་ཆེན་པོ་^③དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་
སེམས་ཅན་གྱི་བྱང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་འདི་དག་མི་གནས་ཏེ་
སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཉིད་དུ་འགྱུར་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱང་ཆེན་ཞེས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། སེམས་ཅན་ཀྱན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑤སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

སྤྱིང་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་གང་གི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་
བགྱི་བ་དེ་ལ་བདག་གྱུང་སྟོབས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་
དོན་གང་གི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་བརྗོད་ལ། ཁྱོད་སྟོབས་པར་བྱས་ཤིག །ལྷ་རིའི་བྱས་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བར་དུ་བལྟ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆེན་
ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཐབས་མཁས་པས་བལྟ་བའི་ནམ་པ་དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིང་དང་།

ཞེས་དང་། ❶སྤྲོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ལ། ❷དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་གང་གི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་
ཞེས་བགྱི་བ་དེ་ལ་བདག་གྱང་སྟོབས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་
འབྱོར་བྱོད་སྟོབས་པ་སྐྱེད་ཅིག །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་མི་མཉམ་པ་དང་། མཉམ་པའི་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ལགས་པའི་སེམས་ཟག་པ་མ་མཆིས་ཤིང་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་
གཏོགས་པའི་སེམས་གང་ལགས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་ཆགས་པར་འབྱུང་བ་
མི་འཐད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
རྟོགས་དང་། ཞེས་དང་། ❸རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བྱང་སེམས་གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་
འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། སེམས་ཆེན་པོ། སྤྲོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུ། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་
ཡོད། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེས་མ་བྱལ་སྟེ།
གཞན་དོན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཙུག་པོར་
འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དོན་དུ་གཉིར་

བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་
གཞན་དོན་དུ་^①སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་དེའི་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་
ཕྱིར། གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སེམས་ཆེན་པོ། སྟོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་
ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

༡༣། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
 རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུང་བར་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས་གོ་སྟབ་མན་ཆད་ཀྱི་སྟེ་དོན་བཞུགས་སོ།།

བཞི་བ་སྟབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་ལ། འོ་ན། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། སྟབ་པ་ཡི་
 རི་རྟེན་གྱར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་
 རི། །གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །ཆོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །ཞེས་
 འཆད་ན། སྟབ་པའི་རྟེན། དམིགས་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་བཟོད་པའི་འོག་ཏུ་སྟབ་པ་
 རང་གི་ངོ་བོ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་བརྟུ་གཅིག་ལ་
 དམིགས་ཏེ། ཆེན་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྟབ་པ་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①དེ་ལྟར་སྟབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆེན་
 པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དུ་ཞེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟབ་པའི་རྟེན་དུ་
 གྱར་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་ནས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། སྟེ་འི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། སོ་སོའི་དོན་འཆད་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ། མཐེན་པ་ཡུལ་ཀྱི་སྟབ་པ་དང་། སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྟབ་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། ^②ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྟོར་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་

ཅན་དང་། ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ❶ རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ལ་
སོགས་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ། མངོན་པར་རྫོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་པ་
རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དུག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཆོགས་སུ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆེན་པོ་དུག་ལྡན་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་
མཆན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཆེན་པོ་དུག་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་པ་ཆེ།
བརྩོན་པ་ཆེ། འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཆེ། ཏུག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཆེ། བཟོད་པ་ཆེ། དོན་ཆེན་པོ་
ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་གནས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། རང་གཞན་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་བརྩོན་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་བྱ་བ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲས་བུར་འབྱེན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་བྱ་བ་
སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་བྱ་བ་
སྟེ། གཞན་དོན་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལྷལ་ཐམས་ཅད་དང་ཏུ་ལེན་པའི་བྱིར། དུག་པ་བྱ་བ་སྟེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལྷལ་སེལ་བ་དང་པན་བདེ་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ❷ གནས་ཚུལ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཆེ་བདག་
ཉིད། །རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཏུག་ཏུ་ལེན་པ་ཆེ་དང་བཟོད་པ་
ཆེ། །དོན་ཆེན་ཡང་དག་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཐེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་། སྦྱར་བ་བྱེ་
བྲག་གི་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། མཐེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡུལ་ཏུ་བྱས་ནས་
སྒྲོ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དང་པོའི་མཆན་

ཉིད། སར་ཕྱིན་དུག་ལྷན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཅི་རིགས་པས་ཟེན་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཏེ།
 སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཐེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན། སར་པ་
 བཞིར་སྒྲུབ་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོ་
 གསུམ་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐབས་པ་ལ་མཐེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། གཙོ་བོར་སར་ཕྱིན་དུག་གི་ལྷོག་ཆ་ནས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར། སྐྱེར་
 དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོ་སྐབས་
 སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྐབས་དང་པོའི་གཞུང་དང་སྐབས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་སར་
 ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བ་བཞིའི་
 སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐབས་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་སུ་གཙོ་བོར་སར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་བཞི་པར། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་
 དང་། སྐྱེན་སོགས་སྒྲིད་ཡུལ་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཞེས་དང་། ལྷ་པར། སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་
 རེ་རེར་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། དུག་པར། སྐྱེན་པ་ཞེས་རབ་བར་དག་དང་། ཞེས་སོགས་
 དང་། བདུན་པར། སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་པས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།
 གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐབས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་
 ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་མཐེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབས་པ་དང་། སྒྲུབ་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབས་པ་གཉིས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུག་པས། མཐེན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་

སྐབ་པ། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པའི་མཆན་ཉིད། སྐྱོན་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་
པའི་སྐབ་པ། སྤྱོད་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པའི་མཆན་ཉིད། མཁུན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
བ་ནི་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། སྤྱོད་བཞི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་
ཡིན། ཞེས་ཟེར། འོ་ན་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་སྐྱོན་སོགས་སྤྱོད་བས་
ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབབས་^①པའི་གནས་སྐབས་སུ་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྐབ་པ་ལ་བྱེད་དམ། གཏན་ལ་འབབ་པའི་སྐྱོན་སོགས་བསམ་བས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཁུན་པ་
ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་འདི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབ་པར་འགྱུར་བས། དེ་
རང་གི་དོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་སྐྱོན་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་བའི་སྐབ་པར་
འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཉམས་ལེན་དེ་གཉིས་ལ་ལྟ་སྤྱོད་
གཙོ་བོར་གྱུར་མ་གྱུར་གྱི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐྱོན་སོགས་པར་བྱིན་དུག་གི་མགོ་མིག་མ་དོད་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་དོད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་
པའི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དོད་མ་དོད་ཀྱི་དོན་སྐྱོན་སོགས་པར་བྱིན་
དུག་ཉམས་སུ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་བས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་ན། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་
སྐབ་པ་ལམ་མ་ཞུགས་^②ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ཐོབ་ན། གོ་སྐབ་ཐོབ་པས་བྱུང་། གོ་སྐབ་ཡིན་ན། དེས་ཟིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར།
དེ་པར་བྱིན་དུག་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་ན། སྤྱོད་བཞི་སྤྱོད་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་ན། རྣམ་རྟོགས་སྤྱོད་བ་ཐོབ་པས་བྱུང་། བྱང་

སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་པར་བྱེན་དུག་མ་ཐོབ་པའི་བྱེད།

ཁ་ཅིག །པར་བྱེན་དུག་སོ་སོར་ངེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱེན་པའི་སེམས་
དཔའི་ནལ་འབྱོར། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེས་བྱེན་པ་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་
པ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་
ཡིན་ན། མཐེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། སྐྱོར་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
སྐྱོར་པ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་། སྐྱོར་
པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་གོ་བགོས་པའི་གོ་སྒྲུབ། དེ་
ལ་ཞུགས་པའི་འཇུག་སྐྱབ། དེ་ཞུགས་པ་མཐར་བྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཚོགས་སྐྱབ།
ཞུགས་པ་མཐར་བྱེན་པ་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་
གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་
པོ་འཆད་པ་ལ། ^❶དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་བྱམས་མའི་བྱ་གང་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་གང་གི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་བགྱི་
བ་དེ་ལ་བདག་གྱང་སྟོབས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གང་པོ་ཁྱོད་
ཀྱིས་སྟོབས་པ་སྐྱེད་ཅིག །གང་པོས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
བགོས་པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ལ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་
གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ཏེ། དེའི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་ནས།
ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་ཅམ་ཀྱིས་ན་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཡང་གང་པོས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་

རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། སྤྱི་འཇུག་གི་ཅུ་ཅཱ་གྲིས་ན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་
ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
ལུས་ནམ་གཞག་ཏུ། གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །ཞེས་འཆད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱབ་
པ་བཞིའི་དང་པོར་གོ་སྦྱབ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་དང་པོར་དམ་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་ཉམས་
སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་ཆ་ལེགས་པར་བགོས་པ་གཅིག་
དགོས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོར་གོ་སྦྱབ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
རྒྱལ་པོ་གཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་རང་ཉིད་གྲིས་གོ་ལེགས་པར་བགོས་ཏེ་ཆས་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། ❶ དེ་ལྟར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་དང་མཐོང་བ་
དང་སྒྲོམ་པ་དང་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྦྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་གོ་ཆ་དང་
འཇུག་པ་དང་ཆོགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནམས་གྱི་ནང་ནས། བཙུན་འབྱུས་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་གྱི་དང་པོ་གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་གོ་སྦྱབ་ལ་སོ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་ནས་
འཆད་པ་ལ། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། གོ་
སྦྱབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་བྱུག་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པའི་གོ་སྦྱབ་ནས་ཞེས་
རབ་གྱི་ཞེས་རབ་གྱི་གོ་སྦྱབ་གྱི་བར་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྦྱིན་པ་ལ་
བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བ། ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྦྱིན་པའི་གོ་སྦྱབ་
བྱུག་པོ་སྦྱོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ❷ ཆེ་དང་ལྷན་པ་སྤྱི་འཇུག་གང་བྱང་ཆེན་པོར་སྦྱིན་ལ་

སྒྲིད་པའི་ཆེ་སྒྲིན་པ་གང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་དག་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། དག་བའི་ཙ་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཞེས་པ་ནས། པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་དེ་དག་ལ་
 མཆོན་མར་མི་བྱེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཆོ། བྱང་ཆེན་ཤེར་སྒྲིན་ལ་སྒྲིད་པའི་ཆེ་གོ་ཆ་
 ཆེན་པོ་བགོས་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་དག་སོ་
 སོར་སྒྲིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་
 པ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིང་བ་དང་། སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་
 སྒྲིན་པར་སྒྲི་བ་ཉིད་བཟོད་པ་དང་། འདུན་པ་སྒྲིད་པ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་
 པའི་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་
 སུ་བསྒྲོ་བ་ནམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་གོ་ཆ་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་དུག་སྟོན་པ་ལ། ❷ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་
 བྱ་གང་བྱང་ཆེན་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲིད་ཅིང་ནམ་མཁྱེན་དང་ལྡན་པའི་
 ཡིད་ལ་བྱ་བས་སྒྲིན་པ་གང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་ནས་❸ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཞེས་པ་ནས། པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། དེའི་སྒྲིར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
 དོན་འཆད་པ་ལ། ❹དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིམས་སྒྲིང་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས། བཟོད་པའི་
 གོ་སྒྲུབ་དུག་སྟོན་པ་ལ། ❺ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གང་བྱང་ཆེན་བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲིད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་མ་
 ཡིན་གྱི། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་སྒྲིན་པ་ཡོངས་

སྐྱ་གཏོང་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིད་
པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། དེའི་སྒྲིར་གོ་ཆ་ཆེན་
པོ་བགོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❶བཟོད་པ་རྫོགས་པར་
བྱེད། ཅེས་གསུངས།

བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དུག་སྒྲིན་པ་ལ། ❷ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གང་བྱང་
ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲིད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་མཁྲེན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་
སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་སྒྲིན་ལ་སྒྲིད་པ་ནི་པར་སྒྲིན་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཛིན་
ཏེ། དེའི་སྒྲིར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། ❸བཙུན་འགྲུས་ཅོམ། ཞེས་གསུངས།

བསམ་གཏན་ཀྱི་གོ་སྐབས་དུག་སྒྲིན་པ་ལ། ❹ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གང་བྱང་
ཆེན་བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་སྒྲིན་ལ་སྒྲིད་ཅིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྡན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱ་བས་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་མཁྲེན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་
གཏོང་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་སྒྲིན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིད་པ་ནི་པ་
རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། དེའི་སྒྲིར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❺བསམ་གཏན་སྐབས། ཅེས་གསུངས།

ཞེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐབས་དུག་སྒྲིན་པ་ལ། ❻ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གང་བྱང་
ཆེན་ཞེས་སྒྲིན་ལ་སྒྲིད་ཅིང་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་པར་སྒྲིན་རེ་
རེ་ལ་གནས་ནས་པར་སྒྲིན་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^①ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②དེ་ལྟར་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པས་སོ་
སོར་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱས་པས་ན། རྟག་ཆེན་རྟག་གི་ནམ་པ་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་རྟག་
ཡིན་མོད་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ནམ་པ་
རྟག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ།
གངས་ངེས་པ། གོ་རིམས་ངེས་པ། སྐྱབ་པའི་ཚུལ། སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ། སྐྱ་བཤའ་པ།
ཞར་བྱང་བསྐྱབ་པ་དངོས་གཞི ^③བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོན་སོགས་པར་བྱིན་རེ་རེའི་
ནང་དུ་པར་བྱིན་རྟག་རྟག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་
པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བྱིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གོ་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཁ་
ཅིག །སྦྱོན་སོགས་པར་བྱིན་རྟག་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་པའི་བཙུན་
འབྲས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱོར་བའི་བཙུན་འབྲས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
སྦྱོར་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །སྦྱོན་སོགས་པར་བྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་རྟག་རྟག་ཆང་
བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དེ་ལ་སྦྱོན་པའི་སྦྱོན་པའི་གོ་སྐྱབ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་ཀྱི་བར་སོ་རྟག་ཡོད་དེ། ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་
རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ལ། སྒྲིན་སོགས་བྱུག་ཡོད་ལ། གཏོང་བའི་སེམས་པ། སྒྲིན་པའི་ངོ་བོ།
 དེ་ལ་ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱིས་པའི་ཉེན་ལ་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཟང་ཟེང་གི་སྒྲིན་
 པ། རབ་བྱུང་གི་ཉེན་ལ་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་
 ཀའི་ཉེན་ལ་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མི་འཇིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ནམས་
 སུ་ཡོད། དེས་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་
 དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྒྲ་འཛོམས་པར་རུས་པ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་ཏུ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བེན་པ། བྱེད་ལས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲིན་པར་
 བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།^① སྒྲིན་པ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཉམས་དང་། །ནམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 རྫོགས་བྱེད། །སེམས་ཅན་སྒྲིན་བྱེད་ནམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་^②། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་སྒྲོད་
 སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བྱིས་པ། དག་བ་ཆོས་སྒྲུད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་པ། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་
 ཚུལ་བྱིས་པ་གསུམ་ཡོད། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་པ་ཆོས་ཅན།
 བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཆལ་བྱིས་པ་ཉམས་པར་བྱེད།
 ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བེན་པ། བྱེད་ལས་གཞན་
 ལ་ཉེར་འཆེ་སྒྲོང་བས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།
 མི་འཇིགས་པའི་སེམས་པ་^③། བཟོད་པའི་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། གཞོད་པ་ལ་ངེ་མི་སྒྲུམ་པའི་
 བཟོད་པ། རྒྱུག་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་
 ནམས་སུ་ཡོད། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་

གསུམ་དང་ལྔ་ཉེ། རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཁོང་ཁྱོད་ཉམས་པར་བྱེད། གྲོགས་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བེན་པ། བྱེད་ལས་གཞན་གྱི་གཞོན་པ་བཟོན་པའི་སྟོ་
ནས་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་དང་ལྔ་ཉེ་པའི་བྱིར།

དགོ་བ་ལ་སྟོ་བའི་སེམས་པ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། གོ་ཆའི་བཙུན་
འགྲུས། སྟོར་བའི་བཙུན་འགྲུས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས། མ་ཞུས་པའི་
བཙུན་འགྲུས་སོགས་དུ་མ་ཡོད། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས་ཆོས་
ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྔ་ཉེ། རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལེ་ལོ་འཛུམས། གྲོགས་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བེན་པ། བྱེད་ལས་དགོ་བའི་ཆོས་གོང་འཕེལ་དུ་
བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་སྟོ་ནས་སེམས་
ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་དང་ལྔ་ཉེ་པའི་བྱིར།

སེམས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
སྟོམ་བྱང་གི་རིག་པ། བསམ་གཏན་ཀྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། ངོ་བོའི་སྟོ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་
དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོ་ནས་མཐོང་
ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན།
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྔ་ཉེ། རང་གི་མི་མཐུན་
སྟོགས་རྣམ་གཡང་ཉམས་པར་བྱེད། གྲོགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བེན་
པ། བྱེད་ལས་སེམས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ལས་རྒྱང་
དུ་བྱས་པའི་སྟོ་ནས་སྒྲུབ་པ་^① བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གང་འདོད་འདོད་སྒྲུབ་ནས་
སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་དང་ལྔ་ཉེ་པའི་བྱིར།

ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་འབྱེད་ཀྱི་རིག་པ། སྒྲིན་སོགས་དྲུག་གི་ཟླས་ཕྱི་བའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། གུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ། རོན་དམ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ།
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྒྱལ་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་
ཤེས་རབ་འཆལ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད། གྲོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་བློ་
བྱེད་ལས་རིག་པའི་གནས་རྒྱལ་སྒྲིལ་པར་བྱས་ཏེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྦྱོང་^①པའི་
སྒྲིན་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་ལ། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྒྲིན་སོགས་
དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་བཞིས་མངོན་མཐོ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ངེས་
ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱུ་ལས། ^②ལོངས་སྦྱོང་དང་
ལུས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཆོག་གས་པ་དང་། །འཁོར་བཅོན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཆོག་གས་པ་མངོན་མཐོ་
དང་། །རྒྱུ་ཏུ་ཉོན་མོངས་དབང་ཉིད་མི་འགོ་དང་། །བྱ་བ་རྒྱལ་སྒྲིལ་ཅི་མ་ལོག་
པའོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་གཉིས་སྒྲིལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་དེར་གྲངས་ངེས་ཏེ།
དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཞན་དོན་དང་། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། ^③སེམས་ཅན་དོན་ལ་རབ་བཅོན་པ། །གཏོང་དང་མི་གཞོད་བཟོད་པས་
བྱེད། །གནས་དང་གོལ་བ་གཞིར་བཅས་པས། །རང་དོན་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
སྦྱོང་། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དེར་
གྲངས་ངེས་ཏེ། སྒྲིན་པས་ལོངས་སྦྱོང་གྱིས་མི་འཕོངས་པར་བྱེད། ཚུལ་བྲིམས་གྱིས་
རྒྱལ་བར་མི་འཆོ། བཟོད་པས་རྒྱལ་འཆོ་བཟོད། བཅོན་འབྲས་གྱིས་གཞན་དོན་ལ་མི་
སྦྱོ། བསམ་གཏན་གྱིས་གཞན་དགའ་བར་བྱེད། ཤེས་རབ་གྱིས་ཆོས་ལེགས་པར་

བརྗོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①མི་འཕོངས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཆེ་
 དང་། །རྣམ་འཆེ་བཅོད་དང་བྱ་བས་མི་སྐྱོད་དང་། །དགའ་བྱེད་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཡི་
 ཕྱིར་། །གཞན་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
 མཐའ་དག་སྤྱད་པའི་སྒྲོན་ས་དེར་གྱངས་ངེས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོན་པས་ལོངས་སྐྱོད་
 ལ་མངོན་པར་མི་དགའ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་གྱས། བཅོད་བཅོན་
 གཉིས་ཀྱིས་དོན་ལ་མི་སྐྱོ། བསམ་གཏན་གྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག །ཞེས་རབ་ཀྱིས་
 མཆན་མར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②ལོངས་སྐྱོད་མངོན་པར་མི་དགའ་
 དང་། །རབ་གྱས་གཉིས་ལ་མི་སྐྱོ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཐེག་པ་
 ཐམས་ཅད་འདིར་བད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་^③པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་གྱང་དེར་གྱངས་ངེས་ཏེ། སྦྱོན་པ་ནི་མ་ཆགས་པའི་ལམ་དང་། ཚུལ་
 ཁྲིམས་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་རྣམ་གཡེང་གི་སྒྲོ་སྒྲུལ་པའི་ལམ་དང་། བཅོད་པ་སེམས་ཅན་ལ་
 མི་གཞོད་པའི་ལམ་དང་། བཅོན་འགྱུས་དག་གི་བའམེལ་བའི་ལམ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་སྦྱིབ་
 པ་རྣམ་པར་སྐྱོང་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་མ་
 ཆགས་ལམ། །དེ་ཐོབ་རྣམ་གཡེང་སྒྲུལ་པ་གཞན། །སེམས་ཅན་མི་གཏོང་འཕེལ་བ་
 དང་། །སྦྱིབ་པ་རྣམ་པར་སྐྱོང་བས་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 ལ་སྒྲོས་ནས་གྱང་དེར་གྱངས་ངེས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་^⑤བསྐྱབ་པ། ལྷ་པ་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། རྩལ་པ་ཞེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ། བཅོན་འགྱུས་དེ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཏེ། བཅོན་འགྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་དག་གི་ཆོས་མཐའ་དག་ཉམས་
 སུ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑥བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་
 བས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་རྩལ། །ཡང་དག་ལའད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་མ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །

གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ལ་སྒྲིན་སོགས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ས་འདི་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སྒྲི་བའི་རིམ་པ་དང་། དམན་མཚོག་གི་རིམ་པ་དང་། སྤ་རགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འདི་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟ་བར་
སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལོན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་གཞན་གྱི་གཞོན་པ་
བཟོད། བཟོད་པ་དང་ལྡན་ན་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ། བཙོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་
སྒྲི། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཤེས་བྱ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།
གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སྤ་མ་སྤ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་མཚོག་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
བྱབ་སྟེ། སྒྲིན་སོགས་དྲུག་སྤ་མ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལོན་པ་ལ་འཇུག་པ་སྤྲ་ཞིང་བྱི་མ་
རྣམས་ཉམས་སུ་ལོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཆེས་ཤིན་དུ་དཀའ་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ སྤ་
མ་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་སྒྲི། །དམན་དང་མཚོག་དུ་གནས་བྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤ་
བའི་བྱིར། །འདི་དག་རིམ་བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དྲུག་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྲིན་སོགས་དྲུག་ལ་ངེ་ལྟར་སྤྱོད་
ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ❷ དེ་བ་མེད་པའི་སྒྲིན་པ་དང་། །ཡང་སྤིད་མི་འདོད་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་བཟོད་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་བཙོན་འགྲུས་
དང་། །དེ་ནི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མིག་ །ཤེས་རབ་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ཡི། །པ་
རོལ་བྱིན་པ་དྲུག་པོ་ལ། །བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་སྒྲིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་མཁས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྲིན་པ་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ།
རོ་བོ་རྒྱ་འགྲུས་ལས་ལྡན་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་སྟེ་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལོན་པའི་བྱིར།

ཁྱད་པར་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ནི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱན་ཆགས་པ། རྒྱ་མ་
 ཆགས་པའི་སེམས་པ། སྦྱོན་འབྲས་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། བྱེད་ལས་
 རང་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་ཆོགས་ལོངས་སུ་རྒྱོགས་པར་བྱེད་པ། སེར་སྒྲ་སྤངས་
 པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། རབ་དབྱེ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དང་མི་འཇིགས་པའི་སྦྱོན་པ་
 གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①དོན་རྣམས་གཏོང་བར་བྱེད་པ་
 དང་། ། རྩ་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ། ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་ལུན་ཆོགས་
 དང་། ། གཉིས་རྗེས་འཛིན་དང་རྒྱོགས་བྱེད་དང་། ། དེ་ཡང་སེར་སྒྲ་མེད་ལྡན་པར། ། ཆོས་
 དང་ཟང་ཟིང་མི་འཇིགས་གཏོང་། ། སྦྱོན་པ་དེ་འདྲར་ལོངས་ཤེས་ནས། ། མཁས་པས་
 ཡང་དག་སྦྱབ་པར་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རི་ལྟར་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཡན་ལག་གིས་ཟིན་པའི་
 སྦྱོང་སེམས། རྒྱ་རིས་འབྱུང་། འབྲས་བུ་བདེ་འགྱོར་གནས་པ། བྱེད་ལས་ཏེན་དང་ཞི་བ་
 དང་འཇིགས་པ་མེད་པ། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་སྒྲ་ཆོགས་དང་ལྡན་པ། བརྟར་
 བཏགས་པ་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་བསམ་གཏན་དང་
 ཟག་མེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་རབ་དབྱེ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་
 ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②ཡན་ལག་དྲུག་ཞི་བསམ་པས་ཟིན། ། བདེ་འགྱོ་
 གནས་པ་སྦྱོན་བྱེད་དང་། ། ཏེན་དང་ཞི་དང་འཇིགས་པ་མེད། ། བསོད་ནམས་ཆོགས་
 དང་ལྡན་པ་དང་། ། བརྟར་བཏགས་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པ་སྟེ། ། སྒྲིམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་
 ལ་ཡོད། ། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་འདྲར་ལོངས་ཤེས་ནས། ། མཁས་པས་ཡང་དག་སྦྱབ་པར་
 བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་བཟོད་པ་རི་ལྟར་སྦྱབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྡན་འཇུག་པའི་

རབ་དབྱེ་སྟེ་རྩལ་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར། རོ་བོ་མ་འབྲུགས་པའི་སེམས་པ་^①། རྒྱ་སྟོང་རྩེ་
 ཆེན་པོ། འབྲས་བུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་ཐོབ་པ་འཁོན་དང་དབྱེན་མི་
 མངའ་བ། བྱེད་ལས་རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ། དཀའ་ཐུབ་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སོགས་
 དང་ལྡན་པ། གཞོད་པ་ལ་ཅི་མི་སྟུམ། ཆོས་ལ་ངེས་ཏྲིགས། རྩལ་བསྐྱལ་དང་ལེན་གྱི་
 བཟོད་པའི་རབ་དབྱེ་སྟེ་རྩལ་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②མི་
 མཐེད་ཅི་མི་སྟུམ་ཤེས་དང་། །སྟོང་རྩེ་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། །པན་ཡོན་ལྡན་ཅི་ཡང་
 དག་བཤད། །དེ་ནི་གཉིས་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། །དཀའ་ཐུབ་གཙོ་དང་ཀྱན་དུ་ལྡན། །དེ་ལ་དེ་
 ནི་རྣམ་གསུམ་འདོད། །བཟོད་པ་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་པས་ཡང་དག་
 སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་བཙུན་འབྲས་དེ་ཡང་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྡན་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་
 སོགས་གྱི་སྒྲི་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་དེ། རོ་བོ་དགེ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྲི་བའི་
 སེམས་པ། རྒྱ་དད་པ་དང་འདུན་པ། འབྲས་བུ་བྲན་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་
 བ། བྱེད་ལས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲིགས་སྟོང་བ། མ་ཆགས་པ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པ། རབ་དབྱེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲས་སོགས་ཏེ་
 རྩལ་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③དགེ་ལ་ཡང་དག་སྒྲི་བ་
 དང་། །དད་དང་འདུན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །བྲན་སོགས་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བྱེད་
 དང་། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཉིན་པོ་དང་། །མ་ཆགས་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དེ་
 དག་ལ་ནི་དེ་རྣམས་བདུན། །བཙུན་འབྲས་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་པས་
 ཡང་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་བསམ་གཏན་དེ་ཡང་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྡན་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་སྟེ་

དུག་ལྷན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། རོ་བོ་སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན། རྒྱ་བྱ་བཅོམ་བྱེད་པར་ཅན། འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཐོབ་པའི་བདེ་བ་སྦྱེད་^①་པར་བྱེད་པ། བྱེད་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་སོགས་ལ་
 དབང་དུ་སྒྱུར་^②་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ།
 མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟེ་དུག་ལྷན་དུ་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③སེམས་ནི་ནང་དུ་གནས་པ་དང་། །བྱ་
 དང་བཅོམ་འབྲས་ལ་བརྟེན་པ། །བདེ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །མངོན་ཤེས་གནས་
 ལ་དབང་བསྒྱུར་བ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། །དེ་དག་ལ་ཡོད་དེ་རྣམ་
 གསུམ། །བསམ་གཏན་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་པས་ཡང་དག་སྒྲུབ་པར་
 བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྷན་འབྲུག་པའི་རབ་དབྱེ་སྟེ་དུག་
 ལྷན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། རོ་བོ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རིག་པ། རྒྱ་ཉིང་དེ་འཛིན།
 འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བ། བྱེད་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཆོ་བས་འཆོ་ཞིང་
 ལེགས་བཤད་སྟོག་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ།
 རབ་དབྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཏེ་དུག་ལྷན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། ^④ཤེས་བྱ་ཡང་དག་རབ་རྣམ་འབྱེད། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །ཀུན་
 ནས་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་འཆོ་བ་ལེགས་བཤད་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ཡོད་དེ་རྣམ་གསུམ། །ཤེས་རབ་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་
 ནས། །མཁས་པས་ཡང་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱིན་སོགས་དུག་པོ་རེ་རེ་ཡང་དམ་པ་

དུག་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། རྟེན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་
པོ་དམ་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོད་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
སྦྱོད་པ། ཐབས་མཁས་དམ་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་
པ། བསྐྱོ་བ་དམ་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ། དག་པ་དམ་པ་སྐྱིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་
དམ་པ་དུག་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་དག་དང་། རིན་
ཆེན་སྤང་བ་ལས། ^①སྦྱོན་པས་ལོངས་སྦྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །བཟོད་པས་མདངས་གསལ་
བཙོན་པས་བཟིད། །བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་སྒོ་ཡིས་གྲོལ། །སྦྱིང་རྩེ་བས་ནི་དོན་ཀྱན་
འབྱུང་། །བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པ། །ཅིག་ཅར་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་བསམ་
མི་བྱབ་པའི་ཡུལ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱད་པ་སྐྱབ་པའདུག་པ་ནི། དབུལ་བ་དོར་བས་སྦྱོན་པ། ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་
གདུང་སེལ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས། ཁོང་ཁོའི་གཞོད་པ་བཟོད་པས་བཟོད་པ། ཡོན་ཏན་
མཆོག་ལ་སྦྱར་བས་བཙོན་འབྱུང་། ཡིད་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པས་བསམ་གཏན། དོན་
ཤེས་པས་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས། ^②དབུལ་བ་དོར་བར་བྱེད་པ་
དང་། །བསེལ་བ་ཐོབ་དང་ཁོང་ཁོ་བཟོད། །མཆོག་སྦྱར་བ་དང་ཡིད་འཛིན་དང་། །དོན་
དམ་ཤེས་པའི་བྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དགུ་པ་ནི། བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱོན་པ། སྦྱོན་པར་སྦྱ་
བ། གདུལ་བྱའི་དོན་སྦྱོད་པ། དོན་མཐུན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་
ལས། ^③སྦྱོན་མཚུངས་དེ་སྦྱོན་ལེན་འཇུག་དང་། །བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་འཇུག་རྣམས་
ཀྱི། །སྦྱོན་པར་སྦྱ་དང་དོན་སྦྱོད་དང་། །དོན་མཐུན་ཉིད་དུ་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་

དང་། སློབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱིས། ^①སྒྲིན་པའི་གཡབ་མོས་ལེགས་བོས་ནས། །སྒྲན་
པར་སྒྲ་བའི་གཏམ་བྱ་སྟེ། །དོན་སྦྱོད་པ་ཡིས་བག་པའ་ནས། །དོན་མཐུན་གྲོས་ཆེན་
འདེབས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། དེའི་དོན་
བསྒྲན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དུམ་བར་མར། ^②ལྷ་རིའི་བྱས་
སྒྲས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་པོ་ཅི་ཙམ་ཀྱིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཛེག་^③པར་
འགྱུར་བ་ཡིན། གང་པོས་སྒྲས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲིན་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་འདོད་པས་དཔེན་སྒྲིག་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དཔེན་
པ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དཔེན་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་
ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་
པའི་སྒྲེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་
ཞེས་པ་ནས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་
པར་འཛེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྒྲིན་སོགས་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོའི་འགྲོས་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་
བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འཛེག་པར་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འགྲོས་

ནས། ལྷ་རིའི་བྱས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་དང་འཛེག་པ་གང་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ།
གང་པོས་མདོ་ཆོན་དང་པོ་^①དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བྱི་མ་བཞི་འཛེག་པའི་
སྐས་བཤད་ནས་བསྟན། བསྟན་བཅས་སུ་འཕྲོས་ཚུལ་ལ་ཡང་།

འོ་ན། གོ་སྐབ་ཀྱི་འཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇུག་སྐབ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གོ་བགོས་པ་ལ་འཇུག་པ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་གཡུལ་དུ་འཇུག་
པའི་ཆེ་དང་པོར་རང་ཉིད་གྱིས་གོ་ལེགས་པར་བགོས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་གཡུལ་ངོ་ལ་སྤྲོད་
པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མཆོམས་སྒྲུར་བ་ལ། ^②དེ་ལྟར་གོ་བགོས་པ་ལ་
འཇུག་པ་འབྱུང་བས། གཉིས་པ་འཇུག་པའི་སྐབ་པ། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན་འཇུག་སྐབ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྒྲིན་
སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་རྒྱུད་པ་བརྒྱད་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆེག་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་
བཤད་པ་ལ། ^③བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་
བཤད་པ་ལ། ^④ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་གཞོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་འཇུག་
པའི་སྐབ་པ་རྣམ་པ་དགའོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་འཇུག་པ་དང་འཛེག་པའི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། ^⑤ཉི་སྒྲུང་ལས་འདི་གཉིས་
རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་ལ། ^⑥རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དང་པོར་ཐོབ་
པ་དང་། བྱིས་བྱུང་པར་དུ་འགོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །འོ་ན་འཛེག་ཡུལ་གྱི་ཐེག་ཆེན་དེ་གང་
ཞེ་ན། འཛེག་ཡུལ་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་པའི། དང་པོ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་
སྟོམས་འཇུག་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^⑦ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲིན་
པའི་པར་བྱིན་ལ་སྤྲོད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་

བྱེད་དོ།^① །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྒྲིན་སོགས་ལ། །འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་
ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛེག་པ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་འགྲེལ་བས་འཆད་
པ་ལ།^② བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིན་སོགས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྒྲིན་སོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་པོ་དེ་སྒྲིན་པ་ལ།^③ ལྷ་རིའི་བྱ་
གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་སྤང་བའི་བྱེད་ཆོས་སྒྲིན་པར་བྱའོ་སྒྲིན་པ་
འདི་ནི་བྱང་ཆེན་སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་
འདི་ནི་བྱང་ཆེན་པར་བྱེད་ཀྱི་པོ་སྤྱོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཅུ་བར། སྒྲིན་སོགས་ལ། །འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། ཞེས་སོགས་དང་།
འགྲེལ་བར།^④ སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་དྲུག་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་འཛེག་ཡུལ་གྱི་ལམ་སྒྲིན་པ་ལ།^⑤ ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་
ཡང་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་
ཅུ་ཅུ་བདུན་སྒྲིམ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིན་སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་
དང་། སྒྲིན་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིན་བས་བཅུ་
དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཅུ་བར། ལམ་ལ། །འཇུག་
པའི་ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བར།^⑥ མཐོང་བ་དང་། སྒྲིམ་པ་དང་། མི་སྒྲིབ་པ་དང་།
བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་འཛེག་ཡུལ་གྱི་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་སྟོན་པ་ལ། ^①ཆེ་དང་
ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡངས་པ་རྒྱ་
ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་མི་གཉིས་པ་ཆད་མེད་པ་འཁོན་མེད་པ། འགྲན་རྒྱ་མེད་པ། ཞེས་པ་
ནས། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཆད་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པའི་ཤེར་སྤྲོད་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་
རིའི་བྱ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། ཅ་བར། བྱམས་ལ་སོགས་ལ། འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་
པར། ^②ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་འཛེག་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^③ཆེ་
དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ཀྱང་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ན། ཞེས་པ་ནས། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་མི་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པ་ནི་འཇུག་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཅ་བར། དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། །འཇུག་
པའི། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་པར། ^④མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་འཛེག་ཡུལ་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་ལམ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤ལྷ་རིའི་བྱས་
སྒྲིས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་པོ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ན། བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །གང་པོས་སྒྲིས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྤྲོད་ལ་
སྦྱོད་པའི་ཆེ་སྤྲོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྲོད་པ་ལ་འཛེག་ཀྱང་དེས་སྤྲོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྲོད་པ་
མི་དམིགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་སུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་
ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཛེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་

བ་ལ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་བ་ལ། །འདུག་པའི། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་
བར་^①དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་དག་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་འཛེག་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྟོན་བ་ལ། ^②ཆེ་དང་ལྡན་བ་ལྟ་རིའི་བྱ་
གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་མ་
འདྲེས་བ་སྒྲོམ་བ་རྣམ་པར་ཞིག་པའི་དོན་དུ། བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་
བདུན་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་བ་ནས། སངས་རྒྱས་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཅམ་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བར་
ཡང་དག་པར་ཤེས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་བ་ལྟ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
འཛེག་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། ཅ་བར། ཆེད་དུ་
བྱ་ལ། འདུག་པའི། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བར། ^③ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱད་པ་འཛེག་ཡུལ་གྱི་མདོན་ཤེས་དུག་པོ་དེ་སྟོན་བ་ལ། ^④ཆེ་དང་ལྡན་བ་ལྟ་
རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་བ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སྒྲིང་པོ་བྱང་
ཆུབ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་མདོན་པར་ཤེས་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན།
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ཐེག་པ་དེ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ལོ། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། ཅ་བར། མདོན་ཤེས་དུག་ལ། འདུག་པའི།
ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བར། ^⑤མདོན་པར་ཤེས་བ་དུག་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགུ་པ་འཛེག་ཡུལ་གྱི་རྣམ་མཐུན་སྟོན་བ་ལ། ^⑥དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད། ཅེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། ཅ་བར། རྣམ་ཀུན་མཐུན་པའི་ཚུལ་ལ་

ནི། །འདྲུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛེག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
 འགྲེལ་པར། ^①རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ནི། ཞེས་གསུངས། འཛེག་ཡུལ་དེ་ལ་དགུ་པོ་དེར་འཛེག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྒྱའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲས་
 བུའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་། འཛེག་རྟེན་
 པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཛེག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་དང་། དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་དགུ་པོ་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རང་དོན་སྐྱབ་པའི་
 ལམ་གྱི་དང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་སོགས་
 བཞག་པའི་ཕྱིར་ཉི། དང་པོས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད། བྱི་མས་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་
 དང་། ཞེན་པའི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཉི། དང་པོས་
 གཞན་དོན་ལ་སྒྲོ་བར་བྱེད། གཉིས་པས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 བྱུང་པར་དུ་བྱེད། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འདྲུག་པས་ཐོབ་བུའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད།
 མངོན་ཤེས་བྱུག་གིས་མཐུའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབྲས་
 བུའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བཞག་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ནས་གདུལ་
 བྱ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ནམས་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་དུ་འཛོག་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནམས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་དེ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་ལམ་བཞི་པོ་དེ་རྒྱའི་
 ལམ་དུ་བཞག་པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཡིན་ན་རྒྱའི་ལམ་མ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
 དང་། མི་སྒྲོབ་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ལ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་འབྱམ་པར་འཆད་པ་ལྟར་དུ་ལེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འབད་ཚུལ་^① རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་ལམ་ལ་མི་སྒྲོབ་པའི་
 ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོབ་ལམ་མི་^② སྒྲོབ་ལམ་གྱི་མིང་བཏགས་^③ པ་
 ཡོད་པར་མདོ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་འཛོག་ཡུལ་དགུ་པོ་དེའི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་སྒྲོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་
 ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་རང་གི་སེམས་འདོད་ཡོན་ལ་མི་གཡེང་
 བར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏུགས་བསྐྱབས་ཏེ། སེམས་ལས་རུང་དུ་བྲས། དེ་ལྟར་
 སེམས་ལ་བཏྲན་པ་ཐོབ་པ་ན་ཆོགས་གཉིས་ལ་སྒྲོབ་པས་^④ དེའི་འོག་ཏུ་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་དུག་བསྟན། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
 རོན་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་ལ། དེའི་
 འོག་ཏུ་རང་གིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བར་སྒྲོ་བའི་ཕྱིར། ཆད་མེད་པ་
 བཞི་ལ་འཇུག ། དེའི་འོག་ཏུ་ཆད་མེད་པ་བཞིས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་^⑤ དེར་

འཆིང་བ་ནི་མངོན་ཞེན་ཡིན་པས་ཆོས་ཉིད་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག། དེའི་
འོག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་དེ་རི་ལྟར་འཇུག་སྒྲུབ་པ་ལ་ལས་བྱ་
བ་བྱེད་པ་པོ་གསུམ་མི་དམིགས་པར་སྒྲུ་མའི་སྒྲེས་བུ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་སྒྲོད་པ་ནམས་
རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འབད་པའི་ཕྱིར། ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག། དེའི་
འོག་ཏུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འབད་པ་ནམས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་གྱི་ཕྱིར།
བཙུན་པར་བྱེད་པས་མངོན་ཤེས་དུག་ལ་འཇུག། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ནམས་
ནི་ཤེས་བྱ་དུ་མ་ཤེས་ན་དེ་ནི་བདག་གིས་ནམ་མཁུན་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་སྒྲོ་བ་དག་
པོ་སྒྲེ་བས་ནམ་མཁུན་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆོགས་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྒྲུབ་
བཙུན་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོ་སྒྲུབ་གྱི་སྐབས་སུ་གོ་ཆ་ཆེན་
པོ་བགོས་པ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ❶ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
རབ་འབྱོར་གྱིས་བཙུན་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུན་ལྡན་
འདས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ། བཙུན་ལྡན་
འདས་གྲངས་ཅི་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བཞི་བ་
ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཙུན་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྒྲུལ་རྟོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆ་དང་། ཞེས་
སོགས་ཆོགས་སྒྲུབ་དང་པོ་བཅུ་གསུངས། ❷ དེ་ནས་འཇུག་སྒྲུབ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་
ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་དང་འཇུག་པར་བྱ་བ་འདི་ལས་འཕྲོས་ནས། ❸ དེ་ནས་

ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
 ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཅི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་བགྱིས་ལགས།
 ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་འབྱུང་བ་ལགས། ཐེག་པ་དེ་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་
 ལགས། ཐེག་པ་དེ་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་ངེ་བ་ཞུས་པ་ལ་དེ་
 སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་
 འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་དེ་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་
 ནི་གང་ལགས། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཞེས་སོགས་ཏེ།

ངེ་བ་དང་པོའི་ལན་དུ། ཐབས་མཁས་ནས་གཟུངས་^① གྱི་བར་གསུངས། ངེ་བ་
 གཉིས་པའི་ལན་དུ། ^②རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ངེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་
 ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། ཞེས་སོགས་པའི་ཆོགས་གསུངས།
 ངེ་བ་གསུམ་པའི་ལན་དུ། ^③རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་
 ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་སྒྲས་པ་ནི། ཞེས་སོགས། མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་
 པོའི་ཆོགས་སྒྲུབ་བཞི་གསུངས། ངེ་བ་བཞི་པའི་ལན་དུ། ^④རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་གྱིས་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར། ཞེས་སྒྲས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་
 དང་པོའི་གཉེན་པོ་གསུངས། ངེ་བ་ལྔ་པའི་ལན་དུ། ^⑤རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་
 སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་ཞིག་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་སྒྲས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་
 སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོགས་སྒྲུབ་བཅུ་བདུན་སྒྱུར་བཅུན་པ་
 དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན། ལུས་རྒྱུ་

གཞག་ཏུ། གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །ཆོག་པ་ནི། ཞེས་བཤད་ན། འཇུག་སྐབ་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་ཆོག་པ་སྐབ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དམ་པའི་
 ཆོས་མཐའ་དག་ལ་སྒྱུར་བའི་བཅོམ་འགྲུས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འཇུག་སྐབ་ལས་
 ཆོག་པ་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོན་མི་བ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པོ་གཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོ་ལེགས་པར་
 བགོས། དེའི་རྗེས་སུ་གཡུལ་ངོ་སྤྱོད་པའི་ལམ་དུ་འཇུག། དེའི་རྗེས་སུ་ཡན་ལག་བཞི་
 པའི་དབྱང་ཆོག་པ་ལེགས་པར་གསོག་པ་ལྟར། དང་པོར་བསམ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་གོ་
 བགོས། དེ་རྗེས་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དམ་ཆོས་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འབྱོར་བ་
 ལ་འཇུག། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོག་པ་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་བ་ལ། ❶ དེ་ལྟར་འཇུག་པ་བྱས་པ་ལ་ཆོག་པ་སྐབ་བས་
 གསུམ་པ་ཆོག་པ་ཀྱི་སྐབ་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྩ་བ། འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་
 པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོག་པ་ལེགས་པར་གསོག་དགོས་པ་ལྟར་ཆོག་པ་སྐབ་བཅུ་བདུན་ཕྱིར་
 བསྟན་པ་ལ། བཅེ་དང་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་བྱུག། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ། རི་ལྟར་གྲུབ་❷ པའི་ཚུལ། གྲུབ་པའི་ངེས་
 ཆོག། གྲུབ་པའི་གྲངས་ངེས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ❸ སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་པ་
 ནས། ས་དང་གཉིན་པོ་རྣམས། ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ❹ མི་དམིགས་
 པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་དག་སྐབ་
 པས། ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། ❺ སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་ཡང་དག་པར་
 འགྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་

སོགས་པ་ནི་ཚོགས་ཡིན་པས། ཞེས་བཤད། བཞི་པ་ནི། ^①ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེལ་པ་ནམ་པ་
བཅུ་བདུན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

གསུམ་པ་རྟོགས་དགའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ^②དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
ནི། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་། བཅེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ལ་ཡང་། བསམ་སྦྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་སྦྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེལ་
པའི་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོག་བྱེད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཚོགས་སྐྱེལ་ལས།

དང་པོ་ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསམ་པས་བསྐྱེས་པ། བཅེ་བའི་
ཚོགས་སྐྱེལ་སྦྱོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^③རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གོ་
ཆ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གོ་ཆ། ཞེས་སོགས་དང་། ^④དེས་
སྦྱོར་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟོག་གྱི་ཁམས་འདི་ན་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་མེའི་
ཕྱང་པོ་ཇི་སྟེད་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱས་ཤིང་། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་
པ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེལ་བསྐྱེད་པར་ཏུ་བཅོམ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེལ་བཟོད་
དོ། །དབྱངས་རྗེས་སུ་སྦྱོག་གོ། །དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེལ་དེ་ཐོས་ནས་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ། དེ་དག་དགའ་བ་དང་།
བདེ་བ་དེས་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་དེ་དག་ནས་ནམ་པར་ལྷུང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་
ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་དེའི་བྱིར། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
བགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བཅེ་དང་། ཞེས་

དང་།^①སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྒྲོར་བས་བསྐྱུས་པ་ལ་སྒྲིན་
སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་བྱིན།

དང་པོ་སྒྲིན་པའི་ཆོགས་སྐྱབ་སྒྲོན་པ་ལ།^②རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
བགོས་པ་ནི། སྒྲིན་པའི་པར་བྱིན་པ་ལ་^③གནས་ཤིང་། སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཞུ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་མངོན་པར་སྐྱེལ་རྟེ། ཞེས་སོགས་
དང་།^④ཟས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཟས་བྱིན། མིའི་ཡོ་བྱད་གང་ཅི་ཡང་རྩང་བའི་བར་དུ་བྱིན་
ནས་སེམས་ཅན་དག་ལ་ཆོས་སྒྲོན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། པར་བྱིན་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་
བསྐྱེད་པ་འདི་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག་། ཅེས་དང་།^⑤སྒྲིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་སྒྲོན་པ་ལ།^⑥རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་
རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་གནས་ཤིང་ཆེད་དུ་བསམ་སྟེ་སྟེ་བ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བས་
འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རིགས་སུ་སྒྲིས་ཤིང་། དེ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་^⑦བའི་དབང་ལྷག་དེ་
ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བ་བརྒྱུད་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་རབ་རྩ་འགོད་
དོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།^⑧རྒྱལ་བྱིས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་ཆོགས་སྐྱབ་སྒྲོན་པ་ལ།^⑨རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་བཟོད་པའི་
པར་བྱིན་ལ་གནས་རྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་རབ་རྩ་སྒྲོར་ཞིང་
འགོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།^⑩བཟོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་སྒྲོན་པ་ལ།^⑪རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་གནས་ཤིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་

ཕྱིན་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་ཞིང་གཞོག་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^①བཙུན་འགྲུས་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོགས་སྒྲུབ་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་
བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལ་གནས་ཤིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་གྱི་པར་
ཕྱིན་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་ཞིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། ^③བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲུབ་སྟོན་པ་ལ། ^④རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ཤེས་
ཕྱིན་ལ་གནས་ཤིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་ཞིང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑤ཤེས་རབ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཉམ་གཞག་གིས་བསྐྱུས་པ་ལ་ཡང་། ཞི་གནས་ལྷག་
མཐོང་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥བྱང་ཆེན་
གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཤིང་ཤར་སྒྲོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྒྲུང་གི་བྱེ་མ་
སྟེད་དག་ཏུ་སོང་ཞིང་ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་སྐྱེན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྱུར་ཞིང་གཞོག་
ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཞི་གནས། ཞེས་
དང་། ^⑦ཞི་གནས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑧རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཕ་
སྒྱུ་མའི་མཁན་པོའི་མཆན་བྱ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ལམ་པོ་ཆེའི་བཞི་མདོར་འདུག་སྟེ་སྒྱེ་
བོ་མང་པོའི་ཆོགས་ཤིག་མདོན་པར་སྒྲུལ་ཏེ། འདི་སྟུམ་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཆོད་

མེད་གངས་མེད་པ་འདི་དག་པར་བྱིན་དུག་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་
 དགོད་པར་བྱའོ་སྣམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ན་རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྣམ་དུ་སེམས། སྐྱེ་
 མའི་མཁན་པོ་ལས་སྐྱེ་མའི་མཁན་པོའི་མཆན་བྱ་དེས་སེམས་ཅན་གང་ཡང་པར་བྱིན་
 དུག་ལ་བགོད་པ་ཡོད་དམ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་བགོད་པ་ཡོད་དམ། གསོལ་བ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
 ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❶ ལྷག་མཐོང་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ❷ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཟུགས་ནི་མ་བཅིངས་
 མ་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་
 གང་དང་། །ཞེས་དང་། ❸ ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་མཁས་སྟོན་པ་
 ལ། ❹ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་དེ་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་
 ཐེག་ཆེན་ནི་གང་ལགས། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རབ་འབྱོར་པར་བྱིན་དུག་པོ་འདི་བྱང་ཆེན་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་
 གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་དང་། ❺ ཐབས་མཁས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། ལྷ་བས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒྲིད་པས་བསྐྱུས་པའི་བསོད་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། ❻ རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་
 ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཅེས་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་དང་ནི། ཞེས་དང་། ❼ ཡེ་ཤེས་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་

བ་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པས།
ནམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ནི་
བྱང་ཆེན་ཤེར་སྤྲོད་ལ་སྦྱོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
བསོད་ནམས་དང་། ཞེས་དང་། ^②བསོད་ནམས་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པས་བསྐྱུས་པ་ལམ་གྱི་ཆོགས་དང་། དམིགས་པ་འཛིན་
པས་བསྐྱུས་པ་ཉེན་བཅས་གྱི་ཆོས་གྱི་ཆོས་སྤྲོད་འཛིན་པའི་གཟུངས་གཉིས་ལས། དང་པོ་
སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་
སྟེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འབྲས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། རབ་འབྱོར་
འདི་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ལམ་དང་། ཞེས་དང་། ^④མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
གཟུངས་གྱི་སྒྲོ་ནམས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡི་གའི་ཚུལ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཡི་གའི་སྒྲོ་དང་། ཡི་
གའི་རབ་རྩ་འབྱུག་པའོ། །དེ་ཡང་ཡི་གའི་ཚུལ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཡི་གའི་སྒྲོ་དང་། ཡི་
གའི་རབ་རྩ་འབྱུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲོའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཟུངས་དང་།
ཞེས་དང་། ^⑥ཆོག་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་སའི་ཆོགས་དང་། ཉེས་པ་སེལ་བ་གཉིན་པོའི་
ཆོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། ^⑦རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་རྒྱ་
ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་

ལ་པར་བྱེན་དུག་ལ་སྒྲི་དོན་ཅིང་ས་ནས་སར་འཔར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ས་བཅུ་དང་། །ཞེས་དང་།^①ས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ།^②རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་
ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞེས་སྒྲས་པ་ནི། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁམས་
གསུམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། གཉིན་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་སྐབ་པ་ཡི། །ཞེས་དང་།^③གཉིན་པོ་རྣམས། ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཆོགས་སྐབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་
ཆོགས་སྐབ་ནས། གཉིན་པོའི་ཆོགས་སྐབ་ཀྱི་བར་བཅུ་བདུན་ཡོད་^④པའི་བྱིར།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། ས་
མཆམས། ངེས་ཆེག་། གོ་རིམས། གངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་
པོས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་ཤིང་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཆོགས་སྐབ་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཁ་ཅིག་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རང་འབྲས་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་གང་རུང་དངོས་སུ་འབྲིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱིས་མ་ངེས། གཉིས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་
ཆེན་པོས་མ་ངེས། གསུམ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་དང་པོས་མ་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཅེ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སྐབ་ནས། གཉིན་

པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་བར་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྟོང་རྗེའི་ཆོགས་སྐྱབ་ལ། མཚན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། བྱད་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཆོགས་སྐྱབ་གང་ཞིག །རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྐྱབ་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བཅེ་བ།
 སྟོང་རྗེའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཆོགས་སྐྱབ་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ། དམིགས་མེད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྟོང་རྗེ་ནི་བྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་བྱད་པར་སྟོན་སྟོང་རྗེ་བསྐྱོམས་པའི་
 རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོར་བ་བདེ་སྐྱབ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་
 བར་བྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཤིང་།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་གི་བྲག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་པོའི་
 བཤེས་གཉེན་དང་། རང་གི་སྤྲོ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་།
 དམིགས་པའི་བྱད་པར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཤིང་། རྣམ་པའི་བྱད་པར་བྱ་གཅིག་
 བས་དུག་ཐོས་པས་ཉིན་པ་ལ་མ་སྐྱབ་པས་བཅེ་བ་ལྟར་སྐྱབ་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་
 འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་སེམས་ཅན་ལ་རྣམ་འཆེ་སྟོང་ཞིང་
 སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱད་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་
 རྟེན་རྒྱན་ལས། ❶བདེ་དང་སྐྱབ་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་རྗེ་
 ཉི། །རྒྱ་དང་བཤེས་གཉེན་རང་བཞིན་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་རྗེའོ། །ཞེས་
 དང་། ❷རབ་འབར་དབྱ་ཡི་དབང་དུ་སོང་། །སྐྱབ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལོན་ཐུན་པས་
 སྐྱིབ། །བསྟོན་དཀའི་ལམ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཞུགས། །འཆིང་བ་ཆ་དང་ཡང་དག་ལྡན། །ཟས་

ཆེན་དུག་དང་འབྲེས་ལ་གཞན་^①། །^②ལས་ནི་རབ་ཏུ་སྟོན་གྱུར་པ། །ལམ་གོ་ལ་རབ་
ཞུགས་སྟོབས་ཆུང་བའི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲོད་རྒྱུ་ལྟོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲི་སོགས་དུག་ནི་པལ་ཆེར་གོ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་བཞིན་ལ། བྱང་པར་ནི།
ཆོགས་སྐྱབ་གང་ཞིག །གཏོང་བའི་སེམས་པ་བྱང་ཆོས་བཞི་ལྟར། སྒྲི་པའི་ཆོགས་
སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྤྲོད་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྟར། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་
ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །མི་འཁྲུགས་པའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྟར།
བཟོད་པའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དགེ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྤྲོ་བའི་
སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྟར། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །སེམས་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་འཛོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན། བསམ་གཏན་ཀྱི་ཆོགས་
སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རིག་པ། ཞེས་རབ་
ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། བྱང་ཆོས་སོགས་སྤྲུལ་བཞིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་ཞི་གནས་
ཀྱི་ཆོགས་ནི། ཆོགས་སྐྱབ་གང་ཞིག །སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུ་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
འབད་མེད་ལྟར་གྱུར་ཏུ་འཇུག་པའི་ཞིན་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཞི་
གནས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དམིགས་པ་ལ་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་
བྲངས་པའི་ཞིན་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟེན་པའི་སྒྲི་ནས་རང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་
ཞེས་རབ། དགྲུ་པ་ལྟག་མཐོང་གི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཆོགས་སྐྱབ་གང་ཞིག །ཞི་
ལྟག་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་པ། བརྒྱ་པ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

འོ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་དང་བྱུང་འབྲེལ་རྣམས་རིམ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་
ཞི་ལྟག་སྒྲིམ་པའི་པན་ཡོན། ཞི་ལྟག་གཉིས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྤྱད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།

ཞི་ལྷག་སོ་སོའི་ངོ་བོ། སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་མཚན། གོ་རིམ་ས་ངེས་ཚུལ། སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་
 དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། ཞི་ལྷག་སྒྲོམ་པ་པན་ཡོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་
 ཆེ་ཆུང་གི་འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་སྒྲོང་ཚུལ་ཅན་བཅད་ནས་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ངེ་སྟེང་ཅིག་བཀའ་
 སྐུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གིས་བསྐྱབ་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོན་མཆོག་
 སྟེན་ལས། ❶ ཞི་གནས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། ། ལྷག་མཐོང་ནི་སོ་སོར་རྟོག་
 པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་གཉིས་སྒྲོམ་དགོས་
 ཏེ། ཞི་ལྷག་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ཀྱིས་གྲོལ་བ་ཐོབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོང་
 འཇུག་ལས། ❷ སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་མི། ། ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་སྐུ་ན་
 གནས། ། ཞེས་དང་། ❸ བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱང་། ། ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྒྲུབ་
 བྱས་ཀྱང་། ། སེམས་གཞན་གཡེང་བས་བྱས་པ་ནི། ། དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་
 གསུངས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། དང་པོར་ཞི་གནས་སྒྲུབ། དེ་ནས་ལྷག་
 མཐོང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❹ ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་
 གིས། ། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། ། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཅའ་
 བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པར་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་མི་རུས་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཞི་གནས་དང་བྲལ་བའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱག་པ་ལ། ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། ཞི་
 ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟན་པ།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་སྒྲོམ་ཚུལ། སྒྲོམ་ནས་ཞི་གནས་བྱུང་^❶པའི་ཆད་དང་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་བསྟན་ཅིང་འགལ་རྒྱུན་སྤངས་པའི་སྒྲོ་
 རས་ཞི་གནས་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^❷སྒྲོ་ལྷན་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་
 དུལ། །ལེགས་པར་རྟེན་དང་གནས་བཟང་དང་། །ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་
 དང་། །རྒྱལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྷན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལ། སྦྱོར་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་རྒྱག་
 དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་སྤོན་དུ་སྦྱེས་བྱ་ཆུང་
 འབྲིང་གི་ལམ་རིམ་ལ་སྒྲོ་སྦྱོང་བ་སོགས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷན་འཇམ་པོར་ལུས་
 རྣམ་སྤང་གི་ཆོས་བདུན་ལྷན་དུ་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་དེའི་
 གོགས་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་བཀག་ནས། དམིགས་རྟེན་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་སོགས་ལ་
 སེམས་གཏད་དེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་རིམ་པ་ལྟར་
 བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱས་པར་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་
 ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འབད་མེད་ལྷན་བྱུང་ཏུ་འཛོག་རུས་པའི་
 ཤེན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱེས་པ་ན་ཞི་གནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་བསྟན་པ། ལྷག་མཐོང་སྐྱབ་ཚུལ། བྱུང་
 པའི་ཆད་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོས་ཐོས་པ་
 དང་། བཅའ་བ་དང་། དེའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་སོགས་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་

ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ་
 བྱེད་པར་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ངོས་བཟུང་ནས་བདེན་འཛིན་དེས་སྤང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་བ་
 ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་པས་ལེགས་པར་
 བརྟགས་ཏེ་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་
 དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་བླངས་པའི་ཤིན་
 སྤངས་ཀྱིས་ཟེན་པ་ནི། ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གྲུབ་པ་ན། ཞི་
 ལྷག་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་འབད་མེད་དུ་འབྲེན་པར་
 བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་འབྲེན་ཏུས་པའི་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཚུལ་མེད་
 དུ་འབྲེན་ཏུས་པ་ན་ཞི་ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ཚོགས་སྐྱབ་གང་ཞིག །རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པས་སེམས་ཅན་ཀྱི་
 རོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ། བརྩ་གཅིག་པ་ཐབས་མཁས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
 དེ་གང་ཞིག །སྟོང་^❶ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
 གནས་པ། བརྩ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག །ཐབས་བྱེད་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། བརྩ་གསུམ་པ་བསོད་
 རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གོང་མའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ལ་
 བརྩོན་པ། བརྩ་བཞི་པ་ལམ་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དམ་པའི་
 ཚོས་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་བླ་བ་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
 པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། བཅོ་ལྷ་པ་གཟུངས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། ❶གཟུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་ཆོས་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་དག་གང་ཞིག །དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཟུངས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འདིའི་རྣམ་གཞག་འདིར་མི་འཆད་པས་འོག་ཏུ་འཆད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་ཉེན་བྱེད་པ། བཅུ་དྲུག་པ་སའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་ངོས་སྐྱལ་ཀྱི་སྤང་བའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ། བཅུ་བདུན་པ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

བཞི་པ་ས་མཆམས་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། ལྔ་པ་❷ངས་ཆེག་ནི། བཅུ་བདུན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའམ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་སྟོན་ལྟར་ཞེས་པའི་སྟོན་པའི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། ལྷ་ནི་ངོ་བོ། ར་ནི་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ལ་ཆོགས་བཅུ་བདུན་ཀྱི་གོ་རིམས་འདི་ལྟར་ངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བཅེ་བ་སྤྲོང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་ལ་སྤྱོན་པ་གཏོང་། ཕྱི་མའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་བྲིམས་ལ་འགོད། གཅིག་ཏུ་ངས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བཟོད་བཅོམ་བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་འགོད། གཏན་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་འགོད། པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲེ་བས་གཞན་དོན་ལ་ཅེ་❸གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཞི་གནས་དང་། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་སྒྲེ་

བས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པས་ན་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་སྲིད་པས་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་སྲིད་ཞིའི་མཐར་མི་ལྷུང་
 བའི་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དང་ལྷན་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་
 གྲེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྲེད་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་མཁས་དང་། ཐབས་དེ་ཤེས་
 པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྟོབ་དགོས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡེ་
 ཤེས་དེ་སྟོམ་པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་གྲེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཆོགས་གཉིས་
 གོམས་པའི་བྱང་སྤྱོད་སོ་བདུན་ལ་འབད་པས་མཐོང་ལམ་སོགས་ཐོབ་པས་དེའི་འོག་
 ཏུ་ལམ་གྱི་ཆོགས་དང་། ལམ་དང་ལྷན་པ་ནི། ཨ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གཏེ་དོན་བསམ་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་ཆོས་བསྟན་པའི་རྒྱའི་བྱ་བ་གཏུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
 བའི་སྤྱིར་དེའི་འོག་ཏུ་ཆོག་གི་གཟུངས་ལ་སོགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། གཟུངས་
 ཐོབ་པའི་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་རྟོག་གྲེད་པས་དེ་ནས་
 སའི་ཆོགས་དང་། མཐོང་སྟོམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སས་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་སྤང་བའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིན་པོའི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ནས་གཉིན་པོའི་
 ཆོགས་བསྟན་པའི་སྤྱིར།

འདི་གོང་དུ་གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པས། དེར་འཇུག་རྒྱ་ཡིན་
 པས་གཟུངས་ལ་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། གྲེད་ལས། ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བཞིན་
 རོ། །གཉིས་པ་གཟུངས་ཅམ་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཟུངས་དང་། སྤགས་
 ཀྱི་གཟུངས། ཆོག་གི་གཟུངས། དོན་གྱི་གཟུངས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཨ་ར་པ་ཅ་
 ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་སྟེ་འགག་དང་འབྱུང་བ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་

པའི་དོན་དུ་མོས་ཏེ་སྒྲོམ་པས་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་དེའི་དོན་ལ་མི་སྐྱལ་པའི་
བཅོད་པ་སྒྲེས་ཏེ། དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བླ་ཤེས་ནི་བཅོད་པའི་གཟུངས་སོ། །དེས་ན་
བཅོད་པའི་གཟུངས་བཅོད་པ་ཉིད་ལ་མི་བྱ་བར་དེའི་རྒྱ་ལ་བྱ་སྟེ། འབྲུམ་གྱི་གཞོན་
འཛེམས་ལས། ❶བཅོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ཤེས་རབ་
དང་། དེ་ལ་བཅོད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཅོད་པའི་གཟུངས་ཞེས་བཅོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཟུངས་ཐོབ་
པའི་མཐུས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་དང་པོ་སྒྲེ་བ་དང་མཐུན་པའི་བཅོད་པ་ཆེན་པོ་སྒྲེ་སྟེ་དོན་ལ་
བཅོད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཅོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པས། སེམས་ཅན་གྱི་
ཡམས་ནད་དང་། ཉེར་འཆེ་དང་། འཁྲུགས་པ་དང་། སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱད་པའི་
ཆེད་དུ་ཆོ་གའི་བྱད་པར་འདི་ལྟ་བུས་དོན་དེ་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཉིང་རེ་འཛིན་
དང་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་གསང་སྤགས་བྱད་པར་ཅན་བརྩམས་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བླ་ཤེས་ནི་གཟུངས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། སྤགས་གྱི་
ཡི་གེ་རྣམས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སམ་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་
གསང་སྤགས་གྱི་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ས་ཐོབ་ནས་སྤྱོད་པ་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤར་ཐོས་མ་སྤྱོད་པའི་
ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གྲངས་མེད་པ་བསྟན་པ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱས་པའི་བླ་
ཤེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་འཛིན་པར་བྱས་པའི་བླ་ཤེས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་བཏེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་
བྱེད་པས་ན། དེ་ལྟེན་གྱི་གཟུངས་དེ་དག་སྒྲེ་བས་དེ་དག་ལ་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ་ཞེས་བྱའོ། །

ཡང་དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཆེ་འདིར་ཆེད་དུ་མ་
བཅུ་ལ་ཀྱང་སྒྲེ་བ་སྒྲ་མར་སྒྲུངས་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་གཟུངས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་
ནི། ཆེ་འདིར་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་བ་དག་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་དུ་མ་སྒྲུར་དུ་འཛིན་པར་
རྒྱས་པའི་གཟུངས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེམས་པའི་སྐྱེམ་བྱུང་གི་སྟོབས་
གྱིས་འཛིན་པར་རྒྱས་པའི་གཟུངས་ལྟ་བུ། དེ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། མོས་སྒྲོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུངས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མ་དག་ས་
བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུངས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་གཟུངས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ❶ ནམ་སྒྲིན་ཐོས་ལ་ ❷ གོམས་པ་
དང་། ❸ ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཟུངས་དག་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཆེན་པོ་དེ་
ཡང་ནམ་པ་གསུམ། །སྒྲོ་ལྡན་མ་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡང་། །མ་དག་ས་པ་ནམས་གྱིས་
ནི། །ཆུང་དུ་དང་ནི་འབྲིང་པོ་སྟེ། །དག་པ་ས་པའི་གཟུངས་ཆེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཟུངས་དེ་དག་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་
ལུས་པ་རང་གིས་འཛིན་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་
བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❹ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དང་ཡང་། །དེ་ལ་ཡང་དག་བསྟན་
❺ ནས་ནི། །རྟག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་། །རབ་ཏུ་སྟོན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཆོགས་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་གཟུངས་
ཅམ་ལ། གཟུངས་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་གཉིས་ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཡོད། སྒྲིར་གཟུངས་ཅམ་
གྱི་ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

བདུན་པ་གྲངས་ངེས་ནི། འདིར་བསྟན་ཆོགས་སྒྲུབ་ལ་བཅུ་བདུན་དུ་གྲངས་
ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བསམ་སྒྲུར་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅེ་བ་དང་།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དུག་བཞག། མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞི་
ལྷག་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་ཐབས་མཁས་བཞི་བཞག། ལྟ་སྟོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་
དང་བསོད་ནམས་གི་ཚོགས་གཉིས་བཞག། འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་འཇིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ལམ་དང་གཟུངས་གི་ཚོགས་གཉིས་བཞག། ཡོན་ཏན་གི་རྟེན་བྱེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ས་དང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་བྱིར།

འོ་ན། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་གི་ཚོགས་ནི། ཞེས་སོགས་གིས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་
ཏུ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་གི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་།
སའི་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་དང་། དུལ་སྟོང་པ་ཉིད་
བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། ❶ དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་གི་ཚོགས་ནི། རང་དང་།
བྱི་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། སྟོང་པ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། རྟོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་
དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་
དང་། རྟོར་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། མཚན་ཉིད་དང་།
མི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་
པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་ཉི་
ཤུ་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ❷ འདིར་སྐྱས་པ། རང་དང་བྱི་རོལ་རྣམས་དང་
ནི། །གཉིས་དང་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་། །སྟོགས་དང་སྤྲ་པའི་འདས་ལམ་དང་། །རྟེན་
ལས་སྐྱེས་དང་ཅིག་ཤོས་དང་། །མཐའ་འདས་ཐོག་མ་རྟོར་བ་མེད། །རང་བཞིན་དང་ནི་
ཚོས་ཀུན་དང་། །ཚོས་སྐྱེ་ལ་སོགས་འདས་སོགས་དང་། །ལྡན་དང་ཅིག་ཤོས་ངོ་བོ་

དང་། །མཁའ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྲ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་
བོས་སྟོང་པའི་བྲུང་། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་ཆོགས་སྒྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཆོགས་དཀའ་ཞིང་ཆོགས་ན་དོན་
ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྲུང་། འདིར་བསྟན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
ཆོས་ཅན། དུ་མར་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཤུ་ཆོགས་པའི་དུལ་ཅན་ཡེ་
ཤེས་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་བྲུང་།

འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དུལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་
དང་། དུལ་སྟོང་ཉིད་ནི་ཤུ་བཤད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ❶རབ་འབྱོར་བྲང་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། འདུས་བྲས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྲས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་
པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་
མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྲ་བའི་མདོ་
འདིས་དུལ་སྟོང་ཉིད་ ❷ཉི་ཤུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་ཆོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཉི་ཤུ་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་

ཀྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྟོང་ཉིད་དང་པོ་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོས། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཤུགས་ལ་བསྟན། བཞི་བ་སྟོན་པའི་མདོས། སྟོང་
 ཉིད་ཉོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དང་། ལྷ་བ་དང་དྲུག་བ་སྟོན་པའི་མདོས། རིམ་
 བཞིན། ས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། བདུན་བ་དང་བརྒྱད་བ་སྟོན་པའི་མདོས། ས་གསུམ་
 བ་དང་བཞི་པ། དགུ་བ་དང་བཅུ་བ་སྟོན་པའི་མདོས། ས་ལྷ་བ་དང་དྲུག་པ། བཅུ་གཅིག་
 བ་སྟོན་པའི་མདོས། ས་བདུན་པ། བཅུ་གཉིས་བ་དང་བཅུ་གསུམ་བ་སྟོན་པའི་མདོས།
 ས་བརྒྱད་པ། བཅུ་བཞི་བ་དང་བཅོ་ལྷ་བ་སྟོན་པའི་མདོས། ས་དགུ་པ། བཅུ་དྲུག་བ་
 དང་བཅུ་བདུན་བ་སྟོན་པའི་མདོས། ས་བཅུ་བ་འཕངས། ཐ་མ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོས།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དང་པོ་བཅུ་བདུན་པོ་བཅུ་བ་མན་ཆད་ལ་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་ནི་སྤང་བྱ་མདོན་གྱུར་བ་དང་། ས་བོན་ཅི་
 རིགས་བ་དང་བྲལ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་བ་སྤངས་
 པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དང་རང་བྱུང་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ནི། འདིར་སྟོང་ཉིད་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དགག་གཞི་ཉི་ཤུ་བདེན་
 པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགག་གཞི་ཉི་ཤུ་ཡང་ཡོད་དེ། མིག་
 སོགས་ནང་གི་དབང་པོ་དྲུག་། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ཡུལ་ལྷ། དབང་པོའི་རྟེན་གྱིས་
 བསྐྱས་པའི་ཡུལ་ལྷ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད། འོགས་བཅུ། ལྷ་
 ངན་ལས་འདས་བ་དང་ལམ་སྟེ་ཐོབ་པ་དོན་དམ་པ། རྒྱུན་ལས་སྒྲིབ་པ་ཁམས་གསུམ།
 ཅིག་ཤོས་རྒྱུན་ལས་མ་སྒྲིབ་པ་འདུས་མ་བྱས། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐས་སྟོང་པའི་མཐའ་

ལས་འདས། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་བུལ་བའི་འཁོར་བ། རྒྱལ་ས་རེ་རེ་བཏང་བ་དང་སྒྲང་
 ❶ བ་མེད་པའི་དོར་བ་མེད་པ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན།
 སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཀྱན། ཆོས་སྐྱེ་ལ་སོགས་ཏེ་སྐྱེ་འགགས་
 དང་གཟུགས་རྩང་སོགས་སམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། འདས་སོགས་དུས་གསུམ་
 དང་། ལྡན་པ་སྟེ་རྒྱ་མཆན་དུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱེ་ཆོགས་ཙམ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་དང་། ལྡན་པའི་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་
 མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ།
 ཆོས་ཀྱི་གཞན་ཀྱི་ངོ་བོ་འཁོར་བ་ལས་གཞན་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པའི་
 མཐའ་སྟེ་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དོན་སྒྲུབའི་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ནི་སྟོང་གཞི་ཡིན་ལ། ལྷ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་
 བདག་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཕྱ་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་དགག་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་
 དགག་གཞི་སྤང་སོགས་གསུམ་མམ་བདེན་བཞིའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དགག་པ་སྟེ།
 འདུལ་བ་ལུང་ལས་❷། ❸ འདི་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་མེད། །ཆོས་འདི་རྒྱ་དང་བཅས་
 ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སེམས་འགྲེལ་ལས། ❹ བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་སྒྲིག་
 དོན་དུ། །སྤང་པོ་ཁམས་སོགས་བསྟན་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་འདི་དང་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གནས་ལུགས་
 མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་མི་འདོད་མ་གཏོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འཛོག་ཚུལ་མི་
 མཐུན་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་
 རང་སྟོང་དུ་འདོད་ཅིང་། སྤང་སོགས་ཆོས་རྣམས་རང་གིས་མི་སྟོང་པར་གཞན་གང་

ཐག་གིས་སྟོང་པར་འདོད་དེ། རང་སྡེ་གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་པས་གང་ཐག་རང་རྒྱ་བྱ་བ་
པའི་རྩམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་^①ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ། རྟོག་གི་འབར་བ་
ལས་^②ལྟག་མ་གནས་མ་བྱ་པ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་ལྔ་ནི་གང་ཐག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྷགས་གཉིས་འགོད་པ། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་
བགོད་པ། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲན་ཀ་སྟོང་བ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་དགག་པ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་
ནི། གཞན་དབང་དགག་གཞི་དང་། བདག་གཉིས་སུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆ་དགག་ཆ་
དང་། གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་དེས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པའི་ཆ་ཡོངས་བྱ་བ་ཏུ་འདོད་
དེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས་^③བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་སྒྲ་མ་པོ། །རྟག་ཏུ་མེད་པར་བྱུང་བ་དང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ལ། གཞན་
དབང་དང་ཡོངས་བྱ་བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་པར་འདོད་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་རྩམ་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་བྱ་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཞལ་བྱར་
འདོད། དབུ་མ་པས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་གི་གཞལ་བྱར་འདོད།

གཉིས་པ་ལ་ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་འདི་ཉིད་འཐད་
ལ། དེ་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་འགོད་པར་བཞེད་ལ།
དེའི་ཚུལ་ནི་གང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་ཡུལ་ལ་དམིགས་པས་
བྱ་བ་དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་རྟ་སྒྲང་སྒྲང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིགས་ཆོས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན་དེས་

མཐོང་བའི་དོན་མེད་དགོས་པ་ལས་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། བྱིན་སྒྲུབ་
ལས།^①འདི་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་དམིགས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་ཏྲ་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་བཞིན་ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ། །དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་
རབ་ཏུ་འགྱུར་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བས་གཏན་ཆེགས་མ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལ། མི་
མཐུན་སྒྲིགས་ལ་མ་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་
པར་ཐལ་^②། དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ་^③། ལྷས་བྱིན་གསོད་མཁན་གྱིས་མཆོད་སྦྱིན་བསད་པའི་འོག་ཏུ་
གསད་བྱ་ལྷས་བྱིན་^④སྒྲུབ་མི་སྟོག་པ་བཞིན་དུ། བདེན་མེད་བདེན་གྲུབ་བཀག་པས་
བདེན་གྲུབ་སྒྲུབ་མི་སྟོག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་སྦྱེས་པར་ཐལ།
མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་སྦྱེས་པ་དེ་མ་སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

བཞི་པ་ནི། གཞན་དབང་དང་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་ཅན། གཞན་
དབང་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་གང་ཞིག་། ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
རྣམས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་^⑤།
གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་ཐ་
དད་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམས་གཞན་གང་

ཞིག །དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གཞན་དབང་གི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲིམ་
པས་གཞན་དབང་ལ་སྒྲིམ་རྒྱུར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྟོང་མི་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །

ལྷ་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་
ཤེས་སོགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་
སྟན་པའི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་^①པར་འདོད་པ་གང་ཞིག སྒར་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་མཐའ་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ན་སྐབས་དོན་བོར་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སའི་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། སའི་
ཆོགས་དངོས་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་སའི་
ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སའི་ཆོགས་དེ་
རྫོང་བྱེད་གྱི་ཆོག་མང་ཞིང་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་བས་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་
བཅུན་གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་བ་ལ། ^②སའི་ཆོགས་ལ་ས་
གང་གི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་ས་དགྲའི་ཡོངས་སྟོང་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ས་བཅུ་པའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^③རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་
ངི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བེར་བ་ནི། ཞེས་
སོགས་གྱིས་མདོ་དོན་བཤད་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ རྒྱ་ས་དགྲའི་ཡོངས་སྟོང་བཤད་པ་ལ།
ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ནམ་བུ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་དགུ་ལས། ས་དང་པོ་འཛིན་པ་སྤྱིར་ལ་ཡང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་
 བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶ རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་པར་བྱིན་ཐུག་ལ་སྤྱིར་ཅིང་ས་
 ནས་སར་འཕར་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐུག་ལ་སྤྱིར་ཅིང་
 ས་ནས་སར་འཕར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གོས་པ་མེད་པས་
 སོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན་ཆོས་གང་ཡང་འོང་བའམ་འགྲོ་བའམ་འཕོ་བའམ་ཉེ་བར་འཕོ་བ་
 མེད་དེ། དེ་དག་འོན་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྣམས་སེམས་སུ་མི་
 བྱེད་ཅིང་ས་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལ་བྱང་ཆེན་ས་ཡོངས་སུ་
 སྤྱིར་བ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་བཅུ་
 པོ་❷ འདི་དག་བྱ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟག་པའི་བསམ་པ་
 ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་། མཆོན་མ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་པན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་
 སྤྱིར་བ་དང་། སེམས་ཅན་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
 མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་། བྱིན་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ལེན་པ་མི་
 དམིགས་པའི་བྱིར་གཏོང་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་། དེས་རྣམས་སེམས་སུ་མི་དམིགས་
 པའི་བྱིར་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
 དམིགས་པའི་བྱིར་ཆོས་བཅའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་། བྱིན་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་
 ཡང་དང་ཡང་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་། མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མི་
 དམིགས་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཆོས་རྣམས་པར་འགྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་། ཆོག་མི་
 དམིགས་པའི་བྱིར་བདེན་པའི་ཆོག་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་སྟེ། རབ་འབྱོར་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་
 བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆེན་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱ་བ་དག་གོ །ཞེས་དང་།

①དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ལྷག་པའི་བསམ་
པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་
བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དག་བའི་རྩ་བ་མང་པོ་ཡང་
དག་པར་སྤྱད་པ་སྟེ། འདི་ནི་རབ་འབྱོར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་
བའོ། །ཞེས་བ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ་དེ་སྐད་དུ་སྤྲས་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདི་
ནི་བྱང་ཆེན་བདེན་པའི་ཆོག་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའོ། །རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བཅུའོ། །ཞེས་པའི་བར་མདོར་
བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གྱིས་བསྟན།

དེའི་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ། ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་རྣམ་བཅུ་
ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འགྱུར་རྟེ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
བསམ་དང་པན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡོངས་སྦྱང་དུ་འགྱུར་
ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་ཤེས་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཡོངས་སྦྱང་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ཡོངས་སྦྱང་དུ་འགྱུར་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ②རིམ་པ་དེ་ལྟར་བཞིན་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུ་གྲུ་མེད་
པའི་བསམ་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་ལ་པན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་
དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་མགྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པ་དང་། བྱིམ་ན་གནས་པ་ལ་མདོན་པར་མི་དགའ་

བ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་
དང་། བདེན་པར་སྒྲ་བ་ཉིད་ཅེས་བྲ་བ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ❶ དེ་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
བསྐྱེད་པར་བྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་རྒྱའི་བྱེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མི་
དམིགས་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་དག་ཁོ་ནས་ས་
དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྦྱང་ལ་ཡང་། ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ❷ རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་
ཡིད་ལ་བྲ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྲེ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བྱས་པ་གཞོ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བར་བྱིན་ལྟག་མ་
ནམས་ལ་བརྩོན་པ་འཆོལ་བ་སྟེ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྲ་ཞིང་དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྲ་བ་དག་གོ། །ཞེས་དང་། ❸ རབ་
འབྱོར་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་
པ་ངོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནམས་ལ་བརྩོན་ཞིང་འཆོལ་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་མདོར་བསྟན་
རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་
བཟོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ཡོངས་སྦྱང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ❹ དག་བའི་ཆོས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་སྒྲུལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
གཞན་གྱིས་པན་པ་བྱས་པ་བྱན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་

བ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་
དང་། མཁན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུད་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་བསྟན་པའི་
ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། ①དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་སྒྲུ་མ་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་བྱས་པའི་བྱད་པར་
ནམ་པ་བརྒྱད་གྱིས་ས་གཉིས་པ་ངེ་མ་མེད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་ལ་ཡང་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ②རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་བྱ་
སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མང་དུ་ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཤིང་དེ་ལ་ཡང་ཡི་གེ་ལ་
མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྩ་ཆ་ཤེས་ཤིང་ཁྱེལ་ཡོད་པ་ལ་གནས་ཀྱང་
དེས་རྩོམ་སེམས་སུ་③མི་འགྱུར་བ་སྟེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆེན་ས་
གསུམ་པ་ལ་གནས་པས་གནས་པར་བྱ་བ་དག་གོ །ཞེས་དང་། ④དེ་ལ་བྱང་ཆེན་མང་
དུ་ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་
ནམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའམ། ཞེས་པ་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ལ་
སྦྲད་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྩ་ཆ་ཤེས་ཤིང་ཁྱེལ་ཡོད་པ་ལ་གནས་
པའོ། །ཞེས་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐོས་པས་མི་
ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སྒྲུ་མ་བཞིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ⑤དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པས་
ངོམས་མི་ཤེས་པ་དང་། རྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་
ཏུ་སྟོན་པ་དང་། རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོང་བ་དང་། བན་
གདགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲོ་བ་དང་།

རང་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་མི་དག་བའི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་བཤད། གཉིས་
པ་ནི། ^①དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ནམ་པ་ལྔ་པོ་སྔ་མ་བཞེན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པས་
ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པས་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

བཞི་པ་ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྦྱང་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^②རབ་
འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ས་བཞི་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྩེ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་
ཤིང་གནས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་མི་བྱའོ། །བརྩེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
སྟེ། དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་
སྟེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་བརྩེ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆེན་ས་བཞི་པ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་སུ་
གཏོང་བར་མི་བྱ་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པར་བྱས་པ་ལ་དགོད། ཅེས་
དང་། ^③དེ་ལ་བྱང་ཆེན་དགོན་པར་གནས་པས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་གང་ཞེ་ན་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་བབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
ལྟོས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ཉགས་གནས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྔར་བཞེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^④དགོན་པར་གནས་པ་དང་།
རྟེན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་པ་དང་། རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟག་པར་དོན་
དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་དང་། བསོད་སྦྱོམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཡང་དག་པར་སྦྱོམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་སྦྱངས་པ་སྦྱོག་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་
ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བས་སྦྱོད་
པ་དང་། གདུལ་བྱ་དང་འཆམས་པར་སྦྱངས་ལས་འདས་པ་ལ་གཞིལ་བར་བྱེད་པ་

དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་
ཞུམ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྲ་བ། ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་
ནི།^①དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་ལྷ་མ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་བཅུས་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་
གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

ལྷ་པ་ས་ལྷ་པའི་ཡོངས་སྒྲོང་ལ། ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^②རབ་
འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ས་ལྷ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་
བར་བྲ་བ་དག་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྲིམ་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་།
བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་བྲ་བ་དག །ཞེས་པ་ནས། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།
ཁེངས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྒྲང་
དང་། གཉི་ཟུག་ཉམས་རངས་སུ་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་བྲ་བ་སྟེ། ཆོས་བཅུ་པོ་
དེ་དག་ནི་བྱང་ཆེན་ས་ལྷ་པ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་བྲ་བོ། །ཞེས་
དང་།^③དེ་ལ་བྱང་ཆེན་བྲིམ་པ་དང་བསྟན་^④པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་བྲ་བ་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགོ་ཞིང་རྩས་ཏེ་སྐྱེ་བ་
དང་། མགོ་བྲེགས་ཞིང་གོས་དུར་སྐྱིག་^⑤བགོ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་
ནི་བྱང་ཆེན་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྒྲང་དང་། གཉི་ཟུག་ཉམས་རངས་སུ་མི་འདོད་
པའི། ཞེས་པའི་བར་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འདིས་
དང་བྲིམ་ལ་འབྲེན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲར་བཞིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^⑥རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འགྲོགས་པ་དང་། དད་པ་ཅན་གྱི་བྲིམ་ཉི་བར་མི་
བསྟན་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་གྲོང་ལ་སོགས་པ་དང་། བདག་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་།

གཞན་ལ་སྒྲོད་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་དང་། ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་
 རྒྱུ་མ་ཞིང་གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་བསྒྲོག་སྟེ་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་ངན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཞེས་བཤད།
 གཉིས་པ་ནི། ❶ དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་རྣམ་པར་སྤྲོད་ཞིང་བསྒྲོག་པའི་ཆོས་
 འོན་ཀྱིས་འཕངས་པ། ཡོངས་སུ་སྤྲོད་བ་རྣམ་པ་བཅུས་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ས་ལྟ་བུ་སྤྲོད་
 དཀའ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

དུག་པ་ས་དུག་པའི་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་བ་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 ནི། ❷ རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ ❸ ས་དུག་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 བྱ་སྟེ། དུག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་དུག་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། དུག་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྲོད་མོ་བ་མཐོང་ན་སྤྲོད་མོ་བ་ལ་འབྲུགས་པར་མི་བྱ་སྟེ།
 འབྲུགས་པའི་སེམས་སྤྲོད་པར་བྱའོ། །ཆོས་དུག་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆེན་ས་དུག་པ་ལ་
 གནས་པས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ❹ དེ་ལ་ས་དུག་ ❺ པ་ལ་ཆོས་དུག་
 ཡོངས་སུ་མི་འདོར་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་སྟེ། ཞེས་པ་ནས།
 དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆོས་དུག་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་བསྟན་བཤད་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཅོན་
 འབྲུས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ❻ པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྤྲག་པ་

དང་། སྒྲོང་བ་པོའི་སྒྲི་བོས་བསྐྱངས་ན་ཞུས་པ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངང་གིས་
གཏོང་བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། བཀའ་ཡང་སྒྲོང་བའི་སྒྲི་བོ་སྒྲོང་བའི་སེམས་སྒྲོང་
བ་སྟེ། ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ^①དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུ་མ་
བཞིན་དུ་ས་བྱག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

བདུན་པ་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྲོང་ལ། སྤང་བྱ་དང་། གཉིན་པོ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^②རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ས་བདུན་པ་
ལ་གནས་པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་མི་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པར་
མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་འགལ་བ་སྟེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་
ནི་བྱང་ཆེན་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ^③དེ་ལ་རི་ལྟར་ན་བྱང་
ཆེན་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བདག་ཞེ་ན་ཅེད་པའི་བྱིར། དེ་
ལྟར་བྱང་ཆེན་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་འགལ་བར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་
འགལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་སྤངས་པས་ཐོབ་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ^④བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྒྲོག་དང་། གང་ཟག་དང་། ཆད་པ་དང་།
རྟག་པ་དང་། མཆོན་མ་དང་། རྒྱ་དང་། བྱང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྒྲི་མཆེད་དང་།
ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་། སེམས་ཀུན་ཏུ་ཞུས་པ་དང་། སངས་
རྒྱུས་དང་། ཆོས་དང་། དག་འདུན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བུའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་
དང་། སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་ཅོད་པ་དང་། འགལ་བ་བཟོད་པ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་

སྟེ། ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ❶ ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་ལ་ནས། བསྒྲུབ་པའི་
ཆོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་སྟེ་མ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པ་
རིང་དུ་སོང་བ་ཀུན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ❷ དོན་
གྱིས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱེད། ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ❸ དེས་ཆོས་ཉི་
ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། སྦྱང་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བདག་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་སྟེ། རབ་འབྱུར་ཆོས་ཉི་ཤུ་
པོ་དེ་དག་ནི། བྱང་ཆེན་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། ❹ དེ་ལ་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྦྱང་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་
གི་མཆོན་ཉིད་སྦྱང་བ་ཉིད་ཉི་བར་བཟུང་ནས་རྫོགས་པ་ནི་བྱང་ཆེན་སྦྱང་བ་ཉིད་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་
ཞེས་པའི་བར་བསྟན་བཤད་གཉིས་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་ཐར་སྟོ་
གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། སྦྱང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སྦྱངས་པས་ས་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ❶ རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྦྱང་བ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། དག་བ་བཅུ་ཉི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་གསལ་པར་བྱ་བ་
དང་། གསོད་པ་པོ་དང་། བསལ་པ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་པའི་སྦྱང་བཅེ་བ་དང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་དུ་རྫོགས་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཐབ་མོ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་

དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རབ་ཏུ་སྒྲོན་པ་དང་། རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་
ཆོག་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་འདྲོར་བ་དང་། འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་
མོངས་པ་སྦྱང་བ་དང་། ཞི་གནས་སྒྲོམ་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་
པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འདྲོད་
པ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་། གདུལ་
བྱ་དང་མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་རབ་ཏུ་སྒྲོན་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་
བཤད། གཉིས་པ་ནི། ❶ ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་རྣམས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ས་
བདུན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བཤད།

བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ❷ རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
དང་། ❸ རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་སུ་
རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་
ཤེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རི་ལྟ་རི་ལྟར་འགྱུར་
པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ཅིང་ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་སྤྲོད་པ་ཉེ་བར་
❹ ལེན་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ❶དེ་ལ་བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་གཅིག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་བྱང་ཆེན་ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་ ❷སྤྱོད་པ་ཉི་
 བར་ལེན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
 སེམས་ཅན་ཀྱན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❸སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་
 པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་
 པས་བཅེ་བ་ ❹དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་ཡོངས་སུ་
 རྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་མིག་སྤྱོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 སྤྱོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱ་མ་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
 མཐོང་ནས་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བའི་སྒྲེ་བ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་བཤད།
 གཉིས་པ་ནི། ❺ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ས་
 བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

དགུ་པ་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ། ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❻རབ་
 འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྩ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 བྱ་སྟེ། བརྩ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ།
 ཞེས་པ་ནས། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། རབ་
 འབྱོར་ཆོས་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆེན་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ①དེ་ལྟར་ན་②བྱང་ཆེན་རི་ལྟ་རི་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་
 ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིན་དུག་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
 དེ་ནི་བྱང་ཆེན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པའོ། །ཞེས་
 པའི་བར་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོན་ལམ་དག་ནི་
 མཐའ་ཡས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྒར་བཞིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ③སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་
 དང་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཤེས་པ་དང་། སྟོབས་པ་ཚུ་བོ་ལྟར་
 མི་བད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟགས་པའི་མངལ་དུ་འདུག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་
 ལ་སོགས་པར་གནས་པ་དང་། ཉི་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། མ་ལ་སོགས་པ་
 དང་ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་གཉིན་དང་། རང་དབང་བའི་འཁོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་
 སོགས་པས་མངོན་པར་བསྟོད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེལ་ཏེ།
 དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ནོར་བུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིང་ཨ་ཤར་ལ་སོགས་པ་
 དང་། སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ④དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་
 སུམ་ཆོག་གས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོས་སྒྲ་མ་བཞིན་
 དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པའི་བྱེད་པར་དག་གིས་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་མངོན་
 དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་འཆད་དོ། །

འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ས་ལམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་བསྟན་
 པ་དང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་གི་བྲག་ཏུ་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། འཕྲོ་ཚུལ། མིང་གི་
རྣམ་གྲངས། སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་
རྟེན་བྱེད་པའི་ལམ་ཁྱལ་ས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སའི་
མཆན་ཉིད། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པས་ཟེན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ། ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ས་དང་ལམ་གཉིས་དོན་གཅིག །

གཉིས་པ་ལ། ཐེག་དམན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་གཉིས་སུ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ།
ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཁྱལ་ས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་^❶གྱི་
མཆན་ཉིད། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་
ལམ་ཁྱལ་ས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། ཐེག་དམན་གྱི་སའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག །དེ་ལ་
དབྱེ་ན། དམན་པ་ས་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་དེ། རིགས་ཀྱི་ས་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་རམ། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་བར་བརྒྱུད་དུ་ཡོད།
ཆེག་དོན་འོག་ཏུ་འཆད།

ཡང་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གཉིས་སུ་ཡོད། རང་
གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ལམ་ཁྱལ་ས་ཀྱི་མངོན་
རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་མཆན་ཉིད། དེས་ཅིག་ཤོས་ལ་རིགས་འདྲ། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་སོགས་ལྟ་ཡོད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཆོགས་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྒྱུང་འབྱེང་ཆེན་པོ་དང་། མངོན་སུམ། རྗེས་
དཔག །དབྱུང་ཤེས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་

ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉྀགས་ཟེན་གོམས་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་མངོན་
ཉྀགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐོད་སྟོགས་བཞི་ཡོད། དང་པོ་
གསུམ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་
སྟོགས་སྒྲུབ་བཞིན་ནོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་ཉྀགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་
གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་
ཉྀགས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ།
རྣམ་གྲོལ་ལམ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་ཉྀགས་གང་ཞིག །རང་གི་དོ་སྐལ་ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
པའི་ཉོན་སྐྱབ་ཀྱན་བཏགས་^❶ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཡོད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གང་ཞིག །རང་གི་དོས་སྐལ་ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྐྱབ་^❷ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་དོ་སྐལ་ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
པའི་ཁམས་གོང་མའི་^❸སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤངས་^❹ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་བྱེད་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེས་
བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་རིགས་འདྲ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
བདེན་པ་མངོན་ཏྲོག་ས་གང་ཞིག །རང་འདྲིན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་ངོ་སྤྲུལ་ཀྱི་
སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཉན་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་^①ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བ^②། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་
བརྒྱད་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་ཏྲོག་ས་གང་
ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་ལྟ་བུ།

རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐོབ་སུ་བྱུང་^③ཞིང་རང་གི་འབྲས་
བུར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྟོབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
ཏྲོག་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྟོམ་ལམ་དང་གསུམ་ལས། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྲོག་ས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དེ་དང་གསུམ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྲོག་ས་གང་ཞིག །རང་
གི་ངོ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོམ་སྤང་ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ། དང་པོའི་

མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུང་ཡོད། རྒྱུ་པར་དབྱེ་ན་བརྒྱུ་ཅུ་གྲ་
གཅིག་ཡོད། དེ་གང་ཞིག །རང་དང་མཉམ་གཞིག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དོ་སྐྱལ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ། གཉིས་པའི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན་སྒྲུར་བཞིན། དེས་ན་དེ་གཉིས་གང་རྒྱུང་མ་ཡིན་པ་སོགས་སྒྲུར་བཞིན་
ནོ། །ཉན་ཐོས་ལམ་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐུན་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་
སྒྲོབ་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེས་རང་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོག་ལས་ལམ་སོགས་ལ་རིགས་འདྲ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ལ། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་
ཉན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མདོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སའི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེའི་ས་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ས་གཉིས་ལས།
གཉིས་པ་འོག་ཏུ་འཆད། དེ་འདྲའི་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེའི་མདོན་རྟོགས། དང་པོའི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོག་ལས་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུར་ལམ་གཉིས་ལས།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་མདོན་རྟོགས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་དང་། མདོན་སུམ་སོགས་གསུམ་ཡོད། བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་མདོན་རྟོགས།
གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུར་ལམ་རྫོད་སོགས་བཞི་ཡོད། དེ་རེ་
རེ་ལ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་
མདོན་སུམ་སོགས་གསུམ་ཡོད་ཚུལ་སྒྲུར་བཞིན།

བཞི་པ་འཕོ་ཚུལ་ལ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ལམ་ཞུགས་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན།
དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལས་ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འཛོག། དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེས་
བྲངས་པའི་དེ་འབྲིང་སྐྱེས། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་

རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ངེས་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་
 རྟོག་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་། དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཅེ་མོ། དེ་རྗེས་
 དེ་བཟོན་པ་སྐྱེས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་
 ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ངེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་
 ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་། དེ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་གཉིས་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཟིན་
 གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉན་
 རྣམ་ཐོབ་པ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁྱུང་དུའི་ཁྱུང་དུ་ཐོབ་པར་
 འཇོག་། དེས་དེ་རྣམ་སྤངས་པ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཁྱུང་དུའི་ཁྱུང་
 དུ་ཐོབ་པར་འཇོག་། དེས་ཁྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུ་ལ་རིགས་འདྲ། དེས་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་
 སྒྲིབ་ནས་སྤངས་^❶པ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་།

དེས་རང་རྒྱལ་ལ་རིགས་འདྲ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
 བཟོན་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དང་། ཞེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་
 པའི་ཉན་ཐོས་^❷ཀྱི་ཞེས་བཟོན་སྤང་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་
 ཆེན་ལ་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཆོག་ལས་
 ལམ་ཆེན་པོ་པ་དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་ཐོབ་པ་ན་^❸། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུབ་
 ལམ་རྟོག་ཐོབ་པར་འཇོག་། དེ་འདྲའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་

གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་འཕོ་ཚུལ་སྒར་བཞིན་ནོ། ། དམན་
ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་ཆོགས་ལམ་པ་ཅམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡང་སྒར་བཞིན་ལ། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཐེག་དམན་སྒྲུབ་ལམ་པ་ཅམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་
ལམ་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོགས་གཉིས་ཅི་ཅམ་
བསགས་དགོས་པ་བསགས་ཟིན་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་
རྟོན་ཐོབ་པར་འཇོག ། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་
རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡང་སྒར་བཞིན་ལ། དེ་འདྲའི་
བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་དེས་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོགས་གཉིས་ཅི་ཅམ་
བསགས་དགོས་པ་བསགས་ཟིན་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
ཐོབ་པར་འཇོག ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྟེ། དེ་རྗེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་
ཡེ་ཤེས་སྟེ། དེ་རྗེས་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་རུང་མ་
ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དང་། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་
སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ས་གཉིས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་
མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྟེ། བ་སོགས་བྱི་མ་རྣམས་རིགས་འདྲ། ས་དང་པོའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྒྲོལ་སྒྲུབ་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རགས་

པ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་ཆོག་གས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་སྤྱོད་རྒྱས་སུ་
མཐོང་བ་ན། དེ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་སོང་བ་ན་ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་
ཅིང་། དེས་བྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ལས་ལངས་པའི་ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་
སུ་སྒྲིམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་ཆོག་གས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
བསགས། དེ་ལྟར་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྤྱོད་རྒྱས་སུ་མཐོང་བ་ན་དེ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་
སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ལྟ་བུ་དེའི་དངོས་
གཉེན་དུ་སོང་བ་ན་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་ །དེས་བྲངས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལ་ཐོབ་པ་ན་ས་གསུམ་པར་འཕོས་པ་སོགས་རིགས་འདྲའོ། །

ལྷ་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ས་དང་། ལམ་དང་། མཁྱེན་པ་དང་། ལམ་
ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཆོག་གས་ལམ། ཐར་པ་ཆ་
མཐུན། དད་པའི་ས། ཆོས་མངོན་རྟོགས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྤྱོད་ལམ།
ངས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། ངས་འབྱེད་ཡན་ལག་ རོན་མངོན་རྟོགས་སོགས་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་དང་། མཐོང་ལམ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་།
སྒྲིམ་ལམ། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། མི་སྒྲོབ་ལམ། དབྱ་
བཅོམ་པའི་མཁྱེན་པ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ལམ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་སྤྱོད་བཞག་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་གས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོག་གས་
ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོག་གས་བསགས་པའི་
ལམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་

བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐར་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་^①སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐར་པའི་ཆ་ཡིན་པས། བྱོད་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དད་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཆོས་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་^②པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་མཉམ་གཞག་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཞིང་། དེས་རྒྱ་མཐོང་སྤང་ལས་དེས་བར་འབྱེད་པས་དེ་ལ་དེས་འབྱེད་ཅེས་བྱ་ལ། བྱོད་མཉམ་གཞག་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དོན་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདག་མེད་ལྷ་རགས་གང་རུང་ལ་སྒྲིམ་བུང་གི་སྦྱོང་བ་འདོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསུང་དུ་མཐོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་

བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཅིན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཅིན་རྟོགས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དག་བཙུང་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་
ཅན། མི་སྒྲོབ་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆགས་བཅས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་
བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་^①བའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ།

ཁ་ཅིག ། ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟོན་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས། སའི་མཚན་ཉིད་
ཟེར། ཁ་ཅིག ། དེ་ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ།
རིམ་བུ་ལྟར། ^②ས་ཡིན་ན། སྤྱི་ཞིང་འཐས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་པའི་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་
རྟོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^③། ཁ་ཅིག ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཅིན་པའི་བྱང་
འཕགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྦྱོད་
ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་
ཤེས་གང་ཞིག ། བདེན་འཇིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དངོས་གཉིན་བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཇིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ས་དང་པོའི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་ལྟ་སྒྲིམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉིན་
བྱེད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཆོན་ཉིད། ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉི། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ❶ བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ས་བརྟུ་
རྣམས་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོའི་ལམ་སྒྲིམ་གྱི། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་ལྟ་སྒྲིམ་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་
ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཆོན་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་
ཤེས་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟུས་སྤངས་པ། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་སྒྲི་དོན་
འདྲེས་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྟ་སྒྲིམ་གྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ལ་མཛོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཉི། ལམ་སྒྲིག་ལས། ❷ སྒྱུ་བ་
པ་སྒྲིམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྒྲིམ་ལམ་ལང་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིམ་ལྟ་བུར་གསལ་
བར་སྤང་བ་སྒྲི་དོན་འདྲེས་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ས་ནས་སར་འཕོ་བའི་ཆེ་རྗེས་ཐོབ་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཕོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་
དང་པོ་བས་ས་དང་པོའི་དོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་དང་། ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་

མཉམ་། ས་བདུན་པ་བས་ས་བདུན་པའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་
པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པ་དང་། དེར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་སྤང་ལས། ^①ས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་
སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་དག་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ས་དེ་ཡིན་ལ་
རྫོགས་ནས་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་ཏེ། ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་དེས་རང་ཉིད་མ་སྤངས་པས་ན་དེ་
མངལ་གྱི་ངི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཚུངས་ལ། ས་བརྒྱད་པའི་སྐད་ཅིག་
དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེས་རང་ཉིད་སྤངས་པ་ན་^② དེ་མངལ་གྱི་ངི་མས་དག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
ལུས་དང་མཚུངས་པར་འཛོག་པའི་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་ཟླ་མར། ^③ས་
བདུན་ལ་བཏེན་ངི་མ་ནི་^④། །མངལ་སྐབས་ངི་མ་དག་དང་མཚུངས། །མངལ་སྐབས་བྲལ་
འདྲ་མེད་ཏོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་དངོས་
སུ་དངས་པའི་ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་འགྲིག་། ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་
ན། རང་དངོས་སུ་འདྲན་བྱེད་གྱི་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ།
ས་དང་པོ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །ས་དང་པོའི་སྒྲོལ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྒྲོལ་ལམ་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་
ཤེས་ཡོད་དེ། རྒྱད་ཟླ་མའི་དར་རྒྱུ་ལས། ^⑤མཐོང་ལམ་ཡུན་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཞིང་ས་དང་པོ་
བསྐྱལ་པའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་དགོས་པས་སྒྲོལ་པའི་ལམ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་

བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡུན་
ཤིན་ཏུ་ཐུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དོན་གཅིག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ལམ་སྒྲིག་ལས། ^①ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་བཞག་པ་ནི་སྒྲོམ་
ལམ་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུར་འདུ་བས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དགྲུང་གྲངས་མ་ངེས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ས་བརྩ་བ་པ་ངེས་ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་ཐོབ་
ཟེར་ན། དེས་ས་བརྩའི་སྒྲིན་བད་པར་སྤངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེས་ཤེས་སྒྲིབ་བད་པར་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། ^②སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ་^③། བྱང་པར་གྱི་གཞི་སའི་ངོ་བོ། བྱང་པར་གྱི་ཆོས་སའི་རྣམ་
གཞག །བྱང་པར་དེ་ལྟར་གྱི་སའི་ངེས་ཆོག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་དངོས་
དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་མངོན་རྫོགས་^④གང་ཞིག །རང་གི་འབྲས་བུར་
གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟོན་བྱེད་པ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། གྲངས་ངེས། ས་བརྩར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྩར་ཡོད་དེ། ས་
དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་ངི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་བ་འོད་
འཕྲོ་བ། ལྷ་པ་སྤངས་^⑤དགའ་བ། རྩག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ། བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ།
བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། དགྲུ་པ་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས། བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བརྩ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ། བར་ཕྱིན་བརྩའི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་

སྒྲིན་པའི་པར་སྒྲིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པས་ཟེན་པས་རབ་དུ་སྒྱེ་བའི་བྱང་སེམས་
 འཕགས་པའི་མངོན་ཉིད་གས་གང་ཞིག །རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་
 ཉེན་བྱེད་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས། ས་དང་
 པོའི་རྗེས་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་
 གསུམ་ལས། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་
 འབྱུང་བ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ས་དང་
 པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
 ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་པོའི་
 མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་
 དངོས་གཉེན་བྱེད་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་། ས་དང་པོའི་སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཡོད། དེ་གང་
 ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་གྱི་དངོས་
 གཉེན་བྱེད་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱུད་
 ཡོད། དེ་གང་ཞིག དེར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ།
 གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། ས་དང་པོའི་སྤྲད་ཅིག་ཐ་མར་སྒྲེས་པའི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ལྷ་བྱའོ། །དེ་གང་ཞིག །རང་དང་མཉམ་གཞག་སྒྲུན་གཅིག་ལ་སྒྲེས་པའི་ས་
 དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ། ས་
 དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་
 བརྒྱུད་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། ས་

དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་
པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་
ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །རང་རྒྱད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་
འབྱུང་བ། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

པར་ཕྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
ཆེས་ལྷག་པས་ཟིན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན།
ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་མེད་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །རང་རྒྱད་ལྡན་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ས་
གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་གཉིས་
གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་གང་
ཞིག །རང་དངོས་སུ་འདེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་ངོ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་
བདེན་འདྲིན་ལྟན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རགས་པ་ལས་གྲོལ་བ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད།
དེ་དང་ས་གཉིས་པའི་ཐོག་མའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དོན་གཅིག །དེ་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་
སྤྲུལ་ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འདྲིན་ལྟན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤང་བའི་དངོས་

གཉིན་བྱེད་པ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་དོན་གཅིག ། ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་ས་གཉིས་
པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག ། རང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ།
ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཞན་གཉིས་སྒར་བཞིན་རིགས་འདྲ།

དེས་མཆོན་ནས། ས་གསུམ་པ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ལ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་
སོགས་ལྷག་མ་བརྒྱད་སྒར་ནས་མཆན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་རིགས་འདྲ་ཞིང་། སྒྲོམ་སྒར་
བདེན་འཛོན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ། སྒྲོམ་སྒར་བདེན་འཛོན་ཆེན་པོའི་འབྲིང་། ཆེན་པོའི་ཆུང་
དུ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ། འབྲིང་གི་འབྲིང་། འབྲིང་གི་ཆུང་དུ། ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ། ཆུང་དུའི་
འབྲིང་། ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་རྣམས་སྒར་གཉིན་དུ་སྒར་ནས། སྒར་བཞིན་རིགས་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་ལ་བཅུ་པོ་འདིར་གངས་ངེས་ཏེ།
པའི་ཡོངས་སྒྲོང་ལ་མི་འདྲ་བ་བཅུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒར་ལས། ❶ མཐོང་བ་དང་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་དེ་ལ་བཅུར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་འཕེལ་བའི་བྱེད་པར་དང་། བྱུང་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱས་མཐུ་ཐོབ་པའི་བྱེད་པར། པར་ཕྱིན་བཅུའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་བྱེད་པར།
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲེ་བ་འཛོན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་བཅུར་བཞག་སྟེ། འཇུག་
འབྲེལ་ལས། ❷ དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་དང་། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
ཐོབ་པ་དང་། ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རྣམ་

པ་བརྩུར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བར་
བྱིན་ལྷག་པའི་བྱད་པར། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སློབ་པའི་བྱད་པར། ཟག་མེད་གྱི་སྤང་
པོ་ལྷ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར། སྤྱི་བ་འཛིན་ཚུལ་
གྱི་བྱད་པར། གཉིན་པོ་རྟགས་པའི་བྱད་པར། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྤྱོད་པའི་བྱད་པར།
ས་ཐོབ་པའི་རྟགས་གྱི་བྱད་པར། ས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་བྱད་པར། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
པའི་ཆོས་གྱི་བྱད་པར་དང་བརྩུ་ལས།

དང་པོ་ནི། ས་བརྩུ་པོ་དེ་ལ་པར་བྱིན་ལྷག་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོར་
སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ། ས་གཉིས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་
པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ། ས་གསུམ་པར་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་
ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ། ས་བཞི་པར་བཙོན་འགྲུས་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་
ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ། ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་
ལྷག་པར་ཐོབ། ས་དྲུག་པར་ཞེས་རབ་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ།
ས་བདུན་པར་ཐབས་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ། ས་བརྒྱད་པར་
སློན་ལམ་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ། ས་དགུ་པར་སློབས་གྱི་པར་
བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ། ས་བརྩུ་པར་ཡེ་ཞེས་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་
ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་གྱི།
གཞན་དུ་ས་བརྩུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་པར་བྱིན་བརྩུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་
བྱད་པར་མེད་དེ། དབུས་མཐར། ^①བྱད་པར་ཅན་དང་བྱད་མེད་ནི། །ས་བརྩུ་དག་ཏུ་
ཞེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ས་བརྩ་པོ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐྱབ་པ་
 གསུམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་རྟོན་ཐོབ་^①། ས་གཉིས་
 པར་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ། ས་གསུམ་པར་ལྷག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་
 བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ། ས་བཞི་པར་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་སྒོ་
 ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ། ས་ལྷ་
 པར་བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་བཞི་ཤེས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ། ས་བྱག་པར་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་
 ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་རྟོན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་སྒྲིག་ལ་མཁས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^②ཆོས་
 ཉིད་རབ་རྩ་རྟོགས་ནས་འདིར། །ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་སེམས་དང་། །ལྷག་པའི་
 ཤེས་རབ་ལ་རྗེས་སྦྱོབ། །ཤེས་རབ་སྦྱོད་ཡུལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་དེ་
 རི། །མི་ཤེས་ཤེས་སོགས་འཇུག་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་ཡན་
 ཆད་^③དུ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་
 བདུན་པར་མཆོན་མ་མེད་ཅིང་རྩིས་བ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན། ས་བརྩུང་པར་འབད་
 རྩིས་རགས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ས་དགྲ་པར་སོ་སོ་ཡང་
 དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་སྦྱོན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ས་བརྩ་
 པར་ལས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒོའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④བསྐྱབ་པ་རྣམས་དང་སྒོམ་པ་ཡིས། །འབྲས་བུ་གཞན་ནི་
 རྣམ་པ་བཞི། །མཆོན་མེད་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པར། །གནས་པ་འབྲས་བུ་དང་པོ་

ཡིན། །དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་མེད་ན། །ཞིང་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དག །འབྲས་བུ་གཉིས་
པར་འདོད་པ་ཡིན། །སེམས་ཅན་སྟོན་པ་འབྲུག་ཉིད་དང་། །ཉིང་དེ་འཛིན་དང་གཟུངས་
རྣམས་ནི། །འབྲུག་པ་འབྲས་བུ་དམ་པ་ཡིན། །འབྲས་བུ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ནི། །ས་བཞི་
པོ་ལ་ཡང་དག་བཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ས་བརྩ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་
པོ་ལྷ་སྦྱང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་ཕུང་
པོ་ལྷ་སྦྱང་བའི་རྟོན་ཐོབ་སྟེ། ས་གཉིས་པར་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྦྱང་། ས་གསུམ་
པར་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྦྱང་། ས་བཞི་པ། ས་ལྷ་པ། ས་དྲུག་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་སྦྱང་། ལྷག་མ་བཞིར་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་བཞི་སྦྱང་བའི་སྟོན་ས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ་སྦྱང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་བའི་སྟོན་ས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་
པར་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①ཆོས་ཉིད་རབ་དུ་རྟོགས་ནས་
འདིར། །ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ནི་ཕུང་པོ་སྦྱང་། །དེ་ཡི་འོག་དུ་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་
ཕུང་པོ་རྣམ་པར་སྦྱང་། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལས་ནི། །སྒྲིབ་རྣམ་བཞི་དང་ཐོགས་པ་
ཡི། །སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་^②སྦྱང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། ས་བརྩ་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་གངས་འཕེལ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ས་
དང་པོར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
རྒྱས། སངས་རྒྱས་བརྒྱའི་ཞལ་མཐོང་བ། དེ་དག་གིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ཤེས་པ་
དང་། འཛིན་རྟོན་ཀྱི་ཁམས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཞིང་བརྒྱུད་འགྲོ་བུ་ས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱུ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱུད་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 བསྐྱལ་པ་བརྒྱུད་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་དང་།
 ཆོས་གྱི་སྟོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱུ་འབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུས་བརྒྱུད་སྤྱུ་བུ་ས་པ་དང་། ལུས་
 རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་བརྒྱ་བརྒྱས་བསྐྱོར་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྟོན་བུ་ས་པ་
 རྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟེ་ཆོན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ས་གཉིས་པར་སྐྱད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་འདྲ་བ་སྟོང་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་བུ་ས་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་སྟོང་མཐོང་བ་སོགས། ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་
 གསུམ་པར་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་མཐོང་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་འབྲུམ་ཐུག་
 སྟེ་ཆོན་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་བཞི་པར་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཐུག་
 བརྒྱལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱུ་བཅུ་གཉིས་དང་།
 ས་ལྷ་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྟེ་
 ཆོན་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་དུག་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཐུག་སྟོང་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཐུག་སྟོང་བཅུ་གཉིས་དང་།
 ས་བདུན་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་^①འབྲུམ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་
 ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་^②འབྲུམ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་བརྒྱད་པར་ཉིང་རེ་
 འཛིན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་གི་རྩལ་སྤྱ་
 རབ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་སྟོང་
 གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་གི་རྩལ་སྤྱ་རབ་གྱི་གྲངས་དང་།

མཉམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་དགུ་པར་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་
པ་འབྲུམ་སྤྲུག་བཅུ་ལྔ་ལྟ་བུ་རབ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་
འབྲུམ་སྤྲུག་བཅུ་ལྔ་ལྟ་བུ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་བཅུ་པར་སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲུག་རབ་གྱི་
གངས་དང་མཉམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀྱས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྡེ་
ཚན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲུག་རབ་གྱི་གངས་
དང་མཉམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། དབང་དང་། རྣམ་སྟོན་གྱི་སྒྲུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ།
བྱང་སེམས་མོས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་འདོད་པར་ལས་དབང་གིས་སྒྲུབ་ལེན་པ་དང་། ས་ཐོབ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དུད་འགོ་སོགས་དམན་གནས་སུ་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲུབ་དང་།
བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲུབ་སོགས་བརྒྱུག་ནས་འདོད་པར་སྒྲུབ་
བ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སྒྲུབ་དང་། སྤྱལ་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་སྟོན་
པ་དབང་འབྱོར་བའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་
ལས།^①སྟོ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི། །གཞན་ཡང་སྟོན་ལམ་དག་དང་ནི། །ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་དབང་འབྱོར་བའི་ །དབང་གིས་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་རྣམ་སྟོན་གྱི་
སྒྲུབ་པ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་བས་འཛམ་གུ་གླིང་ལ་དབང་བའི་
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་སྒྲུབ་པ་འཛིན། ས་གཉིས་པ་བས་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་སྒྲུབ་པ་འཛིན། ས་གསུམ་པ་བས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་།

ས་བཞི་པ་པས་འཐབ་བྲལ་དང་། ས་ལྔ་པ་པས་དགའ་ལྡན་དང་། ས་དྲུག་པ་པས་འཕྲུལ་
དགའ་དང་། ས་བདུན་པ་པས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དང་། ས་བརྒྱད་པ་པས་སྟོང་གི་
བདག་པོ། ས་དགུ་པས་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཆངས་པ་དང་། ས་བརྒྱ་པ་པས་གནས་
གཙང་མ་རྣམས་སྤྱུ་ལྟའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་བར་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་པའི་བྱིར།

དྲུག་པ་གཉིན་པོ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་བཞད་པ་ལ། ས་བརྒྱ་ལ་ཆོས་ཉིད་
རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་བརྒྱ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱའི་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་
བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་ངས་པ་
མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་འདྲན་པས་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་རེ་རེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ❶གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བསྐྱོམ་
པས་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་སྤྱི་བྱེད་ཀྱང་
ངས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས། གུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་ ❷པའི་བྱིར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་དང་ ❸། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
པས་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། ས་དང་
པོར་ཆོས་དབྱིངས་དེ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པར་མེད་པར་གུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་གྱི་
གནས་སྤྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོའི་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བྱིར། ས་གཉིས་པར་ཆོས་
དབྱིངས་དེ་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་དེ་
སྐྱིབ་གཉིས་སྤངས་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། ས་གཉིས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལྟག་པའི་སྟོན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལས་

མཆོག་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ས་གསུམ་པར་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཐུན་གསུངས་པ་
 ཐོབ་པའི་མཆོག་གི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ས་གསུམ་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་
 ཐོས་པ་འཆོལ་བ་ནི། རྒྱ་མཐུན་དུ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ས་བཞི་པར་ཆོས་
 དབྱིངས་དེ་ལུང་གི་ཆོས་སྟེང་པའི་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་གྱི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ས་
 བཞི་པར་ལུང་གི་ཆོས་ལ་སྟེང་པ་ཡང་ལོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བཞི་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
 བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་ལྔ་པར་ངར་འཛིན་པའི་
 རྒྱད་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་དོན་གྱི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། དེར་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་
 ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ས་དྲུག་པར་ཆོས་དབྱིངས་དེ་
 ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ས་དྲུག་པའི་རྗེས་
 ཐོབ་ཏུ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་རྟོན་འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པར་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་ཐ་དད་མེད་
 པའི་དོན་གྱི་གནས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་
 གློ་ནས་ལུང་གི་ཆོས་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པར་ཆོས་
 དབྱིངས་དེ་གི་མེད་འཕེལ་མེད་ཀྱི་དོན་གྱི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལ་ཀུན་བྱང་གི་
 འཕེལ་མེད་པའི་དོན་གྱི་གནས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་^① ས་བརྒྱད་པར་ཆོས་དབྱིངས་དེ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ལ་དབང་བ་དང་། ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་^② ས་བརྒྱད་
 པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པར་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཡེ་ཤེས་
 ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་^③ དེར་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྩ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་ཉོག་གས་ཏེ།
 ས་བརྩ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་བརྩ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་
 པ་ཤེས་སྦྱོར་བརྩ་པོ་ཡང་གཉེན་པོ་ས་བརྩས་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱོང་སྟེ། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་དབུས་མཐའ་ལས། ❶ ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དོན་མཆོག་གི་
 དོན། །རྒྱ་མཐུན་དོན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དང་། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་། །རྒྱད་
 རྣམས་ཐ་དད་མེད་དོན་དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་མིན་དོན་དང་། །ཐ་དད་མེད་པའི་
 དོན་ཉིད་དང་། །བྱི་མེད་འཕེལ་བ་མེད་དོན་དང་། །དབང་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་ཡི་
 གནས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མ་རིག་པ། །ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་❷ སྦྱོར་བ་བརྩ། །ས་
 བརྩའི་མི་མཐུན་རྟོགས་རྣམས་ཀྱི། །གཉེན་པོ་དག་ནི་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་། ས་བརྩ་པོ་དེ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྤང་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ས་
 དང་པོ་ནི། རིན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་འཆགས་❸། །ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
 ཐོབ་ཅིང་བྱེད་པར་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱིས་སྤང་ངོ་། །ས་གཉིས་པ་ནི།
 གནས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཐོབ་ཅིང་གནས་གྱིས་མི་སྦྱོར་བའི་གཟུངས་གྱིས་
 སྤང་ངོ་། །ས་གསུམ་པ་ནི། རབ་ཏུ་མི་གཡོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རབ་ཏུ་གནས་པའི་
 གཟུངས། ས་བཞི་པ་ནི། བྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་གཟུངས། རབ་ཏུ་གནས་
 པའི་གཟུངས། གདུལ་དཀར་བའི་གཟུངས། ས་ལྔ་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཉོག་གི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་ཡོན་ཏན་སྣ་ཆོགས་བཀོད་པའི་གཟུངས། ས་དྲུག་པ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་གཟེ་བེད་ཀྱི་གཟུངས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་མའི་གཟུངས། ས་
 བདུན་པ་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གཟུངས། ས་

བརྒྱད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གཟུངས་ཀྱིས་སྤང་
 རོ། །རྟོགས་པ་མེད་པའི་རྟོག་གི་གཟུངས་ཀྱིས་སྤང་རོ། །ས་དགུ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་
 མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་གཟུངས་ཀྱིས་སྤང་རོ། །སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱན་གྱི་གཟུངས་
 ཀྱིས་སྤང་རོ། །ས་བརྒྱ་པ་ནི། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཐོབ་ཅིང་བད་མི་
 ཤེས་པའི་བ་མ་རྟོག་གི་གཟུངས་ཀྱིས་སྤང་རོ། །

བདུན་པ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པ་དང་། ཐུན་མོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ལ་རང་གི་སྤང་བྱར་གྱུར་
 པའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་གཉིས་གཉིས་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་སྟོགས་རེ་
 ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤངས་པ་དང་། ངན་
 མོང་བའི་རྟོན་མོངས་པས་འཇིགས་པའི་སྤངས་པ་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་ལྷུང་བ་སྤང་མའི་
 འབྲུལ་བ་ལ་སྤངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤངས་
 པ་དང་། ས་གསུམ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྤངས་པ་དང་། ཐོས་པའི་གཟུངས་ཡོངས་
 སུ་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤངས་པ་དང་། ས་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ལ་
 སྤེད་པའི་སྤངས་པ་དང་། ཆོས་ལ་སྤེད་པའི་སྤངས་པ་དང་། ས་ལྷ་པ་ལ་འཁོར་བ་ལ་
 གཅིག་ཏུ་མི་སྟོགས་ཤིང་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྤངས་པ་དང་། ལྷུང་
 འདས་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་སྟོགས་ཤིང་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྤངས་པ་དང་།
 ས་དྲུག་པ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་སྤངས་པ་དང་། མཆན་མ་མང་པོ་
 འབྱུང་བ་ལ་སྤངས་པ་དང་། ས་བདུན་པ་ལ་མཆན་མ་སྤྲོ་མོ་འབྱུང་བའི་སྤངས་པ་དང་།
 མཆན་མེད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་སྤངས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཆན་མེད་
 ལ་རྩལ་བའི་སྤངས་པ་དང་། མཆན་མར་འཛིན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་དང་།

ས་དགྲ་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དང་ཡི་གེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་གོང་
ནས་གོང་དུ་ཤེས་རབ་དང་སྒྲོབས་པ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལ་དང་། སྒྲོབས་པའི་
དབང་ལ་སྒྲོངས་པ་དང་། ས་བཙུ་པ་ལ་མདོན་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་དང་། གསང་བ་སྤྲོ་མོ་
ལ་འཇུག་པ་ལ་སྒྲོངས་པ་དང་། བཙུ་གཅིག་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་ཤིན་
ཏུ་སྤྲོ་མོ་དང་། ཐོགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོངས་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ལ་
འཇུག་པ་ལས། ^①ཡན་ལག་བཙུ་གཅིག་རྫོགས་གྱུར་པས། །རབ་དགའ་ལ་སོགས་ས་
བཙུ་གཅིག །སྒྲོངས་གཉིས་གནས་ངན་ལེན་གཅིག་པ། །མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཏེ་ཐ་དད་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཐོང་སྤང་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་སའི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ། རི་ལྟར་སྤྲོང་ཚུལ་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱི་འཇུག་དང་། ལོག་པར་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྤྱི་ལ་བརྒྱ་དང་བཙུ་གཉིས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་ལ་
བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བཞི་བཙུ།
གོང་མའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཤེས་
སྤྱི་ལ་སོ་དུག །གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་སོ་དུག་སོ་དུག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་
ཉོན་མོངས་བཙུ། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བཙུ། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ཉོན་
མོངས་བཙུ། ལམ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བཙུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། འདོད་
པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས།

ཁོང་ཁྱོད། ང་རྒྱལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། འཇིག་
 ཚོགས་སུ་ལྟ་བུ། ལོག་པར་ལྟ་བུ། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བུ། ལྟ་བ་མཚོག་འཇིག། ཚུལ་
 བྱེད་པར་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཇིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་
 རིགས་འབྲས་སྟེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་^① འདིར་ཡང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་
 རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། འཇིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བུ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་
 བུ་དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ་དང་། ཚུལ་བྱེད་པར་
 བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ་རྣམས་འདོད་པའི་ཁམས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་མཐོང་
 བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་བཞི་བཅུ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གྱུན་བརྟུས་སུ་
 ཡང་།^② འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཡིན་
 ལོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གྱུན་འབྱུང་དང་།
 འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲུང་
 སོ་དུག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་སོ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྒྲུང་ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་
 པའི་འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་
 ཚོམ། འཇིག་ལྟ། ལོག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ལྟ་བ་མཚོག་འཇིག། ཚུལ་བྱེད་པར་བརྟུལ་
 ཞུགས་མཚོག་འཇིག་ཏེ་དགྲ། དེས་ལྟག་མ་གསུམ་ལ་རིགས་འབྲས་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། སྒྲུང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་^③ དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་
 གཟུགས་མེད་པ་ན་བདེན་པ་བཞིའི་མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་ཁོང་ཁྱོད་བརྟུན་པོར་
 རས་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ་^④ །ཞེས་དང་། གྱུན་བརྟུས་ལས་^⑤ གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་

སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་དགའོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཁམས་ཇི་ལྟ་བར་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་
བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་
སས་བསྐྱེས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ། དེའི་འཇུག་པ་གཟུང་
རྟོག་དགུ། དེའི་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ། དེའི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་སྟེ་སོ་བྲུག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འོ་ན། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བཤད་ན། འཇུག་མཁན་བཞིན་དུ། འཇུག་ཡུལ་ནི་གང་། འཇུག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
འཇུག་མཁན་ནམ། འཇུག་པ་པོ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སོགས་སྤར་
བྱངས་པ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། བརྒྱད་
ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། དབང་གིས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་ལྟ། ལོག་ལྟ། མཐར་ལྟ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ལྟ་ནི་
བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཇིག་ལྟས་བདེན་པ་བཞི་ལ་
བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན། ལོག་ལྟས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེ་དག་མེད་པར་
ལྟ་བཤམ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་བདེན་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད།
མཐར་ལྟས་བདེན་བཞི་ལ་ཉག་པ་དང་ཆད་པར་འཛིན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་
བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ལ་སྤོངས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་དེ་དག་ལ་དེ་

ལས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་མིན་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་བདེན་བཞི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་
 གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྟ་བ་མཆོག་
 འཛིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། འདོད་ཆགས་དང་།
 ང་རྒྱལ་སྟེ་བཞི་ནི་བདེན་བཞི་ལ་བརྟུད་ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་དེས་
 བདེན་བཞི་ལ་དངོས་སུ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས། གཉིས་
 པས་ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིད་ངན་ལས་བདག་གྲོལ་དང་ངེས་འབྱེན་དུ་ལྟ། གསུམ་
 པས་ལྟ་ངན་དེ་ལ་སྟེད་པར་བྱེད། བཞི་པས་ལྟ་ངན་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པར་བྱེད་པས་
 བདེན་པ་དང་བར་དུ་དམིགས་ཚུལ་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁོང་ཁྲིའི་དབང་གིས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་ལྟ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་པའི་དབང་
 གིས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་སྤང་སའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། སྒྲིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་
 སྒྲིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་
 དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་པའི་
 འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། འཛིག་ལྟ་མཐར་
 འཛིན་ལྟ་བ་སྟེ་དྲུག་། གཞུགས་གྱི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སུ་
 གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། འཛིག་ལྟ། མཐར་
 འཛིན་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ལྟ། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་གྱི་སས་བསྐྱུས་གྱི་དེ་ལྟ་ནམས་སུ་
 ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྤང་ལས། ❶ དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་

བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྫོང་ཆེ་ལྟ་བུར་
བརྗོད་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་
ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བར་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་
པ་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་
བཅུ་དྲུག་ཅི་རིགས་པར་སྦྱང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་
དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཇིག་ཆོགས་སུ་^①ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་སྟེ་
འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དྲུག་གོ། དེ་དག་ཉིད་ལས་ཞེ་སྤང་བཏོན་པས་གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་
ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་ །ཅེས་དང་།

ཀྱན་བཏུས་ལས། ^②འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དྲུག་
གོ། །འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་སྦྱེས་པ་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་སྤོང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པའོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་
ཁོང་སྤོང་མ་གཏོགས་པ་ལྟའོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་རི་ལྟ་བུར་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་
ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་མདོར་བསྟུན་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་
བར་བྱ་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཞེ་སྤང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་དྲུག་ །བསམ་གཏན་བཞི་ལ་ལྟ་བཞི་
ཉི་ཤུ། གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་ལྟ་བཞི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་འེ་
རྣམ་པའི་སྒྲོན་ས་ཕྱེ་ན་ས་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ། ཁོང་སྤོང་ཞེ་སྤང་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་ལ་དགུ་
དགུར་ཕྱེ་བས་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ། འདོད་པའི་ཁོང་སྤོང་ཞེ་སྤང་ལ་དགུར་ཕྱེ་བས་བཞི་
བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འདུག་པ་གཟུང་ཉོག་དགྲ། ལྷོག་པ་གཟུང་ཉོག་དགྲ།
རྩམ་འཛིན་ཉོག་པ་དགྲ། །བཏགས་^①འཛིན་ཉོག་པ་དགྲ་སྟེ་སོ་ལྷུག་།དེ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་གཟུགས་མེད་ལ་ཡང་སོ་ལྷུག་སོ་ལྷུག་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་ལ། ཅིའི་བྱིར་མཐོང་སྤང་
རྣམས་ལ་ལོག་ཞུགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ལ་སའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་ཅེ་ན།
མཐོང་སྤང་ལ་ལོག་ཞུགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དེ་
གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་ཡིད་བསྐྱད་པས་བསྐྱེད་པའི་རིགས་སམ་ཆ་ཡིན་པས་བདེན་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྲོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། སྒྲོམ་སྤང་སའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་སྤང་དེ་བདེན་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བསྒྲོམས་པས་ཆེ་རིམས་ནས་རིམས་པར་སྤྲོང་དགོས་གྱི།
བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྲོང་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེ་གྲུབ་མཐའ་ངན་
པས་ཀྱན་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྩམ་སུ་
ཞུགས་པ་ལྟན་སྒྲིལ་གྱི་ཆ་སྤྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲིར་སྤང་བྱ་ཙམ་ལ། རོ་ཐོ། དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། སོ་སའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། མངོན་མཐོ་དང་། དེས་ལེགས་གང་རུང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ཞིང་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་སྤང་
བྱར་དམིགས་པ། འདིར་བསྐྱན་སྤང་བྱའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན།
སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཅུང་ཟད་དབྱེ་ན། འཛིག་ཉོན་པའི་ལམ་
གྱི་སྤང་བྱ་དང་། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་སོགས་སུ་ཡོད། དེ་ལ་རིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས།
ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པ། ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཉོན་མྱོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འེས་མྱོན་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དམན་
པའི་ཞི་བདེས་ཐུགས་སྒྲུབ་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་
མྱོན་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས། ^①ལམ་འགོག་པ་ནི་མི་མཐུན་སྒྲུབ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་མྱོན་པ། འེས་བྱའི་མྱོན་པ།
སྟོམས་འཇུག་གི་མྱོན་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་
གསུངས་ཀྱང་མང་དུ་དོགས་པས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་ནི། མྱོན་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ན་ཉོན་མྱོན་དང་། འེས་མྱོན་
གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་མྱོན་པ་དང་། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་སུ་གནས་པའི་མྱོན་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མྱོན་པ་གཉིས་པོ་དེ་
ཟད་ན་མྱོན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དབུས་མཐར། ^②ཉོན་མོངས་
པ་ཡི་མྱོན་པ་དང་། །འེས་བྱའི་མྱོན་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད། །དེ་ནི་མྱོན་པ་ཐམས་ཅད་
དོ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་མྱོན་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་མྱོན་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། མདོན་གྱུར་པ་དང་། ས་བོན་གྱི་
ཆ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། ཅ་ཉོན་དུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་ནི། ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་པ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལ་ཉོན་
མོངས་པའི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་རྒྱ་རྒྱུ་ཆང་ན་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཉོན་
མོངས་པའི་ས་བོན་བྱེད་པའི་བྱིར། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་པའི་མྱོན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། འེས་མྱོན་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། མདོན་

གྲུང་པ་དང་། ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཡོད། གཉིས་པ་ནི།
ཤེས་སྒྲིབ་ཉོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མས་སྒྲི་མ་སྒྲི་མ་སྒྲེད་པའི་རྒྱས་པ་ལྟ་
བུའོ། །མི་སྤྱལ་པ་སྒྲོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སོ་སྒྲེའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་རྒྱས་པའི་སྤང་བྱར་དམིགས་
པ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་མཆན་ཉིད། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་གྱི་སས་
བསྐྱས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། སྒྲོ་
གསུམ་གྱི་སྒྲོད་པ་ངན་པ་སོགས་དུ་མར་ཡོད། སྤང་བྱ་ཀྱན་བརྟགས་སུ་དམིགས་པ་
གང་ཞིག །རང་གི་དངོས་གཉིན་དུ་གྲུང་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞོམ་བྱར་
དམིགས་པ། མཐོང་སྤང་གི་མཆན་ཉིད། སྤང་བྱ་ལྟན་སྒྲིལ་གང་ཞིག །རང་གི་དངོས་
གཉིན་དུ་གྲུང་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞོམ་བྱར་དམིགས་པ། སྒྲོམ་སྤང་གི་
མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་རི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་
སྤོང་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱད་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་
གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་དངོས་གཉིན་བྱེད་དེ། དེའི་རྒྱད་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་
བརྒྱད་དོ་ལོ་གཅིག་ལ་སྒྲོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་ཞུགས་པས་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱད་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱལ་མཐོང་
སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉིན་བྱས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་

ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་སྡེ། དེ་རྗེས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀུན་
འབྱུང་ཆོས་བཟོད་སྡེ། དེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཉན་
མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་སོགས་རིམ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁམས་
གསུམ་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉན་མོངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྡིབ་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་ལ། དེ་ཡང་སྦྱར་གཉེན་པོ་ལ་མཐོང་སྤང་རྣམ་པར་སྦྱར་
འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ། དེའི་ཉན་གཉེན་པོ། དེ་
ཐག་བསྐྱོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལྟ་
བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

ཀུན་བདུས་ལས། ❶ ཡང་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྦྱར་འབྱེན་པའི་
གཉེན་པོ་དང་། སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ཉན་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་བསྐྱོང་བའི་གཉེན་པོ་
སྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་སྦྱར་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། ཐག་པ་དང་བཅས་
པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སྦྱ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་
དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ། །ཉན་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་མོ། །ཐག་
བསྐྱོང་བའི་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། དེའི་གོང་མའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་མཐོང་སྤང་ཉན་ཐོག་པ་སྤྱོད་
ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། གུན་བརྟམ་ལས། ❶ སྒྲོང་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་སྒྲོང་བ་དང་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་རི་འབྲུ་བ་དང་གང་ཞིག་གང་ལ་སྒྲོང་བའོ། །རི་ལྟར་སྒྲོང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་ཆེད་པས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།
དེའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཉེས་
དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་གང་ཞེ་ན། འབྲུང་བར་འབྱུར་བ་དང་
དུ་མི་ལེན་པའོ། །གཉེན་པོ་ཆེད་པ་གང་ཞེ་ན། མ་སྐྱེས་པ་སྤང་བའི་བྱིར་ལམ་ཆེད་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འབྲུ་བས་སྒྲོང་ཞེ་ན། འབྲེས་པ་དམིགས་པས་སྒྲོང་སྟེ།
ཆོས་བདག་མེད་པའི་ཞེས་བྱའོ། །མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། བདག་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་སྒྲོང་ཞེ་ན། འདས་པ་ནི་
འགགས་པའི་བྱིར་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་མ་ཡིན་འོ། །ད་ལྟ་བ་ནི་
ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་མ་ཡིན་འོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་
ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྒྲོང་སྟེ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོའི་
རྣམ་པ་དེ་འབྲུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགགས་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་
པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤང་བ་དང་སྐྱུན་པ་འབྲུང་བ་དང་འགགས་པ་བཞིན་འོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་གཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། དེས་སྤང་བུ་རི་ལྟར་སྒྲོང་ཚུལ། སྤང་བུ་དུས་གསུམ་པ་གང་སྒྲོང་བ་དང་། སྤངས་
པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་འོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་རི་ལྟར་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་དེའི་ས་བོན་སྒྲོང་བའི་སྒྲོ་
ནས་དེ་སྒྲོང་བའི་བྱིར། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པ་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤང་
དགོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཅམ་སྤངས་ནས་མཐོང་སྤང་

ཉོག་པའི་ས་བོན་མ་སྤང་ན་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་སྤང་ཡང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྤིང་ལ། དེའི་
ས་བོན་སྤངས་ན། དེ་སྤང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་སྤིང་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་མཐོང་སྤང་
ཉོག་པ་དུས་གསུམ་པ་གང་སྤོང་ཞེ་ན། དེས་རང་དུས་ན་འདས་པའི་མཐོང་སྤང་ཉོག་
པ་འགགས་པ་ནམས་ནི་བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་དངོས་སུ་སྤང་པ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར། དེས་རང་དུས་སུ་མ་འོངས་པའི་མཐོང་
སྤང་ཉོག་པ་ནམས་མདུན་ནས་འཕུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
དངོས་སུ་སྤང་པ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར། དེས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་
ད་ལྟ་བ་ནམས་མཛོ་སྤེལ་^①གཡང་ལ་ལྟར་བ་ལྟར་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
དངོས་སུ་སྤང་པ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར།

འོ་ན། དེས་ངེ་ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། དེས་དེའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་སྤོང་བ་
ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་པ་
དང་། མཐོང་སྤང་ཉོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་
སྤྱོད་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་ཡུལ་གཞན་ནས་རིམ་གྱིས་འོང་བའི་ཆེ།
ར་སྤྱོད་པ་ཉི་མ་པ་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྩས་ལྟར་དུ་ཡོད་ལ། དེ་
ནས་མར་མེ་སྒོ་རྩང་ན་སྤེལ་བ་ན། དེས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པ་རྩས་མེད་
དུ་བྱས། དེ་ནས་མར་མེ་ར་སྤྱོད་པ་སྤེལ་མ་ཐག་དེར་སྤྱོད་པ་མེད་ཀྱང་དེ་ར་སྤྱོད་པ་
གྱི་མར་མེའི་ལག་རྗེས་མིན་གྱི། སྒོ་རྩང་གི་མར་མེས་དེ་^②རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་
རྩས་མེད་དུ་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྤྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་གནས་དེར་

སྒྲི་བས་ཁྱབ་པ་གཅིག་འབྱུང་བས་དེ་ར་སྐྱགས་ཀྱི་མར་མེས་སྒྲི་བ་ལ་གཞོན་པ་
བྱས་པའི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་དེས་མཐོང་སྒྲི་ཉིག་པ་སྒྲི་བའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། དེས་
མཐོང་སྒྲི་ཉིག་པའི་ས་བོན་སྒྲི་མི་སྒྲི་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ན། དེས་དེ་སྒྲི་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་བཅུས་ལས། ❶ མ་འོངས་པ་ན་གནས་ངན་ལེན་དེ་མི་སྒྲི་བའི་
ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲི་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ❷ འོ་ན་རི་
ལྷ་ཁེ་ན། སྒྲི་བ་གཉིན་པོའི་སྐྱགས་སྒྲི་མ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉིན་པོ་དེ་སྒྲི་བ་ལ་མངོན་
དུ་སྐྱགས་པ་དང་། སྒྲི་བའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་
སྐྱགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། གཉིན་པོ་སྒྲི་བ་པ་དང་དེ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲི་བས་
སྒྲི་བ་སྒྲི་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ནི་གཞོན་པ་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདས་ལམ་གྱིས་སྒྲི་བའི་ས་བོན་སྒྲི་བ་པ་ནི་མན་ཡོན་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དགའ་བདེ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་དང་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་སྒྲི་བ་ཉིག་པ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ངང་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །མཐོང་སྒྲི་ཉིག་པའི་ས་བོན་མཐོང་སྒྲི་ཉིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ས་བོན་འགགས་པའི་སྒྲི་བའི་རྒྱ་ཅིག་ཞོས་འགགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྒྲི་བ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་ཆེ་མཐོང་སྒྲི་ཉིག་པ་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲི་བ་
ལམ་ཆོས་མཆོག་ཐ་མ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྒྲི་ཉིག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲི་བ་པ་དང་། མཐོང་སྒྲི་
ཉིག་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཐོང་སྒྲི་ཉིག་པའི་ས་བོན་

འགགས་པ་དང་དེ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག །མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་པ་
དང་དེའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པས་བྱུང་བར་
ཐལ། དེ་སྐྱེས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་བོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྐྱེས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་
སྤང་བྱར་བྱར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བེད་བ་མི་འཐད་དེ།
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱར་
པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་
སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།
དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་གང་
ཞིག །དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་སྐྱེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྐྱེས་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཤོས་འགགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་
སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
ཅ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་ལ་
མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོན་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཤོས་
འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོན་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་།
དེའི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་
རྒྱད་ལ་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་
རྒྱད་ལ་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེས་མེ་དུ་སོགས་ལ་རིགས་འབྲུལ། །

རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་
རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འདས་པ་རྣམས་དེའི་དུས་སུ་
འགགས། དེ་མ་འོངས་པ་རྣམས་དེའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས། དེ་ད་ལྟ་བ་རྣམས་ལམ་དང་
མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་དངོས་སུ་གཞིན་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་
བོན་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེས་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པས་ལམ་ད་ལྟ་བ་དང་མཉམ་དུ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་དེའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། ཉི་འོད་གྱིས་བྱུང་བའི་གཞིར་དེའི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐུན་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་
བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་
སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ❶གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱུང་

བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གཉིས་དངོས་སུ་སྤང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
དུས་མི་མཉམ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་སོགས་སྒྲིན་མང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་
གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཡིན་ན། དེ་དང་དངོས་སུ་སྤང་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་དོན་གྱིས་སོང་། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་མཐོང་སྤང་
རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར་ན། དེས་ཉོན་སྒྲིབ་
སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་མེད། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་སྤྲོ་མོ་ཡོད་ཟེར་ན།

དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ❶ ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་དུས་ན་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ནས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་སྤྲོ་མོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤང་
བ་དང་། འགགས་འགྱུར་གྱི་སྤང་བའི་བྱུབ་མཐའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་། དོན་ནི། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིབ་བཞིན་པས་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་
འགགས་བཞིན་པ་སྤང་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིབ་བཞིན་
པ་དང་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགགས་བཞིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲིབ་པ་

དང་ཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་ན་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་
 སྤང་བྱ་འགགས་འགྱུར་སྤོང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
 འགགས་འགྱུར་གྱིས་རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་རང་དུས་སུ་འགགས་འགྱུར་སྤོང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགགས་འགྱུར་གྱིས་རང་དུས་སུ་གནས་ངན་
 ལེན་གྱི་དི་མ་འགགས་འགྱུར་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དེ་འགགས་བཞིན་པས་ཅིག་ཤོས་
 འགགས་བཞིན་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་དུས་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། སྒྲིབ་
 པ་དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། སྤང་བྱ་དེ་
 འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། མཐོང་སྤང་ཉིག་པས་མ་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ལ་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྒྲིམ་སྤང་ཉིན་མོངས་ལ་ས་
 དགྲའི་དབྱེ་བས་གྲ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཐེག་དམན་ནི་འདས་ལམ་
 ལ་བཞེན་ནས་ཁམས་གསུམ་ས་དགྲའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉིན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགྲ་ཅིག་
 ཅར་དུ་སྤོང་བ་ནས་དེ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དགྲ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད། སྤང་བྱ་རིམ་
 གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱིས་ནི་དང་པོར་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཉིན་མོངས་
 དགྲ་རིམ་བཞིན་སྤོང་ངོ་། །དེ་རྗེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བར་
 བྱེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་འཇིག་ཉན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བཞེན་ནས་ཅི་ཡང་
 མེད་མན་ཆད་གྱི་འཇིག་ཉན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉིན་མོངས་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྤོང་བ་ཡོད་
 གྱུར་། སྤོང་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་དེ་སྤོང་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདས་ལམ་ལ་བཞེན་ནས་སྤང་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཏུ་སྒྲུབ་བཤམ་ཅིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ། ས་དང་པོ་ནས་བཙུ་པའི་བར་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཙུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཙུ་བྱག་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དགུ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་དགུ་དགུ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་ནས་དེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་རགས་པ་དང་སྤྲ་བ་^①གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། དང་པོ་དེ་^②ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། གཉིས་པ་དེ་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། དེ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དེ་ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། དེ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་དེ་ས་བཞི་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། དེ་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ས་ལྔ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། དེ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དེ་ས་དྲུག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། དེ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་དེ་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། དེ་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་དེ་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། དེ་ཆུང་དུའི་འབྲིང་དེ་ས་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་། དེ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དེ་ས་བཙུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་ཞིང་། རི་ལྟར་སྤྲོང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་སྤྲོང་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་དང་དེ་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ས་ཐོབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤམ་པ་ལ། ས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བཙུར་ཡོད་དེ། ས་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྤང་བ་དང་བཅས་པ། ས་གོང་མ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལ་མོས་པ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སེམས་མི་ཞུས་པ། གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་དམན་པ། ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་གཞན་གྱི་བྲིང་མི་འཛོགས་པའི་

བདག་ཉིད། ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ངོ་བོའི་སྒྲི་ཚུལ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ། སེམས་ཅན་
 གྲུན་ལ་སེམས་མཉམ་པ། བདུད་སྒྲིག་ཅན་གྱིས་དགྱི་བར་མི་བྱུང་པ། འཁོར་ལོས་
 སྒྲིར་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་པ། སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་
 པའི་ཐབས་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲིབ་ནམས་སུ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལས། ❶ སྒྲིབ་དང་བཅས་པ་མོས་པ་དང་། །མ་ཞུམ་
 པ་དང་མི་དམན་ཉིད། །གཞན་བྱིང་མི་འཇོག་བདག་ཉིད་དང་། །ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་
 རྟོགས་པ་དང་། །གྲུན་ལ་སེམས་ནི་སྦྱུམས་པ་དང་། །དགྱིས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་
 མེད་དང་། །ཐབས་ཤེས་འཁོར་དུ་སྒྲིབ་ནི། །གྲུན་ལ་རྟག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་ཐོབ་པའི་མི་ལམ་གྱི་རྟགས་བཅུ་འབྱུང་སྟེ། ས་དང་པོའི་
 རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཏོར་གྱི་བ་ཁྲག་ཁྲིག་
 བརྒྱ་སྟོང་གིས་གང་བ་མི་བ་དང་། ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྟོང་གསུམ་ལག་མཐེལ་
 ལྟར་མཉམ་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་མི་བ་དང་། ས་གསུམ་པའི་
 རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རང་ཉིད་དཔའ་ཞིང་བརྟན་ལ་མཆོན་ཆ་དང་གོ་ཆ་ཐོགས་ཏེ་པས་གྲོལ་
 མཐའ་དག་འདུལ་བ་མི་བ་དང་། ས་བཞི་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱུད་གི་
 དགྱིལ་འཁོར་བཞིས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ས་ཆེན་པོ་ལ་མེ་རྟོག་སྒྲ་ཆོགས་འཐོར་བ་
 མི་བ་དང་། ས་ལྔ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་བུད་མེད་ཀྱིས་
 མགོ་ལ་མེ་རྟོག་ཅམ་པ་ཀའི་སྤང་བ་འདོགས་པ་མི་བ་དང་། ས་དྲུག་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
 ཐེམ་སྐྱས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བཟུལ་བ་ལ་དྲུངས་ཤིང་རྟོག་པ་མེད་
 པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱས་ཡོངས་སུ་གང་བ་མེ་རྟོག་ཟུངས་དང་། གུ་ཟུད་

ཏ་དང་། བརྒྱ་དཀར་པོས་བརྒྱན་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཅེ་དགས་རོལ་བ་མི་བ་
 དང་། དེ་ཡང་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ། ཐེམ་སྐྱས་བཞི་དེ་ལ་འདུག་པའི་སྒོ་གྲུབ་
 མཐའ་བཞི། གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བཅུ་ལ་བ་ནི་གཞི་རིགས། རྒྱངས་ཤིང་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་
 རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་དག་དང་སྒོ་བྱར་རྣམ་དག ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་ཚུས་གང་བ་ནི་
 འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། ཟུང་ལ་ནི་ཉན་ཐོས། ཀྱུ་མུ་ཏ་ནི་རང་རྒྱལ། བརྒྱ་
 དཀར་པོ་ནི་བྱང་སེམས་སོ། ། ས་བདུན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་
 སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་གཡང་ས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་བདག་ཉིད་མ་སྐྱས་མ་ཉམས་པར་
 སྐར་ལྟོག་པ་མི་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཕྱག་པ་གཉིས་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་སེང་གོ་རལ་བ་ཅན་ཅོད་པན་ཐོགས་པ་གཅན་གཟན་ཕྱ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་བྱེད་
 ཅིང་གནས་པ་མི་བ་དང་། ས་དགུ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཐོང་
 སྟེ། སྐྱེ་བོ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་མདུན་གྱིས་བལྟས་ཏེ།
 མགོ་བོའི་སྟངས་ན་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་པས་སྐྱས་པའི་གདུགས་དཀར་པོ་འཛིན་པ་མི་བ་
 དང་། ས་བཅུ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་མཐོང་སྟེ་མདོག་གསེར་ལྟ་བུ་
 འོད་འདྲེས་གང་བ་ཆངས་པ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་མདུན་
 གྱིས་བལྟས་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མི་བ་འབྱུང་བའི་བྱེད། མི་ལྟས་ཀྱི་མཆན་མ་འདི་དག་
 སྐབས་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་ན་སྐྱགས་སམ་བདུད་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཆོག་གསལ་
 ལས་^❶བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་ས་ཐོབ་པའི་ཆེ་གྲུབ་པ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མོས་སྐྱོད་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་འཕགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ས་ཐོབ་ནས་གྲུབ་ཅིང་། མ་དག་
 ས་བདུན་དུ་འབད་ཅོལ་གྱིས་མདོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་མ་གྲུབ་ལ། དག་པ་ས་

གསུམ་དུ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^①ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་
གྲུབ་དང་། །གྲུབ་པ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །གྲུབ་པ་དག་ཀྱང་མ་གྲུབ་དང་། །གྲུབ་པ་དེ་
དག་ཏུ་ཡང་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
རྟགས་དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཞན་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། བྱིན་དུག་གི་གཏམ་སྟན་
པར་སྤྲོ་བ། སྒྲོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་^②པ། ལག་པ་བརྒྱུད་སྟེ་མཆོད་སྦྱོར་འཁོར་མོར་བྱེད་
པ། མདོ་སྡེ་ཐབ་མོའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འགྲེལ་བར་རྒྱས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^③བཅེ་དང་སྟན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། །བརྟན་པ་ཉིད་དང་
ལག་བརྒྱུད་ཉིད། །དགོངས་པ་ཐབ་མོ་ངེས་འགྲེལ་བ། །འདི་དག་སྒྲོ་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་
རྟགས་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་རྟོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་ཡོད་པས་རབ་བྱུང་གི་རྟོན་ཅན་རྣམས་སྤྲ་མ་ལས་ཆེས་
ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་
རྟོ། །བྲིམ་པ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྣམས་སུ། །གྱུར་ནས་སྒྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ས་རྣམས་ཀྱན་ལ་སྒྲོ་ལྟན་གྱིས། །རབ་བྱུང་ལེན་པས་ཐོབ་པ་
དང་། །ཆོས་ཉིད་གྱིས་ནི་ཐོབ་པ་གཞན། །རབ་ཏུ་བྱུང་བར་སྟོན་བྱེད་ཡིན། །རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་སྟོགས་དག་ནི། །ཡོན་ཏན་ཆོད་མེད་རྣམས་དང་ལྟན། །དེ་ལྟས་སྒྲོམ་བཅོན་བྲིམ་པ་
ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་དང་པོ་བ། ལྟལ་
བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་གཉིས་པ་བ། མི་ཉམས་པའི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ས་གསུམ་པ་བ། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་གྱིས་ང་

ཀྱུ་ལ་སྤངས་པས་ས་བཞི་པ་ལ། སེམས་དཔའ་དང་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་
 ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འབྱུག་པའི་ས་ལྔ་པ་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་
 དེ་བཞིན་ཉིད་མང་དུ་གནས་པའི་ས་དྲུག་པ་ལ། མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པའི་མཐུས་
 སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྤྱུལ་ཅུ་སོ་བདུན་གློ་མ་
 རུས་པའི་ས་བདུན་པ་ལ། ལྷན་གྱིས་བྱུང་པར་གནས་པའི་ས་བརྒྱུད་པ་ལ། སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་ས་དགུ་པ་ལ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་
 པོ་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱུ་པ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷ་
 བ་རྣམ་དག་ལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་མཉམ་པར་བཞག། །ཆོས་ལ་ང་སྤངས་
 རྒྱ་དང་ཀྱན་ཉོན་མོངས། །རྣམ་པར་དག་པ་ཐམས་ཅད་ང་རྒྱལ་མེད། །སྐད་ཅིག་
 གཅིག་གློ་ཐོབ་པ་བཏང་སྟོམས་ལ། །ཞིང་རྣམས་སྦྱོང་བ་སེམས་ཅན་སློན་བྱེད་
 པར། །མཁས་པ་མཐུ་ཆེན་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་པ་དང་། །ངེས་པར་སྟོན་ལ་མཁས་པ་
 དབང་བསྐྱར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ❷ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །སྟོ་ལྡན་ཉིད་དང་གསལ་བའི་
 མཆོག་། །རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་བའི་གཞི་དང་ནི། །རྒྱལ་བྱེད་རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་གུ་དང་། །དཔལ་
 ལྡན་ཉིད་དང་འཕགས་པའི་མཆོག་། །དེད་དཔོན་དང་ནི་གྲགས་མཆོག་དང་། །སྤྱིང་རྩེ་
 ཅན་དང་བསོད་ནམས་ཆེ། །དབང་ལྷག་དེ་བཞིན་ཆོས་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བརྟུ་དུག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དགུ་པ་ས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 ས་བྱི་མ་རྣམས་འཐོབ་ཅིང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་

ཀྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བརྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་བྱད་པར་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་གང་ལ་ལྟན་པའི་ས་དེའི་སྦྱོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་
བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། སའི་ཡོངས་སྦྱང་གི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀྱ་
ས་དགའའི་ཡོངས་སྦྱང་དགའ་ཡོད། དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ས་
བརྩ་བའི་ཡོངས་སྦྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྩ་བའི་སྦྱོན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡོན་
ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་བརྩ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ས་བརྩ་
བའི་ཡོངས་སྦྱང་དངོས་སུ་མི་སྦྱོན་པའི་ཀྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་དགའ་བའི་ཡོངས་སྦྱང་
བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། སའི་སྦྱོན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་
དང་པོའི་ཡེ་ཤེས། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱང་གི་མཆན་ཉིད། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་
རིགས་འདྲ། སོ་སོར་དབྱེ་ན། ས་དང་པོ་ལ་ཡོངས་སྦྱང་བརྩ། གཉིས་པ་ལ་བརྩད།
གསུམ་པ་ལ་ལྟ། བཞི་པ་ལ་བརྩ། ལྔ་པ་ལ་བརྩ། དྲུག་པ་ལ་བརྩ་གཉིས། བདུན་པ་ལ་ཉི་
ཤུ། བརྩད་པ་ལ་བརྩད། དགའ་བ་ལ་བརྩ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ས་དང་པོ་ལ་ལྟག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ནས། དམ་བ་ལྟར་གཞན་
མི་བསྐྱུ་བའི་བདེན་ཆོག་སྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་བར་བརྩ་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡོངས་སྦྱང་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
སྦྱོན་སོགས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དྲུག་ལ་རྟག་དུ་བཅོམ་པའི་ཡོངས་སྦྱང་གི་བར་བརྩད་
དང་། གསུམ་པ་ལ། བྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་གསུངས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཉན་ཅིང་གཟུང་བར་སེམས་པ་ཐོས་པས་མི་དོམས་པའི་ཡོངས་སྦྱང་ནས།

རང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་སྟོས་ནས་ཉན་རང་གི་སེམས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་
 གྱི་ཡོངས་སྦྱང་གི་བར་ལྡ་དང་། ས་བཞི་པ་ལ་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱི་བསམ་བས་
 དབེན་པའི་དགོན་པ་ན་གནས་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ནས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཆོན་མར་མི་འཛིན་པས་ལྟ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་བར་བཅུ་དང་།

ལྷ་པ་ལ། བསྟན་བཟུང་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རབ་བྱུང་དང་བྲིམ་པ་དང་འགྲོགས་
 ཞིང་འདྲིས་པ་སྦྱང་བའི་ཡོངས་སྦྱང་ནས། འདྲོད་ཆགས་སོགས་ཉན་མོངས་ཐམས་ཅད་
 ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་བག་ཡངས་སུ་གཏོང་བ་སྦྱང་བའི་ཡོངས་
 སྦྱང་གི་བར་བཅུ་དང་། ས་དྲུག་པ་ལ་གཞན་དོན་དུ་བར་བེད་དང་བྱ་དང་ཆུང་མ་དང་རང་
 གི་ལུས་སྟོག་གཏོང་བའི་ཡོངས་སྦྱང་ནས། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་ཞིང་རང་ཉིད་
 བཀྲོན་ཡང་སྦྱང་བ་ནམས་ཐོབ་པ་མེད་པར་སྦྱང་བའི་སེམས་སྦྱང་བའི་ཡོངས་སྦྱང་གི་
 བར་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་བདུན་པ་ལ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྦྱང་བའི་གཉིན་པོར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྦྱང་པར་ཞེས་པའི་ཡོངས་སྦྱང་ནས། ཉིད་ཉིད་འགལ་བར་
 བརྗོད་པ་སྟེ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་སྦྱང་བའི་གཉིན་པོར་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་
 ནམས་བསྐྱལ་བྱིར་དུ་གདུལ་བྱའི་སྒོ་དང་མཐུན་པར་འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་རང་གི་
 ལུས་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཡོངས་སྦྱང་གི་བར་ཉི་ཤུ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ། སེམས་གཅིག་
 གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བཟང་ངན་ནམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 རབ་ཏུ་ཞེས་པའི་ཡོངས་སྦྱང་ནས། ལུས་གང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
 མཐོང་ནས་སྒོ་སྟོན་དུ་བཏང་ཞིང་ཆེད་དུ་བསམ་སྟེ་སྟེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོངས་
 སྦྱང་གི་བར་བརྒྱད་དང་། ས་དགུ་པ་ལ། བར་བྱིན་དྲུག་རྫོགས་པས་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་
 མཐའ་ཡས་པ་འགྱུར་པའི་ཡོངས་སྦྱང་ནས། ཉིན་སངས་རྒྱས་དང་བཞེན་པ་སྟོབས་ལ་

སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་བར་བཅུ་གཉིས་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཡོངས་སྤྱོད་དེ་ནམས་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་
ནམ། ཐོབ་ཐོབ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་
ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆུ་འཛེན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡུར་བ་འཆོས་^①པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ན་ས་དེའི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོབ་ཐོབ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཁང་
བཟང་བྱེད་དོར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་གྱི་སའི་ངེས་ཆེག་བཤད་པ་ལ། སྒྲིའི་ངེས་
ཆེག་ །སོ་སོའི་ངེས་ཆེག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སའི་སྐད་དོད་བྱ་མི་ཞེས་པ་འབྱུང་བ།
ངེས་ཆེག་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་སོགས་ལ་ས་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་འདི་སྒྲེ་འགོ་ནམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཅི་བཅུད་ལ་སོགས་པ་འཕེལ་བ་ལྟར་འདི་དག་གིས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་འབྱུང་པོ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དན་འགྲོའི་འཇིག་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བའི་རྟེན་བྱེད་པས་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་
ལས།^②འབྱུང་པོ་དཔག་མེད་འཇིག་མེད་ཕྱིར། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་ལ། །ཆེས་
ཕྱིར་གོང་དུ་འགོ་ལྟན་ཕྱིར། །དེ་དག་ཉིད་ནི་སོ་སོར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ས་དང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་མཐོང་
བ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བྱེད་པར་ཅན་སྒྲེ་བར་འབྱུར་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ།

མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ^①བྱང་ཆུབ་ལམ་ནི་ཉི་ཤེས་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་སྐྱབ་མཐོང་བ་
ལ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྦྱེ་འབྱུང་ཏེ། །དེའི་སྤྱིར་རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་།
རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། ^②དེ་དག་དང་པོ་རབ་དགའ་བ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་
བྱེད་སྤྱིར། །ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་སྤྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྦྱེས་
སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ས་གཉིས་པ་ལ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འཆལ་ཚུལ་
དང་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཚུལ་བའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ^③འཆལ་ཚུལ་ཚུལ་བའི་དྲི་བྲལ་སྤྱིར། །དྲི་མ་མེད་པའི་
ས་ཞེས་བྲ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་བར། ^④གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་ཅེས་བྲ། །ལུས་དང་
དག་དང་སེམས་གྱི་ལས། །བཅུ་ཆར་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ས་གསུམ་པ་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་གསུམ་པ་
ནས་ལུས་སྒྲོག་ལ་མི་ལྟ་བར་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ལུང་གི་ཆོས་འཆོལ་བ་དང་། གཞན་ལ་
ཡང་ལུང་གི་ཆོས་སྤངས་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་
ལས། ^⑤ཆོས་གྱི་སྤངས་བ་ཆེན་པོ་ནི། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་བར། ^⑥ས་གསུམ་པ་ནི་
འོད་བྱེད་པ། །ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་འོད་འབྱུང་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ས་བཞི་པ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེར་བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱི་བ་གཉིས་སྒྲེག་
པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་མེ་ལྟར་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་
ཏེ། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ^⑦འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས། །རབ་ཏུ་འཕྲོ་བྱེད་
འོད་ལྟ་བུ། །དེ་དང་ལྡན་སྤྱིར་ས་དེ་ནི། །གཉིས་པོ་སྒྲེག་བྱེད་འོད་འཕྲོ་ཅན། །ཞེས་དང་།

རིན་ཆེན་སྒྲིང་བ་ལས། ^①བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཞེས་བྲ། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་འོད་འབྱུང་
བའི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲ།

ས་ལྔ་པ་ལ་སྐྱུང་དགའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་སྒྲིན་
པར་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་གདུལ་བྱའི་ལོག་སྐྱབ་བཟོད་པར་
དགའ་བ་དེ་སྒྲོ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུང་དགའ་བ་ཡིན་ལ་ས་ལྔ་པར་
དེ་སྐྱུང་རྒྱས་ཤིང་དེ་ཉིད་བདུད་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་པམ་པར་དགའ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
བྲ། མདོ་སྒྲུབ་རྒྱན་ལས། ^②སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་བྱེད་ཅིང་། །རང་གི་སེམས་
ཀྱང་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་། །སྒྲོ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུང་དགའ་བ། །དེའི་བྲ།སྐྱུང་དགའ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྒྲིང་བར། ^③ལྔ་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱུང་དགའ་བདུད། །ཀྱན་
གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཐུབ་དགའི་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲ།

ས་དྲུག་པ་ལ་མདོན་དུ་གྱུར་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེར་ཉེན་
འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་དུ་སྒྲོམ་པས་འཁོར་བ་ལས་མདོན་དུ་གྱུར་^④། ཉེན་འབྲེལ་ལྷགས་
སྒྲོག་སྒྲོམ་པས་ཐུང་འདས་ལ་མདོན་དུ་གྱུར་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྲ། མདོ་སྒྲུབ་
རྒྱན་ལས། ^⑤ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་བཞེན་པས། །འཁོར་བ་དང་ནི་ཐུང་ན་
འདས། །གཉིས་ལས་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་བྲ། །མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་
བཤད། །ཅེས་དང་། རིན་ཆེན་སྒྲིང་བར། ^⑥དྲུག་པ་མདོན་སྒྲོགས་ཞེས་བྲ། །སངས་
རྒྱས་ཆོས་ལ་མདོན་སྒྲོགས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲ།

ས་བདུན་པ་ལ་རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་
པར་ལམ་རིང་དུ་སྒྲོམ་པ་ལ་བཞེན་ནས་མཚན་བཅས་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ལམ་མཐར་ཐུག་པ་
དང་། བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྲ། མདོ་སྒྲུབ་

ཀྱན་ལས།^①བཞོད་པ་གཅིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །རིང་དུ་སོང་བའི་སར་འདོད་
དོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་བར།^②བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སྟེ། །གྲངས་ནི་རིང་དུ་
སོང་ལྟན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྒྱད་པ་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པར་
མཆན་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། མཆན་མེད་ཅེས་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་
གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་
ལས།^③འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །མི་གཡོ་བ་ཞེས་ངས་པར་
བརྗོད། །ཅེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་བར།^④དེ་ནི་བརྒྱད་པ་གཞོན་ཅུའི་ས། །མི་གཡོ་བ་
སྟེ་མི་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་དགུ་པ་ལ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་དགུ་
པར་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་སློ་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།^⑤སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་སློ་བཟང་། །ས་དེ་ལེགས་
པའི་སློ་གྲོས་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་བར།^⑥ས་དགུ་ལ་ནི་ལེགས་པ་ཡི། །སློ་
གྲོས་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་ཆེན་བཞིན། །གང་ཕྱིར་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ །ཐོབ་པས་འདི་ནི་སློ་གྲོས་
བཟང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྒྱ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་ལ་
སྒྲིན་འབྲིགས་ཏེ་ཆར་པ་བ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལོ་ཐོག་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལྟར།
བྱང་སེམས་ས་བརྒྱ་པ་བའི་ཞེས་རྒྱད་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བ་ལ་གཟུངས་དང་ཉིང་ངེ་
འཇིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲིན་འབྲིགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་བ་ནས་གདུལ་བྱའི་
དགོ་བའི་ལོ་རྟོག་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་

ཕྱི་རྒྱུ་ལས། ^①སྤྱི་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ཁའི་ཁམས། །ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་
ཀྱི་སྤྱི་ན། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་གྲུང་བར། ^②བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། །དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་སའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^③རབ་
འབྱོར་ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་
དོ། །ཞེས་དང་། ^④དེ་ལ་བྱང་ཆེན་ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆེན་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རབ་
འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིག་པར་^⑤བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་བསྟན་བཤད་གཉིས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
རྒྱུའི་ས་དགྲའི་ཡོངས་སྤྱོད་བསྟན་ནས་འབྲས་བུའི་ས་བརྩ་བ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྟོན་ས་མི་
འཆད་པར་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། རྒྱ་ས་དགྲའི་ཡོངས་སྤྱོད་བསྟན་པས་འབྲས་བུའི་ས་བརྩ་བ་ཡོངས་སྤྱོད་ཉོགས་
ཀྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས། སྐབས་འདིར་ས་བརྩ་བ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ། ^⑥རྒྱུའི་ས་ནམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་དེ་
ལྟར་ངེས་པར་བསྟན་ནས། འབྲས་བུའི་ས་ཉིད་དུ་དེ་དག་མ་བཤད་པར་ས་ཐམས་ཅད་
བསྐྱུ་བའི་སྟོན་ས་ས་བརྩ་བའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ས་དགྲའ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །

ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ། ས་བརྩ་པ་མཆན་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་ངོས་གཟུང་^①བ་
དང་། འདའ་བྱ་ས་དགའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲོན་པ་ལ། ^②དེ་ལྟར་
ས་དགའ་འདས་ནས་ས་བརྩ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་
པར་བྱ་ཡི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་ལ་སྒྲོན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་གནས་པ་དེ་ནི་ས་བརྩ་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྒྲོན་པ་ལ། ^③ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དང་། འབྲས་བུ་དང་
པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་
འོང་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བྱུག་དང་། ཚུལ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་
པར་དགོངས་པས་བསྐྱུས་པ་ལྟག་མ་ཞུགས་པ་གསུམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རིགས་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བྱས་པ་རྫོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་རྣམས་དང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམ་པ་དགའ་པོ་གཅིག་
ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་གསུངས། ས་བརྩ་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་བརྩ་པ་ཡིན་ཏེ། འདའ་བྱ་ས་དགའ་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །ཁྱོད་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ས་བརྩ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྩ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་བརྩ་པ་
བ་འདིས་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འབད་ཚུལ་རགས་པ་ཉི་བར་ཞི་བའི་སྒྲོ་ནས་

གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་རྗེས་མཐུན་པ་^①ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དེ་ལས་སྤངས་རྟོགས་དམན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་
 ཡང་། རྒྱད་ཟླ་མ་ལས།^②བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་ནམས་དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲིལ་བ་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་
 ཉིད། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ས་རྒྱལ་དང་། །རྒྱ་མཚོ་བ་སྒྲང་ཕྱི་རྗེས་ཟུ། །བྱང་པར་གང་ཡིན་
 སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་འདི་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་བསྟན་འདའ་བྱ་ས་དགུ་ཡོད་དེ། རིགས་ཀྱི་ས། བརྒྱད་པའི་ས། མཐོང་
 བའི་ས། སྐབས་པའི་ས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས། སྤར་བཤད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དགུ་པོ་གཅིག་
 ཏུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་
 ལམ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི།
 རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཕྱིར་འོང་གི་མངོན་རྟོགས་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་
 ནི། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མངོན་རྟོགས་ལྟ་བུ། དུག་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་མངོན་
 རྟོགས་ལྟ་བུ། བདུན་པ་ནི། ཞུགས་པ་གཞན་གསུམ་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལྟ་བུ། བརྒྱད་པ་
 ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལྟ་བུ། དགུ་པ་སྒྲོལ། །ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
 འདིར་བསྟན་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ལ་ཤེས་
 མཐོང་གིས་བསྟན་ནས་འདའ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་གནས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཞུགས་པ་ལྟག་མ་གསུམ་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་
 བསྟན་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིར་བསྟན་འདའ་བའི་ཐེག་པ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་

ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅེས་
ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་འདའ་བྱར་གྱུར་པའི་འདའ་བྱ་
ས་དགུ་རྗེ་གས་རྗེས་སུ་བྱང་ཞིང་། མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག །ས་བཅུ་པའི་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ། སྐྱེ་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ། སྤིང་བ་ཐ་མའི་ཡེ་ཞེས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

གསུམ་པ་གཉིན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། མདོ་
ལས་མཐོང་སྤང་གུན་ནས་ཉིན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་གཉིན་པོ་སྟོན་པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་
གང་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་
པ་ནས། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་རྣམ་
བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་གཉིན་པོ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གང་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་
རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ནི་སྐྱེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་
བར་འདོད་དུ་བྱད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པའི་གཉིན་པོ་སྟོན་པ་
ལ། ❷རབ་འབྱོར་གང་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་
ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་དུ་བྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་གཉིན་པོ་སྟོན་པ་ལ། ❸རབ་འབྱོར་གང་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་
ཆོས་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ནི་མིང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་དུ་བྱད་
དོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི། འདི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ནི་
ཁམས་གསུམ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་བསྐྱོད་དུ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་སྒྲོམ་སྤང་གུན་ནས་ཉོན་
མོངས་གཟུང་ཉོག་གི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་
ཆེན་དེ་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་དེས་གང་དུ་ཡང་གནས་པར་
འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་གནས་པ་སྟེ།
རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ནི་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སོགས་དང་། དེ་རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་གི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་
གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེས། གང་ཞིག་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། ཐེག་
པ་དེས་གང་ཡང་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐེག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་
གིས་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་རྣམ་འཛིན་
ཉོག་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་ལ། ^③རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། དེ་བཏགས་འཛིན་ཉོག་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་ལ། ^④མཐའ་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་
དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱོད་ཅིང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མཆོམས་སྒྲུབ་བ། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
ཆོགས་སྒྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྲུབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ཉོགས་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་

གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ། ❶གཉེན་པོའི་ཚོགས་ལ་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་
པའི་སྒྲིན་ས། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་བརྒྱད་སྟོན་པ་ལ། མཐོང་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དག་
ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ❷གཟུང་བའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་དང་གཉེན་པོའི་རྟོན་ཅན་གཉིས་དང་།
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུས་བྱར་བཏགས་པའི་རྟོན་
ཅན་གཉིས་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་སྦྱང་བས། གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་བྱིར། བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་
རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་དུ་བྱ་བའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ལམ་
གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་གསུངས།

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་གི་དོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱུར་
པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་བྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ། སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་གཉེན་པོའི་
ཚོགས་སྐྱབ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་གཉིས་ཡོད། གཉེན་པོའི་ཚོགས་
སྐྱབ་གང་ཞིག མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་དུ་དམིགས་པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་
ན། མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་དངོས་གཉེན་བཞི་ཡོད། དེ་གང་
ཞིག སྒྲིམ་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་དུ་དམིགས་པ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྒྲིམ་
སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་དངོས་གཉེན་བཞི་ཡོད།

བཞི་པ་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བཤད་པ་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་

པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལྟར་གསུངས་པ་དང་འཆད་འགྱུར་ནམས་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་
 ཐེག་ཆེན་ཞེས་བྱ་སྐྱམ་པའི་ཁོང་གནས་གྱི་དེ་བའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ^①དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྟན་
 པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་
 ཐེག་ཆེན་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཆོམས་སྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་
 ནམ་གཞག་དུ། ཆོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ནམས། །ཞེས་འཆད་ན། ཆོགས་
 སྒྱུབ་གྱི་རྗེས་སུ་ངེས་འབྱུང་སྒྱུབ་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་ལས་ནམ་མཁུན་དུ་
 གདོན་མི་བ་རང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་རྒྱལ་པོ་གཡུལ་དུ་འརྱག་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་གོ་བགོས། དེའི་རྗེས་སུ་གཡུལ་ངོ་སྟོན་
 པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ། ཡན་ལག་བཞི་པའི་དབྱུང་གི་དམག་བསགས་ནས་པ་རོལ་
 གྱི་ཀོལ་བ་བཅོམ་སྟེ། འགྲན་རྒྱའི་དག་ལ་རང་ཉིད་དབང་བསྐྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་པ་ལ། ^②དེ་ལྟར་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་
 བས་བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྱུབ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་
 རོན་བཤའ་པའི་སྟོན་ས་ངེས་འབྱུང་སྒྱུབ་པ་དེ་ལ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ལ། ཆེད་དུ་
 བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^③ཆེད་དུ་བྱ་དང་། ཞེས་
 སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཡོད་པའི། དང་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་ངེས་པར་
 འབྱུང་བའི་སྒྱུབ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④བཅོམ་ལྟན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་
 བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་བེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་

འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །དེའི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་
 ཐེག་ཆེན་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ❶རབ་འབྱུང་གལ་ཏེ་རིགས་
 གྱི་སའི་ཆོས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི། ཞེས་
 སོགས་དང་། ❷རབ་འབྱུང་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་
 སྟེ། སྟོང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རི་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་དག་
 གི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་
 དུ་བྱ་དང་། ཞེས་དང་། ❸ཆེད་དུ་བྱ་བ་རི་སྐྱད་བཤད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མཉམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ། ❹རབ་འབྱུང་གང་ཁྱོད་
 གྱིས་ཐེག་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ནི། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་
 པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའོ། །རབ་འབྱུང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ལ་
 རི་ཤར་སྟོགས་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མཉམ་
 ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། ❺ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ། ❻རབ་འབྱུང་
 གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མེད་གངས་མེད་
 ཆེད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་འདིས་སེམས་ཅན་
 གཞལ་དུ་མེད་གངས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་དོན་དང་། ཞེས་དང་། ❼སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་བྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་འབད་པ་མེད་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ། ❽རབ་འབྱུང་གང་ཡང་
 ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་འོང་བའམ་འགྲོ་བ་ཡང་མི་མཐོང་གནས་པ་

ཡང་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་ལ་འོང་བའམ་འགྲོ་བ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
འབད་མེད་དང་། །ཞེས་དང་། ^①མཆོན་མ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གང་ཡང་
ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་འདི་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས། ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་
དམིགས། དབུས་མི་དམིགས། ཐེག་པ་དེ་ནི་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ལགས་པ་
དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ཞེས་བགྱེད། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ནི། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་
དམིགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མཐའ་ལས་འདས་པར་
ངེས་འབྱུང་དང་། །ཞེས་དང་། ^③རྟག་པ་དང་། ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་། ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ། ^④དེ་ནས་ཆེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙོམ་ལྡན་
འདས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བགྱི་བ་
འདི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤ཐེག་ཆེན་
འདི་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་འདས་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་པར་
འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་
དང་། །ཞེས་དང་། ^⑥ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ། ^⑦ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་རྒྱུ་

བྱས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཆོས་འདི་དག་ལ་ངེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཉོག་པ། ཆེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ནི་གང་། ཤེར་བྱིན་ནི་གང་། ཡོངས་སུ་ཉོག་པ་ནི་གང་། དེ་
སྐད་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་ནི་གང་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི། གང་གི་ནི་སེམས་ཅན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་དང་། །ཞེས་
དང་། ❶ངེ་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱད་པ་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ལ། ❷དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་
རིའི་བྱས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ངེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ལམ་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་སྦྱིན་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་
པ་ནས། སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་ཆད་མེད་པ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་
འབྱུང་སྟེ། །ཞེས་དང་། ❸དེའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

ངེས་པར་འབྱུང་ཆུལ་སྟོན་པ་ལ། ❹ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལྟ་བུ་
དག་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་
པ་ཉིད་གྱིས། ཞེས་གསུངས། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
སྟོན་པ་ལ། ❺ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་

ནི་ནམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་ནམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲི་ནས་ནམ་པ་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། གོ་རིམ། དེས་པར་འབྱུང་ཚུལ། བརྒྱད་དུ་
བྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན། དེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་བཤད་པ། ས་མཆམས་སོ། །དང་པོ་ནི།
ནམ་མཁའ་དུ་གདོན་མི་བ་བར་དེས་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར།
དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་ན། བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་དེས་
པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། འབད་པ་
མེད་པར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པར་
དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་
དང་། ། ནམ་མཁའ་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། ལམ་ལུལ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་
དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བརྒྱད་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་དེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཙོ་
བོ་ཡིན་པས་དང་པོར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་དེས་པར་འབྱུང་བ་བསྟན། མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་
པ་མེད་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བར་འབྱུང་མི་རྒྱས་པས་དེའི་རྗེས་སུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ། སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་བྱ་བའི་སྒྲི་ནས་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དེས་
པར་འབྱུང་མི་རྒྱས་པས་དེ་རྗེས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་དེས་པར་འབྱུང་། དེས་འབྱུང་
འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་འབྱུང་བ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་

བས་དེ་རྗེས་སུ་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་། ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་
འབྱུང་བ་མེད་པར་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་རྗེས་མཐའ་ལས་འདས་
པའི་ངེས་འབྱུང་། ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་
བྱད་པར་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐའ་འདས་སུ་འབྱུང་བ་མེད་པས་དེ་རྗེས་ཐོབ་པའི་
མཆན་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐོབ་པ་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པས་དེ་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་གྱི་
ངེས་འབྱུང་མེད་པར་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པས་དེ་རྗེས་ལམ་གྱི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་
དམིགས་པར་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་
པ་ལ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་ལ་བརྒྱད་དུ་
ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། སྒར་བཤའ་
པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པ། སྤྱིང་རྗེས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་སྟེ་མཐའ་ལས་པར་བྱེད་པ། དེ་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་
བས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ། བྱང་འདུག་གི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏྲག་
❶པ་སྟོན་མཐའ་འཁོར་བ་དང་ཆད་པ་བྱེ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་གནས་པས་བྱང་འདས། ཡུམ་གྱུར་❷ཡོད་པ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ནི། ཞེས་སོགས་སྒར་བཤའ་པའི་མི་རྟག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན། རྣམ་

མཁུན་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་དག་གི་མདོ་ལས་
དེས་པར་འབྱུང་བ་བསྟན་པས་དེས་པར་འབྱུང་བྱེད་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་ས་མཆམས་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་
དོ། །དེས་ན་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་དེས་པར་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འབྱིན་
བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སློབ་པའི་སློན་ས་མཐར་ཐུག་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་སློན་ས་
མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་བདུན་པོ་དེ་མི་སློབ་པའི་ལམ་དུ་ཡོད་ལ། ཐ་མ་
སློབ་ལམ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ནམ་མཁུན་གྱི་རྒྱའི་ལམ་ཁྱད་པར་དུ་འབྱུང་
བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་དང་ནམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ནམ་པ་གཉིས་གྱི་
དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟེ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་རྟོགས་སོ། །

སྒྲིམ་པ།

རབ་འབྱོར་ལེའུའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡི། །ཐོབ་བྱ་རྣམ་མཁེན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་
ཡིས། །མཆོན་ནས་ཇི་བཞིན་གསལ་མཛད་ཅ་འགྲེལ་གྱི། །དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
འཆད་བྱེད་པའི། །རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས། །རྗེ་བཙུན་དུར་སྟོག་
འཇིན་པས་ལེགས་གསུངས་པ། །ཡོངས་འཇིན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་གསུང་ཟེར་
ལས། །བྱུང་རྣམས་ཞོག་བྱའི་ཆུ་སྟེས་འདབ་མར་བཀོད། །འདིར་འབད་རྣམ་དཀར་
གངས་རིའི་མདོག་འདྲ་བ། །འདིས་མཆོན་དགོ་བ་གཞན་ཡང་ཅི་མཆིས་པ། །འདི་ནས་
བབྱང་སྟེ་ཆོས་སྐྱ་མ་ཐོབ་བར། །འདི་འདྲའི་བསྟན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པར་ཞོག །ཞེར་
བྱིན་སྒྲིམ་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་གསུམ་སྦྱར་བའི་ལེགས་
བཤད་ཆེ། །ཁྱུ་དབང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྦྱོར་བཙོན་དགོས། །མད་བྱུང་བཤད་སྦྱབ་
དཀའ་སྟོན་རྒྱས་བྱུར་ཅིག །

དགོ་ལེགས་འཕེལ། །

སར་མདྲ་ལོ། །

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོ་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྒྱུར་། །
ཆེན་གྱི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དེ་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཞོག། །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྱུ་བ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་
བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྒྱུར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྒྲིན་ཆེན་ཏུ། ། ལྷ་ཀྱའི་དགོ་སྐྱེད་ཆོས་སྒྲིབ་བ་དག་
དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྒྱུར་བའོ། ། །

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༣༠་ཉ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་ག། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ལེའུ་བརྒྱད་མ། ༣༤༡་ཉ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༣༠་ཉ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་ག། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ལེའུ་བརྒྱད་མ། ༣༤༡་ཉ།
- 39 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༣༠་ཉ། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་ག། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༣༤༤་ཉ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༣༠་ཉ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༣༠་ཉ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། མཛོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོན་ཅ་ག། ༡༡་༥།
- 40 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ། ༥༥༡་ཉ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབྱུས་མཐའ། ༤༠་༣་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབྱུས་མཐའ། ༤༠་༤་༡།
- 41 བ་ལེ་ན་ཤ་སྐབས་འདིས། ཏ་ལེ་ན་ཤ་སྐབས་འདིས། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་སྐབས་འདིས། བ་ལེ་བ་ཉ་ལོངས་སྟོད་བྱས། ཏ་ལེ་ན་ཤ་ལོངས་སྟོད་བྱས། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་ལོངས་སྟོད་བྱས། བ་ལེ་བ་ཤ་སྐྱེ་མཆེད་དང་དབང་པོ། ཏ་ལེ་ན་ཤ་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཤེས་བ་དང་། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཤེས་བ་དང་། བ་ལེ་བ་ཤ་སྟོད། ཏ་ལེ་ན་ཤ་སྟོད། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་སྟོད། བ་ལེ་བ་ཤ་ཟབ་པོ། ཏ་ལེ་བ་ཉ་ཟབ་པོ། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་ཟབ་པོ།
- 42 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེར་ཕྱིན་ག། འཕགས་བ་ཁྱོལ་སྟེ། ཉི་སྟང་། ༡༣༡་ཉ། བ་ལེ་ན་ཤ་ཡིན་བ་ནི། ཏ་ལེ་བ་ཤ་ཡིན་བ་དེ་ནི། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་ཡིན་བ་དེ་ནི། བ་ལེ་ན་ཤ་ཅམ་ལ་བརྟེན། ཏ་ལེ་བ་ཤ་ཅམ་ལ་བརྟེན། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་ཅམ་ལ་ཡིན་བ་ལ་བརྟེན།
- 43 སྟོ་འབྱུང་བ་ར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་བཤའ་སྟོང་པོ་རྒྱ། ༡༤༤་ཉ། བ་ལེ་བ་ཉ་བཟུང་། ཏ་ལེ་ན་ཤ་བཟུང་། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་བཟུང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྟང་། ༤༤༣་ཉ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཉ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤའ་ཆེ་ག་གསལ། ༡༡༤་༥།
- 44 བ་ལེ་ན་ཤ་འཛིན་གྱི། ཏ་ལེ་བ་ཉ་འཛིན་གྱིས། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་འཛིན་གྱིས། བ་ལེ་ན་ཤ་བ་པོ། ཏ་ལེ་བ་ཤ་བ་པོ། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་བ་པོ།
- 45 བ་ལེ་ན་ཤ་སྟོད་བྱས། ཏ་ལེ་བ་ཤ་སྟོད་བྱས། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་སྟོད་བྱས། བ་ལེ་བ་ཉ་སྟོད་བྱས། ཏ་ལེ་བ་ཤ་སྟོད་བྱས། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་སྟོད་བྱས། བ་ལེ་བ་ཤ་སྟོད་བྱས། ཏ་ལེ་ན་ཤ་སྟོད་བྱས། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་སྟོད་བྱས།
- 47 བ་ལེ་ན་ཤ་སྟོད་བྱས། ཏ་ལེ་བ་ཤ་ལོངས་སྟོད་བྱས། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་སྟོད་བྱས། བ་ལེ་བ་ཤ་ནམ་འཛིན་བར་བདེན་བར། ཏ་ལེ་ན་ཤ་ནམ་འཛིན་བར་བདེན་བར། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་ནམ་འཛིན་བར་བདེན་བར།
- 48 བ་ལེ་ན་ཤ་ཕྱིར་རོ། ཏ་ལེ་བ་ཉ་ཕྱིར་ཉ། ཀ་ཤེ་ཤ་བ་ཤ་ཕྱིར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེར་ཕྱིན་ག། འཕགས་བ་ཁྱོལ་སྟེ། ཉི་སྟང་། ༤༠་༣། ༡༤།
- 49 བ་ལེ་ན་ཤ་རྟོག། ཏ་ལེ་བ་ཤ་རྟོགས། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་རྟོགས། བ་ལེ་ན་ཤ་སྟོད་བྱེད་མ་ཡིན། ཏ་ལེ་བ་ཤ་སྟོད་བྱེད་མ་ཡིན། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་སྟོད་བྱེད་མ་ཡིན། བ་ལེ་བ་ཤ་བདེན་པའི། ཏ་ལེ་བ་ཤ་བདེན་པའི། ཀ་ཤེ་ཤ་ན་ཤ་བདེན་པའི། བ་ལེ་བ་ཤ་སྟོད་བྱས། ཏ་ལེ་བ་ཤ་

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 73 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ ཞེར་ཕྱིན་ཀ ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣༥་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥ ཞེར་ཕྱིན་ཀ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ ཞེར་ཕྱིན་ཀ འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣༥་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཀ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་ལྷང་། ༡༠༠༤་༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༥༡་ ༡༡། བ་༥༤་ན་༥་གཉིས་པ་ཡི་ནི། ༥་༥༤་བ་༡་ཡིས་ནི། ༡༡་༥༤་བ་༤་ཡིས་ནི།
- 74 སྟེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུམ་འབྲུམ་ཅ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། འཕགས་བཤད་གསེར་བློང་། ༤༤༠་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༥།
- 75 བ་༤༠་ན་༤་སྟེ་བའི་ལུགས། ༥་༤༠་ན་༤་སྟེ་བའི། ༡༡་༥༤་བ་༣་སྟེ་བའི། བ་༤༠་ན་༤་སྟེ་བ་རྣམས། ༥་༤༠་ན་༥་སྟེ་བ་རྣམས། ༡༡་ ༥༤་བ་༤་སྟེ་བ་རྣམས། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། སྟོན་བ་བཙུག་ལྷན་འདས། འདས། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད། ༤༠༠་༤།
- 76 བ་༤༠་ན་༥་མ་ཆགས་བ། ༥་༤༠་ན་༥་མ་ཆགས་བ། ༡༡་༥༤་བ་༤་ཆགས་བ། བ་༤༠་ན་༥་བསྟོན་བ། ༥་༤༠་བ་༡་སྟོན་བ། ༡༡་ ༥༤་ན་༡་སྟོན་བ། བ་༤༠་ན་༥་བྱམས་བས། ༥་༤༠་བ་༡་བྱམས་བས། ༡༡་༥༤་ན་༡་བྱམས་བས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མདོན་ཙམ་བ། ༤་༣་༤། བ་༤༠་བ་༡་གསུམ་གྱི་ཚུལ། ༥་༤༠་བ་༣་གསུམ་གྱིས། ༡༡་༥༤་ བ་༣་གྱིས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མདོན་འགྲེལ། ༤༤༤་༡༥། བསྟན་ འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མདོན་ཙམ་བ། ༤་༥་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། མདོན་བ་ཏུ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མདོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༣༥༥་༤།
- 77 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། སེམས་ཙམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ༥༥༥་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༡།
- 78 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༥།
- 79 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༤།
- 80 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༤།
- 81 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༡༤།
- 82 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༠་༣༠། བ་༤༣་ན་༣་དཀར་པོའི་ཆ། ༥་ ༤༣་ན་༣་དཀར་པོའི་ཆ། ༡༡་༥༤་ན་༥་ཐར་བའི་ཆ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༡་༡།
- 83 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༡་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༡༤་༤།

- 84 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ༡༢༠༠་༢༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༣། སེམས་ཙམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་མ། ༤་༡༣། བ་༤༤་ན་༣་སྟེད། ༥་༤༤་ན་༣་བསྟེད། ༦་༣༡༠་བ་༣་བསྟེད། སྟོ་འབྲུམ་པར་མ། གསུམ་འབྲུམ་ཅ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་། ༤༤༠་༣།
- 85 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༡༦། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབྱུས་མཐའ། ༤༠༤་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ཐོགས་སྡེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣༡་༣། ཏང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལྷང་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། ། ཞེས་ས་བཅད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དེའི་དོན་བཤད་པ་དེ་ཡིན་སྟེ།
- 86 བ་༤༤་བ་༣་རྒྱངས་པ་ལས། ༥་༤༤་བ་༣་རྒྱངས་པ་ལས། ༦་༣༡༡་ན་༤་རྒྱངས་པ་ལས། བ་༤༤་བ་༤་འདོད་ན། ༥་༤༤་བ་༤་འདོད་ན། ༦་༣༡༡་བ་༡་འདོད་ལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་བླ་སྟོན་པ་བཙུན་ལྷན་འདས། འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོའི་མདོ་ལས། ༤༤༤་༣༡།
- 87 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། ཤེར་ཕྱི་ག །སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱི་ལེན་བརྒྱུད་མར་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ༣༠༤་༤། མདོ་དངོས་མ་རྟེན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༡༦། བ་༤༤་ན་༣་སྟེད་བྱ། ༥་༤༤་ན་༣་སྟེད་བྱ། ༦་༣༡༡་ན་༤་བསྟེད་བྱ།
- 88 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༣། བ་༤༤་བ་༤་སྟེན་གས་གོང་། ༥་༤༤་བ་༤་སྟེན་གས་གོང་། ༦་༣༡༡་བ་༤་སྟེན་གས་གོང་།
- 89 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༣། བ་༤༤་བ་༣་འབྲས་འབྲུང་། ༥་༤༤་བ་༣་འབྲས་འབྲུང་། ༦་༣༡༡་ན་༣་འབྲས་འབྲུང་། བ་༤༤་ན་༣་ཞེས་པས། ༥་༤༤་ན་༣་ཞེས་པས། ༦་༣༡༡་ན་༣་བར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༡༡།
- 90 བ་༤༤་ན་༤་རང་ཆོས། ༥་༤༤་ན་༤་རང་ཆོས། ༦་༣༡༡་བ་༣་རང་ཆོས། བ་༤༤་ན་༤་བདག་ཅག ། ༥་༤༤་ན་༤་བདག་ཅག ། ༦་༣༡༡་བ་༣་བདག་ཅག། བ་༤༤་ན་༣་རྒྱུད་པའི། ༥་༤༤་ན་༣་རྒྱུད་པའི། ༦་༣༡༡་བ་༣་རྒྱུད་པའི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༣༠། བ་༤༤་བ་༣་ཡི། ༥་༤༤་བ་༣་ཡི། ༦་༣༡༡་བ་༣་ཡིས། བ་༤༤་བ་༣་རིགས་ཁམས། ༥་༤༤་བ་༣་རིགས་ཁམས། ༦་༣༡༡་ན་༡་རིགས་ཁམས།
- 91 བ་༤༤་བ་༤་སྟེན་བྱས། ༥་༤༤་བ་༤་སྟེན་བྱས། ༦་༣༡༡་ན་༤་སྟེན་བྱ། བ་༤༤་བ་༣་བསལ་ནས་སྟེན། ༥་༤༤་བ་༤་བསལ་ནས་སྟེན། ༦་༣༡༡་ན་༤་བསལ་སྟེན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༤། བ་༤༤་ན་༣་དཔེ་བཞི་བ། ༥་༤༤་ན་༣་དཔེ་བཞི་བ། ༦་༣༡༡་བ་༣་དཔེ་བཞི་བ་སྟོན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༡༡།
- 92 བ་༤༤་བ་༣་ལྷ་བ། ༥་༤༤་བ་༣་ལྷ་བ། ༦་༣༡༡་ན་༣་ལྷ་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༡༡།
- 93 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༤༣༤་༡༦།

- [illegible]

- 106 བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན། རྒྱུ་ཆུང་མ། ༤༥༧་༧༤། བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ།
༡༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན། རྒྱུ་ཆུང་མ། ༤༥༧་༧༥། བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་ཕི།
རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན། རྒྱུ་ཆུང་མ། ༤༥༨་ ༧། བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན།
རྒྱུ་ཆུང་མ། ༤༥༩་༤།
- 107 བཀའ་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྷན་འདས། སྤྱི་པོ་ཁྱེ་མདོ། ༤༥༤་༣༧། བ་༤༣་བ་༥་གྲུར་བཞི།
༩་༤༣་ན་༤་གྲུར་བཞི། ༧་༣༤་ན་༣་གྲུར་བཞི། བ་༤༣་བ་༥་སྤྱི་པོ། ༩་༤༣་ན་༤་སྤྱི་པོ། ༧་༣༤་ན་༣་སྤྱི་པོ། ། བཀའ་འགྲུར་
དབེ་བསྟར་མ། ༤༥། དཀོན་བཅུག་ལ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཚེས་བཅུ་པོ་ཁྱེ་མདོ། ༤༤༤་༧།
- 108 བཀའ་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྷན་འདས། ལང་གཤེགས། ༤༣༡་༥།
- 109 བ་༤༤་བ་༤་གཉིས་བཞི། ༩་༤༤་ན་༤་གཉིས་བཞི། ༧་༣༥་བ་༣་གཉིས་བཞི། གླུ་ལཱ་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སྤྱི་པོ་བསྟན་པའི་དེ་དང་།
གླུ་ལཱ་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སྤྱི་པོ་བསྟན་པའི་དེ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྟོགས་བ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་བྱང་
སེམས་སྤྱི་པོ་ལས་པའི་རྒྱུ་ཆུང་གི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་བཞི། བ་༤༤་བ་༡་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག ། ༩་
༤༤་ན་༡་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག ། ༧་༣༥་བ་༤་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག །
- 110 བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༣། སེམས་ཙམ་ཕི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། བྱང་མ། ༤༣༡་༣། བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ།
༤༣། འཇུག་ཏུ། སྟོན་བཙུག་ཚེས་ཀྱི་བཞེས་གཉིན། འགྲུ་ལཱ་འདྲ་ཆེ་ག་གསལ། ༡༧༤་༤།
- 111 བ་༤༤་ན་༡་སྤྱི་པོ། ༩་༤༤་བ་༡་སྤྱི་པོ། ༧་༣༥་བ་༧་སྤྱི་པོ། བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན།
མདོ་སྡེ་ཅ། ༤༤༥་༣༧།
- 112 བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༤། མདོན་བ་ཀྱ། སྟོན་བཙུག་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༣་༧། བཀའ་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ།
༡༣། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཚེས་མ། ༡༠༣་༥། བ་༤༤་ན་༧་བསད། ༩་༤༤་བ་༧་བསད། ༧་
༣༥་ན་༥་གསད། བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན། མདོ་སྡེ་ཅ། ༤༤༥་༣༧། བསྟན་
འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༤༥། དཔལ་ལྷན་ཆུང་གསལ་བ། དཔལ་ལྷན་ག་པའི་རང་འགྲུ་ལྟ་བུ་མདོ་དངས་བ་ལས། ༡༠༧་༧༧། བཀའ་འགྲུར་
དབེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྷན་འདས། དཀོངས་འགྲུ་ལྟ་བུ་མདོ། ༣༤་༧།
- 113 བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན། མདོ་སྡེ་ཅ། ༤༤༦་༣༧། བཀའ་འགྲུར་དབེ་བསྟར་
མ། ༡༣། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཚེས་མ། ༡༠༣་༥།
- 114 བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཙམ་ཕི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཐེག་བསྟན། ༤༠་༧༥། བ་༤༤་ན་༣་དང་པོ་ནི། ཁོ་
ན་རེ། སེམས་ཙམ་ཕི་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ལས་ཀྱི་གནས་སྤྱི་པོ་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན། ༩་༤༤་བ་༤་བ་
དང་མཐུན། ༧་༣༥་བ་༤་དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རིགས་ཙམ་གསལ་ཀྱི་དབྱི་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་ཕི་ཐེག་བ་
ཆེན་པོའི་ལས་ཀྱི་གནས་སྤྱི་པོ་རིགས་ལ་གནས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩོམ་ཐུང་ལཱ་མགོན།
- 115 བསྟན་འགྲུར་དབེ་བསྟར་མ། ༤༣། འཇུག་ཏུ། སྟོན་བཙུག་སོང་གི་བཟང་པོ། འགྲུ་ལཱ་འདྲ་ཆེ་ག་གསལ། ༣༣༣་༤། བ་༤༤་བ་༧་
རིགས་གསལ་ཀྱི། ༩་༤༤་ན་༣་རིགས་གསལ་ཀྱི། ༧་༣༥་ན་༤་རིགས་ཙམ་གསལ་ཀྱི།

- 133 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ཤེཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧༥། བཀའ་འགྲུར་
 དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༧༣༥། ༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ཤེཤེར་ཕྱིན་ཇ།
 སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧༥།

- 134 ^① བ་༡༠༥་ཨྲ་ག་མ་ན་ན་གཞན་དོན་དུ་སྒྲུབ་བྱེད། ༥་༡༠༥་བ་ལ་གཞན་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། ༧་༣༠༠་ན་ན་གཞན་དོན་སྒྲུབ་བྱེད།

ཕྱི་ལོ་

- 135 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། ཟློབ་དཔོན་མེར་གྱི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༧༦། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། ཟློབ་དཔོན་མེར་གྱི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༧༥།

- 136 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༧་༡༠། བསྟན་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། བདོ་སྤྲི་བྱུན། ༡༡༧་༧།

- 138 ག་ཀྱེ་ན་ཨ་འཕེལ་། བ་ཀྱེ་ན་ཨ་འཕེལ་། ཀ་ཕྱེ་བ་ལ་འཕེལ་། ག་ཀྱེ་ན་ལ་མ་མ་ཞུགས་། བ་ཀྱེ་ན་ལ་མ་མ་ཞུགས་། ཀ་ཕྱེ་ན་ལ་མ་མ་ཞུགས་།

- 139 ¹བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༤། ཉི་མི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༤༡༩་༡༠།

- 140 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༧་༡༩། བཀའ་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༩༦། ཉི་ཁྲི་ག། སྟོན་པ་བཙོམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༣༩་༡༥།

- 141 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིར་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༧༡༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༩༦། ཉི་མེ་ཀ། སྟོན་བ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༧༩༧༡༥། བ་༡༠༥་བ་༡་དེ་ནས། བ་༡༠༥་བ་༣་དེ་ནས། ༧་༣༠་
བ་༧་དེ་དག ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིར་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༧༡༥།
བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༦། ཉི་མེ་ཀ། སྟོན་བ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༧༩༧༡༥།

- 142 བརྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༣༥་༣། བཀའ་འགྲུར་
 དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་ཁྲི་ག། སྟོན་བ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༣༩་༣༠། བརྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་
 ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༣༥་༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་ཁྲི་ག། སྟོན་བ་
 བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༤༡་༤། བརྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ།
 འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༣༥་༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་ཁྲི་ག། སྟོན་བ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༤༣་༡༤།

- 143 ^①བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༥་༧། ^②བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༥་༥། ^③ག་༡༠༩་ན་༧་བསྟར་བ་དངོས་གཞི།
བ་༡༠༩་ན་༩་བསྟར་བ་དངོས་གཞི། ག་༣༠༧་བ་༩་བསྟར་བ་དངོས་གཞི།

- 144 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༥༡་༥། བ་༡༠༩་བ་༩་དཔལ།
བ་༡༠༩་བ་༩་དཔལ། ཀ་༣༠༥་ན་༩་བ། བ་༡༠༩་བ་༩་སེམས་དཔལ། བ་༡༡༠་ན་༡་སེམས་དཔལ། ཀ་༣༠༥་ན་༩་བ།

- 145 ¹ག་ཀྱང་ན་ལྷ་སྐུལ་བ། བ་ཀྱང་ན་ལྷ་སྐུལ་བ། ཀ་རྩེ་ན་ལྷ་སྐུལ་བ།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 168 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༩་༡༠། བཀའ་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤། ཉི་མི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༥༡༩་༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ།
སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༩་༡༠། ལ་༡༩༩་ན་༥་བཅུ་བདུན་ཡོད། ལ་༡༩༩་ན་༩་བཅུ་བདུན་ཡོད།
ཀ་༩༥༥་ན་༩་བཅུ་བདུན་ཡོད།
- 169 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༩༥་༡༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༩༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༩༡་༩༡།
- 170 ལ་༡༩༩་ན་༡་གཞན། ལ་༡༩༩་བ་༥་གཞན། ཀ་༩༥༩་ན་༡་ཞེན། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་
བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༩༡་༩༡། རྩམས་ཅི་རབ་ཏུ་སྟོར་གྱུར་པ། ༡
- 171 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། མདོ་སྡེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། དཀོན་མཆོག་གསུམ། ༩༩༩་༩༠། བསྟན་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། དབུ་མ་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག། ༡༠༠༠་༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། དབུ་མ་
ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག། ༡༩༡་༡་༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། དབུ་མ་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།
སྟོན་འཇུག། ༡༠༠༠་༥།
- 172 ལ་༡༩༩་བ་༩་སྟུབ། ལ་༡༩༩་བ་༩་སྟུབ། ཀ་༩༥༩་ན་༩་སྟུབ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་
བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༩༩་༩༡།
- 173 ལ་༡༩༩་ན་༩་སྟོངས། ལ་༡༩༩་ན་༩་སྟོངས། ཀ་༩༥༩་བ་༩་སྟོངས།
- 174 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། སེམས་ཅམ་ཅི། སློབ་དཔོན་སྟོ་གོས་བཟན་པ། ༩༡་༩་༩། གཞུགས་གྱི་རང་བཞིན་ནི་བླ་བ་དང་
ཤེས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ། བླ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གཞུགས་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསལ། ལ་༡༩༩་བ་༥་ལ། ལ་
༡༩༩་བ་༩་ལ། ཀ་༩༥༩་ན་༩་ལ། ལ་༡༩༩་ན་༡་ཅེ། ལ་༡༩༩་བ་༩་བཅེ། ཀ་༩༥༩་བ་༩་ཅེ།
- 176 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༩་༡༠། བསྟན་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༩་༡༠།
- 177 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༩༡་༩༡། ལ་༡༩༩་ན་༡་ཞེས་ལ།
ལ་༡༩༩་བ་༩་ཞེས་ལ། ཀ་༩༥༩་ན་༩་ཞེས་ལ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན།
མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༩༡་༩༡། ལ་༡༩༩་ན་༩་བསྟན། ལ་༡༩༩་ན་༩་བསྟན། ཀ་༩༥༩་ན་༩་བཅེན།
- 178 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༩་༡༠། བསྟན་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༩་༡༠།
- 179 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤། ཉི་མི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༥༡༩་༤། ལ་༡༩༩་ན་༡་སྟོངས་ཏིད། ལ་༡༩༩་ན་
༡་སྟོངས་ཏིད། ཀ་༩༥༩་བ་༡་སྟོངས་ཏིད།
- 181 ལ་༡༩༩་བ་༡་སྟུང། ལ་༡༩༩་བ་༩་སྟུང། ཀ་༩༥༩་ན་༩་སྟུང། ལ་༡༩༩་བ་༩་འདུལ་བ་ལུང་ལས། ལ་༡༩༩་བ་༥་འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཀ་
༩༥༩་བ་༡་མཛོད་ཅེ་བ་ལས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤། མདོན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། ལུང་མཆན་ཆོགས་མཛོད་རང་
འགྲེལ་དུ་བྲངས་པ། ༡༡༩་༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། རྒྱུད་ཅི། མགོན་པོ་སྟུངས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ། ༡༡༡་༤།

- [illegible]

ས་ལམ་ཆེན་མོ།

- [illegible]

- [illegible]

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- 199 ག་ཀལ་བ་ལ་བརྟགས། བ་ཀལ་ན་ལ་བརྟགས། ཀ་མམ་བ་མ་བརྟགས། ག་ཀལ་བ་ལ་དངོས་སུ་གྲོལ། བ་ཀལ་ན་ལ་དངོས་
སུ་གྲོལ། ཀ་མམ་བ་མ་ལས་གྲོལ་བ། ག་ཀལ་ན་ཀ་བྱང་། བ་ཀལ་ན་མ་འབྱང་། ཀ་མམ་བ་ལ་བྱང་།
- 201 ག་ཀལ་བ་མ་སྤང་། བ་ཀལ་ན་ལ་སྤང་། ཀ་མམ་བ་མ་སྤངས། ག་ཀལ་བ་མ་རིས་གྲིས་ཉན་ཐོས། བ་ཀལ་ན་མ་རིས་གྲིས་ཉན་ཐོས། ཀ་
མམ་བ་མ་རིས་གྲིས་པའི་ཉན་ཐོས། ག་ཀལ་ན་ཀ་ཐོབ་པ་ན། བ་ཀལ་ན་མ་ཐོབ་པ་ན། ཀ་མམ་བ་མ་ཐོབ་པ་དང་།
- 202 ག་ཀལ་ན་མ་བཞིན་ནོ། ། བ་ཀལ་ན་མ་བཞིན་ནོ། ། ཀ་མམ་བ་མ་བཞིན།
- 204 ག་ཀལ་བ་མ་བརྟགས། བ་ཀལ་ན་མ་བརྟགས། ཀ་མམ་བ་མ་བརྟགས། ག་ཀལ་ན་ཀ་འབེབས། བ་ཀལ་ན་མ་ཀ་འབེབས།
ཀ་མམ་བ་མ་ཀ་འབེབས།
- 205 ག་ཀལ་བ་ཀ་སྤང་། བ་ཀལ་ན་ཀ་སྤང་། ཀ་མམ་བ་མ་སྤངས། ག་ཀལ་བ་མ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རིས་པ་ལྟར། བ་ཀལ་ན་མ་
ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རིས་པ་ལྟར། ཀ་མམ་བ་མ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ས་ཡིན་ན། ག་ཀལ་བ་མ་བྱིར་དང་། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱམ་པའི་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཀ་མམ་བ་མ་བྱིར་ཏེ་ལམ་
མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
- 206 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༡༡་༡༠། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་
འབྱུང་ཅ། རྒྱལ་ཁབ་ཇེ། ལམ་སྒྲིག་༢༡། ༥།
- 207 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་བྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྤང་། ༡༠་༣༣་༡༡། ག་ཀལ་ན་མ་སྤངས་
པ་ན། བ་ཀལ་ན་མ་སྤངས་པ་ན། ཀ་མམ་བ་མ་སྤངས་པ་ས་ན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་
བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ཟླ་མ། ༤༥༠་༡༥། ག་ཀལ་ན་མ་བྱིར་ནི། བ་ཀལ་ན་མ་བྱིར་ནི། ཀ་མམ་བ་མ་བྱིར་ནི། རྟོགས་
སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ག། རྒྱལ་ཁབ་ཇེ། རྒྱད་ཟླ་དར་རྒྱུ། ། ༤༤་༣།
- 208 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཅ། རྒྱལ་ཁབ་ཇེ། ལམ་སྒྲིག་། ༤༠་༣། ག་ཀལ་བ་མ་གཉིས་པ་ལ། བ་ཀལ་ན་མ་གཉིས་པ་ལ།
ཀ་མམ་བ་མ་གཉིས་པ་ལ། ག་ཀལ་བ་མ་བཞད་པ། བ་ཀལ་ན་མ་བཞད་པ། ཀ་མམ་བ་མ་བཞད་པ། ག་ཀལ་བ་མ་རྟོགས་
པ་ཀལ་ན་མ་རྟོགས་། ཀ་མམ་བ་མ་རྟོགས་། ག་ཀལ་ན་ཀ་སྤངས། བ་ཀལ་ན་མ་སྤངས། ཀ་མམ་བ་མ་སྤངས།
- 209 ག་ཀལ་ན་མ་ལྟ་བུའོ། ། བ་ཀལ་ན་མ་ལྟ་བུའོ། ། ཀ་མམ་བ་མ་ལྟ་བུ།
- 211 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་བྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྤང་། ༡༠་༣༣་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༤༠། དབྱུང་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་འགྲེལ། ༤༠༤་༡།
- 212 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། དབྱུང་པའལ། ༤༡་༣་༤།
- 213 ག་ཀལ་བ་མ་ཐོབ་པ། བ་ཀལ་ན་མ་ཐོབ་པ། ཀ་མམ་བ་མ་ཐོབ་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཅུན་
བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱ། ༡༡༤་༡། ག་ཀལ་ན་མ་ཡན་ཆད། བ་ཀལ་ན་མ་ཡན་ཆད། ཀ་མམ་བ་མ་ཡན་ཆད། བསྟན་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱ། ༡༡༤་༡༡།
- 214 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱ། ༡༡༤་༡༡། ག་ཀལ་བ་མ་དམ་པར།
བ་ཀལ་ན་མ་དམ་པར། ཀ་མམ་བ་མ་དམ་པར།

- ན་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིག་པར། བ་ཉ་ཉོན་ཉ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིག་པར། ཀ་༤༠༡་ན་ཉ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིག་པར། ག་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༤༣་ཉ།
- 249 ག་ཉ་ཉ་ལ་བ་ལ་བཟུང་། བ་ཉ་ཉོན་ལ་བ་བཟུང་། ཀ་༤༠༡་ན་ལ་བཟུང་། ག་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༤༤་ཉ། ག་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༤༥་ལ།
- 250 ག་ཉ་ཉོན་ཉ་རྩེས་མཐུན་པ། བ་ཉ་ཉོན་ཉ་རྩེས་མཐུན་པ། ཀ་༤༠༡་བ་ལ་རྩེས་མཐུན་པ། ག་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེ་མ། ༡༤༦་ཉ།
- 251 ག་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༡༤་ལ། ག་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༡༥་ལ། ག་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༡༦་ལ།
- 252 ག་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདས། ཉི་ཁྱི་ ༤༠༠་ལ། ག་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདས། ཉི་ཁྱི་ ༤༡༤་ཉ། ག་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདས། ཉི་ཁྱི་ ༤༡༥་ལ། ག་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདས། ཉི་ཁྱི་ ༤༡༦་ལ།
- 253 ག་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༤༤་ཉ། ག་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༤༥་ཉ།

རེས་འབྲང་ལྷན་པ།

- [illegible]

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- ཉི་མི། ༤༤༤༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ།
 ༩༤༥༧༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤། ཉི་མི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདས། ཉི་མི། ༡༠༡༧།
- 257 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤༥༧༤། བཀའ་འགྲུར་
 དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤། ཉི་མི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདས། ཉི་མི། ༡༠༡༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་
 ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤༥༧༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་
 དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤༥༧༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་
 གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤༥༧༤།
- 259 བ་ཀྱེ་མ་ན་མ་རྟག། བ་ཀྱེ་མ་ན་མ་རྟག། ཀ་ལ་ལ་བ་མ་རྟག། བ་ཀྱེ་མ་ན་མ་རྟག། བ་ཀྱེ་མ་ན་མ་རྟག། ཀ་ལ་ལ་བ་མ་རྟག།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་

ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱོན་གནང་མཁན་བཅས།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་བྱ་གཞི་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་བྱ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་

དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་ལོང་འོག། དཔར་བྱེན་འཛིན་གྱ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྒྱུ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་དཔེ་བྲིད་དག་གནང་མཁན་པ།

དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྱ།

ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེབ་སྒྲིག་པ།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་འཛིན་གྱ་དང་འདུལ་གསར་འོག་

མའི་འཛིན་གྱ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྒྱུ་པ།

ལས་དུས།

ཕྱི་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་།

ཡིག་གཟུགས།
སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་གཉིས་པ།

མཉེན་ཆས།

Microsoft Word 2010

དེབ་ཆད།

ཞེང་དུ། Width 17.cm སྤེང་དུ། Height 23.50cm

ཕྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་ཁྲད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།